

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES
OFFICIAL REPORT

*Twenty-third day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 3rd July, 1967
The House met at Half-past Eight of the Clock.
[Mr. Speaker in the Chair]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

CHEMICAL FERTILISERS

181—

* 69 Q.—Saraswathi P. Venkatesam, (Dharmayaram) N. Pan-
chajam (Kodur).—Will the Hon. Minister for Agriculture, State,
state:

(a) the quantity of chemical fertilizers distributed in Anantapur district during 1966-67; and

(b) the procedure adopted in distributing the fertilizers to the Agriculturists?

The Minister for Agriculture and Animal Husbandry (Sri P. Thimma Reddy) — (a) The quantities distributed are 11,750 M Tonnes.

(b) The procedure adopted in Anantapur district for distribution of fertilizers during 1966-67 is as follows —

At the district level, the fertilizers are allotted by the District Collector on the proposals of the District Agricultural Officer, Anantapur in consultation with the Deputy Registrar of Cooperative Societies and Chairman, Zilla Parishad. At the Samithi level, the allocations made are split up village-wise by the President, Panchayat Samithis in consultation with the Block Development Officer and Extension Officers for Agriculture and Cooperation.

At the village level, the Village Level Worker issued permits to the cultivators on the basis of crops raised by them, and fertilizers are purchased by the ryots from the Societies.

శ్రీ పి వెంకటేశం — మన state లో కావలసిన chemical fertilizers requirement చెబుతారా మంత్రిగారు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:—వివరాలు పూర్తిగా కావాలంటే separate question— ఎందుకంటే About 30 lakh tons we need. What we are getting is very little

శ్రీ పి వెంకటేశం :— Village Level Workers permits యివ్వడంలో అన్యాయం జరుగుతోంది ఇది తమ దృష్టికి వచ్చిందా? ఆ మార్పు యేమైనా చెయ్యదలచుకున్నారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఎన్నో జిల్లాలు, ఎన్నో తాలూకాలు, ఎన్నో గ్రామాలు వున్నప్పుడు ఆక్కడక్కడ ఏవైనా పొరపాట్లు జరగవచ్చు. జరిగాయని Collector notice కు వస్తే వారు సర్దుబాటు చేసుకుంటారు.

శ్రీ పి. కోటయ్య (చీరాల) :—అధ్యక్ష: వివిధజిల్లాలకూ fertilizers పంపకం చెయ్యడంలో ఆక్కడ రైతుల వాడకంచేస్తున్న తీరును దృష్టిలో పెట్టుకొని హెచ్చుగా వాడకంచేస్తున్నటువంటి జిల్లాలకు ఎక్కువ acreage లో వాడటమేకాకుండా వాడకాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని పంపకం చేస్తారా ప్రభుత్వమువారు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అన్ని విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని చేస్తామండి.

శ్రీ ఆర్ మహానంద (దర్శి) :—Block స్థాయిలో పంపకం చేసేటప్పుడు రసాయనిక ఎరువులు President, B D O Agricultural Extension Officer చేస్తున్నారు అందువల్ల ఒకే group కి ప్రాతినిధ్యం వహించే వారు కారు కాబట్టి కొందరికి అన్యాయం జరుగుతోంది కాబట్టి Committee లో President గా పోటీ చేసి ఓడిపోయిన వారినికూడా Member గా చేసుకొంటే అందరికీ లాభం కలుగుతుంది. ఈ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

Sri P. Timma Reddy:—At the Block level the B. D. O. the Extension Officer (Co-operation), Extension Officer (Agriculture) send representatives to the Committee Presidentకూడా Yes అంటారు It is open for all people to point out defects at the Parishad level

An hon. Member:—Is it not a fact that fertilizers are not properly distributed for dry lands

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—సక్రమంగానే చేస్తున్నామండి. అభివృద్ధిపరచుకున్నాము. దుర్లభమైనది కాదు. కాబట్టి పంపిణీ చేయటానికి ముఖ్యంగా కావాలి. But it would be a hell in the open market

Sri J. C. and Lakshmana Reddy (Alampur):—Is there any proposal with Government to distribute fertilizers through farmers' organisations?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—Farmers' organisations 'develop' కాలేదండి, sufficient number of units లేవండి.

శ్రీ కె. అంజనరెడ్డి (హిందూపురం) :—అధ్యక్ష: నేను Agriculture Director శ్రీ టి. వి రెడ్డిగారిని కలిపే అనంతపురం జిల్లాలో, stocks, వున్నాయి. Consignment మళ్ళీ పంపించేది లేదని చెప్పారు. హిందూపురం తాలూకా అయితే

ఎక్కువ scarcity వుంది. మైసూరు slate నుంచి తెచ్చుకునే పరిస్థితిలో వున్నారు. Stock చూస్తే గోడవున్నోలో వుంది. Distribution మాత్రం సక్రమంగా జరగడం లేదు దాన్ని మార్పుచేసి రైతుకు అందేవిధంగా ఏమైనా చేస్తారా ఇప్పటి పద్ధతి కాకుండా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి — పరిశీలన చేస్తామండి.

శ్రీ కె బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు):—మందుల Distribution లో Government, Federation, తరువాత సమితి, జిల్లా పరిషత్ level లో, village level లో stages మారినప్పుడల్లా stage stage లో block market జరుగుతుంది. మందుల quantity కూడా తగ్గిపోతోంది అది రైతులకు direct గా అందడంలేదు. కాబట్టి రైతులకు direct గా అంటే ఎట్లా చేస్తారు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— ఎంతమందికని open market పెడతాం. ఈ arrangement జాగుండని చేస్తున్నాం Defects వుంటే చెప్పండి సరిదిద్దుకుందాం.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— అధ్యక్ష, కేంద్రప్రభుత్వం రసాయనిక ఎరువుల ధరలు విపరీతంగా పెంచారు దానికి రాష్ట్రప్రభుత్వ అభిప్రాయం ఏమిటో తెలుసు కున్నారు. తెలిసివుంటే మీరు ఏమి అభిప్రాయం యిచ్చారు.

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి:— లేదండీ. డివాల్యూయేషన్ వల్ల పెంచబడిపోయింది. Cost of production పెరిగింది. విభజించి చరిస్తే అంతా పెరిగిపోయింది.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:— విజయనగరంలో ఎరువుల కేంద్రం Centre వుంది. ఎగుమతి అయ్యే సరకు అక్కడికి చేరుస్తారు. Belt areas కు town area కు దొరుకుతాయి. ఊళ్ళలో ఎరువుల supply కి అక్కడ ఎవ్వరూ ఉండటం లేదు. కనుక ఒక Officer ను అదనంగా వేయిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— D O. letter మాదిరిగా వ్రాస్తే తప్పనిసరిగా చేస్తామండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నల్లెనపల్లి):— తూకాలలో 'తేడా' వస్తోంది. తూకాల విషయంలో మీరు గ్యారంటీ యిస్తారా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి — Instructions, written గా ఇవ్వబడినాయి. Village level లో కూడా co-operative society లో తూకం వేసి రైతులకు యివ్వాలని చెప్పాం.

Sri G Sivayya (Puttur) — Is it impressed upon the Governments that the distribution of fertilizers is not properly done? Therefore it there any new policy that can be adopted by Government in the distribution of fertilizers?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— కష్టం వుందని మొదటనే నేను మనవిచేశాను. 20 జిల్లా లలో, 160 తాలూకాలో, 10 వేల గ్రామాలలో అక్కడక్కడ పొరపాట్లు జరుగుతూ వుంటాయి. Village level లో సక్రమంగా జరిగేట్లు చూడడానికో

agency మనకు లేదు. అందుకని రైతులు ప్రత్యేకంగా వ్యవసాయానికి సంబంధించిన forms పెట్టుకొని organise చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్లా).— అధ్యక్ష! ధరలు పెరగడమేకాకుండా short supply కు కూడా రైతులకు పంపకంలో ఇబ్బంది జరుగుతుంది. జిల్లా, Block స్థాయిలో కూడా గ్రామాలవారీగా కొంతవరకు పంపకంచేసే విధానాన్ని స్పష్టమైన పద్ధతిలో ప్రభుత్వం చేస్తుందా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి.— గ్రామాలలో పంపకం చేస్తున్నాం. Short supply మటుకు వుంది మనకు అవునరమైనటువంటిదానిలో 1/3 కూడా దొరకకపోవడం వేర్ల బాధపడుతున్నాం.

CATTLE INSURANCE SCHEME

182—

* 123 Q.—Sarasri T C Rajan, (Palamaner) P O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur) —Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state.

(a) whether the Government is contemplating to start "Cattle Insurance scheme" in the State, and

(b) if not, the reasons therefore?

Sri P. Thimma Reddy —(a) Yes Sir,

(b) Does not arise.

PALAMANER CATTLE FARM

183—

* 183 Q.—Sri T C Rajan —Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether there is any proposal with the Government to upgrade the Palamaner cattle farm at Palamaner, Chittoor District and if so, the estimated cost for the same,

(b) how many Punganur cow breeds are there and what is the progress so far it made

(c) whether this farm was able to contribute Punganur breed to any other cattle farm, and if not, the reasons therefor,

(d) the acreage under fodder in the Palamaner Cattle Farm in Chittoor District, and

(e) whether the farm is self-sufficient regarding this?

Sri P. Thimma Reddy. — a) The Farm was transferred to the Andhra Pradesh Agricultural University on 1-7-66. Further expansion is under consideration of the University.

b) 32 cows, 3 heifers and 8 other animals of Punganur Breed are at the farm. The breed is scattered and there is limited scope for its expansion.

c) No, Sir There was no demand ;

d) 190 acres ,

Efforts are being made by the University to achieve self-sufficiency in Fodder during 67-68.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి (అనంతపూర్) — ఈ Cattle farm కు సంవత్సరానికి ఎంత ఖర్చు అవుతున్నది? ఈ 190 ఎకరాలలో ఎన్ని ఎకరాలు ఉపయోగిస్తున్నారు?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి — కొన్ని వివరాలు లేవండి 190 ఎకరాల 80 కుంటువు వున్నది దానిలో 100 ఎకరాలు reclaim చేశారు It was taken over from the Forest Department. About 25 acres irrigation క్రింద వున్నది రెండు మోటార్లు పనిచేస్తున్నాయి. Expenditure details నా వద్దలేవు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి. — ఈ Farms స్థాపించింది ఎప్పుడు? స్థాపించిన తరువాత ఈ భూమిని reclaim చేశారా? ఎంత త్వరలో ఈ భూమిని Farm వినియోగించుకోగలదని ప్రభుత్వం అభిప్రాయపడుతున్నది?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి — ఈ Farm start చేసి, 10 సంవత్సరాలు పైన అయింది I think it is 1964 or so అక్కడ river side న వున్న భూమికి కొంచెం తక్కువ వున్నది వీలున్నంతవరకు about 15 to 20 acres irrigate చేస్తున్నారు. కొంత dry forest land ను reclaim చేశారు మిగతాది grazing land భూత్రమే వున్నది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — ఈ Farm యిన్ని సంవత్సరాలుగా పనిచేస్తున్నది కదా దానిమీద ప్రతిసంవత్సరం ప్రభుత్వం report సంపాదించు కుంటున్నదా? సంపాదించు కుంటువుంటే ఒక రెండు సంవత్సరాల reports ను Table మీద పెడతారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — Separate గా అడిగితే తెప్పించిపెడతామండి.

POULTRY FARMS

184—

* 650 Q.—Sri R. Sanyalaya Raja (Narsapur) — Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

(a) the No and location of Government Poultry Farms in West Godavari District ,

(b) the expenditure incurred for them during 65-66 and 66-67 respectively ,

(c) the estimated expenditure for the year 1967-68 ; and

(d) whether the particulars of the results thereof will be placed on the Table of the House ?

Sri P Thimma Reddy --(a) There is only one poultry farm at Gopannapalem in Eluru Taluk

(b) 1965-66 Rs. 25,072-00
1966-67 Rs. 16,981-00

(c) Rs 16,300-00

(d) A statement is placed on the Table of the House

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[Vide answer to clause (d) of L A Q. No 184 (*650)]

Clause (d). The following are the particulars of results at the District Poultry Farm, Gopannapalem, Eluru, Taluk West Godavari District

	1965-66	1966-67
Stock of birds	1045	2085
Birds supplied for breeding	2864	2740
Eggs produced	17961	25049
Eggs supplied for hatching	5988	7055
Eggs sold for table	3869	11285
Eggs set at the farm for hatching	7923	6043

శ్రీ ఆర్ నత్యనారాయణరాజు — అధ్యక్ష, ఇప్పుడు 1965-66 లో 20 పేజీల అన్నాడు 1966-67 లో తగ్గిపోయింది అట్లాగే ఈ 1967-68 budget లో తగ్గింపు చూపించారు. కానీ ఆచరణలో గత మూడు సంవత్సరాల అనుభవంవల్ల నిరుపయోగం అని స్పష్టపడుతున్నది. అందువల్ల దానిని రద్దుచేసుకునే ఆలోచన వున్నదా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి — డబ్బునుబట్టి నిరుపయోగం అంటే ఎట్లా? కోళ్ళు ఎక్కువ వుంటే ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుంది, తక్కువ వుంటే తక్కువ ఖర్చు అవుతుంది. కొంచెం కోళ్ళ వ్యాపారం తెలిసినవాళ్ళకు యింకా బాగా తెలుస్తుంది.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు — ఈ Poultry farms ను ప్రతి జిల్లాలోను expanded చేయడానికి ఏమైనా scheme వున్నదా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — Government చేయడమేకాదు, ప్రజలచేత కూడా poultry farms యొక్క పెట్టించాలని ప్రభుత్వం యొక్క ఉద్దేశం.

శ్రీ బి హెచ్. విజయకుమారరాజు (భీమవరం) — అధ్యక్ష, ఈ కోళ్ళ farms కు సమతుల్యమైన subsidies granted యిస్తున్నారు. అవి ఎక్కడా కూడా పెట్టడంలేదు. ఆ రూపంలో డబ్బు తిరిగిస్తున్నారు. అవిషయం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందో వస్తే ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నాడా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి — లేదండీ. సమతుల్యంగా మంచి ప్రచారం జరుగు తున్నది. ఇక్కడ వున్న వ్యవహారాన్నిబట్టి చూస్తే Birds supplied for breeding in 65-66 is about 3,000 and 1966-67 it is about 7,000, and then comes supply for hatching 1965-66, 6,000 and 1966-67, 7,000/ అందువల్ల ఈ poultry spreading చాలా చక్కగా జరుగుతున్నది

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి — ఈ Poultry farms నుంచి మనం supply చేసినటు వంటి గ్రూల్లను జాగ్రత్తగా లెక్కపెడితే ఒక Bird యిన్ని గ్రూల్ల average వ

produce కావాలని ప్రభుత్వం అంచనా వేశారా? ఎంజి produce అయినట్లు దానిని కనుక రెక్కవేస్తే దానివల్ల ప్రభుత్వానికి ఈ పథకివల్ల లాభమా, నష్టమా అని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — అది లాభానికి నష్టానికి సంబంధించినటువంటిది కాదు. ఎందుచేతనంటే ఒక కొత్త Breed ను ప్రజలలో ప్రవేశపెట్టడం మూలంగా Government farms లో మనం అనుకున్నవి పెట్టపు కొంచెం లెక్కవ పెడతాయి ఎందుచేతనంటే ఎవరెవరో handle చేస్తూ వుంటారు కాని వాటివల్ల special service ప్రజలకు జరుగుతున్నది

శ్రీ బి. హెచ్. విజయకుమారరాజు — పశువుల భీమాపథకం ప్రారంభం చేసారు కోళ్ళ భీమాపథకంకూడా ప్రారంభం చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — లెమటోటీవారు co-operative societies పెట్టి చేయవచ్చు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) — 1965-66 లో వెయ్యి కోళ్ళను పెంచి 1966-67 లో 2000 లు పెంచి, 1965-66 లో 7000 గ్రుడ్లను మాత్రమే hatching కు పెట్టారు తక్కువకోళ్ళను పెంచినప్పుడు ఎక్కువ గ్రుడ్లను, ఎక్కువ కోళ్ళను పెంచినప్పుడు తక్కువ గ్రుడ్లను hatching పెట్టారు ఈ గ్రుడ్లనుకూడా మింగేస్తున్నారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — దానికి కొంచెం అనుభవం అవసరం. Saesunనుబట్టి వుంటుంది ఎండాకాలం ఎండలు ఎక్కువగా కాస్తే hatching చేసేదానికి యిబ్బంది వస్తుంది అసలు demand హెచ్చుగా ఉంటే ఎక్కువ చేయడం, తక్కువగావుంటే తక్కువ చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ టి. పాపారావు (నగరికటకం) — అధ్యక్ష, కొన్ని సమితుల్లోను, Blocks లోను, poultry యంత అని member చెబుతున్నారుగాని, అసలు birds లేకుండా పోతున్నాయి. ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పినట్లు గ్రుడ్లను handle చేసినట్లు, birds ను కూడా handle చేస్తున్నారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — దయచేసి గౌరవసభ్యులు farms ను visit చేసి చెప్పి నట్లయితే చాలా సహకారంగా వుంటుంది

ఒక గౌరవసభ్యుడు — Agency areas లో అన్ని thrive కావడంలేదని చెబుతున్నాను. అక్కడ పని అనుకూలంగా వున్నదేమో చెబుతారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — అది నేను చెప్పలేను వ్రాస్తే తెలుసుకుంటాను.

శ్రీ పి. కోటయ్య — ఇప్పుడు గ్రామాలలో ప్రభుత్వ సహాయం లేకుండా చాలామంది కోళ్ళను పెంచుతున్నారు అలాంటివారికి ప్రభుత్వం ఏదైనా ధోరణి మాకులు ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తున్నదా? చేస్తే యేవిధంగా చేస్తున్నది?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి — యేవిధంగా చేస్తున్నదో చెప్పలేనుగాని, సహాయం మాత్రం చేస్తున్నది ప్రత్యేకంగా ఈ cityలోనే దాదాపు 3, 4 వందల private poultry లకు ప్రత్యేకమైన సహాయం చేస్తున్నారు.

ఒక గౌరవనభ్యుడు — అధ్యక్ష, వందకోళ్ళను సమీకరిస్తేనేతప్ప మందులు మాకులు యివ్వడం లేదు ఎండాకాలంలో చచ్చిపోతున్నాయి 10 యిండ్లు వున్న గ్రామంలో గ్రామస్తులు 100 కోళ్ళను సేకరించాలంటే కష్టం అందువల్ల, 4 కోళ్లు 5 కోళ్లు, 10 కోళ్లు వున్నచోట మందు, మాకు యిప్పించడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తుందా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి — ఒక్క కోడి వున్నా సహాయం చేస్తారు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు — చేయటంలేదండి, అనుభవంమీద చెబుతున్నాను, 1, 2 కోళ్ళకు సహాయం చేయడంలేదు నేను ప్రత్యేకంగా Animal Husbandry Department కు వ్రాస్తే వందకోళ్ళు పెడితే మేము injection యిస్తాం అప్పు తక్కువ వుంటే మందు యివ్వమని చెప్పి తిరిగి వెళ్ళిపోయారు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — Injection కూడా మందే. ఒక్కటివున్నా, వంద వున్నా మందులు యిస్తారు, prevention కు కూడా మందులు యిస్తారు.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి — అధ్యక్ష, మనం 285 కోళ్ళను పెట్టుకుంటే ఉత్పత్తి అయిన గ్రూడు 25 వేలు, అంటే ఒక్కొక్క కోడికి ఎంతో లెక్కవేసి చెప్పవలసిన అవసరం లేదు, మంత్రిగారికి బాగా ఆర్థం అవుతుంది ఇది high breeding quality కదా యింత low breeding ఎందుకు అయ్యాయి. Government చేతుల్లో ఆన్నీ యిట్లాగే తయారవుతాయా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — లేదండి ఈ ప్రభుత్వం నడుపుతున్నదికనుక ప్రతికోడి గ్రూడు పెడుతున్నాయి ఇందులో వుంజులు, పిల్లలు అన్నీ వున్నాయి. అందువల్ల అన్నీ గ్రూడుపెట్టలేదు అనడం భావ్యం కాదు.

CATTLE DEATHS

185—

*55 (A) Q—Sri N Raghava Reddy (Nakrekal)—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

(a) the number of Cattle deaths in Nalgonda District during 65-66 for want of fodder,

(b) whether any allotment is being made by the Government for cattle fodder in Nalgonda District for the current year, and

(c) whether the Government are aware of the shortage of fodder?

Sri P. Thimma Reddy — (a) No cattle was reported to have died for want of fodder in Nalgonda District during 1965-66.

(b) No, Sir.

(c) Yes, Sir.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి.— అధ్యక్ష. దాదాపు 9,000 పశువులు చనిపోతే report లో లేదని చెబుతున్నారు. ఈ సంవత్సరం కరువు పరిస్థితులవల్ల గడ్డికూడా supply కాలేదు. గడ్డికొరకు వ్రాస్తే కర్షులుజిల్లా మహానందిలో వున్న fodder bank నుంచి తెచ్చుకోమని చెప్పారు అక్కడినుంచి గడ్డి తెస్తే చెదలు పట్టింది. పచ్చిగడ్డి కట్టలు కట్టవండువల్ల ముక్కిపోయి పశువులు తివరాకుండావుంది. Lorry transport క్రింద రూ.700 లు ఖర్చుపెట్టారు. తీసుకువచ్చిన గడ్డి విరుపయోగం అయింది ఈ విషయం గవర్నమెంటుకు తెలిసినా ఏమీ చర్య తీసుకున్నట్లు లేదు. తిరిగి ఆ గడ్డిని replace చేయడంగాని, వేరే allot చేయడంగాని ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచన చేస్తున్నదా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — ఇప్పుడు గడ్డికి పెద్ద scarcity వుందని అనుకోవడం లేదు విజయవాడలో ఉచితంగా యిచ్చినగడ్డి stock అటాగే వుంది అవసరమైతే వివారించి తప్పనిసరిగా సహాయం చేసేదానికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి — కలెక్టరుగారు వ్రాసిన రిపోర్టు నా దగ్గర వుంది.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — గడ్డికొరత వుండబోతున్నదని వుండి వుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— కలెక్టరుగారు రెవిన్యూ మంత్రిగారి సమక్షంలో చెప్పారు. మంత్రిగారిదృష్టికి 2, 3 పర్యాయములు తీసుకొని రావడం జరిగింది. కలెక్టరుగారు వ్రాయడంగాడ జరిగింది. ఇంతవరకు ప్రభుత్వ ఆలోచనలో వుండడం చాలా అన్యాయం.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— లేదని చెప్పలేదు కలెక్టరు పశుగ్రాసం కొనుటకుగాను 6 లక్షల రూపాయలు గడిచిన సంవత్సరంలో రైతులకు సహాయం చేశాడు. ఈ సంవత్సరం కూడా రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు మూడు లక్షల రూపాయలకు పైగా కలెక్టర అంధుబాట్లలో వుండేట్లుగా వుంచారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఇంతవరకు మేము యివ్వలేదు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— కలెక్టరుకు తెలియజేయండి

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— కింగివేలి నోరులేని పశువులను తక్షణమే తక్షణము పూనుకొనలేదు నోరున్న మానవులను రక్షించుటకు కూడా పూనుకొనలేదు. కనీసం దేశరక్షణకై నా పూనుకొంటుందా యీ ప్రభుత్వం ?

ఒకగొరవ పశువు :— కరువు పరిస్థితిలో పశువులను రక్షించుటకు fodder banks open చేయాలనే ప్రయత్నం వుండేది. అది ప్రస్తుతమున్నదా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— Stock చేయాలని వుంది. కొన్ని యిబ్బందులున్నాయి. తప్పకుండా చేయాలన్నది ప్రభుత్వ సంకల్పం

MOBILE VETERINARY DISPENSARY

186—

*1214 Q—Sri T C Rajan —Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether there is any proposal with the Government to start a mobile Veterinary Dispensary in Chittoor District and

(b) if so, when it will be started ?

Sri P Thimma Reddy — (a) No Sir,

(b) Does not arise

LOANS TO GRAPE GARDENS

187—

*392 Q—Sri T C Rajan .—Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

(a) the amount of loan sanctioned towards grape gardens in the State during 1965-66 and 1966-67 and

(b) the amount sanctioned particularly in Chittoor District out of the same and to whom the amount was distributed ?

Sri P Thimma Reddy — (a) The Government are not sanctioning loans to grape growers in this State

(b) Does not arise

RESEARCH IN CASHEWNUT

188—

*969 Q—Sri Dharmekula Narasimham (Udayagiri).—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state .

(a) whether research work is being done at Bapatla regarding cashewnut trees . and

(b) if so, whether the research is being done on Ceylon cashewnut also.

Sri P. Thimma Reddy — (a) Yes, Sir.,

(b) Yes, Sir

శ్రీ ధనేకుల నరసింహం .—ఒక్క బాపట్లలోనే కాకుండా మరెక్కడైనా పరిశోధనా కేంద్రమున్నదా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి .—మన రాష్ట్రంలో ఒక్క బాపట్లలోనే రీసెర్చి వుంది.

ఒక గౌరవసభ్యుడు — అధ్యక్ష, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని మోది, రాజోలు, అమలాపురం మొదలగు డెల్టా ప్రాంతాలలో Cashewnuts పండించుటకు మంచి అవకాశముంది. ఎగుమతి, దిగుమతికి కూడా మంచి అవకాశముంది. కనుక ఆ విషయంలో యీ పరిశ్రమను అభివృద్ధిచేయుటకు ప్రభుత్వ పథకమేమైన గలదా ?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి —దక్షిణాదినుండి, ఆంధ్రనుండి ఎగుమతి చేయడమనేది అనాదికాలం నుండి జరిగింది కాని గడచిన కాలంలో వెనుకపడిపోయాము. కేరళలో, మద్రాసులో ఆ పంటకు ప్రసిద్ధి వచ్చింది క్రిందటి 15 సంవత్సరాలలో గడచిన సంవత్సరం దీనికొరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నది. మీకు తెలిసినటువంటి వివరాలు యిచ్చినచో వాటిని తప్పకుండా ఆలోచించడం జరుగుతుంది, వాటి అభివృద్ధికి కూడా ప్రయత్నం జరుగుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—పరిశోధనా కేంద్రం పెట్టామని చెప్పారు. అందులోని పరిశోధనా ఫలితాలు చెప్పగలరా ?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి .—అది కొంచెం long range కి సంబంధించినది. 158 selections వున్నాయి వాటిని అనేక ప్రాంతములనుండి తీసుకోవి రావడం జరిగింది కొన్ని రకాలను మెక్సికో, సిలోన్ నుండి ఆక్రెకాలనుండి కూడ తెప్పించి యిక్కడ ప్రయత్నం చేస్తున్నాం 1, 2 సంవత్సరాలలో దీని ఫలితములు చెప్పడం కష్టం కాయకాసేప్పటికి 7, 8 సంవత్సరాలు పడుతుంది. Performance fix చేసేదానికి తరువాత 10 సంవత్సరాలైనా పడుతుంది

శ్రీ వి. సి కేశవరావు (సంతనూతులపాడు) — మన రాష్ట్రం నుండి ఎంత ఎగుమతి అవుతుందో చెప్పగలరా ?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి .—ఆధ్యక్ష, notice కావాలి.

శ్రీ ప్రగడకోటయ్య .—ఈ ప్రాంతంలో కూడా 1, 2 ఎకరాలలో పెంచు తున్నారు దానిని అభివృద్ధి చేయుటకుగాను సరాసరి రైతులకు సహాయం చేయడం గాని, లేనిచో వారు కో-ఆపరేటివ్ సోసైటీలు పెట్టుకొంటే ప్రత్యేకమయిన సహాయం చేయుటకు ప్రభుత్వం వూసుకొంటుందా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి :—ఈ తోటలు యే యే జిల్లాలలో పెంచుటకు అనుకూలంగా వుంటాయో తెలుసుకొని రైతులకు సహాయం చేస్తుందా ప్రభుత్వం ?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—Coastal area లో దాదాపు 3, 4 లక్షల ఎకరాలలో పండించుటకు వీలుగా వుండే భూమి వుంది. మెట్ట జిల్లాలలో కూడా పెంచే అవకాశముంది ప్రభుత్వం తరపున పెద్ద acreage లో తెస్తున్నాము రైతులు పెంచుటకుగాను loans యివ్వడానికి అవకాశముంది కేంద్ర ప్రభుత్వమును కూడ అడుగబోతున్నాం, దీనిని expand చేస్తాం.

శ్రీ సి హెచ్ రాజేశ్వరరావు —వ్యవసాయశాఖ ప్రచారంవల్లగాని, మరితర కారణాలవల్లగాని గత 5, 6 సంవత్సరముల నుండి తెలంగాణా ప్రాంతంలో పెంచుతున్నారు కొన్నిచోట్ల కాపుకు కూడా వచ్చింది. ఇప్పుడు వట్టిగా పగుల గొట్టడం జరుగుతున్నది కనుక హైదరాబాదులో వాటికి crushing యేర్పాట్లు చేస్తారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి —వాటిని crush చేయుటకు వేరే యేమీ లేదు కాయలు షగులకొట్టి పప్పు బయటకు తీస్తున్నారు There is nothing like mechanisation as such. అంత stage కి రాలేదు చునం. దానిని గురించి యిప్పుడేమీ చేయలేము.

శ్రీ వై వెంకటరావు (వేమూరు) —పట్లలోని Cashewnuts రిసెర్చ్ acreage వివరాలు చెప్పగలరా ?

Sri P. Thimma Reddy —I need notice, Sir

శ్రీ ఎన్. రామలు (చెక్కల) —Cashew nuts నుండి ఆయిలు extract చేయడం కేరళలో జరుగుతున్నది. దానిని గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి —ఆలోచిస్తాం.

PLANTAIN RESEARCH CENTRES

189—

*670 Q.—Sri Dhanekula Narasimham —Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

(a) the places where Plantain Fruit Research Centres are functioning in the State, and

(b) the varieties of Plantains on which research is being done in those Centres ?

Sri P. Timma Reddy — (a) Sir, there is only one Banana Research Station in this State at Tanuku, West Godavari District.

(b) Research is being done on the following commercial and popular varieties.

- 1 Chakkarakeli,
- 2 Tella Chakkarakeli,
- 3 Amruthapani :
- 4 Bontha (culinary)
5. Pacha Nadan,
- 6 Peykunnan,
7. Manoranjitham ;
8. Thenkunnan,
9. Vennetukunnan
- 10 Yunugu Bontha,
11. Pacha Bontha :
12. Ney Vannan

ఈ రకాలన్నీ అనేక రాష్ట్రాల నుండి తీసుకొని రాబడినవి

శ్రీ ధనేకుల నరసింహం —నెల్లూరు జిల్లా బుచ్చిరెడ్డిపాలెంలోని కేంద్రాన్ని యిలా చేయుటకు ప్రభుత్వం పూనుకొంటుందా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—అవుసరముందనుకొంటే తప్పకుండా చేస్తాం.

శ్రీ కె బుచ్చిరాయడు :—ప్రభుత్వ ఆలోచనలో యంతవరకు అటువంటి దేదైనా కలదా? వీటికి చాలా డబ్బు ఖర్చుచేసి పెట్టారు. వర్షాలవలన పడిపోవడం జరుగుతున్నది అటువంటి సమయంలో సహాయమేదైనా చేయుటకు ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—Research అంటే—అదే వచ్చే ఆదాయాన్ని పెంచుటకు యేమి చేయాలి, అలిపడిపోయేట్లుగా వుంటే యేమిచేయాలి, యే యే ఎరువులు వేయాలి, ఆదాయాన్ని పెంచే విషయంలో కూడా ఆక్కడ పరిశోధన జరుగుతున్నది.

శ్రీ కె బుచ్చిరాయడు :—రైతుల కెక్కువ డబ్బు వచ్చేటట్లుగా యేర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వ స్క్రీముగా వుంది. కొంత ప్రయత్నం చేశారు కొంత ఉపయోగంగా కనపడుతున్నది. రాబోయే సంవత్సరంలో ఎగుమతి చేయుట కేంద్ర ప్రభుత్వ సంకల్పం

శ్రీ ఆర్.రాజగోపాలరెడ్డి :—రాజంపేటలో ఎక్కువగా పండిస్తున్నారు. ఆక్కడ రీసెర్చ్ స్టేషన్ పెట్టుటకు ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—ఎగుమతి చేసేరకం ఇక్కడనేవుంది. దానికి ప్రత్యేక రీసెర్చ్ స్టేషన్ అవుననే తేలు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—ఈ అరటిలో hybrid variety ఉంటుందా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—అది మాత్రం చెప్పలేనండి. ఇక్కడ మాత్రం 105 రకరకముల అరటి తెచ్చి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి :—రీసెర్చ్ స్టేషన్ల ద్వారా వచ్చినటువంటి మంచి రకమును రైతులకు అందచేయుటలో తీసుకొన్న చర్యలేమి? ఈ ప్రత్యేకమైన స్టేషన్ నుండి వాటి అభివృద్ధికి కనుగొన్న affect యేమిటి?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—చెట్లకు వుండవలసిన dosage కంటే అధికమైనది విప్లవయోజనం. ఇక్కడ dosage fix చేస్తున్నారు. చెట్లమధ్య వుండవలసిన దూరంను గురించి కూడా రీసెర్చ్ చేస్తున్నారు. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో అరటితో బాటు Intercrop వల్ల అరటికి వచ్చే ఆదాయం కన్నా యెక్కువ వచ్చేట్లుగా కనుగొన్నారు అరటితోపాటుగా అనాసలేస్తున్నారు. దానివలన 1,000 రూలు వస్తున్నది. ఇలాంటి మంచి పద్ధతులు చేయడం జరుగుతున్నది. రీసెర్చ్ ఫలితములు ప్రజలకు అందజేయుటకు కొంతకాలం పడుతుంది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్ష, ఇంతవరకు ఈ Research Stations నుంచి సంపాదించినటువంటి అనుభవాన్ని రైతులకు అందజేయలేకపోవడం చాలా యొక్క అభిప్రాయము.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:—బహుళ departmental గా ఏమీ జరుగుతుందో నాకు తెలియదు, because it is open to all people Anybody can go Because West Godavari is the best area for banana cultivation రైతులు పోతూ ఉంటారు, చూస్తూ ఉంటారు అక్కడ ఉండేటటువంటివి చాలావరకు రైతులు అనుభవములో పెట్టుకొంటూఉంటారు.

శ్రీ ఆర్ నత్యనారాయణ రాజు:—మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అవుతున్నటువంటి అరటి పంట ఏయే దేశాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నారండి.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:—దేశాలకు పోవడం లేదుగాని ఇతర రాష్ట్రాలకు మాత్రం పోతున్నాయి, ఢిల్లీకి, కలకత్తాకు, North India అంతటికి special wagons లో మన state నుంచి పోతున్నాయి

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు:—మనరాష్ట్రంలో పండే చక్కెర కీళ్ళ పండ్లు North India లో చాలామంది like చేస్తున్నారు. వాటిని preserve చేసి ఇతర రాష్ట్రాలకు పంపించే ఏర్పాట్లు ఏమైనా చేస్తున్నారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:—చక్కెరకేళికి ఆతిథ్యంగా ముగిసోయే గుణము ఉన్నది. అందువల్ల ఇబ్బంది ఉన్నది. ఇతర కొన్ని varieties transport కు చాలా అనుకూలంగా ఉంటాయి. దీనికేదో direct transmission కాలాని Express and Mail trains కు attach చేయాలని ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి

శ్రీ సి. వి. కె రావు:—ఈ అరటి పళ్లలో తీయని, ఖరీదైనా పళ్ల ఏవో చెప్పగలరా, మన రాష్ట్రములో పండేటటువంటి వాటిలో.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:—మనరాష్ట్రములో తియ్యగా ఉండేవి, కూరలకు పనికి వచ్చేవి, ఇంక అనేక రకాలన్నాయి. There are about 25 varieties

శ్రీ సి. వి. కె రావు:—పేర్లు చెప్పండి అందులో మంచిది

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ముందే చదివారు కదా.

శ్రీ బి. హెచ్ విజయకుమార్ రాజు :—పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా, మంత్రి గారు చెప్పినట్లు అరటి తోటలకు చాలా అనువైనదే. అందులో భూములలో తేడా ఉన్నది అందులో B. Schedule లోని అయితే గాని అరటి పెంపకానికి ఏలలేదు అని అన్నారు. కాని C Schedule లో వాటిలో కూడా అరటి తోటలు చాలా ఉన్నాయి. అందువల్ల C Schedule లోని భూములలో కూడా ఇవి పండించడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా అనుమతి ఇస్తున్నారా.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అది ఆలోచిస్తాము రెండవది, West Godavaryలో filter points, bore wells చాలా successful గా ఉన్నాయి. రైతులు అవి కూడా ఉపయోగించుకొని అరటి తోటలు వేస్తున్నారు

శ్రీ బి. గౌరవ సభ్యుడు :—అధ్యక్ష, అరటి పండ్లకు ఇండియాలోనే కాకుండా ఇతర దేశాలలో ఏయే దేశాలలో హెచ్చుగా demand ఉన్నదో పరిశీలన చేసినారా?

ఎందుచేతనంటే రష్యాలో అరటి పండ్లకు ఎక్కువ గిరాకి ఉంటుందన్న వార్త వస్తున్నది. దాన్ని గురించేమైన పరిశీలన చేయిస్తున్నారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—రష్యాలోనే కాదండి, England లోను, in the whole of Europe ఎందుకంటే, ఇది tropical fruit. అందువల్ల, అన్ని దేశాలలోను, Europe అంతటా దీనికి demand ఉన్నది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఈపై Research Station గాని, క్రింద Research Station గాని ఈ రెండు ఇప్పటికి రైతులకు ఫలితాలను అందజేసినట్లుగా మంత్రిగారు చెప్పలేదు. ప్రతి Research Station కూడా కొంత time తీసుకొంటుందనే మాట వాస్తవమే కాని ఏ Research Station అయిన రైతులకు నేరుగా సంబంధించి నటువంటి సలహాలను ఇచ్చేటటువంటి పాపాన పోయిందని నేను అనుకోవడం లేదు. ఏ Research Station అయిన కనీసం రైతులతో సంబంధం పెట్టుకొనేటటువంటి పద్ధతులలో Research Station యొక్క organisational పద్ధతైనా కనీసం మారుస్తారా ? లేకపోతే అది నిరుపయోగమనేది ప్రభుత్వము అంగీకరిస్తుందా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—పని చేయకుండా పాపాన పోవడం లేదు. పని చేసి పుణ్యాన పోతున్నాం. తమరు తీరుబడి చేసుకొని అది చూసి చెప్పితే చాలా సంతోషము. ఎందుకంటే, that is a categorical accusation of some good work that is going on, and it is a reflection upon the scientists అందుకు తగినంత చేస్తున్నాము. Exceptionally good work is being done. Even foreign visitors have complemented our scientists—అందువలన మంచి పని జరుగుతున్నది ఏదైనా పని జరిగినప్పుడు, వెంటనే ప్రజలలో పడేటట్లుగా ఉంటే, మళ్ళీ పొరబాటు వచ్చేటట్లుగా ఉంటే ఇబ్బంది వస్తుంది. అందు వల్ల, Anything that is found there may take a little time to make sure themselves and then it is being related to the people.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—అప్పుడే, నేనూ, వేరొకరినీ scientists కి ఏ మాత్రము సంబంధించిన ప్రశ్న కాదు. Research Stations మట్టుకు చాలా ఉన్నాయి. మనము చూస్తున్నాము Research Stations కు, రైతులకు సంబంధం లేక పోయినట్లయితే మనము ఎంత research చేసినా అది నిరుపయోగమే అవుతుంది. ఎందుకంటే అది Research Station లోనే ఉండిపోతుంది. అందుకనే ఈ Research Station కు plantations పండించేటటువంటి రైతులకు సన్నిహితమైన సంబంధాన్ని ఏర్పాటు చేయగలిగిన organisation కనుక లేకపోయినట్లయితే, Our Research Stations will become only glass houses. Therefore what is the organisation form which the Government would like to give to the Research Stations to see that it goes direct to the peasant who is interested in it

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—దానిని చేస్తామంది కాని It is the desire of the Government to have farmers to organize themselves into farmers' forum where farmers themselves will go to the research stations and take whatever help they want.

SUGARCANE SPECIALIST

190—

* 181 Q—Sri T C Rajan,—Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether it is a fact that one Sugarcane Specialist Agriculture Demonstrator of Chandragiri of Chittoor District is being wantonly kept there for the last fifteen years, and

(b) if so, the reasons therefor?

Sri P Thimma Reddy .—(a) No, Sir,

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి (తిరుపతి) —ఒక్కొక్క ప్రభుత్వోద్యోగి మూడేళ్ల పాటు ఒక చోట ఉండవలసిందనేటటువంటి G O ఉన్నది. కాని 15 సంవత్సరాలుగా అక్కడే ఉండేవానికి కారణాలు ఏమిటి? అతనికేమైన ప్రత్యేకమైన qualifications ఉన్నాయా లేక వారిని ఏదైనా election agents మాదిరిగా అక్కడ పెట్టి ఈ పబ్లిక్ elections లో వాటిలో వారు partake చేసుకోవలసిందిగా అటువంటి పరిస్థితి వారికేమైన కల్పించారా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి —ఈ Sugarcane Section లో ఆయన three years కంటే ఎక్కువగా ఉన్నట్లు లేదంటే బహుశ ఇంకేదైన Section లో అక్కడ ఉండినాడేమో But the policy of the Government is that a man need not be transferred within three years if he is good and that he may be continued for some more years.

శ్రీ టి సి. రాజన్ :—ఆయన అక్కడ రాజకీయ సంబంధాలు పెట్టుకొన్నందువల్ల, ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్న సంగతి ప్రభుత్వానికి గాని, మంత్రిగారికి గాని తెలుసువా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—ప్రభుత్వానికి తెలియదంటి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఈ Sugarcane ఎల్లెనా ప్రజలకు సంబంధించిందే కదంటే, అందుకు ప్రజలకు సంబంధించిన దంకా రాజకీయాలుకు సంబంధించిందే కదా. ఈ దృష్టితో వారు రాజకీయాలలో ఎక్కువ సంబంధాలు పెట్టుకొన్నారేమోన గదంటే.

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—అనుకోవచ్చునంటి.

Sri G. Sivaiah :—There are instances where officers are retained in particular stations for a number of years. What action does the Government propose to take in the matter?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి —దానివల్ల పరిపాలనకు ఏమైన ఇబ్బంది వచ్చేటట్లు ఉంటే, మా నోటీసుకు తీస్తే, చూస్తాము

Sri G Sivaiah —They are retained for political purposes. Such instances are also taken to the notice of the Cabinet.

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి —మా నోటీసుకు రాలేదంటి.

శ్రీ టి సి రాజన్ —కనీసం ఇప్పుడు మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తాము. ఇకనైనా చర్య తీసుకొనేదానికి ఆలోచన చేస్తారా :

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—చూస్తాము అతను ఏమి చేస్తున్నాడు. ఏమైనా విందకు అర్హుడా అదంతా చూచి పరిశీలన చేసి చూస్తాము.

LOAN TO SATTENAPALLY GRAM PANCHAYAT

191—

* 1120 Q —SRI Vavilala Gopalakrishnayya.—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether Sattenapalle Gram Panchayat applied for loan and

(b) if so, at what stage the matter stands at present ?

The Minister for Panchayat Raj (SRI T. Ramaswamy) —(a) Yes Sir, for construction of permanent cement drains.

(b) The loan could not be sanctioned as there was no provision in the budget.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇప్పుడు Budget లో provide చేసి ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తారా.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో కూడా లేదండీ.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మరి ముందు సంవత్సరం సంగతి :

శ్రీ టి. రామస్వామి :—వచ్చే సంవత్సరంలో పెట్టేదానికి ఆలోచిస్తామండీ

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—అద్యక్ష, 1964లో unanimous గా అనేక మైనటువంటి పంచాయితీలకు ఇచ్చినటువంటి బహుమానము ఏదైతే ఉన్నదో, అది మొన్న మార్చిలో lapse చేశారు. అట్లా తీసుకోనటువంటివి పంచాయితీలకు తిరిగి ఇచ్చే దానికి ప్రభుత్వము ఏమైనా ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ వి. రామస్వామి :—Notice కావాలండీ. ఇది నచ్చేనవల్లి పంచాయితీ drain గురించండీ.

VADAREVU PORT

192—

* 472Q —SARVASRI Y Venkata Rao, Vavilala Gopalakrishnayya:—Will the hon Minister for Communications be pleased to state .

(a) whether the Government are aware that the port of Vadarevu in Guntur District is a deep sea port capable of handling lot of export and import trade ,

(b) if so, what are the improvements made to that port so far, and

(c) the improvements or development works proposed to be done during 1967-68 ?

The Minister for Communications (Sri J. V. Narasimha Rao) :—
(a) Vadarevu Port is an open roadstead Port (i.e., anchorage port);

(b) No improvements were made to the Port so far except conducting hydrographic survey of the approaches to the Port from the sea,

(c) There are no proposals under consideration of the Government to take up development works for the Port during 1967-68.

శ్రీ వై వెంకటరావు — వాడేవు ప్రాముఖ్యత—deep sea port అని తెలిసి కూడ యంతవరకు అభివృద్ధి చేయకపోవడానికి కారణం సెలవిస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — పియల్ కటవిడే, 60 లక్షలయినది పెట్టి కట్టితే గాని ఉపయోగపడదు అన్నారు. అది investigation survey చేస్తుండగానే దానికి మళ్ళీ సూర్యలంకల పోర్టు కావాలని రిఫ్రెజెంటేషన్ వచ్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి Director—Development వచ్చి సర్వే చేసి దానికి prefer చేస్తూ రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఇవన్నీ సమగ్రంగా ఆలోచించి ఏ కార్యక్రమం ఎట్లా చేయాలనేది నిర్ణయించబడుతుంది

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — చాల రోజుల నుంచి చేస్తామని చెబుతున్నారు కాని ఒక్కొక్క మంత్రి, ఒక్కొక్క మంబరు వచ్చి పాలిసిని మారుస్తుంటే యిది ఎన్నాళ్ళు పట్టుతుంది? మొదట అనుకున్నది విడిచిపెట్టి యిప్పుడు యిది తీసుకోవాలని పాలిసి మారిస్తే ఎట్లా? ఎప్పటికీ finalisation అవుతుంది?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — మన ప్రభుత్వం మార్పిడి కాదు. Ministry of Transport వారు — They preferred Surya Lanka as a better place from the technical angle as well as on grounds of feasibility and economy.

శ్రీ పి. కోటయ్య — ఇటీవల మంత్రిగారు కూడ వెళ్లి రెండు స్థలాలు స్వయం ముగా పరిశీలన చేసినట్లున్నారు. వాడేవును తరతరాలుగా అభివృద్ధి చేయాలనే ఆలోచన—ఆ కార్యక్రమం జరిగిన తరువాత కొత్తగా యీ ప్రతిపాదన ఏ విధంగా వచ్చింది? వాడేవును వెనక్కుపెట్టి కొత్తగా వచ్చిన దానికి ముందుకు తీసుకు వెళ్ళ దానికి యీ ప్రభుత్వం అనుకూలంగా ఉన్నదా, లేదా? వాడేవును కూడ తీసుకొని అభివృద్ధి చేయడానికి యీ ప్రభుత్వం ప్రత్యేక కృషి చేస్తుందో?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు. — ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ముందే నిర్ణయం తీసుకోలేదు, రెండు ప్రదేశాలున్నాయి. తరువాత మరొక పోస్ట్ అడ్వైజరీ కమిటీలో చర్చలు చేసి చునూలో చివరగా అనుకూలం ఉంటుందా అని నిర్ణయించబడుతున్నది

శ్రీ పి. కోటయ్య. — ఆ అడ్వైజరీ కమిటీ ఎవరు?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — Port Advisory Committee ఉన్నది. మళ్ళీ నియామకం కావాలి చేస్తున్నారు

శ్రీ పి. కోటయ్య. — దానిలో ఎవరు సభ్యులు? దానికి సంబంధించిన మంత్రి గారు ఛైర్మన్ గా ఉంటారా?

శ్రీ జె. వి నరసింగరావు.—మినిస్టరు ఉంటారు

శ్రీ బి. వి. రమణయ్య (అల్లవరం).—తూర్పు గోదావరి కోనసీరు అమలా పురం తాలూకా బ్రహ్మపట్నం స్కీము, నుంచి ప్రభుత్వం వారికి వదేపదే విజ్ఞప్తి చేయబడినది పోరు నిర్మాణం చేయవచ్చునని సూచించారు. అనాడు ఉన్న రేవుల మంత్రిగారు—మీర్ ఆలీఖాన్ గారు వచ్చి స్వయంగా చూసి అక్కడ export కు పీలుగా ఉండి, హార్బర్, నేవల్ బేస్ తయారు చేయడానికి అనుకూలంగా ఉండే ప్రదేశమని చెప్పారు దానిని గురించి ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసినదా?

శ్రీ జె. వి నరసింగరావు —ప్రత్యేక ప్రశ్న పంపండి

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—Advisory Committee constitute చేయాలన్నాను. అందులో వాడ్రేవుకు అనుకూలంగా ఉండే మెంబర్సును వేస్తారా, వ్యతరేకంగా ఉండే మెంబర్సును వేస్తారా?

శ్రీ జె. వి నరసింగరావు —నిష్పాక్షికంగా ఆలోచించే వారే ఉంటారు. ఇదివరకు ఒక నిర్ణయం అయినది. పునరాలోచన కావాలంటే అందరినీ ఆలోచించి అటువంటి అవసరం ఉన్నదా లేదా ఆలోచిస్తామని చెబుతున్నాను.

ఒక గౌ. సభ్యుడు —చిన్న రేవులు—భీమునిపట్నం కోనాడ, తారువా— ఉన్నవి విశాఖపట్టణం దగ్గర 15 మైళ్ళలో భీమునిపట్టణం ఉన్నది విశాఖ హార్బర్ లో రద్దీ ఎక్కువగా ఉన్నది కాబట్టి నార, వేరుకనగ ఎక్కువగా పైకి రవాణా అయ్యే అవకాశాలు ఉన్నవి. ఇటువంటి చిన్న రేవుల అభివృద్ధి పథకం ఆలోచించారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు.—ప్రత్యేక ప్రశ్న పంపండి. భీమునిపట్నం traffic సరిగా లేక అది ఏ ఉద్దేశానికి డెవలప్ చేయాలనుకున్నారో అది కాలేదని విన్నాను.

శ్రీ పి కోటయ్య —వాడ్రేవు అభివృద్ధి చేయాలంటే ఆలోచన వచ్చినప్పుడు అక్కడ ఎగుమతి వ్యాపారం సాగించడానికి ఉన్న వివరాలు ప్రభుత్వం ముందు ఉన్నవి I.L.T.D., గాని పొగాకు వ్యాపారస్థులుగాని బట్టల వ్యాపారస్థులుగాని తాట వివరాలు ఇచ్చాడు. అలాంటి ప్రోత్సాహం కొత్తగా వచ్చిన ప్రతిపాదనకు ఉన్నదా లేక పతానరిమాణంగా ఆ ప్రతిపాదనను తీసుకుంటున్నదా?

శ్రీ జె. వి నరసింగరావు.—ఇది వరకూ తీసుకున్న నిర్ణయం వివరాలు మనవిచేశాను ఇక ముందు ఏ తీరుగా చేయాలనేది కొత్త వివరాలు వస్తే ఆలోచించి నిష్పాక్షికంగా చేయబడుతుంది.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు.—అధ్యక్ష, 'ఆలోచిస్తాము' అని మంత్రిలు చెబుతుంటారు. ఈ 'ఆలోచిస్తాము' అని చెప్పే వాటికి ఒక్కొక్క మంత్రికి రోజుకు కొంత కోటా నిర్ణయిస్తారా?

[Laughter]

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు —ఇక్కడే మంత్రిగారు ఇదికొరాలు యిచ్చేది ఉంటే — on the spot decision కు సాధ్యం అవుతుంది. కాబట్టి అది ప్రజా స్వామ్యంలోపనికిరాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — నిష్పాక్షికంగా ఆలోచిస్తామన్నారు. ఇంత వరకు జరిగినది దేనికి అనుకూలంగా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — సూర్యలంక డెవలప్ చేయడంవల్ల బాగుంటుందని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించి తెలిపారు. అంతవరకు మనవిచేశాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఇంతవరకు ఉన్న నిర్ణయం మళ్ళీ ఆలోచిస్తామంటున్నారు. ఇదివరకు నిర్ణయం ఎమిటి?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — సూర్యలంక డెవలప్ చేయాలని కూడ నిర్ణయం అయింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — కూడా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — సూర్యలంకకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి డెవలప్ చేయాలని దానికి ఖర్చులు తక్కువ సాంకేతిక దృష్టితో కూడ అది చాల సులభోపాయంగా ఆచరణలోకి తీసుకురావచ్చునని అనుకున్నారు గనుక ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నది ఇంతవరకు.

శ్రీ పి. కోటయ్య — వాడేపు ప్రతిపాదన ప్రభుత్వం ముందు ఎంత కాలంగా ఉన్నది? సూర్యలంక ప్రతిపాదన ఎప్పుడు వచ్చింది? వాడేపు గురించి ప్రభుత్వం ఇంతవరకు ఎంత వ్యయపడింది, అకస్మాత్తుగా సూర్యలంక ఎలాబయటకు వచ్చింది.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — మైద్రోగ్రాఫిక్ సర్వే పైన 3 లక్షల 63 పేలు ఖర్చు పెట్టారు. తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి డియర్, డేశముఖ్—డైరెక్టర్ డెవలప్ మెంట్ వచ్చి అవన్నీ మే 66 లో పరిశీలించి వారు యీ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చారు. తరువాత నిర్ణయం అయినది. నేను మొన్న వెళ్ళినప్పుడు చారిత్రా కొంత మంది చాల ఉత్సాహంగా ముందుకు వచ్చారు. 60 లక్షలు ఖర్చు అయినది కూడ contribution, loans ఇస్తామని ఎన్నో ప్రపోజలు ఇచ్చారు. అవన్నీ పరిశీలించి వీలుంటే రెండూ సమీపంగా ఉన్నవి గనుక రెంటికీ ప్రాధాన్యం ఉండేట్లుగా ఏదైనా అవకాశం ఉంటుందా— అనేది పరిశీలించడానికి S P O. కు చెప్పాను. అటువంటి బలవత్తర కారణాలు ఉంటే పునః పరిశీలన జరపవచ్చును.

KRISHNAPATNAM PORT

193—

* 57 (K) Q—SRI A. Madhava Rao [Put by Sri G. Latchanna] (Sompeta) :—Will the hon. Minister for Communications be pleased to state

(a) whether the Government are aware that Krishnapatnam port in Nellore district is a deep sea port,

(b) whether the Government are also aware that given proper attention and development, Mica and other exports from that part of the State can be handled there, obviating the need for tradesmen to go to far off places like Madras, and

(c) the steps taken by the Government to improve this port during 1966-67 and proposed to take during 1967-68?

Sri J V Narasinga Rao —(a) Krishnapatnam port is an open roadstead port (i.e., anchorage port).

(b) Yes Sir

(c) It is proposed to complete the following spill over schemes of the Third Five Year plan costing Rs. 2.17 lakhs.

	Rs in lakhs
1 Construction of a bridge across Buckingham canal	0.80
2 Bank protection (Northern) bank of river Khandaleru)	1.22
3. Signal Station	0.15
Total	Rs 2.17 lakhs

The above schemes were under progress during 1966-67 and they will be completed during 1967-68

GOVERNMENT BUILDINGS AT HORSELY HILLS

194—

* 213 Q —Sri T C Rajan —Will the hon. Minister for Communications be pleased to state:

(a) the amount spent so far towards the construction of government buildings at Horsely Hills of Chittoor District;

(b) to whom these buildings are meant for, and

(c) the total expenditure incurred by the Government towards the maintenance of buildings, staff, electricity and water supply so far?

Sri J V Narasinga Rao —(a) Rs 14.79 lakhs,

(b) These buildings are meant for tourists, Officials and non officials. In the Governor's Circuit House, however, which is one of the several buildings, one suite of rooms is exclusively reserved for the use of the Governor. When the Governor camps at Horsely Hills the entire Governor's Circuit House and the staff quarters constructed specifically for the Governor's staff, are reserved for the Governor and his staff,

(c) The expenditure incurred from the date on which the buildings were transferred to the charge of Roads and Buildings Department i.e., from 1-4-65 till 31-5-67, is Rs 57,935.14 P.

Sri A Eswara Reddy.—When we are facing a financial crisis, why should the Government spend so huge an amount for beautifying these things for the Governor and other dignatories?

Sri J V. Narasing Rao —Now, nothing has been spent. It is only normal maintenance and nothing else. Out of this Rs. 57,000 and odd, nearly Rs. 29,000 is for water supply

శ్రీ జి. లచ్చన్న — హార్సిలీ వాల్స్ మీద ఉన్న బిల్డింగ్ను పబ్లిక్ స్కూలుకు provide చేసి ఉన్నారా? చేసియుంటే అది సర్ప్రైజ్ అటా? లేక ట్రైమ్ లిమిట్ ఉన్నదా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — ఆ వివరాలులేవు ప్రత్యేక ప్రశ్నవేస్తే తెప్పించిస్తాను.

Sri G Siviah — At present, Sri Venkateswara Public School is working at Horseley Hill's. For your information, I can say this much. In the context of the present financial crisis, will the Government consider handing over all those things to the Public School and shift the Governor's camp to Hyderabad itself.

Sri J V Narasing Rao — I too am aware that a public school is functioning there, but as and when the demand comes from the school about accommodation, it will be considered.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్నం):— హార్సిలీ వాల్స్ పైన పెద్దవారు ఉండటానికి బంగళాలు ఉన్నవిగాని సామాన్య జనం ఉండటానికి కావలసిన వసతులు ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏదైనా పథకం తయారు చేసినదా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — లో ఇన్ కమ్ గ్రూప్ హాస్టల్ కూడ ఉన్నది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ):— హార్సిలీ వాల్స్ మీద వాటర్ సప్లయ ఇబ్బంది వుందన్నారు అది ఎంతవరకు నిజం?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు:— ఏదైనా ఇబ్బందివుంటే తొలగించడానికి ప్రయత్నిస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — లో ఇన్ కమ్ గ్రూప్ హౌసెస్ కొద్దిగా వున్నాయి అందరూ ఎక్స్టెన్సివ్ గా వుండడంలేదు ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టి పెద్దపెద్ద ఇండ్లు కట్టడం కంటే లో ఇన్ కమ్ గ్రూప్ హౌసెస్ దెవలప్ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా? తిరుషతివారు వేరే భవనం కట్టకొంటున్నారు. దానికి పర్మిషన్ ఇచ్చారా? వ్యక్తిగతమైన ఇండ్లు కట్టుకోకుండా చూస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — ఈ సంవత్సరం ప్రొవిజన్ లేదు. తరువాత జూబిలీ ఉంటుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— ఈ భవనాలపై తిరిగి వేల రూపాయల ఎక్స్ పెన్ డింగ్ అయిందన్నారు. ఇన్ కమ్ ఎంతో చెప్పగలరా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — ప్రత్యేక ప్రశ్న అడగండి.

CHITTOOR TO ARAGONDA HIGHWAY ROAD

195—

* 148 Q — Sri T. C. Rajan:— Will the hon. Minister for Communications be pleased to state

(a) the class to which the highway road leading from Chittoor to Aragonda in Chittoor taluk and district belongs, and

(b) the money sanctioned for the repairs of the above road during 1966-67 ?

Sri J V Narasinga Rao :—(a) Major District Road.

(b) Rs 44,441/- (including maintenance).

శ్రీ టి. సి రాజన్ :—స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటినుండి చిత్తూరు జిల్లాలోని ఈ అరగొండ రోడ్డు చాలా ప్రధానమైన రోడ్డుగా పరిగణింపబడుతోంది. దీనికి రిపేరు లేదు. పదిహేను నిమిషాలకు ఒక జన్ను పోతూవుంటుంది. ఎంతో రవాణా రద్దీ గల ఈ రోడ్డు విషయంలో ఇకముందు అయినా క్రద్ద తీసుకొంటారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఇప్పటివరకు ఒక లక్ష, 74 వేలు ఖర్చయింది. ఈ సలహాత్పరం సాధ్యమయివంతవరకు బాగుచేయాలని ఉత్తర్వులు జారీచేయబడ్డాయి.

ఒక గొ నబ్బడు —నాది బంగారుపాలెం నియోజకవరం. ఆ రోడ్డు పని ఎప్పుడో టేకప్ చేశారు కనుక దానిని నిలుపుదల చేయకుండా పూర్తిచేస్తామని హామీ ఇస్తారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

ROAD BARRAGE OVER VAMSADHARA RIVER

196—

* 10 Q — Sri P Gunnayya :— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) the estimated expenditure for the construction of road barrage over the Vamsadhara river at Gotta in Srikakulam District,

(b) the estimated extent of land that will come into cultivation under it, and

(c) when the work will be taken up ?

The Minister for Irrigation (Sri S Sidda Reddy) :—(a) The estimated cost of the proposed reservoir at Gotta is 686.65 lakhs for works.

(b) 2,50,350 acres.

(c) The question of taking up the work will arise only after the clearance of the Planning Commission is received and after administrative sanction is accorded.

శ్రీ జి. లక్ష్మన్న :—Subject to the Planning Commission. C P W C వారు ఆభ్యంతరం చెప్పినా ఆ విధానం తప్పదు. దానిని గురించికాదు. ఇప్పుడు Planning Commission C P W. వారందరూ అంగీకరించిన పక్షంలో ఈ reservoir కూడ take up చేయడానికి ప్రభుత్వం వెంటనే ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వారు ముందు అంగీకరించిన తరువాత Plan లో దానిని ఎట్లా fit in చేయాలి. ఏవిధంగా వస్తుంది అనేది ఆలోచించవలసిన విషయం.

Mr Speaker —Answers for the other questions will be placed on the Table of the House.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి. — గొట్ట రిజర్వాయర్ ఎస్టిమేషన్ 6 కోట్ల 86 లక్షల 05 వేలు వంశధార ప్రాజెక్టు అంటే ఆనకట్ట, రిజర్వాయరు రెండూ కలిపి వంశధార ప్రాజెక్టు దానిలో రిజర్వాయర్ ఒక్కటికి 6 కోట్ల 86 లక్షల 65 వేల రూపాయలు అవుతుంది దానికంటే 2 లక్షల 50 వేల 350 ఎకరాలు వస్తుంది ప్లానింగ్ కమిషన్ దీనికి కాంక్షన్ ఇవ్వలేదు అది ఇచ్చిన తరువాత పని ప్రారంభం అవుతుంది

శ్రీ పి. గున్నయ్య. — 26 లక్షల జనాభాకు ప్రాజాదానం ఇచ్చే ప్రాజెక్టు ఇది కనుక దీనిగురించి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఎందుకు గట్టిగా అడగరు ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి. — ప్రభుత్వం 1956 వ సంవత్సరం నుండి శ్రద్ధ తీసి కొంటున్నది ఈ మధ్య తేజెస్ట్ గా 12-3-67 న అన్ని వివరాలతో వారికి ప్రాకాము. ఈ రెండూ ఇండిపెండెంట్ స్కీమ్స్ నేరడి ఆనకట్ట స్కీము ముఖ్యం అది ముందు తీసుకొంటే లాభం వస్తుందని ప్లానింగ్ కమిషన్ ముందు పెట్టాము దాని కోసం కొంత ఖర్చు చేయబడింది వీలైనంత తొందరలో పూర్తి చేయబడుతుంది.

శ్రీ టి. పాపారావు. — ఘమారు 3 సంవత్సరములయినది దరిమిలా ఎన్నో పనులు అయ్యాయి. 4, 5 ముఖ్యమంత్రిలు వెళ్లారు. ఇంతవరకూ ఇంకా కరెన్సింగ్ లో వుందంటే, ప్రాజెక్టు కట్టాలా, రిజర్వాయర్ కట్టాలా అనేది నిర్ణయించకపోతే ఎప్పుడు నిర్ణయిస్తారు, ఎప్పుడు చేస్తారు, శ్రీకాకుళం జిల్లా జలకలు ఎప్పుడు ముక్తి కలుగుతుంది ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి. — మనకు ఒరిస్సాకు సంబంధించిన రివర్ ఇది ఆంధ్ర, ఒరిస్సా, కర్ణాటక లో ఒకే ఏగ్రిమెంట్ జరిగింది. నేరడివద్ద ఆనకట్ట, గొట్ట వద్ద రిజర్వాయరు కట్టాలనే నిర్ణయమైంది, ఈ రెంటిలో ఏది ముందు తీసుకోవాలనే బిచ్చిటికి నేరడివద్ద ఆనకట్ట తీసుకొంటే అన్నివిధాలా ఉపయోగమవి నిర్ణయించడం జరిగింది. తేజెస్ట్ గా 12-3-67 న సి డబ్ల్యు. పి సి వారికి అన్ని వివరాలతో ప్రాయోగం జరిగింది, సమాధానంకోసం విరీక్షిస్తున్నాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న. — నేరడివద్ద ఆనకట్ట ముందు తీసుకొంటే అన్ని విధాలా ఉపయోగంగా వుంటుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. నరసన్నపేట, చెక్కలి తాలూకాలలో, ఇంకా కొన్ని మెట్ట ప్రాంతాలలో కరువు నివారణకు గొట్టవద్ద రిజర్వాయరు లోన్ డివైజన్ మీదవైనా తీసుకోవాలికి ప్రభుత్వం అలోచిస్తుందా ?

(ముఖ్యమంత్రి) శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి. — గౌరవసభ్యులు గున్నయ్యగారు, పాపారావు గారు, లచ్చన్నగారు, శ్రీకాకుళం జిల్లా నుండి వచ్చిన సభ్యులకు వంశధార విషయం బాగా తెలుసు. ఇది చాలా సంవత్సరాలుగా పెండింగ్ లో వుంది. ఆ స్కీము మొదటి అంచనా 14 కోట్లు. కెనాల్స్ అయితేనేమీ, రిజర్వాయర్ అయితే నేమీ వగైరాలకు ఘమారు 8, 9 సంవత్సరాల క్రితం పేసిన ఎస్టిమేటు, బహుశా ఇప్పటి అంచనాల ప్రకారం 20 కోట్లు అవుతుందేమో, ఏమైనప్పటికీ దీనిలో ప్రభుత్వం యొక్క లోపం ఏమీలేదు పదేపదే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేయడం జరుగుతున్నది, ఇక్కడకూడ గౌరవసభ్యులు ఏ సందర్భం వచ్చినా దానిని కోరుతున్నారు.

అనేక ఆక్షేపణలు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, ప్లానింగ్ కమిషన్‌కు, సి. డబ్ల్యు. పి. సి కి అక్కడ సబ్‌మర్లు అవుతున్న లాండ్స్ చాలా భాగ్యవంతులైన లాండ్స్ అని ఎకరంపది వేలు ఖరీదుచేసే లాండ్స్ అని, 30 వేల ఎకరాలకుపై న మునిగిపోతాయని అక్షేపణలు పెట్టుకోవడం సహజం మనం రెండో ప్రణాళికలో, మూడో ప్రణాళికలో కొన్ని కోట్ల రూపాయలు మన రాష్ట్ర బడ్జెట్‌లో కేటాయించుకొన్నప్పటికీ ప్లానింగ్ కమిషన్ యొక్క అమోఘం రానందువల్ల కార్యక్రమం చేయడానికి అవకాశం లేకపోయింది. నేరడివద్ద ఆనకట్టకడితే రెండు కోట్ల స్కిము అందువల్ల ఘమారు 25 వేల ఎకరాలు రైట్ సైడ్, 10 వేల ఎకరాలు లెఫ్ట్ సైడ్, ఒరిస్సా ప్రాంతంలో 6 వేల ఎకరాలుపై చిల్లర బెసిఫీట్ అవుతాయి వారి షేర్ వారు భరించడానికి సిద్ధంగా వున్నారని తెలుస్తోంది ఇది ప్లానింగ్ కమిషనువారి, సి డబ్ల్యు పి. సి. వారి ఆలోచనలో వుంది దీనిని వెంటనే తీసుకోవాలని మేమూ ప్రయత్నిస్తున్నాము.

శ్రీ జి లచ్చన్న — రిజర్వాయర్‌ను ఛేకప్ చేయడానికి వున్న ఆర్థిక ఇబ్బందిని బట్టి లోన్ బేసిస్ మీదనేనా ఆ రిజర్వాయర్ వర్క్ ఛేకప్ చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — ప్రశ్న డబ్బేకాదు ప్లానింగ్ కమిషన్ వారి పర్మిషన్ కావాలి. కేవలం మనీయే కాదు ప్లానింగ్ కమిషన్, సి. డబ్ల్యు. పి. సి. వారి వద్ద ముందు అక్షేపణలు తేలాలి. వారి దగ్గర నుండి క్లియరెన్స్ రావాలి. నేరడి వద్ద ఆనకట్ట కూడా లోన్ వద్దతి పెట్టుకొంటే తొందరగా చేసుకోవచ్చు.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS.

ANICUT ACROSS RIVER JHANJAVATI

197—

* 16 Q — Sarvasri P. Gunnayya, M. Venkata Ramu Naidu (Parvatipuram) — Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state.

(a) whether estimates have been prepared for the construction of anicut across the perennial river Jhanjavati in Parvatipuram taluk of Srikakulam district;

(b) if so, the estimated amount of expenditure therefor,

(c) the extent of land to be brought under cultivation, and

(d) when the work will be taken up?

A — (a) Yes, Sir

(b) Rs 57.71 lakhs based on preliminary estimate

(c) Old ayacut 10,000 acres and new ayacut 9,000 acres

(d) The scheme has not yet been finalised, since alternative Schemes are under consideration. Hence it cannot be said when the schemes will be taken up

NANDIVADA PROJECT

198—

* 17 Q — Sarvasri P. Gunnayya, Mudali Babu Parankusam (Vunukuru) — Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state.

170 3rd July, 1967. Calling attention to a matter of urgent public importance
re Fire accidents in Lankala Koderu Kanchustambhampalem and other places and the failure of fire engines.

(a) whether the investigation is completed for Nandivada Project on perennial river Nagavali in Srikakulam district,

(b) the estimated amount therefore, and

(c) the ayacut thereof?

A —(a) No, Sir,

(b) & (c) The estimated amount and ayacut would be known after the investigation is completed.

CHITTIGEDDA ANICUT

199—

* 35 Q—SRI P. GUNNAYYA —Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether the investigation is completed for the Chittigedda Anicut at Samsam village in Cheepurupalli taluk of Srikakulam district,

(b) the amount of expenditure therefor, and

(c) the ayacut thereof?

A —(a) Yes, Sir, but it was dropped due to low return.

(b) and (c) Do not arise.

JUDICIAL SECOND CLASS MAGISTRATE

COURT AT PALAKONDA

* 274 Q—SARVASRI MUDALI BABU PARANKUSAM, J. JOJI (Palakonda) — Will the hon. Minister for Planning and Law be pleased to state

Whether the Judicial Second Class Magistrate's Court at Palakonda, Srikakulam District has been upgraded to that of a Municipal Magistrate's Court as per G. O. Ms. No. 192 Home (Courts—A) Department, dated 3-1-1967.

A — The answer is in the negative.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re — Fire accidents in Lankala Koderu, Kanchustambhampalem and other places and the Failure of Fire Engines

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు — అధ్యక్ష, సర్వపరం శాసనాశ్రమం May ఆదివారంలో, June మొదటి వారంలో 6.7 గ్రామాలు అగ్నిప్రమాదానికి గురి కావడం, అందులో మూడు 2½ 3 లక్షల రూపాయలవరకు అస్తి నష్టపోయినవి.

Calling attention to a matter of urgent public importance 2nd July, 1967 171
 re Fire accidents in Lankala Koderu
 Kanchustambham palem and other
 places and the failure of fire engines

కావడం జరిగింది ప్రమాదంగా ఈ ప్రమాదానికి గురి అయినటువంటి కుటుంబాలలో వెనుకబడిన కులాల వారు, రజకులు, మంగళ్ళు అత్యధిక భాగం ఉన్నారు ఈ బాధితులకు తక్షణ సహాయం జరిగినప్పటికీ G O ప్రకారం 30 రూపాయలు, కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులలో 50 రూపాయలు యివ్వవచ్చుననే నిబంధన ఉన్నప్పటికీ 30 రూపాయలు మాత్రమే యివ్వడం జరిగింది. 50 రూపాయలు యివ్వడం లేదు.

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

అగ్ని ప్రమాదానికి గురి అయిన వారందరికీ ఏనాడో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం నాటినుండి ఆనువాయి 50 రూపాయలు, 30 రూపాయలేగాని పెంచడం కోసం ఏ మాత్రం చర్యలు తీసుకోకపోవడం తద్వారా వారు అన్ని విధాల నిరాధారులు కావడము అనేది రాష్ట్ర వ్యాపితంగా జరిగినటువంటి అగ్ని ప్రమాదాలవల్ల మనకు స్పష్టంగా ఆరం అవుతున్నది అయితే ఒక విషయాన్ని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావాలనే తలంపుతో cell attention యివ్వడం జరిగింది. అగ్ని ప్రమాదం దఫదఫాలుగా సంభవించినది June 5 వ తారీఖున లంకలకోడేరులో సాయంకాలం 4 గంటల ప్రాంతంలో అగ్ని ప్రమాదం సంభవించినది ఘూరు 16 యిండ్లు నష్టపోవడం జరిగింది ఆ గ్రామస్తులు, గ్రామాధికారులు వెంటనే లంకల కోడేరు గ్రామానికి ఘూరు 9, 4 మైళ్ళదూరంలో ఉన్న పాలకొల్లు fire station కు phone చేయగా out of order అని reply వచ్చినది. అలాగే లంకలకోడేరుకు 12 మైళ్ళ దూరం ఉన్న భీమవరం Phone చేయగా 6 గంటలకు యంత్రాలు రావడం జరిగింది వచ్చిన యంత్రాలు నిరుపయోగంగా ఉండడం జరిగింది ఆ గొట్టాలు అన్నీ చిల్లులు పడిపోయి నిరుపయోగంగా ఉండడం జరిగింది గంట రెండు గంటలు అర్పినప్పటికీ ఎక్కువగా ఉపయోగపడలేదు ఇంకా రెండు గంటలు ఉండి పూర్తిగా అదుపులోకి తెచ్చిన తరువాతనే వారిని వెళ్ళమని చెప్పితే వారు పూర్తిగా అదుపులో పెట్టుకుంటానే వెళ్ళి పోవడము జరిగింది. వేసవి ఎండలు విపరీతంగా ఉండడం, రోజూ ఏదో ఒక చోట అగ్ని ప్రమాదాలకు గురి అవడం జరుగుతోంది అటువంటిప్పుడు పాలకొల్లులో ఉన్న fire engines out of order ఉండవలసిని అవసరం ఏమి వచ్చింది. అలాగే భీమవరంలో ఉన్న fire engine tubes out of order లో ఉంటే అవసరం ఏమి ఉన్నది అవి ఎందుచేత condition లేదని 5వ తారీఖున ప్రమాదం జరిగితే 6 వ తారీఖునే నేను ఏయారు కలెక్టరు దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది రెవెన్యూ మినిష్టరు బసవరాజుగారికికూడా D O letter వ్రాయడం జరిగింది. ఇంతవరకు ఏమి చర్యతీసుకున్నారో సభ దృష్టికి తీసుకురావడం కొరకే నేను call attention notice యిచ్చాను.

రెవెన్యూ శాఖామంత్రి (శ్రీ వి. బి. రాజు):—అధ్యక్ష, లంకలకోడేరులో 5-6-67 తేదీన అగ్ని ప్రమాదం జరిగింది. అక్కడనుంచి పాలకొల్లు fire station కు information యివ్వడం జరిగింది. కాని అక్కడ ఉన్నటువంటి fire equipment కింఛి సద్భం పాలెం అనేచోట 4వ తారీఖున జరిగిన ఉపద్రవాన్ని

Calling attention to a matter of urgent public importance :
re Collection of revenue during 1966-67 in spite of drought conditions in Anantapur district

నివారించడానికి వెళ్ళి 11 గంటల సేపు water pumping చేసి fire extinguish చేసి రావడంవల్ల ఆ trailer unit, pumps బాగాలేకుండా పోయినాయి అంతకు ముందురోజే ఒకసారే 11 గంటల సేపు పని చేయడంవల్ల ఉపయోగం లేకుండా పోయినాయి ఫీమవరంనుంచి మోటనే ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. ఈ పంపు కూడ 4 గంటల 10 నిమిషాలు ఫీమవరంలో పనిచేసి చాలామట్టుకు నిప్పును అంతా ఆర్పుకొని వచ్చినదని వారి రిపోర్టులో పంపించారు. 19 hose pipes were employed for extinguishing fire and no defect was reported in the fire report. ఫీమవరంనుంచి పంపించిన pumpset లో ఏమి defect ఉన్నట్లులేదు ఆరోజున జరిగిన అగ్ని ప్రమాదంలో 23 వేల రూపాయలు నష్టం జరిగింది. ఇప్పుడు వేసిన ప్రశ్నలో అడిగిన విషయం యిప్పుడే నేను చెప్పాను. కంచులస్థంభపాలెంలో 4వ తారీకున జరిగింది. అక్కడ 11 గంటల సేపు పనిచేసినది. అక్కడ జరిగిన నష్టం 49 వేల రూపాయలు. ఇంకోచోట కొమ్ముచెక్కాల 24వ తారీకున అగ్నిప్రమాదం జరిగింది. అక్కడకు పాలకొల్లు fire station నుంచి పంపువెళ్ళి 3 గంటల సేపు పనిచేసి ప్రమాదాన్ని తగ్గించింది. అక్కడ నష్టం 7 వేల రూపాయలు భగ్గేశ్వరం అక్కడ నష్టం చాలా కొద్ది నేను మొన్ననే ఒకవిషయానికి జవాబుచెప్పతూ సభవారికి మనవిచేసి ఉన్నాను Streamlining this fire brigade station equipment and providing panchayats with small equipment for immediate assistance to the victims అదే కాకుండా immediate relief కోసం కూడ collector యొక్క discretion లో ఉన్నది 30 రూపాయలు యివ్వవలెనా, 50 రూపాయలు యివ్వవలెనా, eligibility ఉన్నట్లయితే, వారికి అన్నీ నష్టం అయినట్లయితే 50 రూపాయలు యివ్వవలెనని యున్నది కలెక్టరు ఆ అధికారిని ఉపయోగించవచ్చు ఇదికూడ చాలదు అని ప్రధానమంత్రిగారికి మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఉత్తరం వ్రాశారు జవాబు రాలేదు 5 లక్షలు రూపాయలు వేంటనే యీ సంవత్సరం జరిగిన అగ్నిప్రమాదాల బాధానివారణకొరకు కావాలని వ్రాసినాము అది వచ్చినట్లయితే యింకా ఎక్కువ relief యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. వచ్చే సంవత్సరానికి fire fighting equipment బాగుచేసేకొరకు, ఇంకో welfare organisation కూడ promote చేసేందుకొరకు అలోచన జరుగుతూ ఉన్నదని ఇదివరకే మనవిచేసి ఉన్నాను.

re: COLLECTION OF REVENUE DURING 1966-67 IN SPITE OF DROUGHT CONDITIONS IN ANANTAPUR DISTRICT

శ్రీ జి.సి. వెంకన్న:—అధ్యక్ష, Call attention లో revenue collections అన్నారు. Loan collections అని rectify చేసుకోవలెనని మినిష్టరుగారిని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం ప్రస్తుతం deficit budget place చేసి ఉండేది అందరికీ తెలుసు. ప్రభుత్వం డబ్బురాబట్టుకొనేదానికి ప్రయత్నం చేయవలసిందనికూడ మేము ఒప్పుకుంటున్నాము. అయితే అసంతృప్తం జిల్లాలో ఈ సంవత్సరం మాత్రం

Calling attentions to a matter of urgent public importance.

3rd July, 1967

178

re Collection of revenue during 1966-67 inspite of drought conditions in Anantapur district

50% crop వచ్చినది. వెనక వరసగా కి సంవత్సరాలు కరువు వచ్చినది. మూడు సంవత్సరాలు రైతులు ఎదులకు కావలసిన మేతకు, సేద్యానికి కావలసిన ఖర్చులకు తినడానికి తిండి, బట్ట వగైరా వాటికి ఎక్కడ పడితే అక్కడ అప్పులు చేశారు. గవర్నమెంటు ద్వారానేమి, Co-operative Societies ద్వారానేమి అన్నివిధాల అప్పుల పాలైనారు అట్టి పరిస్థితులలో యీ సంవత్సరం 50% పంట పండివుంటే గవర్నమెంటు additional tax వసూలు చేయాలని ఉత్తరువు యిచ్చే లోపున 90% అసంతృప్తి జిల్లాలో వసూలు చేశారు. నూటికి 90 మంది లోన్సు చెల్లించడంలో ఒక ఇన్ స్టాల్ మెంటు కట్టేశారు నాలుగైదేండ్ల నుంచి వాయిదావేసిన మొత్తాలన్నిటినీ యిప్పుడు ఉప్పులు చేసి వసూలు చేస్తున్నారు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత అనంతపురం జిల్లాలో యీ సంవత్సరంలో వున్నన్ని జప్తులు పేలకుపేలు జప్తులు ఎప్పుడూ జరిగలేదు ఈ సంవత్సరం ప్రతి తాలూకాలోను, ప్రతి గ్రామంలోనుకూడ తీవ్రముగా జప్తులు సాగుతున్నాయి. ప్రభుత్వానికి డబ్బు కావలసినదే కాని పరిస్థితులనుబట్టి వసూలుచేయవలసిన అవసరం వుంది జిల్లా కలెక్టరులకు బాధ్యతలు, పెత్తనము యిస్తున్నాము, యింకా ఎక్కువ పెత్తనం యివ్వాలని అనుకుంటున్నాము. జిల్లా కలెక్టరులు పరిస్థితులను అర్థం చేసు కొని ఎట్లా వసూలుచేయాలో గవర్నమెంటుకు సక్రమమైన రిపోర్టు పంపిస్తే ప్రభుత్వం ఒక కంతు వసూలు చేస్తే చాలు, మిగతాది వాయిదా వేయాలని ఉత్తరువు ఇస్తుందను కుంటాను రైతుల ఎడ్లను, దాన్యమును, కొర్రమట్లను జప్తులు చేస్తున్నారు. రైతులు చివ వస్తువులను కుదువబెట్టి డబ్బు చెల్లించడం జరుగుతోంది రైతుల పశువులను బందిలదొడ్లలో పెట్టి రెండుమూడు నెలలకు యివ్వడం జరుగుతోంది. వేలకు పేలు యిటువంటివి జరిగాయి ప్రభుత్వం యిటువంటివి ఆపుదల చేయడానికి గాను, ఒక కంతు కంటే ఎక్కువ వసూలు చేయకూడదని ఉత్తరువులో జాతి చేసి రైతాంగానికి తోడ్పడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రామచంద్రయ్య : ఇలా మూడు రోజులుగా అసంతృప్తి గమనించకుండా, అసంతృప్తి మేష పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం కంటే తక్కువ చేయడం చాల శోచనీయము రైతులకు డిఎంబరు, జవవరివలలలో పంట పండింది. రైతులు ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలల్లో తమకు వచ్చిన పంటలు అమ్ముకొని తమ మల్లెనెరి యన్ సిడ్స్ తీర్చుకోడానికి వినియోగించుకుంటారు. ఆ తరువాత వమ్ములు కట్టడానికి గాని, మరొక ఖర్చుకుగాని రైతు దగ్గర ఏ మాత్రంకూడ డబ్బు వుండదు ఇప్పుడు రైతుకు డబ్బు అవసరం, ఇది సోయింగ్ సీజను కాబట్టి రైతుకు డబ్బు చాల అవసరం ఇట్టి పరిస్థితులలో రైతులదగ్గరనుంచి రె. రి. 7 కంతుల వరకు కూడ వసూలుచేయడానికి వూసుకోవడం శోచనీయం అందువల్ల యీ సోయింగ్ సీజనులో కాకుండా, హార్వెస్టు సీజను తరువాత వసూళ్ళు చేయడానికి వూసుకుంటే బాగుంటుంది. అసంతృప్తి జిల్లాలో రెవిన్యూ అధికారులు రైతుల ఇండ్లకు వెళ్లి వారి పశువులను, వ్యవసాయ సామగ్రిను, ఇతర సామగ్రిను తీసుకొని చాచిడిలోకి తీసుకువచ్చి రైతును అవమానపరచి డబ్బు కలెక్టు చేయడానికి

Calling attention to a matter of urgent public importance

1e Collection of revenue during 1966-67 in spite of drought conditions in Anantapur district

పూనుకుంటున్నారు. రైతులు తమ దగ్గర డబ్బు లేకపోయినా ఎక్కువ వడ్డీలకు డబ్బు అప్పుతెచ్చి రెవిన్యూ బకాయలు చెల్లించే పరిస్థితి వుంటోంది నెలకు నూటికి 5, 10 రుల వడ్డీకి కూడ తెచ్చి చెల్లిస్తున్నారు. రైతులను ఇటువంటి కష్టాలకు గురి చేయకుండా ప్రభుత్వం ఒక కంతు మాత్రమే వసూలు చేయడానికి రెవిన్యూ అధికారులకు వెంటనే ఆర్డర్లు జారీ చేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. అంజనరెడ్డి, — అధ్యక్ష, ఈ వసూళ్లలో ప్రభుత్వోద్యోగులు అనుసరిస్తున్న విధానాల గురించి రెండు విషయాలు మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. జిల్లాపరిషత్తు యిచ్చిన రిపోర్టునుబట్టి ఆ ప్రాంతములో రాగి పంట పూర్తిగా ఫెయిల్ అయింది. అన్ని కంతులు కూడ వసూలు చేస్తున్నారు. రెండు గ్రామాలలో వారు అనుసరించిన పద్ధతులు తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను ముట్టమాడపల్లి అనే గ్రామంలో రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు వసూళ్లకు వెళ్లినప్పుడు ఆ ఇంటి యజమాని ఇంట్లో లేడు, వెళ్లికి వెళ్లినాడు, భార్య వుంది నలుగురు పిల్లలు వున్నారు, వది సంవత్సరాల పిల్లను మీ తల్లిని తీసుకురమ్మని బెదరించి పంపించారు ఆ పిల్ల వెళ్లిన తరువాత తిరిగి రావడం ఆలస్యమవుతుందని తెలుసుకొని హంగామాచేసి ఇల్లు తనికీ చేశారు. ఆ ఇంట్లో అంతకు క్రితమే ఆ రైతు తెచ్చిపెట్టుకున్న రాగులు మూట వుంటే అది పట్టుకుపోయారు సాయంత్రం ఇండి యజమాని వచ్చేసరికి ఆ మూట లేదు సరికదా, అప్పుచేసి తెచ్చి కుండలో పెట్టుకున్న డబ్బు కూడ కనుపించలేదు. ఆ డబ్బుకూడ ప్రభుత్వోద్యోగులు తీసుకున్నారో లేక అది అవకాశంగా తీసుకొని ఇంకెవరైనా తీసుకున్నారోగని ఆ రైతు మాత్రం ఇంచు మించు 400 రులు నష్టపడడం జరిగింది. మరొక ఇంటికి వెళ్లి యీ అధికారులు ఇంటి తలుపులు పెరుక్కొని వెళ్లిపోయారు. ఇంటికి తలుపులు గోడని అవమానపడి, సిగ్గుతో అయినా డబ్బు చెల్లిస్తారనే ఉద్దేశంతో ఇట్లా చేస్తున్నారు. మడకసిర తాలూకాలో ఇటువంటివి జరిగాయి అది గౌరవ నీయులైన తిమ్మారెడ్డిగారి దృష్టికి కూడ తెచ్చారు. అక్కడే నవ్వు కలెక్టరు ఇటువంటి పద్ధతులు అనుసరించకపోతే వీలులేదు, పన్నులు వసూలు కావనికూడ చెప్పారు. అది చాల దారుణమైన విషయం. అటువంటి పద్ధతులు అనుసరించకుండా ఒక కంతు మాత్రమే సక్రమంగా వసూలు చేయాలని వెంటనే ఉత్తరువులు జారీ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు — అధ్యక్ష, అనంతపురం జిల్లాలో రెవిన్యూ పద్దు క్రింద వున్న అవుట్ స్టాండింగ్ ఖాకీ 127 లక్షల రూపాయలు ..

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— ఇప్పుడు రెవిన్యూ పద్దు గురించి కాదు, ఇప్పుడు చర్చలో వున్నది లోన్సు విషయం.

శ్రీ వి. బి. రాజు. — అవును, ఆ విషయం వెంకన్నగారు చెప్పారు ఆవిధంగా మార్పు కూడ చేశారు. వసూలు అయినది నూటికి 90 వంతులు అని వారు చెప్పారు. అది విజం కాదు నూటికి 30 వంతులు మాత్రమే వసూలు అయినది. ఇంకా 39 లక్షల రూపాయలు అక్కడ బకాయి వున్నది. అప్పులు వసూలు చేస్తున్నారన్నారు,

Calling attention to a matter of urgent
public importance
re Collection of revenue during 1966-67
inspite of drought conditions in
Anantapur district

3rd July, 1967. 175

నిజమే అందులో ఏమీ అబద్ధం లేదు ఒక్క అనంతపురం జిల్లాలోనేకాదు, రాష్ట్రమంతటా వసూలు చేయడం జరుగుతోంది. అన్ని జిల్లాలకంటే అనంతపురం జిల్లాలోనే ఎక్కువ అప్పులు బకాయిలు పడివున్నాయి గత 15 సంవత్సరములలో డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాస్ లో గి సులు గి పర్యాయాలు యీ అప్పులు వసూలు చేయడం ఆపబడింది ఈ విధంగా ఆపడంవల్ల ఇంత అక్యాములేషన్ అయివచ్చింది. It is a legacy.

Sri T. Nagi Reddy :—I is an inevitable legacy because that district is a district where there is the lowest rainfall in the south. అందువల్ల, అటువంటి జిల్లాకు శాసనసభగాని, ప్రభుత్వంగాని ఏ సంస్థగాని అప్పుల కంటే ఇంకొక మార్గం ఏదైనా ఆలోచించడం మంచిది అప్పులు యివ్వడం, వసూలు చేయకపోవడం, యిబ్బందులు రావడం—ఇదంతా అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కార్యక్రమాలకు చాల యిబ్బంది కలిగిస్తున్నవి. కలెక్టరులకు వసూలు చేయమని ఇన్ స్ట్రక్షన్లు యివ్వబడ్డాయి ధనాభావం వల్ల, ప్రభుత్వ బొక్కనములో డబ్బు లేకపోవడం వల్ల ఇప్పుడు లాండ్ రెవిన్యూ వసూలు చేయడం లేదు—రెండు వసూళ్లు కూడ వుంటే ఏదైనా ఆలోచించడానికి వీలుండేది. లాండ్ రెవిన్యూ లేకపోయినా, అప్పులు కూడ వసూలు చేయకపోతే ఎట్లా సడపాలి? ఇది ఆలోచించవలసిన విషయం శాసనసభ కూడ యీ బడ్జెటు చర్చలలో యీ విమర్శకూడ చేయవలసివుంది. ప్రభుత్వం యీ అప్పులు యింతకాలంగా ఎందుకు వుంచింది, 27 కోట్ల రూపాయల వడ్డీ ఎందుకు చెల్లించారు అని అడగవలసి వుంది. ఇప్పుడు అప్పులు ఎంత వసూలు చేశారనే విషయం కలెక్టరుతో టెలిఫోనులో మాట్లాడడానికి ప్రయత్నం చేశాను రిపోర్టు పంపించుమన్నాను. ఇందులో చూపించడానికి అవసరంగా వసూలు చేశారా, ఇంత కఠినంగా చేశారా, ఇందులో నిజమెంత, అబద్ధమెంత అనేది రిపోర్టు పంపించ మన్నాను. తప్పకుండా రిపోర్టు వస్తుంది. గత జూన్ నుంచి యీ జూన్ వరకు

Mr Deputy Speaker—If it is incomplete information, this can be postponed.

Sri V B Raju—No postponement

Mr Deputy Speaker.—Because the hon Minister said that he had called for information.

శ్రీ వి. బి రాజు—కఠినంగా వసూలు చేయాలనేది ప్రభుత్వ దృష్టి కాదు. అది ప్రభుత్వ కోరికకాదు ఇండ్లమీదపడి దోచుకోమని ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ చెప్పదు

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి.—ఒక విషయం మంత్రిగారికి చెప్పాలి. డిమాండు నోటీసు ఇవ్వకుండానే check notice ఇచ్చి మరుక్షణమే జప్తు చేసిన instances మార్గకు పైగా ఉన్నాయి, తిమ్మారెడ్డిగారు అనంతపురం వచ్చినపుడు రైతులు స్వయంగాను చెప్పారు; జిల్లా పరిషత్తు సభ్యులు చెప్పారుకదా. అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకు ఈ సంగతి కనుక్కోకపోతే ఎట్లా?

Calling attention to a matter of urgent public importance
 1e Fire accidents in Proddatur Municipal area causing damage to dwelling houses of weaver.

శ్రీ వి. వి. రాజు — టిమ్మారెడ్డిగారు చెప్పారు ప్రభుత్వమే అరికటడానికి ప్రయత్నం చేసినది, వసూలు చేయాలనే ఆతురతలో ఎవరైనా పొరపాట్లు చేస్తే వాటిని కూడా క్షమించడం జరుగదు

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— చట్ట విరుద్ధమైన చర్య—

శ్రీ వి. వి. రాజు:— చట్ట విరుద్ధమైన చర్య ఎవరుచేసినా దానిపై వచ్చే చర్యకు లోబడవలసి ఉంటుంది. ఎక్కడైనా జరిగితే అది ప్రభుత్వ పాలసీకాదు. ప్రభుత్వం ఓర్పునూ ఓర్చదు.

Sri T. Nagi Reddy — Let the hon. Minister says "We have not given demand notice"

శ్రీ వి. వి. రాజు — చట్ట విరుద్ధంగా ఏమి జరిగినా ప్రభుత్వం తప్పకుండా విచారించి చర్య తీసుకుంటుంది. చట్ట విరుద్ధంగా అధికారి అయినా అనధికారి అయినా.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— 50% వసూళ్లు అట్లా చేసినవే

శ్రీ వి. వి. రాజు — గౌరవ సభ్యులు ఇటువంటి cases detailsతో సహా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే ఇంకా సహాయం చేసినట్లు అవుతుంది. ప్రభుత్వం సహించదు అనుకోండి. టిమ్మారెడ్డిగారి పేరు తీసుకురావడంవల్ల సమస్య పరిష్కారం కాదు. అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటువారు ఇచ్చిన అప్పలు వారే వసూలు చేసిఉంటే ఇంకా భాగంలేదీ. అనేక డిపార్టుమెంటులు లోన్ను ఇస్తుంటాయి వసూలు మాత్రం రివెన్యూ డిపార్టుమెంటు చేయాలి, ఇచ్చేవాడు ఒకడు; వసూలు చేసేవాడు ఒకడు, అందువల్ల ఇబ్బంది వచ్చింది. ఎవరు అప్పలు ఇస్తున్నారో వారే వసూలుచేసి ప్రభుత్వ ఖాతానంలో జమ కట్టండి అవి టిమ్మారెడ్డి గారితోనే చెప్పాను, కేవలం 16 లక్షలు ఒక సంవత్సరంలో వసూలు అయినది, అప్పలు మొత్తం చాలా ఎక్కువగా ఉంది అక్కడ అంతకు 15 సంవత్సరాలలో రి సార్లు అవడం జరిగింది, మనం రెండుసమస్యలలో చిక్కుకుని ఉన్నాము. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన అప్పలను వసూలుచేసే బాధ్యత ఒకటి, రైతులకు వరాలుపడక పోవడంవల్ల సహాయం చేయవలసి రావడం ఒకటి, ఎక్కడైనా individual cases లో ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులుంటే వారిమీద వత్తిడి తీసుకురాకుండా ఉండాలి కోరుతాము, అన్ని తాలూకాలలోను అన్ని గ్రామాలలోను అప్పలు వసూలు చేయడం ఆపాలంటే సంభవమైన విషయంకాదు, ఎక్కడైనా ప్రభుత్వోద్యోగి హద్దుమీరి వ్యవహారాన్ని చేస్తే తప్పకుండా విచారించి శిక్ష విధించడం జరుగుతుంది

1e Fire accidents in Proddatur Municipal area causing damage to dwelling houses of weavers

శ్రీ ఆర్. రామసుబ్బారెడ్డి:— అధ్యక్ష, కొంతకాలంగా ఇదేప జిల్లాలో ప్రొద్దుటూరు పట్టణంలో గృహదహనాలు ఎన్నో జరుగుతున్న సంగతిమీకు తెలిసే ఉంటుంది. వార్తా పత్రికలు ప్రకటించిన దానికంటే విచారకరంగా మరింత పెద్ద ఎత్తున, ఇహ

Calling attention to a matter of urgent public importance

3rd July, 1967.

177

re Fire accidents in Praddutur Municipal area causing damage to dwelling houses of weavers

శంగా విషాదపూరితమైన గృహదహనకాండ జరిగింది. మే నెలాఖరులో సుమారు 59 బోద కొట్టుములు, జూన్ మొదటివారంలో 151, జూన్ 25న 69, జూన్ 26న 123 బోదతో కట్టిన ఇండ్లు తగులబడాయి. వాటిపల్ల సుమారు 1.5 లక్షలు ఆస్తి నష్టం సంభవించింది. ఈ పరుగురామ ప్రీతిలో ఒక స్త్రీ భయంతో గుండె ఆగి చనిపోయింది. మరిద్దరికి భయంతో స్పృహతప్పి పడిపోయి కొంతకాలం చికిత్స పొందవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. సుమారు 40 కుటుంబాలు విరాళయ్యలై జీవనభృతి లేక దేవాలయాలలోను ప్రతములలోను జీవించడం జరుగుతోంది. దానికి సంబంధించి స్థానిక ప్రభుత్వ అధికారులు కొంత పత్వర వర్కలు పొందినమాట నిజమే. ఇప్పుడున్న నిబంధనలను అమలుపరిచి ప్రభుత్వం ఇచ్చే ఆర్థిక సహాయం గరిష్ఠ పరిమితి రు 50 లు, మామూలు పరిస్థితులలో రు 30 లు, అక్కడ స్థానిక అధికారుల విచక్షణ దృష్ట్యా కనీసం 400 కుటుంబాలైనా రు 50 లు compensation పొందడానికి అర్హులని తేలివచ్చింది. అక్కడ ఏ గృహం కట్టాలన్న రు 50 లు తో బారెడో మూరెడో కట్టడానికి ఉపయోగపడుతుంది, ఎప్పుడో పాతకాలంలో 10, 12 సంవత్సరాలనాడు నిర్మించిన నిబంధనలకు లోబడి రు 50 లు ఇచ్చిందానితో ఒక కుటుంబం జీవనం సాగించాలని కోరడం ప్రభుత్వానికి న్యాయంకాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇటీవల అన్ని వస్తువుల ధరలు పెరిగాయి, ఇండ్లు కట్టకోవడానికి అవసరమైన వస్తువుల ధరలు పెరిగాయి. ముఖ్యం వసూలుచేసే పన్నుల పరిమితి పెంచుతున్నాము, జీతభత్యాలను పెంచుతున్నాము, ఈ వికల్ప జమలకు ఇచ్చే సహాయాన్ని మాత్రం పెంచలేక పోతున్నాం. ప్రభుత్వం వారు ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను, ఒకవేళ ప్రభుత్వంవారే ఏ ఇబ్బందులువచ్చినా ఆర్థిక రీత్యా సహాయం ఇవ్వడానికి ఇబ్బంది అదుకుంటే, ప్రభుత్వ ఆలోచనలో అగ్నిబాధకు గురికాకుండా ఉండేవిధంగా గృహాలు నిర్మించాలని ఆలోచన ఉంధని వింటున్నాం, అటువంటి స్కీము ఏదైనా పత్వరం అమలు చేయాలని అధికారికి ఉపయోగ పడేటటు అవులు చేయాలని కోరుతున్నాను, ఇటువంటి వర్క పత్వరంగా చేత దానికి అవకాశం లేకపోతే ఈ క్రింది సౌకర్యాలు కలిగించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఆర్థిక సహాయం పెంపొందించడం, ప్రధానమంత్రి ప్రత్యేకవిధినుంచి కాని యుక్త్యమంత్రి గారి ప్రత్యేకవిధి నుంచికాని మరింత ఆర్థిక సహాయం కలుగ జేయడం అవసరం. Fire proof ఇండ్లు కట్టడానికి స్థానికంగా ఒక అధికారేతరసంస్థ ఏర్పడి విరాళాలు వసూలుచేసి సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తోంది, ఇటువంటి సంస్థకు యాస్సె సాన్షిటు నన్నె చేయడంలో top priority ఇచ్చి సన్నె చేయించడానికి అవకాశాలు కల్పించడం, వారికి అవసరమైన వస్తువులు నన్నె చేయడానికి అమ్మకం వస్తులేకుండా చేయడం, రాష్ట్రీతర ప్రాంతాలనుంచి మంగుళూరు tiles వంటివి తెప్పించడానికి వాగె వ్త top priority ఇచ్చి రప్పించడానికి ప్రయత్నం చేయడం, అవసరమయితే Railway Firefight లేకుండా చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయడం-ఇటు వంటి చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. కాంతి భద్రతలకు సంబంధించిన ప్రభుత్వమైన విషయం ఇది, ప్రొద్దుటూరులో పొగిన గృహదహనకాండ చిల్లర మల్లరగా పిదో పొరపాటుగా జరిగింది అనుకోడానికి లేదు, ఒక ప్రాంతంలో, ప్రత్యేకంగా ఒక

Calling attention to a matter of urgent public importance.
re Fire accidents in Proddutur Municipal area causing damage to dwelling houses of weavers.

వరం నివసించే ప్రాంతంలో ఒకవృత్తికి సంబంధించిన వారున్న ప్రాంతంలో ముందుగా నోటీసు ఇచ్చి రేపో మరునాడో గృహాలు తగులబడతాయని వుకార్లుచేసి అది నిజమనుకునే విధంగా గృహాలు తగులబడాయి కొంతకాలం క్రిందట విజయవాడ, గుంటూరులలో సాగిన పద్దతులలో ఇవి సాగాయి, అయితే విజయవాడ, గుంటూరు లలో తగులబడ్డ గుడిసెలకు ప్రొద్దుటూరులో తగులబడిన కొట్టాలకు పెద్ద తేడా ఉన్నది. ప్రొద్దుటూరు కొట్టాలకు ధర ఎక్కువ అవుతుంది. కట్టాలంటే కష్టం ఎక్కువ; పెద్దవి కూడా అందువల్ల కేవలం వాటితో పోల్చకూడదు, ఇటువంటి కష్టాలలో నివసిస్తున్న నాలుగైదువేల కుటుంబీకులున్నారు 10, 15 వేల జనాభా ఉంది, వారు అరచేతులలో ప్రాణాలు పెట్టుకుని వారి బంధువుల ఇండ్లలోనో స్నేహితుల ఇండ్లలోనో వారి వృత్తికి సంబంధించిన వస్తువులు బోగొట్టుకుని రాత్రిళ్లు కాపలా కాయడం జరుగుతోంది. ఈ దుష్ప్రత్యాలు తిరిగి జరగకుండా ఉండడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలి. ఆ దుండగుల అమాకీని చనిగట్టాలి, నేను ఈ మోషన్ ను నోటీసు ఇచ్చిన తరువాత బందోబస్తు arrange చేసారు ఎల్లకాలం బందోబస్తు సాగించడం కష్టం, దుండగులు ఎవరనేది పట్టుకుని త్వరలో చర్యలు తీసుకోవాలి మరొక ముఖ్యమైన విషయం గృహదహనమైన వారిలో నూటికి 90 మంది కూలీలు చేనేత పరిశ్రమకు చెందినవారు తక్కినీ కూలీలకు చేనేత కూలీలకు తేడా ఉన్నది తక్కిన కూలీలు గృహదహనం అయిన మరునాటి నుంచి కాయకష్టం చేసుకుని ధనమును ఆర్జించుకొనడానికి అవకాశం ఉంటుంది కాని చేనేత పారిశ్రామి కులయితే మగ్గులు, తాడీలు, పరికరములు దహనమయినందువల్ల మగ్గం వేసుకొనడానికి పనిముట్లు లేక మే నెలలో యీ బాడకు గురియైనవారు యిప్పటివరకు వృత్తి సాగించుకొనడానికి వీలులేకుండా ఆర్జించుకొనడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది. గిట్టు ఘడ్డు క్రింద యిచ్చిన ధాన్యం చాలడంలేదు. అది కూడా యెక్కువ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. శాంతి భద్రతల విషయములో సత్వర చర్యలు గైకొనవలసినదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అధ్యక్ష, 6 జూను 67వ తేదీన ప్రొద్దుటూరు మునిసిపాలిటీలో వనంతపేట వీధిలో అగ్నిప్రమాదం జరిగి 151 యిండ్లు దగ్ధం అయినాయి. దీనిలో నష్టం చాలా జరిగింది వెంటనే అక్కడ కలెక్టరుగారు ఒక్కొక్క కుటుంబానికి 50 రూపాయల చొప్పున సహాయం చేశారు. తరువాత అక్కడ స్థానికులు లోకలు ఫిల్మాంత్రపిస్తులు చనిదాలు సహాయచేసి మూడురోజులు పాటు నష్టపడిన వారికి ఆహార సహాయం కూడా చేశారు. ఈ విషయంలో కొంత తక్కిన చోట్ల మోస్తరుగా కాకుండా యాక్టివ్ లు పైరు కాకుండా యెవరితో చేయిఉన్నట్లు అమహనం ఉండి ఫోలీసువారు విచారణ మొదలుపెట్టి కొంతమందిని వారి కస్టడీలోకి తీసుకొనడం జరిగింది ఇప్పుడు యిన్వెస్టిగేషను జరుగుతున్నది. ఫోలీసువారు ఊరికేలేరు కనుక ఆ విచారణ, లేక యింక్వయిరీ యేమి జరుగుతుందో అది వచ్చినప్పుడు నేను గౌరవసభ్యులకు ప్రశ్న వేసినవారికి చెప్పగలుగుతాను. యేమి జరిగింది అన్ని చోట్ల యీ విధముగా బాధ విచారణ కోసము యే సహాయము

Calling attention to a matter of urgent public importance. 3rd July, 1967. 179
 re Financial and boarding facilities to the students of about 100 technical institutions.

చేస్తున్నదో ప్రభుత్వం ఆ సహాయమునే యిక్కడ చేసినదికాని అది చాలా తక్కువని అదే పదే పదం చర్చించడం వల్ల ఉపయోగంలేదు అది డబ్బుకు సంబంధించిన విషయం. పెద్ద పెట్టున యేదయినా మొత్తం వస్తేనే లేక ప్రభుత్వం యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి బాగుపడి ఆ విషయంలో యేదయినా కేటాయిస్తే తప్పితే యంతకంటే అవకాశం లేదు. అప్పటికి కూడా ఓట్రలు చాలమంది శాసనసభ్యులు కూడా చెప్పారు. ప్రగడ కోటయ్యగారు ఒక సూచన చేశారు డిప్యూటీ సర్జన్ 200 రూపాయల వరకు యిటువంటి విషయాలలో వారికి అప్పు యివ్వడానికి అవకాశం ఉంది కాని యెక్కువ డబ్బు కేటాయించలేదు తప్పకుండా డిజిస్టింగు కేసులలో చాలా బీదవారు సామాన్లు యింట్లో మెంట్లు కొనివానికి పునర్నివసాన్ని నిర్మించుకొనడానికి జీవనోపాధికి అవసరమైనవాటికి డిప్యూటీ సర్జన్ 200 రూపాయలు యిచ్చేటట్లుగా కలెక్టరుకు తెలియజేయడం జరిగింది ఈ అసెంబ్లీ సమావేశాలు అయిపోయిన తరువాతనో యెప్పుడో అగస్టులో కూర్చోని ప్రభుత్వ టాక్ నములో అవకాశం ఉంటే ప్రభుత్వం దగ్గర శక్తి ఉంటే యీ డిప్యూటీ సర్జన్ క్రింద ప్రతిజిల్లాకు యెంత యివ్వడానికి వీలవుతుందనే ఆలోచన జరుగుతుంది, అదే సందర్భంలో ప్రొద్దుటూరు విషయంలో ఆలోచన చేస్తాము.

re : FINANCIAL AID AND BOARDING FACILITIES TO THE STUDENTS OF ABOUT 100 TECHNICAL INSTITUTIONS.

శ్రీ పి గున్నయ్య :— అధ్యక్ష, బెక్కికల యండస్థియలు స్కూల్స్ విషయంలో డైరెక్టరుగారు 110 రికమెండు చేశారు. ఈ సిలబస్ ప్రకారం విద్య నేర్చుకుని దేశాభ్యుదయానికి పనికివస్తారని ఆ స్కూల్స్ రికమెండుచేస్తూ 65-66 లో స్కాలర్షిప్స్ యిచ్చారు 66-67లో చాలా పుణ్యాత్ముడైన సోషలు వెల్మేరు డైరెక్టరు ఆ సిలబస్ పనిరాదన్నారు కనీసం 2 వేలమంది జీవనోపాధికి ఉపయోగించే విద్య నేర్చుకుంటున్నారు. వడ్రంగి పని, కమ్మరి పని, లేసులు అల్లడం వగైరా నేర్చుకుని వారంతటవారు తెచ్చుకుంటున్నారు. నేను మొన్న యేలూరుకు సోషలు వెల్మేరు మంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు అక్కడకు వెళ్ళి చూశాను మిషనరీ వారు యండస్థియలు స్కూలు పెట్టారు ఫస్టు ఫారం, సెకెండు ఫారిం విద్యార్థులు యినుప మంచాలు చేస్తున్నారు మన హాస్పిటల్స్ కి అవే సపయి అవుతున్నాయి. కుర్చీలు చేస్తున్నారు వడ్రంగి పనులు చేస్తున్నారు వారు కనీసం ఒక 2,300 జనానికి మిషనరీ వారు స్కూలు పెట్టి ఆ స్కూలు ద్వారా రెవ తరగతి నుంచి విద్య నేర్చుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఉద్యోగంలో ఉన్నవారినే తీసివేస్తున్న యీ సందర్భంలో చేతిపని ద్వారా బ్రతకడానికి వీలు కల్పిస్తున్నారు అలాంటి వారికి ప్రభుత్వం యెంత యినా సహాయంచేసి స్కాలర్షిప్స్ యివ్వడానికి పుణ్యాత్ముడైన డైరెక్టరు సిలబస్ పనికి రాదని వ్రాశాడు. వడ్రంగి పని పనికిరాక, కమ్మరి పని పనికిరాక లేసులు అల్లడం పనికిరాకపోతే ఒక వేళ ఇరంచేసే బార్బరు పని మంచిదని అనుకుంటున్నా దేమో ఆ తెలివిగల డైరెక్టరు ఆ విధముగా వ్రాశాడు. అక్కడ స్కూల్స్ లో 10 మైళ్ళనుంచి వస్తున్నారు. ఆ పుణ్యాత్ముడు మాటవిసకుండా 67-68 సంవత్స

Calling attention to a matter of urgent
public importance
re. Financial and boarding facilities to
the students of about 100 technical
institutions

రానికి విద్యార్థులకు బోర్డింగు స్కూలర్షిపు యిచ్చి స్కూలు అభివృద్ధికి తోడ్పడాలి బోర్డింగు స్కూలులో చదువుకున్న పిల్లలను స్కూలు ఫైనలు పరీక్ష పోయినందున చిల్డ్రన్ హోమ్సునుంచి పంపిస్తున్నారు. వారికి చిల్డ్రన్సు హోమ్సులో ఉంచాలని కోరుతున్నాను అక్కడ కుక్కుకి 150 రూపాయల జీతం వార్షికు 150 రూపాయల జీతం. అక్కడ చేతిపనులను నేర్పగలిగినవారిని చేస్తే విరామకాలంలో నేర్చుకుని ఒకవేళ పరీక్షలు పోయినప్పటికి లేసులు అలుకుని సందులు అలుకుని బ్రతుకగలరు ప్రభుత్వం యొక్క డబ్బు ఖర్చు అవుతోంది. కాబట్టి నా సూచనను అంగీకరించి చిల్డ్రన్సు హోమ్సులోను, గవర్నమెంటు బోర్డింగు స్కూలులోను ప్రయివేటు బోర్డింగు స్కూలులోను పనితేలిసిన వారెన్నను వేసి కుటీర పరిశ్రమల అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం తోడ్పడాలని వినయపూర్వకంగా తమద్వారా మంత్రిగారిని ప్రార్థిస్తున్నాను 67-68 కి స్కూలర్షిపు యివ్వాలి, అధ్యక్ష. దీనిని యెవరో ఒక డైరెక్టరు గారి క్రిందను ఉంచాలని కోరుతున్నాను అంతేగాని ఒకరు రికమెండుచేసి మరొకరు గ్రాంటు యిచ్చే పద్ధతి మంచిదికాదని మనవిచేస్తున్నాను అది ఇండస్ట్రియల్ మంత్రిగారుగాని, విద్యాశాఖ మంత్రి గారు గాని ఆ పనులు చేసుకొని పారిశ్రామికంగా దేశాన్ని ముందుకు తీసుకు పోవాలని వినయపూర్వకంగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

విస్తర్ డిప్యూటీ సీక్రెటరీ — మంత్రిగారి సమాధానం తెలుగులో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

సాంఘిక సంక్షేమశాఖ మంత్రి (శ్రీ అరిగె రామస్వామి) — మొట్టమొదట టూంగీవులో చదివి తరువాత తెలుగులో చెబుతాను

There are 110 industrial schools in the State. The Director, Technical Education is the competent authority for issuing recognition order. During the year 1966-67, the Director, Social Welfare, had inspected some industrial schools and it was found that the number of trainees was less than the actual number shown on the rolls. Many malpractices have also come to light. Due to special instructions by the Director, Social Welfare, inspections were made by the officers of the Social Welfare Department. Consequently 956 scholarships were granted during the year 1966-67. As the financial year 1966-67 is already over, the question of sanctioning scholarships of previous year during the current year does not arise. As regards the sanction of scholarships for the current year, application forms are under print and they will be distributed to the Social Welfare Officers as soon as they are received from the press. The last date prescribed for submission of application form is 15th September 1967.

అధ్యక్ష, Industrial schools విషయంలో డైరెక్టరుగారి చెకింగ్ లో అనేక లోపాలు కనిపించిన కారణముచేత దానిని ఆప్ కౌన్సిలు ముఖ్యమైన వాటికి sanctions ఇవ్వబడినవి దానిలో లోపాలు అనేకము వున్నవి

Calling attention to a matter of urgent Public importance 8rd July, 1967. 181

re Admission of P. U. C. students who failed twice and non-provision in the Rules for their re-appearance in P. U. C. Examinations

హరిజనుల శ్రేణులకొరకే ఇవి ఏర్పాటు చేయబడినవి దానిలో లోపాలు వచ్చి హరిజనులే హరిజనులకు లోపముచేస్తే దేశాభివృద్ధి ఏ విధముగా జరుగుతుంది కాబట్టి scholarships కొన్నింటికి ఇవ్వక అందులో ఉత్తమము, మంచిది అని డైరెక్టరుగారు తమ ఇన్ స్పెక్షనులో చెప్పినవాటికి మాత్రమే ఇవ్వబడినవి. ఇప్పుడు ఇవ్వబడిన కాలము పోయిన కొరతమువేత ఇవ్వలేకపోవడము అయినది ఇక ముందుకు ఇవ్వవలెనంటే ఈ బడ్జెటు తరువాత తక్కినవాటికి ఇచ్చిపెట్టవలసింది. దీనిలో లోపాలు ఏమీ లేవు ఇవన్నీ హరిజన సంక్షేమముకొరకు ఏర్పాటు చేయబడినవి కార్యకర్తలు అయినవారు, హరిజన సంక్షేమము కోరేవారు హరిజనులు, తదితరులు దేశ కల్యాణమునకు ద్రోహము జరగకుండా మార్గము, ఆ లోపాలు దిద్దుకోడానికి ప్రయత్నము చేయాలి.

re Admission of P. U. C. Students who failed twice and non provision in the Rules for their re-appearance in P. U. C. Examinations

Mr Deputy Speaker —The Member is not present, the hon. Minister can read the statement

The Minister for Education (Sri T. V. Raghavania) — Sir, the position obtaining in the three universities regarding the admission of students who have failed twice in the P. U. C. Class and permission to such students to write examination privately is as follows :

Osmania University —Admission to students who have failed twice in the P. U. C. course is not refused Admission is made in the order of merit as shown by the aggregate marks secured by the candidates in the qualifying examination in one attempt. Such candidates are also permitted to appear for the examination in all the subjects privately without putting further attendance till he completes his examination if he so desires

Andhra University — Candidates who have appeared but failed in a part or parts can appear again in the part or parts in which they failed There is no time-limit prescribed Candidates who have passed P. U. C. Examination can also appear again for the same examination to improve marks and class, subject to the following conditions

(a) They can reappear so only once ;

(b) This reappearance should be within a period of 2 years from the date of their first appearance and these rules apply to all candidates.

Sri Venkateswara University — The University rules do not prohibit the candidates who failed in the P. U. C. Examination from seeking admission into the P. U. C. course again Candidates who have passed completely or partially are permitted to appear again for all the subjects provided they undergo the prescribed course of study

in any affiliated college for one more year. The regulations prescribed by the Academic Council apply to all classes of students and no concessions are given to Harijan students.

శ్రీ జి. లక్ష్మన్న.—అధ్యక్ష, P U C fail అయిన candidates కు readmission లో S S L C pass అయినవారు పూర్తి కాగా వీలువుంటే చూడవలసినదని ప్రత్యేకమైన direction ఈ సంవత్సరము D P I. Office నుంచి వెళ్ళిన విషయము ప్రభుత్వ నోటీసుకు వచ్చినదా?

Mr Deputy Speaker —The hon Minister need not answer that

POINT OF INFORMATION

re PAY COMMISSION REPORT

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి.—అధ్యక్ష, మొన్న వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు raise చేసిన పాయింటు సందర్భములో ముఖ్యమంత్రిగారు లేరు కాబట్టి answer రాలేదు. One-man Pay Commission report ఇప్పటికీ వచ్చివుండవలసినది ఆ రిపోర్టు వచ్చినదా? రాకపోతే extension ఇచ్చినారని వింటున్నాము. Extension ఇచ్చి వున్నారా? ఇచ్చివుంటే ఎందుకు ఇవ్వవలసి వచ్చినది. ఆ రిపోర్టును కనీసము ఆసెంబ్లీ పూర్తి కాకమునుపు ఇక్కడ పెట్టకపోతే దానివల్ల ఉపయోగము ఏమిటి కాసన సభ్యులు చర్చ చేయడానికి వీలుండదు ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రతిపక్షములనుంచి షేము గత సంవత్సరము యిచ్చిన సూచన ఇప్పటికీఅయినా అంగీకరించబడుతుందా. మాకు చర్చకు అవకాశము ఇస్తారా లేదా అనేది తెలియచేయాలి. అసలు extension ఎందుకు ఇవ్వవలసి వచ్చినది ఈ extension ఎన్ని రోజులు యిచ్చారో తెలియ చెప్పాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—అధ్యక్ష, నిన్న నేను అడిగినప్పుడు రిపోర్టు ఇచ్చారో లేదో తెలియదు అని రెవెన్యూ వినిష్టరుగారు అన్నారు రిపోర్టు ఇవ్వకపోతే రిపోర్టును ఇప్పించండి ఇస్తే ఏమి ఇచ్చారో చెప్పమనండి

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —నాకు తెలిసినంతవరకు Pay scales of Government employees కు సంబంధించిన రిపోర్టు 15 జూలై లోపల వస్తుందని అనుకొంటున్నాను. మిగతావారికి refer చేసిన విషయాలకు ఇంకా time కావాలని కోరడము జరిగింది. ఆ time కూడ 6 నెలలవరకు extend చేయడము జరిగింది.

Sri T. Nagi Reddy —It is a serious matter Sir. It cannot be left at this, The House was promised last time that the report will be given by the end of June. I want to know as to how it has been extended not only for fifteen days but for another six months. దొంగలుపడిన 6 నెలలకు కుక్కలు మొరిగితే వచ్చిన లాభము ఏమివుంటుంది. ఈ రిపోర్టువల్ల వచ్చిన లాభము ఏమివుందని అప్పుడే ప్రశ్నపేస్తే. .. రిపోర్టు ఇవ్వడానికి extension జరిగిపోతుంటే వచ్చిన లాభము ఏమివుంది? కమీషనునే abolish చేస్తే రిపోర్టు అవసరము లేకుండా పోతుందికదా. Why should there be a report after the occasion is over? Why is extension given? Where is the necessity for it?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇప్పుడే మనవిచేశాను 15 జూలై రోజుల pay scales of Government employees విషయములో రిపోర్టు వస్తుందని మనవి చేశాను అది రాగానే మేము చూసి తప్పుకుండా తమకు తెలియజేస్తున్నాము. Local bodies కి సంబంధించి, ఇంకా వారికి refer చేసిన విషయాలపైన time చాలదు కొంత information చెబుతారన్నది, ఇతరులనుంచి రావలసి వున్నది అందువల్ల extension కావాలని కోరితే ఆ భాగానికి 6 నెలల time ఇవ్వబడింది

Sri T. Nagi Reddy — I must seriously protest at the delay that is being made. This kind of delay is not in the interests of the Government nor is it in the public interest. And I must protest very vehemently for this delay that has been made without any reason. It could have been done if they had taken this seriously and given the report by the end of June, June-end itself was longer and now we have extended the period by another fifteen days. What is this extension for and when will the Assembly discuss it?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — దీనిలో గవర్నమెంటు default ఏమీలేదు. వారు అడిగిన time కొంచెము ఇచ్చినందుకు తప్పుఅంటే వారు అంటున్నారేమో కాని కొంత భాగము రిపోర్టు వారు ఇస్తున్నారు మిగతాదానికి కొంత ఇబ్బంది వుండడమువల్ల time అడిగారు ఒప్పుకొన్నాము మేము ఒప్పుకోము అనుకోండి. Time ఇవ్వము అంటాము అనుకోండి ఆ రిపోర్టు పూర్తి కాదుగదా!

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి — ఎక్స్ బెన్సన్ చేసినట్లుగా ఇచ్చిన జి.ఓ. మాకు అందజేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — కనుక్కుంటాను

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — గెలివ తేది ఆఖరు రోజు ఆ రోజున ఎక్స్ బెన్సన్ ఇస్తే ఆ జి.ఓ. ఇక్కడ పెట్టవలసిందే. పెట్టకపోవడం ఇరెగ్యులారిటీ.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — 2, 3 రోజులక్రితం ముఖ్యమంత్రిగారు నాపై ఆపార మైన ప్రేమకొలది నన్ను చిట్టచివర వరదేయమని స్వీకరణగారికి చెప్పారు ఇవాళ నేను చిట్టచివర పడవేయబడ్డాను నేనిది ఎందుకు చెబుతున్నానంటే నేను పొట్టివాణ్ణి కనుక నభి దృష్టిని ఆకర్షించటానికి నాకుముందు సీటు ఇప్పించమని కోరడానికి.

Mr Deputy Speaker — I believe that it may not be correct. I do not think the allegation that he is making is correct.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — వారు అన్నారంటే రికార్డులో వుంది. సి. వి. కె. రావుగారిని చివరపడేయండి అని మంత్రిగారన్నారు. అది ప్రేమో కోపమో నాకు తెలియదు ఇవాళ చివరపడేశారు

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — చివర పడేయడం, మొదట పడేయడం కాదంటే. ఈ హౌస్ లో ఎక్కడ కూర్చున్నా ఒకటే హక్కులు వున్నాయి. ఇంకో ఎడాప్టివ్. He has a view of the entire House. He has a commanding view of the entire House

శ్రీ సి. వి. కె. రావు —కమాండ్ సరేనండి తమ దృష్టిని ఆకరించడం చిక్కుగా వుంది. నా సీటు తమరే యిచ్చారు ఎడస్టు చేసుకోడానికి అవకాశం వుంటుందేమోనని తమకు మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —అధ్యక్ష. మొన్న జరిగిన డిబేటులో ఒక సభ్యుడు యూని వర్సిటీ యొక్క డీప్స్, వాన్స్ ఏ విధంగా వాడబడ్డాయో కొన్ని ఫోటోస్ చూపించి హౌస్ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. వాటిని స్పీకరుగారికి యిచ్చి వాటి మీద ఏమి చర్య తీసుకోవాలో స్పీకరుగారు నిర్ణయిస్తారని అప్పుడు అధ్యక్షస్థానంలో కూర్చున్నవారు చెప్పారు దానిపై స్పీకరుగారుకాని, ప్రభుత్వంగాని తీసుకొన్న నిర్ణయం ఏమిటి. ఇప్పుడు ఆ ఫోటోలు ఎక్కడున్నాయి ఇవి చెప్పాని కొరుతున్నాను

Mr Deputy Speaker —How does he say that the Speaker can take any decision? ఫోటోస్ గవర్నమెంటుకు సబ్మిట్ చేస్తారు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —గవర్నమెంటుకు సబ్మిట్ చేసివుంటే we would like to know what action the Government has taken ?

Mr Deputy Speaker —He can ask it afterwards

Sri T Nagi Reddy —We must know whether it has been sent to the Government already

Mr Deputy Speaker —We have sent it to the Secretariat and they must have submitted to Government. I will find out

I request the hon Minister for Panchayati Raj to lay the paper on the table of The House

Sri T Ramaswami —Sir, I beg to lay on the Table . .

Sri G Latchanna — Rose to speak

శ్రీ టి. రామస్వామి —నేను చదువుతుంటే మధ్యలో డిస్ట్రబ్యూట్ ఏమిటండీ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —అధ్యక్ష. అధ్యక్ష

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్. —ప్రతివారి ఇప్పరేషన్లు ఆరగంట డిస్కషన్ అవుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. —మంత్రిగారు డిస్ట్రబ్యూట్ అనడమేమిటండీ ఇంటరప్షన్ అనుమతం కాని ఒక సభ్యుడు మాట్లాడడానికి నిలబడినప్పుడు డిస్ట్రబ్యూట్ అనడం ఏమిటి?

Mr. Deputy Speaker —I have invited the Minister to lay the paper on the Table of the House. And other Members should not stand till I ask him to sit down or I give an opportunity to another Member.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. —డిస్ట్రబ్యూట్ చేస్తున్నారని వారు అన్నారు

Mr Deputy Speaker —I will find out if it is there. When the Member says 'I have not said it', . .

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—నన్ను ఇంటరిష్టు చేస్తున్నారంటే కరెప్టు కాని డిస్ట్రబ్ చేస్తున్నారంటే ఎలా?

శ్రీ టి. రామస్వామి —నేను అనలేదండీ.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—నేను వినలేదు. వారు అనలేదని అంటున్నారు.

ఒక గౌ. సభ్యుడు —మంత్రిగారు అన్నారు అద్యక్ష, మేము విన్నాము.

POINT OF INFORMATION

re ARREST OF SRI PARUCHURI VENKATARATNAM

శ్రీ జి లచ్చన్న —అద్యక్ష, మన అసెంబ్లీ గేటు దగ్గర ఉపవాసం చేస్తున్న వెంకటరత్నంగారి గురించి మొన్న అడిగాను వారినిప్పుడు షిఫ్టు చేశారని తెలుస్తోంది. వారి పరిస్థితి తరువాత చెబుతానని ఇండస్ట్రీస్ మినిస్టరుగారు చెప్పారు వారివిగురించి ఇప్పుడేమేమో చెబుతారా?

పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి (శ్రీ బి వి గురుమూర్తి) — హాస్పిటల్ కు షిఫ్టు చేశారని వారు చెబుతున్నారు. వారికి ట్రీట్ మెంట్ వగైరా చేస్తున్నారేమో. నన్నీ సందర్భంలో ఏమి చెప్పమంటారు?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—ఎవరైనా వచ్చి మిమ్మల్ని కలిశారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—నన్ను ఎవరూ కలవలేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—హాస్పిటల్ కు ఎవరు షిఫ్టు చేశారు? గవర్నమెంటు షిఫ్టు చేసిందా? చేస్తే ఏ చట్టం ప్రకారం షిఫ్టు చేసింది? అరెస్టుచేసి షిఫ్టు చేశారా? ఆయన కన్వెంట్ తోనే షిఫ్టు చేశారా? People who have shifted him must know how they have done it.

Sri B. V. Gurumurthi —I do not know who has done it. If the hon. Member has any information he might pass it on to me

Mr Deputy Speaker —It is given to the hon. Minister. He can now look into it

Sri B. V. Gurumurthi —Yes

శ్రీ జి లచ్చన్న:—పోలీసువారు బలవంతంగా తీసుకువెళ్ళి హాస్పిటల్ లో వేయడం జరిగింది. మొన్న అసెంబ్లీలో ఈ విషయం తీసుకువచ్చి ఏమి చెబుతారని మంత్రిగారిని అడిగితే నేను ఆలోచించి తరువాత చెబుతానన్నారు. నన్ను ఎవరైనా కలుసుకొంటేనే చెబుతాను లేకపోతే చెప్పను అంటే ఈ సభలో చెప్పినది రెక్కకు రాదని దానిని బట్టి తెలుస్తోంది. సభలో రైజ్ చేసినప్పుడు ..

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —గురుమూర్తిగారు కనుక్కొని చెబుతారండీ.

శ్రీ జి లచ్చన్న:—ఇక్కడ రెండు పాయింట్లున్నాయి. ఫస్ట్ లో ఎండలో కూర్చుని ఇక్కడ విరసన వ్రతం చేస్తుంటే దానిపై ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రత్యేక చర్యలు చేస్తున్నాయి.

అంటే నాకు ఎవరూ చెప్పలేదని మంత్రిగారు అన్నారు మన కళ్ళ ఎదుట జరుగుతున్నది. ఇక్కడ అసెంబ్లీలో అడుగుతున్నాముకదా అంటే నేను విషయాలన్నీ గమనించి తరువాత చెబుతానన్నారు ఇప్పుడు నన్నెవరూ కలువలేదు కాబట్టి నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదన్నట్లుగా సమాధానం చెబుతున్నారు పోలీసులు హాస్పిటల్ కు పిచ్చు చేసిన సంగతి ఇండస్ట్రీస్ మినిష్టరుగారి దృష్టికి రాకపోయినా హోమ్ కు ఇన్ చార్జిగా పున్న ముఖ్యమంత్రిగారికి అయినా రిపోర్టు వచ్చివుండాలి. అలాకాక ఏ పరిస్థితిలో తీసుకు వెళ్ళారో, ఏ పరిస్థితిలో వుందో గమనించే పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం లేదు—మాకు ఏమి తెలియదు అంటే అదే కదా దాని సారాంశం. ఏమి జరుగుతున్నదో మాకు నిమిత్తం లేదు, పోలీసువారు చేస్తున్నదానికి మాకు జ్యోక్యం లేదు అదే థోరణినే మేము అర్థం చేసుకోవాలా.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. పోలీసువారు తీసుకువెళ్ళిన సంగతి కాబినెట్ మినిష్టరు మాకు ఏమీ తెలియదు ఎవరు తీసుకువెళ్ళారో అని చెప్పడం అంటే అది ఒక ఫాక్టును మిస్ రిప్రజెంట్ చేయడం అనే ఆరం. బలవంతంగా హాస్పిటల్ కు తీసుకువెళ్ళారని ఇక్కడ ప్రశ్న వేస్తే ఎవరు తీసుకువెళ్ళారో నాకు తెలియదు అని చెప్పడం అనాలోచితంగా మిస్ రిప్రజెంట్ చేస్తున్నానని తెలియకుండా చేశారా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— దీనిలో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమీ లేదు

Sri T. Nagi Reddy — As a matter of fact, this is a point of privilege and I did not want to get up; the information which a Minister gives here must be true and must be a fact

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — అద్యక్ష, ఒక విషయము మనవి చేస్తాను. ఏదైనా మీరొక అలవాటు పెట్టండి మాకు నోటీసువుంటే మేము కనుక్కొందుము.

Sri T. Nagi Reddy — We have given notice on the previous day when Mr. G. Latchanna asked for information about it.

Sri K. Brahmananda Reddy — I have not received any information

Sri T. Nagi Reddy — We can give information only through the House. What are the Secretaries doing?

Sri K. Brahmananda Reddy — It is not for the hon. Member to reflect on what this man or that man is doing

Sri T. Nagi Reddy — No, Sir This is untenable in the Assembly. You will please hear me.

Mr. Deputy Speaker — Please sit down

Sri T. Nagi Reddy — Because he has said one thing

Mr. Deputy Speaker — I must hear the whole thing. Please sit down. I will clear the whole thing. The other day it was raised. It was so said that he was having some fast or satyagraha. The Minister said he had no information and he would collect the infor-

mation and then give So, the Members would like to know from the Minister for Industries whether he has collected the information and if he has got the information let him pass on to them About shifting him to the Hospital, if the fact has not come to the notice of the hon Minister, he has got every right to say.

Sri T. Nagi Reddy —If they had collected the information before I would give, they ought to have given.

Mr Deputy Speaker -- But we cannot contradict that regarding the first part of his information

Sri T. Nagi Reddy —The point is this' Sir ఈ అంశము గురించి మొన్నను మీ దృష్టికి తెచ్చాము. మధ్యలో ఒక రోజు శంవు కూడ దొరికింది Information correct చేయడానికి ఆయనను shift చేశారు. ఎప్పుడు చేశారు అంటే నాకు తెలియదు అంటున్నారు Is the Government so innocent that they do not know what is happening in their own department? If they are so inefficient and innocent, why should they be there?

Mr Deputy Speaker —Not that way For the first part he must have collected and he has collected

Sri T. Nagi Reddy —Even for the second question, when once we ask a question you must be able to know the action taken in the matter.

Mr. Deputy Speaker:—It might not have reached him.

Sri T. Nagi Reddy :—How can it be? When a man is arrested when he is on fast and he is taken to the Hospital, quite naturally we know that it is not a simple incident and if the Minister thinks that it is so unnecessary for him to even collect that information after enquiry, then it is very bad that we should sit here and he should refuse to give the answer and say that, I have not collected the information'

Mr. Deputy Speaker :—If he has got anything to say about the first part.....

Sri B. V. Gurumurthy :—Day before yesterday this point was raised on the floor of the House. I made enquiries and I found that certain person was fasting in front of the gates in respect of handloom weavers This is the fact that I have. About the problems, there are many and they have to be tackled in the manner that is necessary But about the second part that he has raised, I have noted it now. If he says I am misrepresenting, I must say, Sir, he is misrepresenting and not me. I am not at all aware. I can swear that to you.

Sri T. Nagi Reddy —He may not be aware but he must be able to find out the serious question as to what is happening.....

Sri B.V. Gurumurthy :—Just now you have pointed out that incident here.

Mr Deputy Speaker :—I would not allow any more questions, Yes, papers to be laid on the Table of the House.

Sri T. Nagi Reddy —Then why should they sit there ?

Sri G Latchanna —Point of order, Sir The hon Minister says that 'he has misrepresented'. He used that word What is that word 'misrepresentation'.

Mr Deputy Speaker —His point of order is only to interrupt

Sri G Latchanna —What is that word 'misrepresentation' ?

Sri B V Gurumurthy —What he has said is misrepresentation That I have misrepresented, it is not correct

(Mr Speaker in the Chair)

శ్రీ జి లచ్చన్న :—అదృశ్య : బలవంతంగా ఉపవాసం చేస్తున్న వెంకట రత్నంగార్ని పోలీసులు shift చేశారు వారి కండిషన్ గురించి భోగటా తెలుసునా? అని అడిగాను గత నెల 17 తేదీ నుంచి ఎండలో, వర్షంలో ఆయన ఉపవాసం చేస్తున్నారు వారి గురించి మేము అడిగినప్పుడు వారు యిచ్చిన సమాధానం, ఈ ప్రభుత్వానికి పట్టనట్లుగానే ఉన్నది

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —పోలీసులు అనుపత్రికి ఎందుకు తీసుకొని వెళ్ళారా అనే ప్రశ్న వచ్చింది. జబ్బుగా ఉంటే మందు వేయడానికి తీసుకొని వెళ్ళారో, మరిదేనికో మాకు తెలియదు. అది తెలుసుకొని మనవిచేస్తాను If you ask us to tell the House, to-morrow we will tell the facts

Mr Speaker —All this trouble has arisen because hon Members have put some questions and wanted some information after the question hour the other day A number of rights are given to the Members under the rules They could have raised this issue under short-notice questions or under Rule 74 and I would have called for the information the very next day The Minister could not have avoided or escaped giving the statement or furnishing the information That is one thing The second thing is, I agree that it might be an important one Anyhow the Minister says that he has no information I will ask him to furnish full information మనకు గవర్నమెంటు వారియొక్క గానీ, Ministers యొక్క గానీ దయాదాక్షిణ్యాలు అవునరం లేదు We do not want their favour or kindness or sympathy or anything The hon Member may give notice to-day, if I am satisfied that it is an urgent matter, I can call for the information within an hour. Why should we be at the mercy of the Government when the rules provide us with full rights ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఒక సంప్రదాయం వుంది ఒక copy ప్రతి వ్రాసి యివ్వడానికి మాకు అభ్యంతరం లేదు ఇదివరకు సంప్రదాయం వుంది కాబట్టి ఆ ప్రకారంగా అడిగాం. మాకు సంప్రదాయాలతో నిమిత్తం లేదు, అంటే మేము సంప్రదాయాలు పాటించవలసిన పని లేదు మేము జాగ్రత్తగా వుంటాం ప్రభుత్వం వారు కూడా జాగ్రత్తగా వుండాలని మాత్రం తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ సి వి కె రావు —మీరు ఎవరి 'మెర్సి' క్రింద వుండవద్దు అని తోరడాన్ని శేషు హర్షిస్తున్నాను.

Sri T. Nagi Reddy — It is not a question of mercy. The whole point is this. It is generally taken that when certain important issues are there, which can not be allowed some time some question are raised immediately after the question hour before we proceed our agenda. It does not take place every day but it takes place only on certain occasions and on special issues.

మేము call attention motion యిస్తే ఇది 4, 5 రోజులు కావచ్చు. మేము పడుతుంది. Adjournment Motion యిచ్చాం పిలవలేదు. మేము లేదు కావున రేపు తీసుకుంటారని పూరుకున్నాం ఎందుకంటే కొన్నింటి విషయాలలో ఒక రోజు ఆలస్యం అయినా చింతలేదు. ఈరుకుంటాం. కొన్ని specific issues మీద వచ్చినప్పుడు when we feel a day's delay may not be proper. మేము ఫలానా issue ఏమైందని అడుగుతాం. సంప్రదాయ సిద్ధంగా ఈ Houseలోను యితర చోట్ల కానీ, పార్లమెంటులో గానీ వస్తూవున్నటువంటి పదతి ఎవరైనా సరే, మంత్రిగారి ద్వారా ఆ విషయాన్ని గురించి enquiry చేసి table మీద పెడితే ఈరుకుంటాం. మేము అడగకుండా పెట్టి వుండవలసింది మేము అడిగిన తరువాత కూడా information లేదు అంటే కొంత ఆశ్చర్యం వస్తుంది నేను మంత్రి గారిని కోరేటటువంటిది — విషయాలు వచ్చినప్పుడు enquiry చేసి అందజేసి సాంప్రదాయం నేర్చుకుంటే అందరికీ మంచిది అడిగిన వెంటనే మంత్రిగారు అంద చేస్తే బాగుండేది. మేము యివ్వడం జరిగింది. కానీ information రావడం లేదు. తనుక అలోచించవలసిన విషయం అని మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ విషయంలో Call Attention Notice యిచ్చారు. He has given notice on 1st July. Yesterday was Sunday. Most probably, they will put it up to-day. I will call for the full information. I will send to the Minister for Industries the notice now itself. I am admitting it and it will be called to-morrow. I will send him a copy of the notice within about half an hour.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—తమరు మాకు యిచ్చినటువంటి హామీ మంత్రుల యొక్క దయాదాక్షిణ్యాలపైన ఆధారపడవలసిన ఆవునరం లేదన్నందుకు హరిస్తున్నాను. తమకు short notice questions ను, privilege motion యిచ్చాను. Call attention motion కొన్ని యిచ్చాను యిప్పటికీ రాకుండా వున్నాయి వాటిని గురించి పరిశీలించమని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—Short Notice Questions విషయం—rules చూచే వుంటారు. నాకు discretion లేదు. ఇప్పుడు వున్నటువంటి రూల్స్ ప్రకారం.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—Admit అయినా లేదా చెప్పవచ్చు కదండి?

Mr. Speaker — I cannot admit short notice question according to the existing rule unless the Minister accepts. We want to amend that rule and give discretion to the Speaker.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మంత్రులను ప్రాధేయపడవలసిన ఆవునరం లేదన్నారు—కొన్ని చేస్తున్నాం ఎప్పనిసరి బాతున్నాయి.

Mr Speaker —Not that మీరు ప్రాధేయపడవలసిన అపుసరం లేదు. Short Notice Questions యిచ్చిన తరువాత 3 copies యిస్తారు. Immediately I will send it to the concerned Minister and find out whether he is willing to answer under Short-Notice Question. If the concerned Minister agrees, then I will post it on a particular day because it is an urgent matter. If he does not agree, I am helpless according to the existing rules. The hon Minister need not go to any Minister and request. I will send a copy to the Member and find out in writing.

Sri C. V. K. Rao :—Under the existing conditions, we are forced to do that.

Mr Speaker.—I cannot help it. Get the rule amended.

POINT OF INFORMATION

re SEATING ARRANGEMENT IN THE HOUSE

ఒక గౌరవ సభ్యుడు —అధ్యక్ష : యివ్వాలి Member's seats allocate చేస్తు list పెట్టారు. ఒక member గారు లేచి కొంతమంది మంత్రుల యిష్టం వచ్చినట్లు ఆ పని జరిగింది అన్నారు. Allocate ఏ విధంగా చేశారు—యిష్టం వచ్చినట్లు చేశారా? ఎట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నాకు తెలిసినంతవరకు ఏమీ చేశామంటే political parties లో వున్నటువంటి వాళ్ళందరినీ ఒక వరుసలోను un-attached independents ను alphabetical order లో వేశాం. మిగతా parties ను consult చేసి ఎక్కడెక్కడ కావాలో with the consultation we made these arrangements అంటే కానీ, ఏదో దృష్టిలో పెట్టుకొని చేసినటువంటిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri G. Sivayya :—If we are all on one bench it will be easy for us to consult and move the matters.

Mr Speaker —Though seating arrangements are made, the practice has been that every member can sit wherever he wants according to the convenience without causing inconvenience to other Members. It is only at the time of voting. Members are expected to be in their seats. Is it not so? During other times Members can sit according to their convenience. It is not as though during all the five hours when the Assembly sits from morning 8-30 to 1-30 P M the Member is expected to sit only in the seat which is allotted to him. Therefore nobody need misunderstand.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—Rule ప్రకారం తమకు discretion వుంది, ఎక్కడ Member ను కూర్చో పెట్టాలో తమరు నిర్ణయిస్తారు.

Mr. Speaker :—We must follow some order, Mr. Rao.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:—చాలా handicap feel భావిస్తున్నానని, తమ దృష్టిని అది కంచడానికి.

Mr Speaker —The hon Member seems to be very scrupulous about observing the seating arrangements. Even otherwise wherever he sits he is sure to attract my attention, I can tell him

Sri C V K Rao —Thanks

శ్రీ జె మల్లారెడ్డి -అక్కడ Seat చిన్నగావుంటే ఎత్తుచేస్తే బాగుంటుంది అద్యక్ష.

Mr Speaker — ఏదైనా పిల్లో వేసుకుని కూర్చోవచ్చు.

PAPERS LAID ON THE TABLE

RULES MADE UNDER SUBSECTION (1) OF SECTION 69 OF THE ANDHRA PRADESH PANCHAYAT SAMITHIS AND ZILLA PARISHADS ACT, 1959.

Sri T Ramaswamy —Sir, I beg to lay on the Table under subsection (2) of Section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959, a copy of each of the following notifications with which certain rules made under sub-section (1) of section 69 of the Act have been published in the Gazette.

No. of the G O. and date	Reference to the Gazette and date
1 G O. Ms. No 348 P.R. (S.III) Dept. dated 1-5-67	Pages 77 - 78 of the Rules Supplement to Part VII of the Andhra Pradesh Gazette dated 25-5-67.
2 G O Ms No 349 P R (S III) Dept. dated 1-5-67	Pages 78-79 of the Rules Supplement to Part VII of the Andhra Pradesh Gazette, dated 25-5-67,
3 G O. Ms. No 365 P R (S III) Dept. dated 4-5-67	Pages 81 of the Rules Supplement to Part VII of the Andhra Pradesh Gazette: dated 25-5-67
4 G O. Ms. No 373 P.R (S III) Dept. dated 8-5-1967.	Pages 80-81 of the Rules Supplement to Part VII of the Andhra Pradesh Gazette dated 25-5-1967

Mr Speaker —Papers laid

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వి. హరిదర్శి (పోడవరం) :—అద్యక్ష. తమ దృష్టిని ఆకంఠిపదానికి ఆకర్షిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా Civil supplies report ఈ రోజు అందజేయబడు. మిగతా demands కూడా ఏరోజుకు ఆ రోజు అందజేస్తే పరిశీలించడానికి అవకాశం వుండదు. మేము discussion చెయ్యడానికి కష్టం. అందువల్ల ముందుగా యిప్పించే ఏర్పాట్లు చేయించమని కోరుతున్నాను

Mr Speaker —If Government have no objection, they can supply those things even on the previous day, so that Members can go through them

Sri K. Brahamananda Reddy —Yes sir, as far as possible

శ్రీ అహమ్మద్ హుస్సేన్ —ఉరుదు కాపీ దొరకలేదు ఒక ఉరుదు copy కూడా supply చేయాలి అద్యక్ష

Mr Speaker —They may supply in Urdu also

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1967-68 GENERAL DISCUSSION

శ్రీ కె. బహ్మనందరెడ్డి —అద్యక్ష, ఈ general discussion on the budget లో ఒక record number of Speeches జరిగాయింది. సుమారు 84, 85 మంది గౌరవ సభ్యులు ఈ చర్చలో పాల్గొన్నారు. చర్చ చాలా సౌమ్యంగా జరిగింది. విమర్శలుగాని, సలహాలుగాని చాలా చక్కగాచేశారు మొత్తంపైన ఆలోచించి నన్ను గౌరవ సభ్యులు చాలామంది స్థానిక విషయాలతోపాటు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా, దేశానికి సంబంధించినటువంటి విషయాలలోకూడా అనేక సలహాలు, సూచనలు చేశారు. పాల్గొన్న గౌరవ సభ్యులకు, వారుచేసిన సలహాలకు, నా కృతజ్ఞతను వెల్లడి చేస్తున్నాను గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడినప్పుడు చాలా విషయాలపైన వారు చెప్పడం సహజం. కాని అందరికీ, అన్ని విషయాలకు సమాధానం చెప్పడం అసాధ్యం. మీకు తెలుసు చాలాభాగం, చాలా విషయాలు ప్రశ్నోత్తరాల time లో వసూవుంటాయి చిన్న చిన్నవి. మరల individual వచ్చినప్పుడుకూడా ఆ అంశాలపై ప్రశ్నోత్తరమైనటువంటి గుర్తింపుకు సభ్యులు తీసుకునివస్తారు. అందుకని ఎక్కువ విషయాలతోనికి పోకుండా, కొన్ని ముఖ్యమైన అంశాలపైన general గా సమాధానం చెప్పాలని అనుకుంటున్నాను గౌరవ సభ్యులు చాలామంది ప్రణాళికలలో అమ్యేటలు వంటి ఖర్చులు సకాలంలో పెట్టడం లేదు, దానికి వున్నటువంటి fixed targets సకాలంలో అందడం లేదని, spread అవుతున్నాయని చెప్పారు. కొంతవరకు నిజమే అద్యక్ష, ఆరిక యిబ్బందులవల అనుకోండి, లేక equipment సకాలంలో పొంద లేక పోవడంవల్ల అనుకోండి, యింకా యితర కారణాలవల్లకూడాను, మనం అనుకున్న ప్రణాళికలు యేర్పరచుకున్న గడువులోవల జరక్కుండా పోతున్నాయి అది మంచి పద్ధతి అని వేసు అనడం లేదు. కాని గౌరవ సభ్యులు జ్ఞాపకం పెట్టుకో వలసింది ఏమంటే ఎప్పుడైనా developing nation ఆనేకమైన అవసరాలున్నప్పుడు resources కే గాని, materials కే గాని, అంతా మనయొక్క శక్తి సామర్థ్యాలలో లేనప్పుడు సహజంగా యేర్పడవలసినటువంటి పత్తిడి వసూనేవుంటుంది అందుకనే మనం గమనించవలసింది ఏమంటే వున్నటువంటి పరిస్థితిలో సాధ్యమైనంతవరకు మనం ప్రయత్నించి, చేశామా లేదా అనేటటువంటిది జ్ఞాపకం చేసుకోవాలి మనం సకాలంలో అనుకున్నది పూర్తిచేయలేక పోవడంవల్ల, అనుకున్న production లోకి పోతున్నది అనేది result. ఇప్పుడు ముఖ్యంగా నాణ్యతసాగర్ విషయంలో గౌరవ సభ్యులు చాలామంది సహేతుకంగా కోపానికివచ్చారు. అది పూర్తిచేయలేక

పోవడం అనవసరం అని చెప్పారు. నాగార్జునసాగర్ కు సకాలంలో రావలసినటువంటి నిధులను యేర్పరుచుకోకపోయినందువల్ల యిది దేశానికేనష్టం అనేటటువంటిది నిర్వివాదమైనటువంటి మాట. Agricultural production అది శీఘ్రంగా సాధించాలని అందరికీ ఉన్నప్పుడు, యిప్పుడువున్నటువంటి పరిస్థితుల్లో కేంద్ర ప్రభుత్వం అయితే నేమి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అయితేనేమి, యేవిధంగా అయితేనేమి తగినటువంటి చర్యలు తీసుకోవాలి, ఆ కార్యక్రమం శీఘ్రంగా పూరి చేసి, అమలులోకివచ్చేట్లుచేసి, ఎక్కువ agricultural production సాధించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది. ఇది కొత్త విషయం కాదు. డజమలసార్లు చర్చకువచ్చినటువంటి ప్రశ్న. అనేకసార్లు లెక్కకు లెక్కకుమించినసార్లు మేము, వదే వదే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నా సంగతికూడా తమకు తెలుసు. ఏమైనా మళ్ళీ చెబుతూనే వున్నాం. ఇప్పటికైనా వరే మిగతా డబ్బుకు, అదనంగా రాష్ట్ర ప్రణాళికలో పెట్టుకున్న దానితోపాటు అదనంగా additional assistance యేర్పరిస్తేనే తప్ప అది ప్రతి ఫలం పొందడానికి అవకాశం లేకుండా పోతుందని ప్రతిసారి చెబుతూనే వున్నాం. ఇటీవల ఉత్తరాలుకూడా వ్రాశాం నేను అందుకనే మనవిచేస్తున్నాను. Atleast 1967-68, 68-69, 69-70 కి మనం first phase complete గా పూర్తిచేయడానికి అవకాశాలువున్నాయి. ఎందుచేతనంటే ఒక్కొక్క సంవత్సరం 20 కోట్లు ఖర్చుపెట్టే శక్తి మనకు వున్నది. పోయిన సంవత్సరం రూ. 16½ కోట్లు ఖర్చుపెట్టే శక్తి వున్నది కాబట్టి పూర్తి చేయలేము, యింకావేరే యిబ్బందులు వున్నాయి అనేటటువంటిదిలేదు ఒక్క finance మాత్రం కారణం దానికి నిజంగా కొంతవర్కు మూడవసంవత్సర ప్రణాళికలో అదనంగా కొన్ని కోట్ల రూపాయలు సహాయం చేశారు. అది చాలదని నేను మనవి చేస్తున్నాను ఇప్పుడే యితడబ్బు అని, మేము మీ ప్రణాళికలో పెట్టుకునే దానితో పాటు, కేటాయిస్తే మేము దానికి బాగా plan చేసుకోవచ్చు ఆయకట్టు development, field development అని steps తీసుకుని complete గా ఈ 2.2 మిలియన్ acres కు వచ్చే నీటిని ఉపయోగించుకునే శక్తి సంపాదించుకోవడం జరుగుతుంది. లేకపోతే నెలనెలా, రెండు నెలలకు ఒకసారి యిదిగో ఈ కోటి యిస్తున్నం, 1½ కోట్లు యిస్తున్నం, అట్లా యిస్తున్నం, యిట్లా యిస్తున్నం అని అదనంగా యిస్తున్నప్పటికీనీ, మేము అనుకున్నటువంటి లక్ష్యాన్ని చేరలేము, అందుకనే ఈ మధ్య ప్రధానమంత్రికి, ఉపప్రధాన మంత్రికి మనవిచేశారు యిప్పుడే చెప్పండి దయచేసి అని మనం దాచావు యిప్పటికి రూ. 125 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాం. ఆయకట్టు development కు కానీయండి, లేకపోతే పని పూర్తి చేయడానికి కానీయండి. యింకా సుమారు రూ. 65,000 కోట్లు కావాలి ఎట్లాగు ఈ మూడు సంవత్సరాల్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యేర్పరుచుకునే రూ. 80 కోట్లు వుంటుంది కాబట్టి అదనంగా రూ. 30 కోట్లు ఈ మూడు సంవత్సరాల్లో మాకు యిస్తామని మాట చెబితే మేము దానికి ప్రత్యక్షమైన ఖర్చు వేసుకుని చేయవచ్చు అని చెప్పాం. మరి కేంద్ర ప్రభుత్వం అంతో కూడినట్లు చేసు విశ్వసిస్తున్నాను. ఈ మధ్యకూడా వారికి ఒక suggestion చేశామని, డబ్బు ఎక్కువ అవుతుందనివారి అనే ప్రశ్నవచ్చినప్పుడు దేశంలో మనకు రూ. 118 కోట్లు అందుబాటులోకి వచ్చిన యిస్తారు.

ఈ పబ్లిడి రాష్ట్రాలలోని ప్రతి ఒక్కరికి రావడం లేదు. కనుక దీనివల్ల అవుసరలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ధన్యానికి కొంచెం యెక్కువ యిచ్చినా, లేకపోతే దుర్భిక్షంవలన తాత్కాలికంగా 3, 4 సంవత్సరాలు పొడిగించినప్పటికీ యిది మంచి పద్ధతి కాదని చెప్పాం. ఆ సంవత్సరంలోనే నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు గాని, గండక ప్రాజెక్టుగాని లేకకొనీ ప్రాజెక్టుగాని యింకా దేశంలో వున్నటువంటి 3, 4 advance stage construction లో ఉన్న ప్రాజెక్టులకు అదనంగా 30, 40 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెడితే సుమారు 50, 60 లక్షల ఎకరముల భూముల అదనంగా సాగులోనికి రాగలడు. ఈవిధంగా ఉపయోగపడేవాటిని పూర్తిచేయాలని సలహా యివ్వడం జరిగింది. మొన్ననే నా ఉపన్యాసంలో చెప్పడం కూడా జరిగింది. మనం కేటాయించిన 8½ కోట్ల రూపాయలు యీ నెలాఖరువరకు వస్తుందో రాదో తెలియదని చెప్పినాను. మరల సభ్యులందరూ వినేట్లుగా చెప్పాలనే ఉద్దేశ్యంతో మనవి చేస్తున్నాను. దెవ్వాటి ప్రధానమంత్రి బహుశా ప్రధానమంత్రి కూడా యీ నెల 16 వ తేదీన ఆక్కడకు వస్తారు. వారికి చూపించి మనవి చెయడం యీ ప్రభుత్వ ప్రధానలక్షణమని మనవి చేస్తున్నాను. అది శీఘ్రంగా పూర్తిచేస్తే తప్ప రాష్ట్ర వ్యవసాయోత్పత్తి, ప్రణాళికా పరిస్థితులు మెరుగు పడవని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు : మొన్న ఒక ప్రశ్న raise చేశారు నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు మొదటినుండి ఒకటే అనుకొంటున్నాము. ప్రస్తుతము మనం చేస్తున్నటువంటి కార్యక్రమాలు, ఖర్చులు దాదాపు 20, 25 కోట్ల రూపాయల వరకు వున్నాయి. అవి full projectకు అవసరమయ్యే కార్యక్రమాలకు మాత్రమే ఖర్చు చేయబడింది. Dam ఎత్తు పెంచుటకుగాని, మెషిన్ల పనులకు షురితర పనులకుగాను వెచ్చించడం జరిగింది. అది Roughly 25 కోట్ల రూపాయలు. ఈమధ్య కొంతమంది crest gates పెట్టుటకు ఆక్షేపణలు చేస్తున్నట్లుగా పత్రికలలో చూశాము. Even for the first phase, they are necessary అని యితరులు కూడ తెలుసుకొనుట మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. And it is especially so when under the tentative allotments made by Mr. Hafiz Mohammed it was reduced to 800 from 1050. అదివరకే ఆక్షేపణయమైన విషయం కాదు. కానవశభలో జరిగిన చర్చలనుబట్టిగాని గౌరవసభ్యులు చెప్పినదానిని బట్టి త్రాగుటకు, వ్యవసాయానికి నీటినిచ్చుటలో ప్రయోజనీ యివ్వవలెనని చెప్పవలసిన అభ్యుపగమం లేదు. Inter-State rivalry వుండవలసిన సని లేదు. ఉపన్యాసం చేసినంతమాత్రాన మంచి చేస్తున్నామనే అభిప్రాయం ఉండకూడదు. దేశీయ దృక్పథం కావాలి. In the interests of better and increased productions, యిది యేమి వున్నప్పటికీ నేను మనవి చేయగలిగింది ఏమంటే— యీ ప్రాజెక్టు విషయంలో గౌరవసభ్యులు చూపిస్తున్నటువంటి శ్రద్ధ ప్రభుత్వమునకు కూడా తగినట్లుగా ఉంది. చేస్తున్నాను. తగినట్లుగా వారు ప్రయత్నం చేయాలి అందరికీ. ఈమధ్య చేస్తున్నాము. గౌరవసభ్యులు గౌరవసభ్యులు గౌరవసభ్యులు విషయం చెప్పారు. ఈయ గౌరవసభ్యుల రైతులు తైలమునకు సహాయం చేస్తున్నారని

అనేక పర్యాయములు చెప్పారు. ఇప్పటి అంచనా ప్రకారం బ్యారేజీకి 21 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు కాగలదు దానికి కావలసిన advanced betterment contribution నిమిత్తం తగుచర్యలు తీసుకొన్నాము ఒక notification తీసుకొని రావలసిన అవుసరముంది ప్రతివారు. ప్రతి భూమి notify చేయాలి. అది print అవుతున్నది దమచేసి గౌరవసభ్యులు వారి పలుకుబడి సుపయోగించి ఎకరమునకు 100 రూపాయల చొప్పున వసూలయ్యేట్లు చేయాలి కనీసం 5 to 6 working seasons కావాలి కనుక ఖర్చులు పెరుగగలవు. అంతా ఒక్క పర్యాయం యివ్వవలసిన పని లేదు. చెప్పినట్లు గౌరవసభ్యులు సహాయం చేస్తే దీనిని తీసుకుంటుకు ప్రభుత్వానికి ధృఢమైన కోరికవుందని మనవి చేస్తున్నాము ఇది యెన్నికల ఉపన్యాసం మాత్రం కాదు ఇది కేవలం వున్నటువంటి బ్యారేజీ విబిటీ కాని, security మొదలగు వాటన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని దానికి great value attach చేస్తున్నది ఎంత తొందరగా contributions వసూలు చేసుకొనగలిగితే, అంత తొందరగా మొదలుపెట్టుటకు అవకాశమొస్తుంది ఏలేరు రిజర్వాయలు స్కీము తూర్పుగోదావరి జిల్లాకు సంబంధించినది. అది రెండు కోట్ల రూపాయల స్కీము దానిని గురించి అక్కడ నుంచి ఎన్నికైన మంత్రి రామస్వామిగారు కూడ శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నారు పీఠాధిపతిగారు కూడా చెప్పారు. చాలా సంతోషం Contributions యివ్వడానికి కూడా సిద్ధంగా వున్నామన్నారు దానిని యిప్పుడు Irrigation project గానే 196 లక్షల రూపాయల స్కీముగా తయారుచేశారు. వున్నటువంటి ఆయకట్టును stabilise చేసి additional ఆయకట్టుకూడా వస్తే చాలా మంచి స్కీము గోదావరి బ్యారేజీ విషయంలో తీసుకున్న చర్యలే దీని విషయంలో కూడా తీసుకోవాలని ఆనుకొంటున్నాము. ఈ సంవత్సరం చెప్పలేను. నైజాంసాగర్ కూడా అదే పరిస్థితిలో వుంది అక్కడి కాల్యాలను సరిచేయవలసి వుంది. Dam ఎత్తును కూడా పెంచవలసివున్నది. పొయిన సంవత్సరం నైజాం సాగర్ ఫ్యాక్టరీవారు ఖర్చుచేసిన దానిలో 4 వంతుకూడా యిచ్చామో, లేదో అందరికీ తెలుసు దీనివలన కేంద్ర ప్రభుత్వానికిగాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికిగాని ఒక్క సంవత్సరములో excise duties కాని మరేవిధంగా కానివ్వండి రెండు కోట్ల రూపాయల చిల్లర వస్తుంది కొంత ప్రభుత్వం, కొంత advanced betterment levy వసూలు చేసి ఈ కార్యక్రమంలో పూర్తి చేసుకొనవలసిన అవుసరముంది, రేపు 19 వ తేదీన బోధన్ ప్రాంతానికి వెళ్లబోతున్నాను ఈ విషయం చర్చించబోతున్నాను అక్కడి రైతులకు సరైన Sugar-Cane production కు నీటి సౌకర్యాలు కల్పించే పరిస్థితి కావాలి. అక్కడ రెండు చర్యలు తీసుకోవలసి యుంటుంది, అధ్యక్ష, Dam ఎత్తు చేయడం ఒకటి, రెండవది canals ను సరిగా repair చేయడము, అందులో ఇంజనీర్ల సలహా ప్రకారం ఏది మొదట అవసరమో అది ముందు తీసుకొని, అది అయిపోయినవకరువాక రెండవది తీసుకునేటటువంటి ప్రయత్నం కూడా ఆలోచన చేస్తున్నాము. అందుకని నేను మనపచేసేది, గౌరవసభ్యులు అనేకమంది, వాగిరెడ్డిగారితోపాటు ఇతర స్నేహితులు కూడా రాష్ట్రములో power production సరిగ్గాలేనటువంటి కారణం వలన మనము ఎప్పుడూ stagrant economy లో ఉంటామని చెప్పుతూనే ఉన్నాను.

నిజమే, ఎవరూ కాదనడానికి వీలు లేదు. మరి దానితోపాటు, మనకు ఈ irrigation యొక్క demands కూడా మనపైన బలంగా ఉన్నాయి ఇవి కూడా meet కావలసిన అవసరం ఉన్నది. For instance నిజాంసాగర్ విషయంలో గాని, ఏలూరు విషయంలోగాని, గోదావరి బ్యారేజ్ విషయంలోగాని, ఇంకా flood control schemes ఇవేకాకుండా, లేక చిన్న చిన్న మరి గూటాల pumping scheme చెప్పారు, అటువంటివేకాకుండా, ఇంకా ఇటువంటివే మన రాష్ట్రములో వంశధార లేక నేరడి అనకట్ట తీసుకొంటే, దానికొక 2 కోట్లు రూపాయలు, అందుకని ఇటువంటివన్నీ, వనరులు ఎక్కువగా మనకు ఉండడంవలన, ఇవి కూడా చాలా అవసరము నిజంగా power development చాలా అవసరమే. కాని, in the long run irrigation development కూడాను మనకు ముఖ్యమైనటువంటిది. We cannot neglect it whatever may be the pressure under power. Certainly మనము power కు పెట్టవలసిందే. కాని irrigation neglect చేసేపరిస్థితి లేదు. ఇది neglect చేసినట్లయితే మరి ముందు రోజుల్లో food విషయంలో ప్రమాదకరమైనటువంటి పరిస్థితి వస్తుంది అందుకని దీనిని మనము neglect చేయలేకుండా ఉన్నాము. After all, these are very small; Sir ఇప్పుడు గోదావరి బ్యారేజ్ వదిలిపెట్టితే, నేరడి, వంశధార క్రింద అయితేనేమి, నిజాంసాగర్ క్రింద అయితేనేమి, లేకపోతే ఏలూరు క్రింద అయితేనేమి, దానికొక 3 కోట్లు, దీనికొక 2 కోట్లు, దీనికొక 2 కోట్లు ఈ విధంగా చాలా సులభమైనటువంటి విషయం. ఇందులో ఎటాగూ betterment levy రైతులు కట్టవలసినటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. కొంచెము advance చేసుకొనేటటువంటి పరిస్థితి మనము ఏర్పరచుకొనేటట్లయితే, ఆ యొక్క కట్టబాటు ఆ ఒక్క విషయంలో మనకందరికీ ఉన్నట్లయితే, మన మందరము ఈ పార్టీ ఆ పార్టీ అనేటటువంటి భేదం లేకుండా మనము గమక approach అయితే ఈ సహకారము రైతులు తప్పకుండా లభింపజేస్తారు. దాని ప్రకారం, ఈ కార్యక్రమాలు కూడాను, మనకు ప్రణాళికలో లేబోయినప్పటికీనీ, పూర్తి చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉన్నది. అసలు ఇటువంటి development విషయంలో, ఇది తగదా విషయం కాదు ఇది అందరమూ కోరేటటువంటిది, మనసారా కోరేటటువంటిది. మనము అనేక finance ఇబ్బందులవల్ల కొన్ని వొత్తిళ్ళకు లోబడిపోయినప్పుడు, ఇప్పుడు మనము ప్రత్యేకమైన కేటాయింపులు చేసుకోలేనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నందువల్ల, మనము ఇటువంటి ఏర్పాట్లు చేసుకోవడం చాలా సులభము అట్లాగే చిన్న చిన్న drainage schemes విషయంలో—పెద్ద పెద్ద drainage schemes తప్పకుండా ప్రభుత్వమే చేసి తీరవలసిందే. కాని చిన్న చిన్న వాటిని అక్కడి ఉన్నటువంటి స్థానిక సంస్థలు అయితేనేమి, ఇవి చేసుకొనేటటువంటి ఏర్పాట్లు మనకు కావాలి. నేను ఈ మధ్య గుంటూరు వెళ్ళినపుడు నాకు చాలా సంతోషమైంది గుంటూరు కలెక్టరు నాకు చెప్పినాడు—రేపల్లె, బాపట్ల ప్రాంతాలలో అక్కడవారి సహాయం తీసుకొని, రైతుల ప్రతినిధుల సహాయం తీసుకొని ఈ small drainage works వాళ్ళ చేతనే చేయిస్తున్నాను, ఈ ఒక సంవత్సరంలోనే 15 to 20 thousand tons additional production చూపిస్తాను అని వారు చెప్పారు నాకు చాలా సంతోషమైంది. మనము ఎప్పుడైతే ప్రణాళికలో ప్రజా సహకారాన్ని తీసుకోవాలని కోరుతున్నామో, ఇటువంటి వివ

యాలలోనే, ముఖ్యంగా చేసుకోవాలి విజమే ప్రభుత్వము పెట్టవలసివస్తుంది
బాధ్యత లేదా అంటారేమో విజమే, లేదని నేను అనను. I am not disowning the
responsibility, but the point is, responsibility ఉన్నదని ఒప్పుకొంటూ ఉంటా
ము, వసులు చేయలేక పోతున్నాము, కాని ఒక సంవత్సరంలో వచ్చేటటువంటి production
ఈ అన్నింటి ఖర్చులను కూడా భరిస్తుంది. కాబట్టి ఇటువంటి విషయాలలో, వేమ
అందరి గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేపేది, ఇటువంటి చిన్న drainage schemes లో
గానివ్వండి, లేకపోతే ఇటువంటి advance betterment levy collections లో,
in these few schemes, మనము take up చేసివట్లయితే, మనము రాష్ట్రానికి చాలా
గొప్ప లాభము, గొప్ప మేలు చేసిన వాళ్ళము ఆవుతామని నేను ఈ సందర్భంలో
మనవి చేస్తున్నాను మరి విన్న అదేదో గూటాల pumping scheme గురించి
చెప్పారు అనుకోండి. It is a small matter. అదంతా పది లక్షలది. ఏడు లక్షలు
ఖర్చు పెట్టినారు, ఇంక 9 లక్షలు ఈ సంవత్సరం పెడతారు అది పెద్ద విషయం
కాదునుకోండి But that is a very good paying scheme There is no
doubt about it దానిలో ఏమీ ఇబ్బంది ఉండదు, అందుకని ముఖ్యంగా ఈ
irrigation విషయంలో సరే, minor irrigation కు కొంత డబ్బు పెట్టుకొన్నాము,
అది జరుగుతున్నది తమకు తెలుసుననుకొంటాను నిన్న రత్న సభాపతిగారు
మాట్లాడుతూ మనము సరియైనటువంటి allotment చేయలేదు అన్నారు. చేసినాము.
ఇప్పుడు మీరు మద్రాసు విషయం చూడండి, ఆంధ్రది చూడండి. వారు power కు
ఎక్కువ పెట్టినటువంటి మాట వాస్తవమే. కాని irrigation and power కలదు
కొన్నట్లయితే, మన కేటాయింపులేమీ తక్కువగా లేవు, కాని మనకు irrigation లో
compulsions ఉన్నాయి ఒక నాగార్జునసాగర్ కాదు. For instance, Third
plan తీసుకోండి సుమారు 295 కోట్లు minor irrigation కు పెట్టినాము. 28
కోట్లు major and medium irrigation కు పెట్టినాము apart from Nagarjuna-
sagar, నాగార్జున సాగర్ కు 65 కోట్లు పెట్టినాము. Power కు మనము Third plan
సందర్భంలో 93 crores ఖర్చు పెట్టినాము. కాబట్టి, అధ్యక్ష, నేను మనవి చేసేది
ఒక్కొక్క state యొక్క resources బట్టి, వనరుల బట్టి మనము ఇటువంటివి
arrange చేసుకోవలసి వుంటుంది. అయినప్పటికీ కూడా నాగరెడ్డిగారు, లచ్చన్న
గారు, ఇతర పెద్దలు, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినటువంటివి power కు మనము ఎక్కువ
శ్రద్ధ చూపించాలి అనేటటువంటిది మనస్సులో పెట్టుకొనే చేస్తున్నాము అని మనవిచేస్తు
న్నాను ఈ ప్రణాళిక చూచినట్లయితే, out of 522 crores, దానికి 170 మేము
పెట్టినాము. It works out to 33% or so. కాని 170 కూడా చాలా తుల్యదని
మేము అనుకోవడంలేదు It has to be exceeded How far we can exceed,
to what extent, depends upon various other factors, full allotment
మనము పెట్టింది అయినప్పటికీ 170 crores పెట్టినాము అని మనవిచేస్తున్నాము.
power కు మేము starve చేయాలని మేము అనుకోవడంలేదు. power ను starve
చేయడంవలన రాష్ట్రానికి నష్టం వస్తుందనే సంగతి ప్రభుత్వము కూడా గుర్తొస్తున్నదని
నేను మనవిచేస్తున్నాను. పోతే, ఈ power లో కూడా targets achieve కావడం
లేదని అన్నారు. కొంతవరకు విజమే. Third plan end కు 411 మెగావాట్లు వస్తా

యని అనుకొన్నాము 291 వచ్చినాయి, 120 రాలేదు. ఆ 120 తమకు తెలుసు. strict గా Third plan లో రాలేదు గాని ఒక 60 జూలై 1966 లో వచ్చింది ఇంకొక 60 నవంబరు 1966 లో వచ్చింది తమకు తెలియనిది కాదు చిథ అంతా. ఇప్పుడు ఆ కథ చెప్పవలసిన పనిలేదు Upper Sileru Project కు రావలసినటువంటి machinery అప్పుడు Indo-Pakistan time అప్పుడు impound కావడం, అది కొన్ని నెలలకు మళ్ళీ release కావడం ఇదంతా తమకు తెలుసు. కాని నేను మనని చేసేది, ఇప్పుడు 3వ ప్రణాళికలో ఆ 291 అనుకొన్నప్పటికీనీ, మొత్తం 120 అయిపోయింది last year ఈ సంవత్సరం, అంటే official year చెప్పడం లేదు. ఈ డిసెంబరు 67 లోవల Third unit of Kothagudem, fourth unit of Kothagudem, first unit of Upper Sileru, second unit of Upper Sileru, ఓటిపల్లె another 240 will be added this year Almost ఇప్పుడు రేపు 15 రేడిన్నది. ఇంకొక 10 రోజులలో 120 add చేస్తున్నాము. మరి August లో, వచ్చే నెలలో ఒకటి of Upper Sileru add చేస్తున్నాము. About Novemberకు, another 60 add చేస్తున్నాము ఒక కేవలం finance ఉన్నప్పటికీ finance లేదనుకోండి, మనకు అది పెద్ద బాధ Finance ఉన్నప్పటికీ ఇతర కారణాలవల్ల కూడా మనకు ఇబ్బంది కలుగుతూ ఉన్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను పోతే, అధ్యక్ష, నాకు చాలా సంతోషం పోయిన సంవత్సరం మనము ఒక thousand million units అయ్యితే, ఈ సంవత్సరంలో we are going to sell 2000 million units roughly. గౌరవసభ్యులు కూడా చెప్పినారు, generation తో పాటు ఖర్చుకూడా కావాల్సి ఆ steps తీసుకోవానికి కూడా Electricity Board వారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మనము ఎంత generate చేస్తున్నామో, దానిని ఉపయోగించేటటువంటి పద్ధతి దానికి కావలసిన transmission వగైరా వగైరా అవి కూడా జరుగుతున్నాయి ఈ సందర్భంలో కొంతమంది గౌరవ సభ్యులకు. కొంతమందేమో, అందరికీ కూడా, కొంచెము అశాజనకంగా లేనటువంటి మాట చెప్పవలసినందుకు బాధపడుతున్నాను, అధ్యక్ష ఏదైతే ఇదివరలో 60 per cent, 80 per cent వరకు మనము electricity కార్యక్రమాన్ని చేసినామో వాటిని complete చేస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరము అటువంటివి 520 గ్రామాలు ఉన్నాయి అంటే 60 per cent, 80 per cent వరకే జరిగినటువంటివి పూర్తిచేయాలి. అవి పూర్తిచేయకుండా ఊరిలో ఏదో గౌరవ సభ్యులను please చేయడానికి, వారు ఏదో మా గ్రామము, మా ప్రాంతము అని చెప్పినప్పుడు, అంటే అక్కడ అవసరంలేదనడానికి వీలులేదు. కాని ఇది పూర్తిచేయనిదే మన గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన మాదిరిగా, ఇవి పూర్తిచేయకుండా పోయినట్లయితే ఏదో ఎవరినో please చేయడానికి అది చేసినటువంటి కార్యక్రమం అవుతుంది గాని రాష్ట్రంయొక్క అభివృద్ధిని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేసినట్లుగా అగుపడదు. అందుకని గౌ సభ్యులు యీ సంవత్సరం ఓపికపట్టవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. 521 లేక 527 గ్రామాలు ఎక్కువ percentage of work ఎక్కడ జరిగినదో అవి complete చేస్తున్నాము. దానితోపాటు - యిదివరకు 68 వేల వెల్చు energise చేశాము ఈ సంవత్సరం 25 వేల వెల్చు

energise చేయడానికి కార్యక్రమాలు తీసుకొన్నాము. రాబట్టి ఎలా వాడకంలో మనము అనుకునే incomplete villages energising about 250 wells will be taken up this year. ఆ విధంగా వాడినప్పుడు ఆదాయం రావడానికి వీలుంటుంది. ఇంకా Electricity Demand వచ్చినప్పుడు more particular గా మనవిచేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది చాలవరకు ఉన్న లోపాలుగాని, యింకొకటి గాని connect చేయడానికి Electricity Board ప్రయత్నిస్తోంది కావలసిన ప్రోత్సాహం. సహకారం యిస్తోంది ఏమైనా వచ్చే మార్చినాటికి the Electricity Board will be able to present to you a much better picture than before, Sir That is my submission to the House

అహారపదార్థాల ధరల గురించి ఉన్నది ఈ రోజున జరగజోయే చర్చలో గౌ. సభ్యులు యిదివరకు చెప్పినదానికంటే అనేక విషయాలు మరల మనవిచేయ వచ్చును ప్రభుత్వం వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకుంటుంది ఈ ధరలు—మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతవరకు మాట్లాడుకుంటే — కేవలం బియ్యంకు యిదిర రాష్ట్రాల మాదిరి ధరలు లేవని సంతోషపడినా—శనగలు, చింతపండు, నూనెలు, ఓర్పి—యిటు వంటి వాటికి ఎక్కువ ధర ఉన్నటువంటి సంగతి చూస్తున్నాము, వింటున్నాము ఒక విధంగా, చర్య తీసుకొనుటకు Food Corporation కానివ్వండి, గవర్నమెంటు ఏజన్సీ కానివ్వండి—ఏదైనా అనుకొంటున్నాము—కరువు వచ్చేనాటికి, యిదమిద్దమైన పత్తి పెట్టుకొని especially in these matters also — మార్కెటులో కొవి. వీటి విషయంలో కూడ అడుపులోకి తీసుకువచ్చే ప్రయత్నాన్ని తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను మన రాష్ట్రంలో pulses వరకు — కడకు వాటితో almost self-sufficient Bengal gram లో ఎక్కువగా లోటు ఇది రాజస్థాన్ నుంచి తెప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నిస్తున్నాము — కొదికొద్దిగా నాలుగయిదు వేలు వస్తోంది. ఈ మధ్య రాజస్థాన్ చీఫ్ మినిస్టరుగారితో మాట్లాడాము. స్వయి చేయడవి కోరాము. రాజస్థాన్ లో బియ్యం, జొన్నలతో భాగంగా యీ pulses వాడే అలవాటు ఉన్నది అందువలన వారు కూడ యిచ్చింది పడుతున్నారు. ఇటువంటి కొన్ని విషయాలలో—in addition to these cereals ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

Land revenue కు సంబంధించి యిదివరకే గౌ. రెవిన్యూమంత్రి గారు పేటుమెంటు యిచ్చారు చాల చక్కని పేటుమెంటు, ఉపయోగకరమైనటువంటిది. దానిమీద ఇక్కడ చర్చకూడ చేస్తారు. రెవిన్యూ డిమాండు వచ్చినప్పుడు కూడ చెబుతారు. రాష్ట్రంలో మూడు 40 లక్షల పట్టాదార్లకు ఇది ఉపయోగపడుతుంది అంటే కొంత మంది శంకించారు—ఈ అంకె కరెక్టా? అని. కరెక్టేనని మనవి చేస్తున్నాను 39 లక్షల 84 వేల single పట్టాలు ఉంటే 21 లక్ష 92 వేల సింగిల్ పట్టానకు యీ exemption దొరుకుతుంది Below Rs. 10 అనే exemption క్రింద 39 లక్షల 84 వేల సింగిల్ పట్టాన ఉంటే 21 లక్ష 92 వేల మందికి benefit దొరుకుతుంది — 25,78,000 జాయింటు పట్టాలు ఉంటే 15,54,000 మందికి యీ exemption దొరుకుతుంది. ఇంకా జాయింట్ పట్టాన్

విడదీసే స్కీము ఉన్నది. దానిలో రు. 10లు, రు. 30లు మధ్య ఉండే జాయింటు పట్టాలు విడగొట్టినప్పుడు మూడు 5 లక్షల 18 వేల మందికి మళ్ళీ యీ exemption దాదాపు సంవత్సరం, సంవత్సరమున్నరలో వస్తుంది కాబట్టి యిది illusory అని చెప్పలేము న్యాయంగా ఉన్న facts ను బట్టి చూస్తే యిది illusory అని మనం చెప్పలేము.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఆ అంకెలు యిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అన్నీ వస్తాయి ఎప్పుడయితే మినిమమ్ తీసే శామో ఒక్క శ్రీకాకుళంలో—లచ్చన్నగారికి ఎక్కువ interest కాబట్టి మనవిచేస్తున్నాను - 5 లక్షల 23 వేల ఎకరాల మాగాణి ఉంటే 2 లక్షల 50 వేల మందికి అదనపుకొత్త కంటే చాల తగ్గిపోతుంది ఇది గున్నయ్య గారికి కూడ చెబుతున్నాను కాబట్టి particular గా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఆడిషన్ ఆఫీస్ మెంట్ పెట్టినప్పుడు కొంత భారం పడింది—దానికి కావలసిన benefit దీనివల్ల కలుగుతుంది అట్లాగే తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో 4 లక్షల 37 వేల మాగాణి ఉంటే, మినిమమ్ ఎప్పుడయితే పోయిందో, అక్కడ 2 లక్షల మందికి తగ్గుతుంది. మొత్తంపైన ఆలోచించి నప్పుడు 1 లక్ష ఎకరాలకు కొద్ది ఎక్కువగుతుంది ఆ మాటకూడ చెబుతున్నాను ఇక dry assessment ఎప్పుడైతే మినిమమ్ తీసే శామో కొన్ని లక్షల ఎకరాలకు తెలంగాణాలోగాని రాయలసీమలో గాని దొరుకుతుంది. కాబట్టి యిదేమీలేదని అనుకో కూడదు. Substantial benefit ఉన్నది ఇది చాలమందికి కాబట్టి పర్ఫార్మింగ్ అందరికీ ఉపయోగపడేట్లు చూచుకోవాల్సి మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—తెలంగాణాలో అదనపుకొత్తను కొన్నిచోట్ల కొంత పెరుగుతేందనే పమాచారిం సేకరణ చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—తెలంగాణా ప్రాంతమేరాదు, తూర్పు గోదావరి ప్రాంతమేరాదు—2 లక్షల ఎకరాలకు benefit వస్తుంది ఇంకా కొన్నివేల ఎకరాలకు ఎక్కువ అవుతుంది. అది ఉన్నది కొద్దిగా. కొన్ని రాష్ట్రం మొత్తంపైన ఆలోచించాలి. అక్కడక్కడ a few thousands of acres in Telangana, a few thousands of acres in Andhra — ఎక్కువ అయితే కావచ్చును. నేను మనవి చేసేది—అది పన్నుల సెషన్ అనేమాట చెబుతూ ఉంటారు. ఏమి పన్నులు ? ఏదైతే పన్నుమోర్టు జస్టిమెంటు రాకవలసి ఉన్నవో ఆ పన్నులకు ఇవన్నీ కలిపినా తక్కువే—అలాంటిది. అది ఆర్గంజేసుకోవాలి. మనం మొన్న ఎచ్చికలకు పోయే సమయం ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఏదైతే భూమిపన్ను వసూలుచేస్తున్నామో, అది ఇప్పుడు కేంద్రాధీనం. ఎక్కువ చేసినదీ—యివన్నీ చేసి మళ్ళీ యీ లాండ్ రెవెన్యూ డివిజన్ చేసినప్పుడు ఏదైతే ఖరీదు అమోదిస్తారో, అది అమోదింపినప్పుటికి యిది లెక్కచేసి వచ్చుడు మొత్తంపైన కోటి రూపాయలపైన చిరుగు అవుతుంది. ఈ లాండ్ రెవెన్యూ డివిజన్ ఇప్పుడు మనం చేస్తున్నప్పుడు ఇదివరకు యాతకు ఇప్పుడు యాతకు 3 కోట్ల రూపాయలు సప్లయ్ ఈ 3 కోట్ల రూపాయల సప్లయ్ ఎట్లా భరించేస్తావు? ఈ స్టాంపుడ్యూటీ యాతకు తిల్లరమల్లర—పరిశ్రా, ఏరుకొన్నట్లు, ఒక

కోటి పైచిల్లర అది చిన్న కార్లపైన వసూలు చేసేది 10 లక్షలు, 5() లక్షలు రూపాయలు ఇది. కాబట్టి మీరు ఏదో అదనంగా తెచ్చిపెడుతున్నారు. ఇదివరకు ఉన్నదానికంటే అని అనటం

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి:—ప్రొహిబిషన్ రద్దుచేసినపుడు మూ స్టాంప్ డ్యూటీ అవసరం లేదనుకుంటాను.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:—దానినిగురించి తర్వాత మాట్లాడతాను అడవారు ప్రొహిబిషన్ సంగతి మాట్లాడకూడదు ఎందుకంటారా? దేశంలో ఎవరు ఎన్ని మాటలు చెప్పినా—అందులో ముఖ్యంగా హరిజన ప్రాంతాలకు పేద ప్రాంతాలకు పోయినపుడు అడవళ్లుబట్టుకు ప్రొహిబిషన్ ఉండితీరాలి అంటారు, ఎన్ని లోపాలు ఉన్నప్పటికీ—

శ్రీ సి. వి. కె రావు:—ప్రొహిబిషన్ ఉండాలి ఎవరు అన్నారు?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:—సి వి కె. రావుగారు ప్రొహిబిషన్ తీసివేయ వద్దని చెబుతున్నారు చాలా సంతోషమే.

ఒక గొ సభ్యుడు:—ప్రొహిబిషన్ వరిగా అమలు జరగనపుడు ప్రొహిబిషన్ తీసివేయాలి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అది ఎప్పుడూ ఆర్గ్యుమెంట్ కానేరదు

శ్రీ సి వి కె రావు:—ప్రొహిబిషన్ ఎత్తివేయాలని దేశంఅంతా చెబుతున్నది. నేను వద్దు అన్నానని అంటారేమిటి? ఇప్పుడు రెండు విషయాలు చెప్పారు ఒకటి— అడవారు ప్రొహిబిషన్ గురించి అడగకూడదు అన్నారు రెండు—సి. వి కె రావు గారుకూడా చెబుతున్నారు అని వేళాకోళంగా చెబుతున్నారు అది ధర్మమా? ఆ విధంగా అనటం ధర్మమా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ధర్మంకాదు, ధర్మంఅని నేను చెప్పానా?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—మరి ఎందుకు అన్నారు అనకండి. ఉపసంహరించు కొండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—మీకు సంబంధించినంతవరకు ఉపసంహరించు కొంటున్నాను. ఎందుకంటే మీరు మొట్టమొదటినుండి ప్రొహిబిషన్ పోవాలని చెబుతున్నారు ప్రొహిబిషన్ ఉండితీరాలని మీరు అంటున్నారని నేను అంటానా? అంటేమాత్రం అది మిగతావారు నమ్ముతారా? అదేమీలేదు. నేను ఏదో హ్యూమరస్ అన్నాను; అంతే.

దయచేసి పెదలంతా ఒకటి గమనించండి, మనకు అనేక కారణాలవల్ల (నేను బిడ్డెట్ స్పీచ్ తోకూడ చెప్పాను) మనకు యీ ఆర్థిక పరిస్థితి కొంతవరకు లోటుపడ్డది. దానికి కారణాలుకూడ వివరించాను. మూడవ ప్రణాళికలో మనము అనుకోవచ్చు ప్రణాళికకంటే ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ఎంప్లాయిమెంట్ ఇన్వలంపి వచ్చి

నందువల్ల కొంత భారం ఏర్పడింది. మనం యీ పైనాన్సెస్ను సరిపెట్టుకోలేక పోయి నట్లయితే (ఇది గౌ సభ్యులు బాగా అలోచించవలసిన విషయము) ఆర్థిక రాష్ట్ర అభివృద్ధి ముందుకోణాల్లో దెబ్బ తింటుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. మనం ఎప్పుడూ కుదించినటువంటి సంవత్సరపు ప్రణాళికలను అమలు పరచుకొనేటటువంటి పద్ధతినుండి మనం బయటపడాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఏదో ఇదివరకు లేనటువంటివి ఇప్పుడు ఏదో పెద్ద బ్రహ్మాండమైన భారం పెట్టేవికూడ కాదు. నిజమే—మొన్న శివయ్యగారు చెప్పినటు మనం వసూలు చేసుకోవటంలో కొన్నింటిలో లోపాలు ఉండవచ్చును. లేవని అనడంలేదు. ఇప్పుడు సేల్సుటాక్స్లో ఎవేజన్ ఉన్నదని మేము అనుకొంటున్నాము. లేదని మేము అనుకోవటం లేదు. ఉన్నది దానిని ఉన్నటువంటి సిబ్బందితో చేసుకోవటంలో ఎన్ని సాధకబాధకాలు ఉన్నవో తమకు తెలియకపోలేదు. అయినప్పటికీ ప్రయత్నము జరుగుతున్నది. సంవత్సరం సంవత్సరానికి మన సేల్సుటాక్స్ రెవిన్యూ చూసినా—కొంతవరకు ప్రోత్సాహకరంగా ఉన్నది. అంతమాత్రంచేత అంతా వసూలు చేస్తున్నామని నేను చెప్పటంలేదు. ఎంటర్ప్రైజెస్ మెంటు టాక్స్ వసూళ్ళలోకూడ కొంత లోపం ఉన్నదని చెప్పటానికి అవకాశం ఉంది. అది మనం సాధ్యమైనంతవరకు కరెక్టు చేసుకోవాలి. ఇంకా ఇంక్వీజ్ రెవెన్యూస్ వచ్చేటట్లు చూసుకోవాలి. వేస్ట్ అరికట్టటానికి చాలా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. ఇంకా చేయాలని అనుకొంటున్నాము. అందుకని యీ ఎఫ్డ్యులో విశాల హృదయంతో మీరు—ముఖ్యంగా గౌ స్రతిపక్ష సభ్యులు అలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఇది ఏదో ఒక పార్టీ విషయం కాదు. మన రాష్ట్రాభివృద్ధి విషయము, కుంటుపడకుండా కార్యక్రమాలు జరగవలసినటువంటి విషయము. నిజమే—ఎక్కడైనా మితిమీరినటువంటిది, అనవసరంగా, ప్రజలు భరించలేనిది ఏదైనా మేము పొరపాటునో, విద్వరపాటునో, గర్వంలోనో ఇంకోవిధంగానో చేస్తే—మీరు దానిని ఎదిరించవచ్చును. నేను కాదనను కాని న్యాయంగా ఉండవలసినటువంటిది—కొంతవరకు మన రాష్ట్ర చరిత్రను మెరుగుపరుచుకోవటానికి మీరు సహాయపడకపోతే బాగుండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ దృష్టితో తమరు సహాయపడాలని ప్రత్యేకంగా వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఒక విషయం లేవదీశారు. నాకు కొంచెం బాధకలిగింది. తెంగాణా రీజనల్ ఫండ్స్ విషయం . . . So far as this Government is concerned, I can tell you definitely as a policy, as a programme of this Government Telangana will be properly looked irrespective of monetary size, కొన్ని పిగర్లు మన స్నేహకులు—(పొరపాటున—తెలియదు అనుకోండి) 49 కోట్లు అని ఒకరు, 30 కోట్లు అని ఒకరు—యీ మాదిరిగా చెప్పారు. జంటిల్ మెన్స్ ఎగ్రిమెంట్ వచ్చింది దానికి ఖచ్చితంగా ప్రభుత్వం తట్టుబడి ఉంటుంది. జాబిలో క్వశ్చన్ ఏమీలేదు. రెండవ ప్రణాళిక ఆఖరుకు—మూడవ ప్రణాళిక మొదలుపెట్టేటప్పటికి 10 కోట్ల 70 లక్షలు సర్వస్వం ఉంటుందని తేలింది. 12 కోట్లు సెక్యూరిటీస్ వున్నవి. 12 కోట్లు సెక్యూరిటీస్లో 9 కోట్లు ప్రైవేట్ల ర మెచూర్ అయినది. అంటే, తెలంగాణాకు ప్రత్యేకంగా యీ ఎగ్రిమెంట్ క్రింద ఖర్చు పెట్టవలసినది 18 కోట్ల 60 లక్షల రూపాయలు అంటే 16 కోట్ల 32 లక్షలు ఖర్చు పెట్టాము. ఇంకా అదనంగా ఉన్నటువంటిది—మొత్తం 12 కోట్ల రూపాయలు సెక్యూరిటీస్ 10.7 కోట్లు

సర్వెసెన్ మొత్తం 227 కోట్ల రూపాయలకు ఇంతవరకు 16.32 కోట్లు ఖర్చు పెట్టింది ఈ రెండు సంవత్సరాలలో 315 కోట్లు ఖర్చుపెట్టింది కాబట్టి ఇంకా అదనంగా ఖర్చుపెట్టవలసింది 5 కోట్లు ఉంటుంది తప్పకుండా యీ ప్రజాశక్తిలో ఖర్చుపెట్టి తీరుతాము అందువల్ల ఏదో ఉన్నదనే భావం—ఆ విధంగా మనం అనుకోవటం పొరపాటు మనిషినుండి మనిషికి పోయేటప్పటికి—ఒకరు 19 అంటే, అదే 40 అవుతుంది అదే 59 అవుతుంది అదే 9 కావచ్చును కాబట్టి మనం అటువంటి ధృక్పథం పెట్టుకోవలసిన అవసరం లేదు—You must look it from straight angle, Sir. తెలంగాణాలో ఏదైతే బ్యాంక్ వరు ఏరియా అనుకొనేటటువంటి ప్రాంతాలలో ఖర్చుపెట్టవలసినటువంటి అవసరం ఉందో, తప్పకుండా ఖర్చుపెడతాము—దబ్బుతో సంబంధం లేకుండా, మూడవ ప్రజాశక్తిలో ఏదైతే వనతరు షేర్ మామూలుగా రావాలని అనుకొంటారో, దానికి 19.5 కోట్లు ఎక్కువగా ఖర్చుపెట్టాము. కాని ఇంకా అదనంగా పెట్టాలన్నా—Even if it exceeds this amount, no Government will consider it as something done as gratis. ఒక తెలంగాణా ప్రాంతమనే కాదు, తెలంగాణా ప్రాంతంలో అనేకమైనటువంటి హెచ్చు బ్యాంక్ వరు ఏరియాస్ ఉన్నవి తప్పకుండా ఖర్చుపెట్టాలి ఇప్పుడు రాయలసీమ పర్మినెంట్ ఎరాడికేషన్ ఆఫ్ ఫేమిన్—అని ఒక కార్యక్రమం పెట్టాము మీకు తెలుసు, ఆ కాన్ఫరెన్స్ సంగతి. ఇప్పుడు డ్రాఫ్ట్—ముసాయిదా—నాలుగవ ప్లానులో 40 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు కాని యీ మధ్య ఏమివేశారంటే—ఇది మేము ఒక్కోము కాదు; మీరు మేము చెరిసగం పెట్టుకోవాలి; మీరు 30 వర్సెంట్. మేము 50 వర్సెంట్, అందుకని మా 50 వర్సెంట్ క్రింద 10 కోట్లు పెట్టాము; మీ 50 వర్సెంట్ క్రింద అన్ని రాష్ట్రాలు 10 కోట్లు పెట్టుకోవలసిందని సలహా ఇస్తే—అది అట్లా జరిగేటటువంటి కార్యక్రమం కాదు, పర్మినెంట్ ఎరాడికేషన్, ఆ 40 కోట్లు సెంట్రల్ సెక్టర్ ఆఫ్ ది ప్లాన్ లో ఉండితీరాలని—రిప్రజెంట్ చేయడం జరిగింది. కడమ చీఫ్ మినిస్టర్స్ ఆ ఐడియాను బలపర్చారు. We should not consider it as expenditure if it is a necessary expenditure irrespective whether it is Rayalaseema or Telangana or some other place. కాబట్టి—మనం ఆ దృష్టితో—రాష్ట్రం ఏకమైనటువంటి ప్రాంతమని—అందులో ఏదైనా ఇబ్బందికి గురైన ప్రాంతాలకు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ—అలాట్ మెంట్స్ తో సంబంధం లేకుండా—మనం కన్సిడర్ చేసి పోవలసిందేనని మనవి చేస్తున్నాను. Total irrigated area in Andhra Pradesh is about 27%. Irrigated area in Circars is 47%, in Rayalaseema it is 16%, in Telangana it is 18%. Land sown లో 27% is irrigated area ఈ 27% లో కూడ difference ఉన్నది. కేవలం Circars లోనే 47% ఉన్నది. Of the Land sown 47% is irrigated area. In Rayalaseema it is 15%, in Telangana it is 18% గత సంవత్సరాలలో 1955 నుంచి 65 వరకు తీసుకున్నట్లయితే Circar Districts లో 47%, 47% గానే ఉన్నది. రాయలసీమలో 12%, 16% అయింది తెలంగాణలో 10%, 18% అయింది కాబట్టి ఈ 10 years లో for irrigation రాయలసీమకు, తెలంగాణ ప్రాంతానికి ఎక్కువగా చేయడం జరిగింది ఏమి తప్పు లేదు. చేపిరిారి. ఇంకా ఎక్కువ చేయవలసిన అవసరం

ఉన్నది Medium irrigation రాయలసీమప్రాంతంలో ఎక్కువ, minor irrigation తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఎక్కువ జరిగింది. But it does not matter Backward areas ఏదైతే either Rayalaseema or Telengana ఉన్నాయి అనుకుంటున్నామో దాని percentage యింకా increase చేసుకుంటూ పోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. Land distribution విషయం అందరికీ తెలుసు, ఇదివరకు figures యిచ్చాను అనుకుంటాను Extent of land assigned to landless poor—since 1954—13,43,775 acres is the land assigned to landless poor in these 12 years Land assigned to political sufferers 7,000 acres Soldiers—2,000 acres D. C lands assigned to Scheduled Castes and Scheduled Tribes—1,67,289 acres, Scheduled Tribes—19,407 acres Totally about 16 lakhs of acres have been assigned to landless poor and specially for Harijans it is roughly 5 lakhs acres

శ్రీ సి వి కె రావు .— Political sufferers కూడ landless poor క్రింద వస్తారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — Political sufferers ఊరికే పేరేగాని 16 లక్షల ఎకరాలు యిస్తే వారు 7 వేలు యిచ్చినారు. దీనిని పెద్ద political capital చేయడం మనం 10 సంవత్సరాలనుంచి, 17 సంవత్సరాల నుంచి చూస్తున్నాము. అందుకనే నేను ప్రత్యేకంగా ఆ figure యిచ్చాను. కొంత దురభిప్రాయాన్ని కలుగజేయడం సహజం. మనం వింటూనే ఉన్నాము అంతా political sufferers కు యిచ్చారని 16 లక్షల ఎకరాలు యిస్తే political sufferers కు యిచ్చినది 6,900 acres and add రెవిన్యూ మినిష్టర్ గారు కూడ ఈ మధ్య చెప్పినారు. నేను కూడ చెప్పినాను ఇంకా కొన్ని ప్రాంతాలలో land assign చేసినవి పట్టాలు రావడం లేదు దానికి ప్రత్యేక సిబ్బందిని ఏర్పాటుచేసి ఇదివరకే సభ వారికి మనవిచేసినాను. సంవత్సరంలోపు ఎవరికైతే land assign చేసినామో వారందరికీ పట్టాలు యిచ్చే కార్యక్రమం పూర్తి చేస్తున్నాము అని చెప్పినాను. అదేకాకుండా Land Revenue legislation లో పేదవానికి కొంత వధకు భారం పోవాలి అనే ఆభిప్రాయం ఉన్నదో అట్లాగే agriculture labour గ్రామాలలో అనేక లక్షలుండి-కోట్లమంది ఉన్నారు. వారికి కూడ అక్కడక్కడ, ఎంతవధకు పీట అయితే అంతవరకు సహాయపడే కార్యక్రమం చేస్తూనే ఉన్నాము. ఇంకో చేయాలి, అనుకుంటున్నాము Minimum wages revision గాని లేదా దానిని సక్రమమైన implementation, East Godavari District లో 13, 14 వేల ఎకరాలు హరిజనులకు distribute చేసిన land, దీని area లో 29 వేల ఎకరాల పై చిల్లర distribute చేసిన ప్రజాశక్తి, తరువాత చేపలు పట్టేవారు అనేక లక్షలమంది కోస్తా area లో ఉన్నారు. చాల వీడగా ఉన్నారు రోజుకు రూపాయి కూడ సంపాదించుకోలేనట్లువంటి పరిస్థితిలో ఉన్నారు. 56 లక్షల రూపాయల కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క సహాయంతో అమలాపురం ప్రాంతంలో కార్యక్రమాన్ని మొదలు పెట్టామో అట్లాగే దివిసీఘర్ గాని, యింకా లచ్చన్నగారి దయకంటే శ్రీకాకుళం ప్రాంతంలో ఆ ఒడ్డుకు కూడ పెట్టాలనే సంకల్పం ఉన్నది. This is the way

Sir, How to improve the economic life of the poor people. నేను ఏదో బ్రహ్మాండంగా అకౌశాన్ని తీసుకువచ్చి పెడతాము అనడం లేదు. ఏదో రూపాయి సంపాదించుకొనే శక్తి కలవాడికి 2½, 3 రూపాయలు సంపాదించే శక్తిని కలుగ జేయాలి అనుకుంటున్నాము. మొన్న లచ్చన్నగారు మాట్లాడుతూ resettlement of agricultural labourers విషయం చెప్పినారు. దురదృష్టవశాత్తు గత రెండు సంవత్సరాలనుంచి దానిలో ఎక్కువ కార్యక్రమం జరగలేదు. 250 blocks లో మూడు 29 వేల ఎకరంపైచిలుకు ఉన్నది. దానిలో కూడ 100 లక్షల రూపాయలపై చిల్లరబద్ధు పెట్టవలసిన ప్రయత్నము ఉన్నది. దానిని శ్రద్ధ చేసి వచ్చే సంవత్సరాలలో ఆ కార్యక్రమంకూడ పూర్తి చేయాలని మేము అనుకుంటున్నాము. ఈ విధంగా కొంతవరకు కార్యక్రమాన్ని చేపట్టి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో, లేక యిటువంటి ప్రదేశాలలో మరి దీనావస్థలో ఉన్నవారికి కొంత సహాయపడే పద్ధతి మనం చేసుకోవాలి ఇంకా చాల విషయాలు ఉన్నాయి. As a matter of policy ముందు రోజులలో రాబోతున్నది కాబట్టి యిప్పుడే మనవి చేస్తున్నాను. Tribal people కు కూడ ఈ మధ్యనే పెట్టాలు యిచ్చేందుకు ప్రత్యేకమైన సిబ్బంది ఏర్పాటు చేశాము ఇంకా ఎక్కడైనా ఏర్పాటు చేయవలసియ్యుంటే చేస్తాము. కొంత minor irrigation కార్యక్రమంకూడ ఎక్కువ చేయాలని చూస్తున్నాము. ఇప్పుడు మనకు ఉన్నటువంటి forest విశాఖపట్టణం వగైరా ప్రాంతాలలో blocks of land lease out చేయాలని అనుకుంటున్నాము. ప్రభుత్వం యిచ్చాల్సిన నుండి ఎంత ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ 1,000 ఎకరం కూడ coffee plantation చేయలేకపోతున్నది అందుకని Chief Conservator of Forest ను demarcate చేయమన్నాము. Lands ను demarcate చేసినట్లయితే coffee plantations గాని Cocoa plantations గాని మనం lease out చేస్తే tribals కు assure చేసి minimum wage యంత ఉండాలని అక్కడ వారందరికీ పని కల్పించే పరిస్థితి కూడ మనం, ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఇది మైసూరు రాష్ట్రంలో ఇతర రాష్ట్రాలలో చేస్తున్నారు ఇది శీఘ్రంగా మన ఫారెస్టు మినిస్టర్ గారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

శ్రీ జి లచ్చన్న.—Agency ప్రాంతాలలో టూమి lease out చేయడం అనే proposal లో agency land అక్కడ ఉన్నటువంటి కొండజాతి ప్రజలకు తప్ప యితరులకు యివ్వకూడదనే శాసనానికి అడ్డువస్తున్నదేమో ప్రభుత్వం ఆలోచించారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి.—అదికూడ ఆలోచించాలి. మేము ఎవరికి యివ్వడం లేదు. Out right sale గాని, grant గాని ఏమీ లేదు. ఒక block ఎక్కడైనా సరే Chief Conservator of Forest గారు mark out చేసిన area లో coffee plantation కొరకు, Cocoa plantations కొరకు 25 acres, 50 acres depending upon who is coming forward with money పెట్టినట్లయితే రాష్ట్రానికి ఉపయోగపడుతుంది. Tribal people కు కూడ చాల సహాయం చేసినట్లు అవుతుంది. మనం lease out చేయాలని అనుకున్నప్పుడు కొన్ని

నిబంధనలు minimum wages యంత ఉండాలి వారికి Education facilities ఉండాలి, housing facilities ఉండాలి, యివన్నీ నియమాలలో ఏర్పాటు చేయవచ్చు ఏదో అక్కడ programme జరుగుతోంది అనుకోండి యింకా కొంత minor irrigation కార్యక్రమం ఎక్కువ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇప్పుడు ఏదో hostels అక్కడక్కడ పెట్టి బాగానే నడుపుతున్నారు. అయిస్పటికి యింకా కొంచెం ఎక్కువగా విస్తృతం చేయాలని అనుకుంటున్నాము గౌరవ సభ్యులు చాలమంది tribes కు చెందినవారు, ఏ పక్షానికీ చెందినప్పటికీ మధ్యప్రదేశ్ ప్రాంతాలకు వెళ్లి study చేసివస్తామని అంటున్నారు. నాకేమి ఆక్షేపణ లేదు, provided it is useful, provided it is profitable. అక్కడ అదనంగా చేసే కార్యక్రమాలు మనం నేర్చుకోవలసింది ఏదైనా ఉంటే తప్పకుండా చేసుకోవచ్చు. Tribal Development Corporation కూడా విస్తృతం చేయాలి. ఇప్పుడు tamarind కు చాల యిబ్బంది పడుతున్నాము. Most of the tamarind comes from there. దానికి కూడా ముందు రోజులలో మాట్లాడుకోవలసి యుంటుంది Boarding grants, scholarships తక్కువ చేశారు అన్నారు. తక్కువ చేయలేదు Well scheme వగైరా చెప్పినారు. ఇంకా స్థానికంగా ఉండేటటువంటివి అనేక విషయాలు చెప్పినారు. మనయొక్క Developing Country లో ఏదో అసంతృప్తి ఉన్నది అసంతృప్తి ఉన్నది అంటారు. అసంతృప్తి లేకుండా ఎట్లా ఉంటుంది? My first question is that అసంతృప్తి is the first step to progress ఇప్పుడు అనేకవిషయాలలో మనం అంతా నిండుగా చేసుకున్నాము అని ఎవరైనా అంటున్నారా? ప్రభుత్వం అంటున్నదా? కేంద్ర ప్రభుత్వం అన్నదా? అంతా సరిచేశామని? Education లో పిల్లలకు యింకా admissions దొరకలేదు. ఇంకా పెట్టవలసినంత పెట్టలేకపోతున్నాము. Health programmes గాని, irrigation programmes గాని food గాని, యింకొకటి గాని యింకొకటిగాని తప్పకుండా మనకు ఎంతఅయితే కోరుకుంటున్నామో, ఎంతఅయితే కావలసియున్నదో అంత చేసుకోలేకపోతున్నాము.

(శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఇప్పుడు ఆహార పరిస్థితి గురించి జనం ఆసంతృప్తిగా వున్నారంటే ఇదికూడా అభివృద్ధిలో భాగమంటారా?

(శ్రీ) కె. శ్రీశైలశంకరరెడ్డి:— నేను ఎందుకు రెచ్చగొట్టడం అని మాట్లాడలేదు కాని, నాకు తెలుసు, మొన్న నాగిరెడ్డిగారు ఒకమాట మాట్లాడారు. ఇప్పుడు గోపాలకృష్ణయ్యగారు అంటే నేను నాగిరెడ్డిగారిపైకి పోయానని అనుకోవచ్చు. వారు ఏమి చెప్పారంటే—మన ప్రోడక్షను తక్కువ అయింది, అన్నారు. దీనికి మూల కారణం ఏమిటి? లాండేరిఫికేషన్ చేయలేదు కాబట్టి ప్రోడక్షను తక్కువ అయిందని ఓవర్ సింప్లీ చేసి ఓర్ మొదుమాట మోస్తేనే వేస్తే భారం వేసి బయటకు పోయారు. అది అంత ఓవర్ సింప్లీ చేస్తే సరిపోతుందా? మోమూస్ తో సంబంధం లేకుండా అగ్రికల్చరల్ ప్రోడక్షను వున్నదేశం నేను చూడలేదు. విజంగా వారు చెప్పవలసింది యింకొక మాట. ఒకవేళ ఇటువంటి పరిస్థితులు వచ్చినప్పటికీ జాగ్రత్త పడి తీసుకోవలసిన సైన్స్ తీసుకోలేదంటే నేను కొంతవరకు ఒప్పుకుంటాను. అంతేగాని,

మాన్యువ్స్ లేకుండానే అక్కడక్కడ సందుతున్నట్లు వారు చెబితే, అందులోను అనంతపురం జిల్లానుంచి వచ్చి ఆమాట చెబితే నాకు ఆశ్చర్యంగా వుంది మాన్యువ్స్ లే ఎక్కువ భాగం. 500 చెప్పండి, అయినప్పటికీ లాండ్ రిఫారమ్స్ వున్నాయి. అందులో చెండుమూడు వున్నాయి ఇంటర్ మిడియరీస్ పోవాలన్నాము పోయారు. యాబ్బెంటీ లాండ్ లార్డిజం పోవాలన్నారు, పోయింది ఇప్పుడు పెజంట్ ఓనర్ షిప్ దగ్గరే కదా కొంచెం తేగాదా వస్తున్నది. యాబ్బెంటీ లాండ్ లార్డిజం, ఇంటర్ మిడియరీస్ పోయేంతవరకు అవి పోవాలి, ఇది సోషల్ జస్టిస్, ప్రొడక్షను పెంచడానికి కారణం అంటే నేను ఒప్పుకుంటాను. నేను వారితో పూర్తిగా ఒప్పుకుంటాను, అవి చేశాము. I entirely agree with him and we have done that. పెజంట్ ఓనర్ షిప్ వచ్చేటప్పటికి—కేవలం ప్రొడక్షను దానివల్ల అవుతుందనే మాట అంటే మట్టుకు నేను అంత సులభంగా ఒప్పుకోలేను పెద్దలు, సలహాదారులు నాకు ఏమి చెబుతున్నారంటే—పెజంట్ ఓనర్ షిప్ వున్నచోట సోషలిస్టు కంట్రీస్ కంటే వారి ప్రొడక్షను పెరిగింది. కాబట్టి అది ఒక కారణంగా చెప్పడానికి అవకాశం లేదు. ఇప్పుడు మనం చైనాను చూస్తున్నాము—సమాచారం—మనకు డైరెక్టుగా వస్తుందా, మనం పోతాము, పోలేముకూడ—ఇది ఇండిపెండెంట్ ఒపినియన్. ఇన్ని సంవత్సరాల తరువాత కూడ వారి ప్రొడక్షను ఇండియాకంటే, పాకిస్తానుకంటే మేలుగా కనబడటం లేదు. నా దగ్గర డిటెయిల్స్ వున్నాయి కాని, నేనిప్పుడు వాటిలోకి పోదలనుకోలేదు. Take Russia, Sir. 50 years after their independence, what is the stage about their agricultural or food production? కాబట్టి మనం అట్లా వుండాలని కాదు నేను చెప్పింది దబ్ యాక్ ఎ డిఫరెంట్ మాటర్. కావలసిన అగ్రికల్చరల్ ప్రొడక్షనుకు తీసుకోవలసిన స్టెప్స్ అన్నీ తీసుకోవడంలేదనే దాంట్లో కొంతవరకు నిజంవుంటే—నేను ఒప్పుకుంటాను ఇప్పుడు నాగార్జునసాగర్ కు మరొకదానికి పోట్లాడుతూ వుంటాము. నాకు విసుగెత్తినప్పుడు నేనొక మాటకూడ అన్నాను. They are not producing more because they lose the right to beg. ఇది ప్రెస్ వారికి కాదు, మీకు మనవిచేస్తున్నాను. చేయవలసిన కార్యక్రమమంతా జరగడం లేదనేమాట వున్నది. నేను ఒప్పుకుంటాను, అదేదైనా వుంటే కరెక్టు చేసుకోవాలి ఎక్కువ అగ్రికల్చరల్ ప్రొడక్షను కావాలి రత్నసభా పతిగారు మాట్లాడినప్పుడు నేను లేననుకోండి అగ్రికల్చరల్ ప్రొడక్షనుకు పెటిన డబ్బు చాల తక్కువ అన్నారు ఇరిగేషన్ యాక్ ఆల్స్ ఎ పార్ట్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్. అదే అసలు ఫస్టు ఇన్ పుట్. ఫర్టిలైజర్స్ వున్నా, లేకిపోయినా మొట్టమొదట వాటర్ కావాలి. అందుకు మనం 47% వరకు పెట్టుతున్నాము Whereas in the rest of India it is less than 40% ఇంకా ఎక్కువ పెట్టివలసిన అవసరం వుంది అంటే నేనుకూడ వారితో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. ప్రత్యేకం ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో ఎక్కువ చేసుకొని, ఎంత శీఘ్రంగా సెల్ఫ్ సఫిషియన్సీ రావడానికి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—రత్నసభాపతిగారు చెప్పినదాంట్లో మైనర్ ఇరిగేషను భాగం వరకు నెగ్లెక్టు చేశాము. శ్రద్ధ తీసుకోలేదు అనేది పొయ్యంటు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: --శ్రద్ధ తీసుకోలేదు అంటే నేను ఒప్పుకోను నేను మూడవ ప్లాను ఫిగర్స్ ఇచ్చాను. Rs. 30 crores was spent on minor irrigation, Rs. 20 crores on medium and major irrigation, apart from Nagarjunasagar. శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నాము కాని ఒక్క మైనరు ఇరిగేషను వుంటే సరిపోతుందా? ఇట్ ఈజ్ ఎ కాంబినేషన్ ఆఫ్ ఆర్. అది రాంగ్ యింప్రెషన్. మైనరు ఇరిగేషనుకు 70 కోట్లు ఖర్చుచేస్తే క్రిందటి సంవత్సరం మాదిరి వర్షాలు లేకపోతే మైనరు ఇరిగేషను ఒక్క ఎకరాకురూడ ధాన్యం ఇచ్చేది కాదు క్రిందటి సంవత్సరం కృష్ణా, గోదావరి డెల్టా లేకపోతే మనం ఇల్లదులకు సహాయంచేయలేము మన అవస్థ ఎట్లా వుండేదో ఇరిగేషను---ఇది కాంబినేషను---మేజరు ఇరిగేషను వుండాలి, మైనరు ఇరిగేషను వుండాలి, వెల్డ్ వుండాలి. ఇవన్నీ వుండాలి. వాటి బాలెన్స్ మెయింటెయిన్ చేసుకుంటూ వస్తున్నాము. ఇంకా ఎక్కువ శ్రద్ధ చేయాలంటే---చేయవలసిందే. మైనరు ఇరిగేషను టాంక్స్ లేకపోయినా వెల్డ్స్ కు, లిఫ్ట్ ఇరిగేషనుకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యమిచ్చి తీసుకోవాలని చెబుతున్నాను. ఆ ఎంపనీస్ లేదని చెబితే నేను ఒప్పుకోను కేవలం ఇరిగేషను అంటే ఏ ఐటమును కూడ ఇందులోంచి ఎక్స్ క్లూడ్ చేయలేము మేజరు, మైనరు, మీడియం---యివన్నీ వుండవలసిందే మేజర్ ఇరిగేషనుకు, మీడియం ఇరిగేషనుకే కాకుండా మన రాష్ట్రంలో మైనరు ఇరిగేషనుకుకూడ చాల అవకాశాలున్నాయి. అది అదృష్టం. చాల సంతోషమైన మాట. కేంద్రప్రభుత్వంకూడ వచ్చే రోజులలో యింకా కొంచెం ఎక్కువ శ్రద్ధ చేసి కొంతదబ్బు కేటాయిస్తుందని అనుకుంటున్నాను. For instance Sir, the so-called deficit financing, if it is for immediate production, say, within one or two years, then some deficit financing even is admissible or permissible అయినప్పటికీ వారు చేయరు అనుకోండి. ఉన్న పరిస్థితులను కొంచెం అడ్డుపు చేసి అగ్రికల్చరల్ ప్రొడక్టుకు కేంద్రప్రభుత్వం ఇవ్వ జాబితాకూడ అవకాశం వుంది రీఫీజింగ్ ఆఫ్ ది లోన్స్ వగైరా విషయాలలో మొన్న ఒకరు మాట్లాడుతూ మదరాసు ముఖ్యమంత్రిగారు అట్లా చెప్పారు, వీరిట్లా చెప్పారు అన్నారు. మదరాసు ముఖ్యమంత్రిగారు చెబితే చెప్పారనుకోండి అసలు ఫినాన్స్ కమిషనుకు, అన్ని స్టేట్లు చెప్పినమాట యిది వదలమంటే చదువుతాను, కాని ఇప్పుడు మేము లేదు. అన్ని స్టేట్లు రిప్రజెంటు చేసిన విషయం---కాన్సల్టేషన్ ఆఫ్ డెల్టా గాని, పేమెంట్ పెయర్మెంట్ గాని---ఇది వదలవద్దే చెబుతున్న విషయమే సెంట్రల్ అసిస్టెన్స్ సచురత్ గా కొన్ని ఆన్ ప్రొడక్టివ్ స్కీములకు---హెల్ప్ వుంది. అది ప్రొడక్టివ్ ఎట్లా అవుతుంది? సోషల్ సర్వీసెస్ వున్నాయి అవికూడ ప్రొడక్టివ్ ఎట్లా అవుతాయి? అవి ప్రొడక్టివ్ కాదు. They are not productive, but still whatever is coming is as 'Central assistance and the rest is all loan portion. There is a case certainly for the Government of India to have a relook into these matters. It is very necessary ఒక ఎలక్టిసిటీ కేసులో వాటికి రీఫీజింగుకు పది సంవత్సరాల టైము వుంటే మనకు యివ్వాలనుచే కట్టమన్న పరిస్థితి కూడ నాకు తెలుసు This is a matter which has to be viewed both from the Government of India's as well as the States' position. It is to be gone into details. We support that idea, That has got to be gone through డెట్ సర్వీసింగ్

ప్రతి సేటుకు ఎక్కువ భారం అవుతోంది అన్ ప్రొడక్టివ్ లోన్స్ వున్నాయి. అన్ ప్రొడక్టివ్ అంటే పొయ్యిలో పోకారని కాదు. Unproductive does not mean that Unproductive means they are spent on health, social services, etc, which are also necessary 522 కోట్లు వుంది అంటే అది అంకా అగ్రికల్చరుకు, పనిరుకు పెట్రోలీయం కాబట్టి—ఎడ్యుకేషను, హెల్త్ సర్వీసెస్, అగ్రికల్చరు అన్నీ వుండాలి ఇది అందరూ ఒప్పుకుంటున్న విషయమే ఈ విషయంలో ఇండియా గవర్నమెంటువారు కూడ ఆలోచించవలసి వుంది In fact, I said this at the Finance Ministers' and Chief Ministers' meeting held at Delhi a month ago. This has got to be taken into consideration by the Government of India ఏదీ ఏమైనప్పటికీ మొదటనే చెప్పింది మరల repeat చేస్తున్నాను. I would request the entire House, including the Leaders of Opposition and other friends that in the interests of the proper and early development of this State, it is very necessary that we should put the finances of our state on a proper and satisfactory basis

Thank you, Sir.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — ధరల పెరుగుదలగురించి ప్రతిపక్షాల నుంచి గగోలు వచ్చినా దానికి సమాధానం చెప్పకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు ఎందుకు దాటవేస్తున్నారు?

శ్రీ ఎమ్. వీరరాఘవరావు (వత్తిపాడు): — మా జిల్లాలో ఏలేరు రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టుకు అడ్వాన్సు, betterment levy కలెక్టుచేసి కట్టాలని ఉద్దేశపరుతున్నందుకు అభినందిస్తున్నాను ఎన్ని రోజులలో యిది ప్రారంభిస్తారు? ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఎప్పుడు foundation stone వేస్తారో సెలవిస్తే ప్రజలు సంతోషిస్తారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న — లాండ్ రెవిన్యూపై ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిచ్చిన దానిలో retrospective effect విషయమై సుప్రీంకోర్టు తీర్పులో subsequent years అవి వృష్టంగా పేర్కొన్నారు కాబట్టి ఆ దృష్ట్యా retrospective effect అంటే చట్ట విరుద్ధం అవుతుందేమో ఆ విషయమై ముఖ్యమంత్రిగారు తమ అభిప్రాయం సెలవివ్వాలి. Other backward classes గురించి సుప్రీంకోర్టుకు అప్పీలు వెళ్ళే విషయంలో ఏమి నిర్ణయించారో సెలవిస్తారా?

శ్రీ. బి. హెచ్. విజయకుమారరాజు — కాంగ్రెసు సభ్యులు, ప్రతిపక్షసభ్యులు, ప్రజలు వీరందరి అభిప్రాయం ప్రొహిబిషన్ ఎత్తివేయాలని ఉన్నది. ఆ విషయమై ముఖ్యమంత్రిగారు తప్పనిసరిగా చెప్పవలసి ఉంది

శ్రీ పి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు. — తెలంగాణా పండ్లుగురించి లెక్కలు పొరపాటుగా చెప్పారని అన్నారు. రీజినియల్ కమిటీ అన్నీ సరిశీలన చేసినతరువాతనే ఢిల్లీకు ఇవ్వాలి. దాదాపు చూడవ ప్రణాళిక క్రింద 250 కోట్లు తెలంగాణాలో ఖర్చు కాలేదని రిపోర్టులలో ఉన్నది. దానిపై ఏమి జవాబు చెబుతారు?

శ్రీ జె. మల్లాది: — ఊరిగిపోవుచున్న unemployment గురించి ఏమి చెప్పలేదు

శ్రీ ఎమ్. భూతరాజారావు (మడకసిరి). — నేను backward areas, backward people కు ప్రత్యేకమైన సౌకర్యాలు చేయాలని అన్నాను. మావద్ద డబ్బు ఉన్నది. ఈ విధంగా distribute చేస్తాం అంటే ఎవరికి తప్పి ఉండదు ఆ విషయం చెప్పాలి

Mr Speaker.— How do they expect the Chief Minister to remember all these things and again reply Nearly 20 to 30 persons get up and ask clarifications one after the other. Is it possible for the Chief Minister to answer all their queries?

శ్రీ వి పాలవెలి — మైసూరు ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ నాగార్జున సాగర్ ద్వితీయస్థాయికి కేంద్రప్రభుత్వం పర్మిషన్ ఇవ్వాలని, వారు ఇవ్వరని స్పష్టంగా ప్రకటన చేశారు ఆ విషయంలో మన ప్రభుత్వం ఒకటి అంటున్నారు. అంతా ద్వందంగా ఉన్నది. కేంద్రం జోక్యం లేకుండా ఈ నిర్మాణం చేపట్టగలమని స్పష్టంగా ముఖ్యమంత్రిగారు పెలవు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య — ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్న పారిశ్రామిక ఆర్థిక విధానాలలో చేనేత పారిశ్రామికాలు వృత్తి కోల్పోయారు. చాలాచోట్ల ఆకలియాత్రలు, సత్యాగ్రహాలు చేస్తున్నారు. బడ్జెటులో ప్రభుత్వంవారు దీనిని గురించి ఏమీ ఉదహరించలేదు ఇంత పెద్ద ప్రసంగంలోకూడా పని పోయినవారికి పని చూపించే విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తోంది?

శ్రీ జి. సి వెంకన్న — బడ్జెటు డిమాండులు చూచినప్పుడు సర్కారు జిల్లాలకు ఎంత పర్సనల్ ఎక్కువ ఖర్చుచేస్తున్నారో చూస్తే తెలుస్తుంది తెలంగాణాకు ప్రత్యేకంగా రీజినియల్ కమిటీ ఉంటుందని తెలంగాణాను డెవలప్ చేయడానికి అవకాశాలు ఏర్పడ్డాయి మద్రాసు కంపోజిట్ రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పుడు రాయలసీమ డెవలప్ మెంటు బోర్డు ఒకటి ఉండేది ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చినతరువాత దానిని తీసివేశారు. బడ్జెటులో రాయలసీమ డెవలప్ మెంటుకు ప్రత్యేకంగా కేటాయింపు చేసినదిలేదు కేంద్రప్రభుత్వం Southern States కు 40 కోట్లు అందులో 50%—

Mr. Speaker — We have not begun a second discussion.

శ్రీ జి సి. వెంకన్న — దీనివల్ల లాభం రావడానికి ఎన్ని సంవత్సరాలు అవుతుంది? ప్రత్యేకంగా ఒక ప్లాన్ తయారుచేసి రాష్ట్రప్రభుత్వం కొంత బడ్జెటు create చేసి రామలసీమకు డెవలప్ మెంటు బోర్డు ఏర్పాటుచేసి ఆ పద్ధతిలో డెవలప్ చేస్తారా?

శ్రీ జి. చంద్రశేఖరరెడ్డి — ముఖ్యమంత్రిగారు permanent measures for famine eradication కేంద్రప్రభుత్వ ఆలోచనతో ఉంది, 40 కోట్లు కేటాయిస్తారని అన్నారు. 40 కోట్లు కేటాయించినట్లు ప్రకటన చేశారా? తీసుకోలే ప్ర త్నం చేస్తారా?

ఒక గౌరవ సభ్యుడు — సుప్రీంకోర్టుకు ఆన్షియూకువెళ్ళే సందర్భంలో— హైకోర్టువారు సూచించినట్లు నిపుణుల కమిటీ చేస్తారా?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— Annual plan ఇస్తున్నారు—నాలుగవ ప్రణాళిక పోయినట్లేనా? వారి ఉపన్యాసములో ఏమీలేదు.

శ్రీ యస్ జగన్నాథం (నరసన్నపేట) — Economy drive అనే పేరుతో 10% retrenchment చేశారు. అయితే నేను వింటున్నది ప్రతి జిల్లాకు జాయంట్ కలెక్టరును వేస్తారని, ఒక డిప్యూటీ డైరెక్టరు ఆఫ్ అగ్రికల్చరును వేస్తారని వింటున్నాము. Additional Superintendents of Police ను కూడా వేస్తారని వింటున్నాము. ఇంతమంది ఉద్యోగులను తీసివేసి వేరే ఈవిధంగా చేయడానికి కారణాలు ఏమిటో చెప్పగలరా?

శ్రీ సి హెచ్. ప్రభాకర చౌదరి (రాజమండ్రి) — Wage Board నిర్ణయాలు అమలుగురించి ఏమీ చెప్పలేదు—

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — నేను మొదటనే మనవి చేసినట్లు, ప్రతి ఒక్క సభ్యుడు చెప్పిన సూచనలకు సమాధానం చెప్పడం అసాధ్యమైన విషయం

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) — రీ వ స్టీలుస్లాంటు గురించి women's welfare గురించి ప్రొహిబిషన్ గురించి unemployment గురించి ఏమీ చెప్పలేదు.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ప్రొహిబిషన్ గురించి ఏమీ చెప్పలేదంటే *quo* అన్నమాట, దబ్బులేనిదే వున్నది రాయలు వేటికి వాని అధిపాతకు లేడు. వేసినవాటికే చస్తున్నాము; అందరు ఒప్పుతున్నదే— రాజువరావుగారు చెప్పిన ప్రాజెక్టుకు బరాజు విషయంలో చేసినట్లే చేపాం అని మనవిచేస్తున్నాను మంత్రిగారుకూడా ఈ విషయమై పట్టుదలగానే ఉన్నారు. లచ్చన్నగారు retrospective effect గురించి అడిగారు. నన్ను opinion అడిగితే ఎట్లా? I am not here competent to give opinions on any legal issues raised. అది అలోచించాలి. రివిన్యూమంత్రిగారికి వేయండి ఆ ప్రశ్న. అయిన చెప్పగలిగిన శక్తి ఉంటే చెబుతాడు, లేకపోతే దాటుకుని పోతాడు. తరువాత సుప్రీం కోర్టుకు అప్పీలు చేస్తున్నాము. We have decided to appeal to the Supreme Court లచ్చన్నగారు చెప్పినారు. నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పినారు. అనలు ఏదయితే ఒక రెకూనా వారు కవిపెటార్ దానివి అతిక్రమించడానికి కమిటీ వేసి టూరు చేసి చేస్తే బాగుంటుందనే ఆలోచన ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. నాగేశ్వరరావు గారు 10 కోట్లు ఏదో అన్నారు. నేను చెప్పాను. మూడవ ప్లాను పీరియడులో ఏదయినా సర్వస్వం ఉన్నాయో లేవా ఎంత వరకు అనేది విచారణలో ఉంది. తరువాత అనెలపాయిమెంటు సంగతి కూడా దానికి ఏమీ ప్రత్యేకంగా నేను ఇప్పుడు మనవి చేయగలను? ఇన్వెస్టుమెంటుతో సంబంధించి ఉన్నది ఎక్కువ ఇన్వెస్టు చేస్తేగాని అనెలపాయిమెంటు తగదు. హెచ్చు ఇన్వెస్టు చేస్తే ఇవ్వేషమే వస్తుంది. అనేక పరిస్థితులున్నాయి వీవర్సు గురించి ఏమీ చెప్పలేదంటే చెప్పడమింకా కాదు; అద్యక్ష, అది ఒక పెద్ద సమస్య అయింది. విజమే. కోటియ్యగారు చెప్పినట్లు ఇతర సభ్యులు చెప్పినట్లు పరిస్థితి కష్టంగానే ఉంది. అప్పుడప్పుడు కొంచెం తాత్కాలికంగా సహాయం చేస్తున్నాం. కాని దీని గురించి over-all గా పెద్ద చర్చ

చేయవలసి ఉన్నది. కేవలం ఒక రాష్ట్రంతో అయే విషయం కాదు ఇంక మదరాసు ముఖ్యమంత్రిగారితోనూ, మైసూరు ముఖ్యమంత్రిగారితోనూ వీవర్సు ప్రాబ్లెమ్స్ డిస్కస్ చేయాలి చాలా ఇష్యూలు ఉన్నాయి ఒకటే కాదు చేసి, ఇది ఏదో ఒక పద్ధతిన ముగ్గురం కలసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పి మనం ఏదయినా సర్దుకోవాలంటే చేస్తే బాగుంటుంది అనేటటువంటిది అంగీకరించినారు వారు బడ్జెటు సెషన్లలో ఉన్నాము కాబట్టి అగస్టులో బెంగళూరులో కలవాలని ఒక ఏర్పాటు చేసినాము. అప్పుడు వీవర్సు ప్రతినిధులు కూడా ఉంటారు. సుదీర్ఘమైన చర్చలు చేసి ఏమి సహాయం చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందో ఆలోచిస్తాము ఊరికే పెంపరిగిగా యిచ్చినందువల్ల ప్రయోజనం లేదని మనవి చేస్తున్నాను

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

రాయలసీమ డెవలప్మెంటు బోర్డు అన్నారు మదరాసులో ఉండగా ఉండినది, రాయలసీమ డెవలప్మెంటు బోర్డు అని బోర్డు డెవలప్మెంటు జరిగిందిగానీ రాయలసీమ డెవలప్మెంటు జరుగలేదు. అందుకని బోర్డు అవసరం లేదు ఇప్పుడు మన చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు అన్నారు. పర్యటించి ఇరాకీషనుకు ప్రణాళిక, దాని ముసాయిదాలో నాలుగవ ప్లాను ముసాయిదాలో 40 కోట్లు వున్నది ఈ మధ్య కేంద్ర ప్రభుత్వము ఫిఫ్టీ, ఫిఫ్టీ ప్రాతిపదికమీద మేము 10 కోట్లు పెడతాము, సేటు 10 కోట్లు పెట్టి 20 కోట్లతో పని చేయడని చెబితే అది అసాధ్యమైన మాట, అది సెంట్రలు సెక్టరులోనే ఉండితీరాలని 40 కోట్లు అయినా కనీసము ఉండాలని వ్రాశాము అది ఆఫీస్లో ఉంది. నాలుగవ ప్లాను ఫైనల్ జు కాలేదు. దాని పెట్టుబడి ఎంత అని-చాలా ఉన్నాయి. రిసోర్సెస్ పోజిషను ఏమిటి, దాని సైజు ఎంత అనే ప్రశ్నలున్నాయి. Anyway, we are in the second year of the Fourth Plan

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Annual Planning చేస్తున్నారా? లేక ప్లానింగు అలాంటిది ఉన్నదా ?

Sri K. Brahmananda Reddy —Last year was considered to be the first year of the Fourth Plan. That was an annual plan. This year, also, we are going to have an annual plan. నాలుగవ ప్లాన్ పైనా పేషుకిరాలేదు అని మనవి చేస్తున్నాను 10 వర్సెంటు కంటే విషయం శ్రీ లచ్చయ్యగారు మాట్లాడుతూ మాతో సహకారం చేస్తామన్నారు. చూస్తున్నాము. వారి సహకారం తీసుకుంటే బాగుంటుందని చూస్తున్నాము.

శ్రీ జి లచ్చయ్య:—సహకారం అంటే వన్వే ట్రాఫిక్కు మాదిరిగా కాదు. మొత్తం అన్నింటిలో మా సహకారం కోరితే యివ్వడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాము.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:—కొంచెం వన్వే ట్రాఫిక్కు అవసరం. కంటింటుగా కాకపోయినా కొంత అవసరముంది. It is a difficult thing ఏట్లా చేయడమనేది ఆలోచిస్తున్నాము. వారి సహాయం కూడా అవసరం

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—వర్సెనలులోనా అమౌంటులోనా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అమౌంటు సరే అనుకోండి పర్సనలు, రేషన్ లైజేషను యివన్నీ ఉన్నాయి మొట్టమొదట చెప్పాను. నిజమే, బ్యాంకును ప్రాబ్లెం ఎక్కువగా ఉన్నది యెంతవరకు ఓనిమైజు చేయాలనేది ప్రభుత్వ సంకల్పం అని మనవిచేశాను. కొంచెం వారు కూడా ఏక్చరులో ఉంటే మంచిది, బాధ్యత అందరికీ ఉంటే మంచిది

Mr Deputy Speaker —Now I request the hon. Minister for Revenue to move his Demands

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET)
FOR THE YEAR 1967-68

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS.

DEMAND NO XV ITEM (D)-C MISCELLANEOUS DEPARTMENTS
Rs. 56,17,500

DEMAND NO LIV-ITEMS (A) AND (B)-CAPITAL OUTLAY ON SCHEMES
OF GOVERNMENT TRADING Rs 19,11,700

Sri V. B. Raju:—Sir, I beg to move :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 56,17,500 under Item (d)-C in Demand No XV Miscellaneous Departments.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 19,11,700 under Items (a) and (b) in Demand No. LIV - Capital Outlay on Schemes of Government Trading ”

Mr Deputy Speaker : Motions moved

Sri V B Raju —Sir, I have already placed a Statement on the Table of the House and that has been distributed. I would only like to add some more points. నేను చెప్పి ఉంచినది కొద్దిగా చెప్పి తరువాత జవాబు యివ్వడం మంచిదనుకొంటాను. సివిలు సప్లయను డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించినంత వరకు రెండు డిమాండ్లు క్రింద 5 విషయాలన్నాయి 1 మొట్టమొదట — కంప్రైజ్ ఆఫ్ ప్రయివెన్ పెరిగే ధరలను ఎట్లా అదుపులో ఉంచాలనేది ఒకటి, 2. దానికి సంబంధించినటువంటి ఎన్ఫోర్స్ మెంటు ఆఫ్ వేరియస్ ఆర్డర్లు, 22 ఆర్డర్లు ఉన్నాయి గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఎసెన్షియల్ కమోడిటీను అక్కు ఒకటి ఉంది, ఇతరముగాను పిటివిస్కోర్లు చేసే బాధ్యత. 3 గ్రెయిను ప్రొక్యూరుమెంటు చేయవలసిని అవసరం. షుక్త కార్పొరేషను ద్వారా గాని లేక ఇతరత్రాగాని దానికొరకు 2 కార్యక్రమాలున్నాయి. 4. మన స్టేటులో ఉన్నటువంటి డిఫిసిటు పాకెట్టుగాని డిస్ట్రిక్టుకుగాని సహాయం చేయడానికి ఒకటి. 5 రెండవది బయట తరుగు రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేయడం

కోసం. ఈ 5 కార్యక్రమాల క్రింద ఈ రెండు పద్దులు వివియోగం అవుతాయి. గౌరవ సభ్యుల డిజేటు అయిన తరువాత సమాధానం చెబుతాను.

Mr Deputy Speaker :—I request the hon. Members to move their cut motions.

Cut motions 1 to 4 are in the name of Sarvasri A Madhava Rao, Sri V. Rama Rao and Sri C Jangareddy. They are not in the House. So, these cut motions are not moved.

The next cut motion is in the name of Sri Y. Venkatarao Is he moving it ?

శ్రీ ఎస్ జగన్నాథం:—మాకు యిచ్చిన నోటులో మంత్రిగారు కొన్ని అర్డర్లు యిచ్చి ఉన్నారు ఒక విషయం తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ పుస్తకం ఇప్పుడే ఇచ్చి ఉన్నారు. ఇందులో యిచ్చిన అర్డర్లు గురించి చర్చ చేయవలసినదంటే న్యాయం కాదు. ఇది రెండు మూడు రోజుల క్రితం యిచ్చి ఉండవలసినది. అర్డర్లు ఏమీ తెలుసుకోకుండా ఎట్లా చేసేది ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అధ్యక్ష, వాటన్నిటికీ కూడా శాసనానికున్న శక్తి ఉంటుంది. పబ్లిషు చేయబడినవి అవి లైబ్రరీలో దొరుకుతాయి.

Mr. Deputy Speaker —These are all G.Os., I am told.

Sri V B Raju —They are all available They are public documents. They are available in the library also.

శ్రీ ఎస్. జగన్నాథం —చూసుకొనడానికి అవకాశం ఎక్కడ ఉన్నది ?

శ్రీ వి. బి. రాజు —సభ్యులకు సులభంగా తెలియడానికి ఉన్నాయని చెప్పడమే తప్పని అంటే ఎట్లా ?

Mr. Deputy Speaker.—If arrangement had been made a day earlier, that would have helped them, that is what they seem to say.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—మంత్రిగారు చెప్పడం తప్పు అని అనడం లేదు. చెప్పడం చాలా సోతోషం, మంచిది అభినందించవలసినదే ఇదివరకు పబ్లిషు చేశాము కాబట్టి పూని-ఉంటారనే అభిప్రాయము మంత్రిగారికి ఉంటే, సాధారణంగా ఇప్పుడు మీథో-తోట-ఇచ్చేటప్పుడు దానికి సంబంధించిన టి వోలు మెన్షన్ చేసినప్పుడు వాటి కాపీలు నవ్వయి చేస్తే కొంచెం జాగ్రత్తగా పరిశీలించుకొని మంత్రిగారు పెట్టిన డిమాండును ఫైనల్ వరకు బలపరచడానికి అవకాశం ఉంటుందో నిర్ణయించుకొనడానికి సహాయకారిగా ఉండేది ఇప్పుడు ఆ అవకాశం లేకపోయింది. గౌరవసభ్యులకు ఏదయినా చెబితే చెప్పడం తప్పు అని సభ్యులు చెప్పినదానిలో లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వానిజ్లాల్ గోస్వాలక్ష్మయ్య :—అధ్యక్ష, ధర్మలు పేరిగిపోయినవి అని మనమూ అంటూవుంటే ధర్మలు ఎందుకు తగ్గినవో అలోచించమని ప్రభుత్వము ఒక కమిటీ పేసినదట. జాలై-I, పప్పులు, చింతపండు ఉల్లిపాయ-ఆద్ర ప్రభ మంచి చదువుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్.—దేన్ని గురించి మీరు మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Civil Supplies గురించి మాట్లాడుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ —మీ opportunity వచ్చినప్పుడు మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —గవర్నమెంటు ధరలను ఇవాళ ప్రకటించారు. బజారులో ఇంకొక రకముగా వున్నవి. వారి నోటీసుకు తీసుకుని వస్తున్నాను.

Mr Deputy Speaker - -I am now at cut motions. Cut motions ను move చేయడము ప్రారంభించడము జరిగింది. I am asking Sri Venkata Rao to move his cut motions

DEMAND NO XV—MISCELLANEOUS DEPARTMENTS—RS. 1,44,19,000

Sri Y Venkataro —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 1,44,19,00 for Miscellaneous Department by Rs 100

For failure to arrest prices of essential commodities like sugar and failure to distribute properly.

Mr. Deputy Speaker . Cut motion moved.

Sri K Krishnamurthy

Sri N Ramulu

Sri S. Jaganadham

} Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,44,19,000 for Miscellaneous Department by Rs 100.

The Government has not taken steps to encourage "Grow More Food" Campaign effectively.

To reduce the allotment of Rs. 1,44,19,000 for Miscellaneous Department by Rs.100.

To urge upon the Government to abolish the provisions of col. 4 (1) of the Andhra Pradesh Paddy and Rice (Declaration and Requisitioning of Stocks) Order, 1966

To reduce the allotment of Rs. 1,44,19,000 for Miscellaneous Department by Rs. 100

Failure on the part of the Government to take action against the officials who are harrasing the small ryots are procuring paddy from them that is kept for the personal consumption.

To reduce the allotment of Rs. 1,44,19,000 for Miscellaneous Department by Rs. 100.

To urge upon the Government to abolish food controls in the State.

To reduce the allotment of Rs. 1,44,19,000 for Miscellaneous Department by Rs 100

The Government has failed to provide food to the people in the State

Mr Deputy Speaker Cut motions moved

Sri N Ramulu

Sri Jaganadham

Sri K Krishnamurthy

Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,44,19,000 for Miscellaneous Department by Rs 100

The Government has not taken steps to reduce price level of food stuff in the State

Mr Deputy Speaker Cut motion moved.

Sri R Mahananda —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,44,19,000 for Miscellaneous Department by Rs 100.

Government failed to distribute Rice Sugar and Benal gram to all the villages in Dasri Taluk, Nellore district by allowing the Rice Dealers of some selected Centres only to sell freely

To reduce the allotment of Rs 1,44,19,000 for Miscellaneous Department by Rs 100.

జీవితావసర వస్తువుల ధరలు విపరీతముగా పెరిగిపోయి సామాన్య ప్రజలకు అందుబాటులో లేవు. పంచదార, మైదాలంటి వస్తువులు కంట్రోలు రేటకంటే బాకు మార్కెటుకి రెట్లు వుండి యివి అరికట్టడంలేదు చౌకడిపోల ద్వారాను సహకార స్టోర్సు ద్వారాను జీవితావసర వస్తువులు ప్రజలకు అందించడంలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలమైందను.

Mr. Deputy Speaker —Cut motions moved

Now Sri Jaganadham will initiate the discussion

శ్రీ జాగనాధం గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్ష, వారు చర్చను ప్రారంభించే ముందు మళ్ళీ చర్చయిస్తున్న వస్తువులను దీనిలో నహకార సంఘాల రిజిస్ట్రారు అధ్యక్షులకు వివరించేలా వర్గం కంట్రోలు, సంఘము ధరల పోయ్య తగుల కారణాలను వివరించుకుంటే, ఈ సందర్భమున జిల్లా మార్కెటింగ్ కేంద్రాలు కూడ పరిశీలన అవసరమవుతుంది. కలెక్టరు రూ. 2.25 వంటే రూ. 2.50లకు అమ్ముతున్నారట. మిస్టర్స్ రూ. 2.50 వంటే రూ. 2.90 వైసలకు అమ్ముతున్నారట. పెసరపప్పు రూ. 2.25 వైసలకు రూ. 2.50, చికెనం రూ. 4.50 వైసలకు రూ. 5.50 వై. లకు అమ్ముతున్నారట.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—వాటిని గురించి జనరల్ రిస్పెండ్స్ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు.

శ్రీ వి. వి. రాజు:—అధ్యక్ష, ఈ నభకు ఏదేన ఒక అర్థవాదు కావాలి. ఏదో sudden గా ఒక document, లేక ఏదో తిరుగుబాటు వస్తుంది అని భయపడడం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ధుల గురించి ప్రకటించారు దానికి వ్యతిరేకమైన ప్రకటన publish చేసినట్లు మాకు కన్పిస్తున్నది అది వారి దృష్టికి రాకపోతే ఎట్లా?

Mr Deputy Speaker.—The only thing is, how can he reply immediately How can he answer straightaway? మీరు చెప్పండి. Examine చేస్తారు తప్పు పున్నదా లేదా ఏమి సంగతి అనేది తెలుసుకొంటారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—వారు వివరాలు తెప్పించుకొని జవాబు చెప్పాలి కదా

శ్రీమతీ జె ఓవరీ బాకే:— స్పీకర్ మగ । यह अभी हमारे सामने रखे हैं । हम इसपर अभी किम तरह से डिस्कशन कर सकेंगे । जब मिनिस्टर माइब को टाइम दिया जाता है तो हमें भी थोडा बहुत टाइम दिया जाना चाहिये ।

मिस्टर डिप्टी स्पीकर.—इसपर कल भी तो डिमकशन होगा यह आज ही खतम नहीं होजायेगा ।

శ్రీ ఎస్. జగన్నాథం — అధ్యక్ష, నేను cut motions కూడ ఇచ్చి పున్నాను. చర్చను ప్రారంభించే ముందు ఒక విషయాన్ని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకుని రావడానికి ప్రయత్నము చేస్తాను. ఈ పుస్తకము సుమారు 1½ డజన్లు అర్జర్లు చూపించి వున్నాడు. కాని ఈనాడు అమలులో వున్న ముఖ్యమైన ఆర్డరు ఇందులో వున్నట్లునాకు కన్పించ లేదు. ఒక ప్రశ్నకు సమాధానము ఇస్తూ ఒక పేపరును Table పైన పెట్టారు. 'Government memorandum No. 1496 CS 1067-1 dated 14 ఏప్రిల్ 1967 Civil Supplies requisition of paddy stocks from producers-Instruction issued అది ఈ list లో కన్పించ లేదు. దానిని గురించి మంత్రిగారు జవాబు చెప్పవలసివుంటుంది ఈ డిమాండులో 2 పద్దుల క్రింద మంత్రిగారు డబ్బును కోరుతున్నారు. ఒక పద్దు క్రింద 56,17,500 రూపాయలని, రెండవ పద్దు క్రింద 19,11,700 రూపాయలు అని మొత్తము ఇంటి మింపు 75 లక్షలకు పైగా కన్పిస్తున్నది. డిమాండు మాత్రము చాల చిన్నది. కాని సమస్య మాత్రము పెద్ద సమస్య. ఎందుకంటే ఇది మన రాష్ట్రానికి గాకుండా మొత్తము దేశానికంతకూ సంబంధించిన సమస్య. అందుచేత దీన్ని గురించి ఎంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టినా సర్దుట అభ్యంతరము చెప్పరు అని అనుకొంటున్నాను. ఇది గడ్డు సమస్య ఇప్పుడు కొన్ని పద్దుల క్రింద ఏవో కొన్ని ఖర్చులు చూపించారు. Food establishment క్రింద, food administration క్రింద, Government trading క్రింద కొంత. ఈ విధంగా కొన్ని పద్దులు చూపిస్తూ food production క్రింద మాత్రము ఏమీ ఖర్చు నాకు కన్పించలేదు. మంత్రిగారు చెబితే చెప్పవచ్చు. ఇరిగేషన్, అగ్రికల్చర్ లో మొత్తము కేటాయించివుంటాము కొంత భాగము దీనిలో తీసివేసి వుంటామని చెప్ప వచ్చు కాని ఈనాడు food production క్రింద ఏ విధముగా ప్రభుత్వము వారు ఖర్చు పెట్టారో ఎక్కడా కన్పించ లేదు ఈనాడు food production క్రింద 20,300 రూపాయలు చూపించారు. 11 మంది అప్పర్ డివిజను కర్నూలు క్రింద ఖర్చు చూపించి వున్నారు food production ని improve చేయడానికి ప్రభుత్వము.

ఎటువంటి చర్యలు తీసుకొనలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సమస్య ఈనాటిది కాదు. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధము వచ్చినపుడు 1939-40 41 ఆ ప్రాంతములో అనుకొంటాను అనాడు దేశములో ఆహార సమస్య ఏర్పడినది అప్పుడు రేషనింగ్, కంట్రోల్స్ పెట్టినవారు 1950-51 వరకు ఈ రేషనింగ్ కంట్రోల్స్ అమలులో ఉన్నవి. అప్పుడు మద్రాసు ముఖ్య మంత్రిగా ఉన్న రాజగోపాల చారిగారు కేంద్రములో ఆహార మంత్రిగా ఉన్న కిద్వాయ్ గారు అప్పటి పరిస్థితులు ఆలోచించి రేషనింగ్, కంట్రోల్స్ వుంటే మంచిది కాదని, రద్దు చేస్తే మంచిది అని అనాడు ఆ సమస్యను పరిష్కారం చేశారు. రేషనింగ్, కంట్రోల్స్ వున్నంత కాలము ఏ విధంగా ప్రజలు ఇబ్బంది పడ్డారో ఆ విషయము మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకుని రావలసిన పనిలేదు అని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజలకు అంతవరకు మంచి, మంచి బియ్యము, ఇతర వస్తువులు దొరికేవి రేషనింగ్, కంట్రోల్స్ అనేటప్పటికి కారణము ఏమిటో తెలియదు బియ్యము రంగు మారిపోతుంది. దానికి సరియైన జవాబు చెప్పలేని పరిస్థితిలో ప్రభుత్వము వారున్నారు అటువంటి బియ్యము ఇచ్చేటప్పుడు ప్రజలు తినే వారా, లేక పశువులు తినే పరిస్థితిలో ఉన్నవా లేదా అనేది 1947-48 నాడు ప్రజల కాలాకు అనుభవము. ఈనాటి అనుభవము కాదు ప్రజలు తినడానికి వీలైన బియ్యము ప్రభుత్వము వద్దే చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నదా అనే అనుమానము కలుగుతోంది. ఆ కంట్రోల్స్, రేషనింగ్ రద్దు చేసిన తరువాత ప్రజలు ఏ ఇబ్బందులు లేకుండా గడుపుతున్న పరిస్థితులలో ప్రభుత్వము మరల కంట్రోల్స్, రేషనింగ్ ఎందుకు ప్రవేశ పెడుతున్నారు అంటే దేశములో ఆహార పదార్థాల కొరత ఎక్కువగా ఉంది. తిండి లేని ప్రజానీకానికి తిండిని సరఫరా సక్రమముగా పంపిణీ చేయడానికి రేషనింగ్ పెడుతున్నాము అని జవాబు చెబుతున్నది. ఆహార పదార్థాల కొరత ఉన్నదా లేదా అంటే కొరత ఉన్నది వరాలు వడకుండా ఉన్నవి దేశములో పంట తగ్గిపోతున్నది. అందుచేత ఉన్న పంటను ఏదో విధముగా ప్రజలందరికీ సరఫరా చేయాలనే ఉద్దేశ్యముతో కంట్రోల్స్, రేషనింగ్ పెడుతున్నామని వారు చెబుతున్నారు ప్రభుత్వాన్ని ఒక విషయము అడుగుతున్నాను. ఉన్న బియ్యము ఇతర వస్తువులు మరల చేతులవికే ప్రభుత్వము ఈ కంట్రోల్స్, రేషనింగ్ పెట్టారా లేకపోతే ఎప్పుడైతే ఆహారము ఈ దేశములో తక్కువగా ఉన్నదో ఆ తక్కువను పెంచుకొని అప్పుడు ప్రభుత్వము పరిష్కారము చేసుకోడానికి, అధికాహారోత్పత్తికి చర్యలు తీసుకోలేకపోతున్నామని కష్టంచడం లేదు. ఇప్పుడే అప్పు పెడుతున్నాము అని చెబుతున్నారు ఇప్పుడే అప్పు పెట్టిన పదిల వృద్ధిపొందుతూ వస్తున్నది అని చెప్పి అంటున్నారు. ఇప్పుడే రుణము అప్పు పెట్టినప్పటికీ, ప్రొడక్షన్ ఎందుకు పెరగలేదన్న సంగతిపైనే యీ ప్రశ్నలకు విచారించేలా ఆవి అడుగుతున్నాను ఒక కుర్రవాడు, బి.వి.నరేష్ (వాని రాగానే ఆతని కండ్రి ఎట్లా వ్రాశారని అడిగితే ఒక్కొక్క పేరుకు రెండు పేజీలు వ్రాశావని అందుచేత ఫస్ట్ డివిజన్ వస్తుందని అన్నాడట. రిజర్వ్ చూస్తే అతను పెంజు అయినాడు. మార్క్ టీల్ వచ్చినవి. ఏవో ఇప్పుడు పేజీలు వ్రాసినాన్నా, ఫస్ట్ డివిజన్ వస్తుందని ఏ విధంగా అయితే ఆ కుర్రవాడు అనిచాడో, అదేవిధంగా ఇప్పుడు

ప్రభుత్వంకూడ ఇన్నికోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నాము కాబట్టి ఇంత ఎంత వివరీతంగా పెంచుతున్నామని ఇంత వృద్ధిపొందిస్తున్నామని లెక్కలు కాగితముమీద చూపించటం జరుగుతున్నది కాని వాస్తవంగా ఇన్నికోట్లు రుణ ఖర్చుపెట్టినప్పుడు ఇంతపంట అభివృద్ధిపొందినప్పుడు దేశంలో యీ నాడు తిండికొరత ఎందుకువచ్చిందో అరం కావటంలేదు దానిని గురించి ప్రభుత్వాన్ని ఎన్నిసార్లు అడిగినా సరైన పద్ధతులలో జవాబు చెప్పటంలేదు. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లెక్కలలో 1965-66 సంవత్సరములో 77.58 లక్షల ఎకరాలు వరి పంటక్రింద ఉన్నదని 1966-67లో 1 వరెంట్, తగిందని 38.9 లక్షల ఎకరాలలో పంట పెంచించామని, ఎకరాలు తక్కువ అయినప్పటికీ ప్రొడక్షన్ ఏదో కొంచెం వృద్ధిలోకి వచ్చిందని చెప్పారు. ఆ విధంగా జవార్ కూడ కొంత ప్రొడక్షన్ ఎక్కువ అయిందని, బాజరాకూడ కొంత ప్రొడక్షన్ ఎక్కువ అయిందని చెప్పారు, కాని ఎకరాలు తక్కువ అయినా, ప్రొడక్షన్ పే విధంగా ఇంక్రిజ్ అయిందో ఆ నివారాలు ఎక్కడా కనుపించలేదు రెఫ్యూ ఆఫ్ ఫ్లేట్ ప్లాన్-పేజీ 17 లో ఎగ్రికల్చరల్ ప్రొడక్షన్, ఫుడ్ సిక్యూరిటీ క్రింద ఏవో రెండు పేరాలు మాత్రం చూపించారు. అవి ఏ మాత్రం ఆశాజనకంగా లేవని మనవిచేస్తున్నాను. కాంగ్రెసువారు పరిపాలన ప్రారంభించిన 19.20 సం.ల నుండి కూడ యీ ఆహార సమస్యను పరిష్కారం చేయలేకపోతున్నారు మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో యీ ఫుడ్ ప్రొడక్షన్ క్రింద అభివృద్ధికొరకు ఏవో కొన్ని విషయాలు తీసుకువచ్చారు. 52 లో మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఇవ్వుడ్ చేసినది గ్రోమోర్ ఫుడ్ కాంపైన్, ఈ గ్రోమోర్ ఫుడ్ కాంపైన్ క్రింద ఎన్నో కోట్లు ఖర్చుపెట్టామంటున్నారు. ఇన్నికోట్లు దేనికి ఖర్చుపెట్టారంటే ప్రొడక్షన్ ఇంక్రిజ్ చేయటానికి, ఎడిషనల్ వాటర్ పెసిలిటీస్ చేశామన్నారు. ఫర్మ లైజర్స్ ఎక్కువగా ప్లయి చేశామన్నారు ఇంప్రూవు సీడ్స్ ఎక్కువగా ప్లయి చేశామన్నారు క్రాప్స్ కు వచ్చేటటువంటి పెన్సు అండ్ డిస్జెస్ కంట్రోలు చేయటానికి ఎంతో ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టామని చెప్పారు. మొదటి ప్లాన్ వేసుకొని ఇన్నికోట్లు ఖర్చుపెట్టి ఇప్పటికి 14 సం.లు అవుతున్నది. ఇంతవరకు యీ ఆహార మున్య పరిష్కారం చేయలేకపోయారంటే, ఇది ప్రభుత్వం తాను ఏమి అనుకోవాలో అరం కావటంలేదు. ఈ ఫుడ్ ప్రొడక్షన్ ఎందుకు ఇంక్రిజ్ కాలేదని అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడు ఒకటి తర్వాత ఒకటి ప్లాన్లు వేసుకొస్తున్నారు. రెండవది-పేజీ ప్రోగ్రామ్ 1962 లో ప్రారంభించారు ఈ పేజీ ప్రోగ్రామ్ గురించి ఎన్నోకోట్లు రుణ జిల్లాపరిషత్ ల ద్వారా, సమితుల ద్వారా ఖర్చుపెట్టుతున్నారు. ఈ పేజీ ప్రోగ్రామ్ సక్రమంగా జరుగుతున్నవా? లేదా? ఇచ్చిన డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చవుతున్నదా? లేదా? ఈ ఖర్చు పెట్టినందువల్ల ఫలితం మనకు ఏమైనా వస్తున్నదా? లేదా? అన్నది ప్రభుత్వం ఏమైనా పరిశీలించిందా? అని అడుగుతున్నాను. మొదట-ఫర్మ లైజర్స్ వాడవలసిందని ప్రభుత్వం రైతులను ఎంకరేజ్ చేశారు. ఈనాడు ప్రతిరైతు ముందుకువచ్చి మాకు ఫర్మ లైజర్ కావాలంటే, ఎకరానికి ఒక కిలో ఫర్మ లైజర్ సప్లయిచేస్తున్నారు. ఒక ఎకరానికి ఒక కిలో అమోనియం సల్ఫేట్ మీద సప్లయిచేస్తున్నప్పుడు ఏ విధంగా పంట అభివృద్ధిలోకి వస్తుందో నాకు ఆరం కావటం లేదు అమోనియం సల్ఫేట్ యేకకుండా అమోనియా ఫాస్ఫేట్ అని, సూపర్ ఫాస్ఫేట్ అని మరో రెండు రకాల ఇస్తున్నారు. ప్రతి రైతు అమోనియం సల్ఫేట్ ఎక్కువగా

వాడతాడు ఒక కిలో ఎకరానికి సప్లయచేసేటప్పుడు ఆ పంటకు ఎట్లా అందుతుంది ? ఆ పంటకు ఏ విధంగా సరిపోతుందని అడుగుతున్నాను. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నుండి ఎక్కువగా ఫర్టిలైజర్స్ ఎలాబ్ మెంట్ తెప్పించుకొని రైతుకు ఎకరానికి ఎంత ఫర్టిలైజర్ అవసరం ఉంటుందో అంత సప్లయచేయాలని కోరుతున్నాను. వరిపొలానికి ఎకరానికి కనీసం ఒక బస్తా ఫర్టిలైజర్ అవసరం ఉండగా, ఒక కిలో ఇస్తే ఏ విధంగా సరిపోతుందో అర్థం కావటంలేదు. ఫర్టిలైజర్ సప్లయలో ఎన్నో లోపాలు ఉన్నవి. ఇవాళ ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ, ఉన్న లోపాలను సవరిస్తామని చెప్పారు. పంపకం చేయటంలో ఎన్ని లోపాలుఉన్నా—అసలు ఎరువులు సకాలంలో రైతుకు అందటంలేదు. రైతుకు సకాలంలో ఎరువులు అందాలి ఇప్పుడు జూలైలో ఉన్నాము ఈ నాడు కొన్నిరకాల ఎరువులు కావాలి పంట ఊర్పినతర్వాతనో, ఒక నెల రోజులు పోయిన తర్వాతనో ఎరువులు కావాలి ఆ ఎరువులు సకాలంలో సప్లయచేయకుండా జూలైలో కావలసినఎరువులు సెప్టెంబరులో ఇచ్చి, సెప్టెంబరులో కావలసిన ఎరువులు పంటకోస్తే సమయానికి ఇస్తే రైతులు ఎట్లా దీనిని సరుకాటు చేసుకోగలుగుతారు ? ఈ నాడు దేశంలో బ్లాక్ మార్కెట్ ఎక్కువగా ఉండటానికి కారణం—ప్రభుత్వం రైతుకు అవసరం అయినప్పుడు, సకాలంలో ఎరువులు సప్లయ చేయలేకపోవటం వల్ల రైతులు బ్లాక్ మార్కెట్ కు పోవలసివస్తున్నది. ఈ నాడు 39 రు పబ్లిక్ లో దొరుకుతుంటే, గత సంవత్సరం బ్లాక్ మార్కెట్ లో 134 రులు పెట్టి రైతు కొనుక్కోనే పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు ఎక్కువ పంట పండించమని రైతుకు చెబితే ఎట్లా పండించగలడు ? ఈ ఫర్టిలైజర్స్ కు బ్లాక్ మార్కెట్ ఉండటానికి కారణం ఏమిటి ? ఎప్పుడైతే ప్రభుత్వం సకాలంలో ఇవ్వలేకపోతున్నారో, అదంతా కావలసినప్పుడు రాకుండా పావుకార్నచేతిలోకి పోతున్నది. అది వచ్చే సంవత్సరముకు ఆయన నిలవచేసుకొంటాడు ఎప్పుడైతే సకాలంలో మీరు ఇవ్వలేకపోతున్నారో, అప్పుడు నిల్వచేసుకొన్నటువంటి యీ పావుకారు 12 మాసాల తర్వాత బ్లాక్ మార్కెట్ చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు మీరు వీటిని రూపు పెడుతున్నారు. అర్బన్ పెడుతున్నారు ఫర్టిలైజర్స్ ఒకరి దగ్గర ఉండకూడదు, రై సెన్సులేకుండా అమ్ముటానికి వీలలేదు అని మీరు చెబుతున్నారు. కాని ఎక్కడ చూసినా, ఫర్టిలైజర్స్ వస్తారు బ్లాక్ మార్కెట్ చేస్తుంటే దానిని స్టోక్ చేయడంలేదు. ఎక్కడా కనువింతలేదు. ఏమిటి?—అంటే, మారూల్స్ అట్లా ఉన్నాయి. మేము ఏమి చేస్తాము ? ఫర్టిలైజర్స్ రై సెన్సు లేకుండా అమ్ముతూడదు అని ఎక్కడా లేదని అక్కడఉన్న ఆఫీసర్స్ చెబుతున్నారు దీనికి సరైన రూపు పెట్టి ప్రక్రమంగా సకాలంలో యీ ఫర్టిలైజర్స్ రైతుకు అందజేసి ఆ భూములనుండి తగు ఫలితం పొందటానికి అవకాశం కల్పించాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. సమితులలో ఉద్యోగులద్వారా, యీ వాకేజీ ప్రోగ్రామ్మిని, కేజ్ ప్రోగ్రామ్ అని, జవపీస్ మెథడ్ అని కల్చివేషన్ అని—వీటిని ఎక్కువగా ప్రోత్సహించమని అంటున్నారు. జవపీస్ కల్చివేషన్ అని V L Ws. ద్వారా చేయవచ్చును. ఈ V L Ws నిజంగా పొలాలకు వెళుతున్నారా? నేమకూడ 5 సంవత్సరాలు సమితి ప్రెసిడెంట్లుగా

ఉన్నాను వి యర్ డబ్బు చూపించిన లెక్కలు. విజంగా పొలంమీదకు వెడితే కనపడవు. ఆయన పంద ఎకరాలు చూపిస్తే విజంగా ఒక ఎకరంకూడ వుండదు. విజంగా జరిగేది మాత్రం అదే ఇక ప్యాకెజీ కార్యక్రమాలు వున్నాయి వాటి గురించి రెండు మూడు వాస్తవాలను చెబుతాను. కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి అహార సమస్యను పరిష్కరించడానికి పూనుకుంటున్నారు. ఈనాడు రైతుకు గిట్టుబాటు ధరలు లభించడంలేదు. ధాన్యానికి అయినా, పప్పుధాన్యాలకు అయినా సరే. అయినా రైతు ఎక్కువ పంట పండించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు చెరకును తీసుకోండి. గిట్టుబాటు ధర ఉందని చెరకు వేళారు. ఎకరం భూమిలో రెండు మూడు వేల రూపాయలు లాభం వస్తోంది ఎకరంభూమిలో వరివేసినట్లయితే, వందరూపాయలు కూడా రావడంలేదు; Price difference లేకుండా ఉండేటట్లు చేయాలి ధరలలో తేడా 5% నుంచి 10% కంటే ఎక్కువఉండకూడదు అప్పుడే ఆహారం అభివృద్ధి అవుతుంది చెరకు ఇప్పుడు చాలాచోట్ల వేస్తున్నారు దాని గురించి చెప్పాలంటే చాలా కథలు ఉన్నాయి చాలా ఫ్యాక్టరీలు ఉన్నాయి కానీ పంపదార సప్లయ కావడంలేదు Sugar cane వేసినవారు పడుతున్న ఇబ్బందులు యితా అంతా కాదు అముదాలపలసలో ఫ్యాక్టరీ ఉంది మొట్టమొదటి సంవత్సరం చెరకు బాగా వేళారు తీరా వారు చెరకు వేసిన తరువాత పడిన ఇబ్బందులు యితా అంతా కాదు, ఫ్యాక్టరీలకు యిచ్చేకంటే బెల్లం చేసుకొంటే మంచిదని అభిప్రాయం రైతులలో కలుగుతోంది. నూటికి 50 మందికిపైగా రైతులలో ఈ అభిప్రాయమే వున్నది. ఫ్యాక్టరీలకు యిచ్చినవారికి, రెండు సంవత్సరాలు అయినా డబ్బు రాలేదు. దానివల్ల చెరకు ఉత్పత్తి తగ్గిపోయింది. ఇంకో మూడు సంవత్సరాలలో ఇంకా తగ్గిపోతుంది. సరియైన encouragement రైతులకు యివ్వడంలేదు అందుకే పంటలు బెబ్బి తింటున్నాయి.

మాన్యువ్స్ ఏడకపోవడంవల్ల పంటలు బెబ్బితింటున్నాయని అంటున్నారు. విజ్ఞాపన కోటి వద్దాల్లా పడినప్పుడు ఏమి చేస్తున్నారు? వరపునీటిని అంతను, నము ద్రంలో పడకుండా విజ్ఞాపన చేస్తున్నారా? మనకు, ఇతర దేశాలకు వ్యవసాయంలో ఉన్నటువంటి తేడాను గమనించాలి. నూటికి 12 మంది వ్యవసాయదారులు ఇతర దేశాలలో వుంటే, మన దేశంలో నూటికి 70, 80 మంది ఉన్నారు. అయినప్పటికీ మనకు కావలసినంత ఆహార ధాన్యాలను పండించలేకపోతున్నాము. అమెరికాలో నూటికి 12 మందే వ్యవసాయదారులు అయినప్పటికీ, యితర దేశాలకు, వారు ఆహారధాన్యాలను సమిస్తున్నారంటే, మనం ఎందుకు పండించలేకపోతున్నాము? మన వ్యవసాయం, వ్యవసాయదారునకు గిట్టుబాటు కాకుండా ఉంటున్నది ఇతరచోట్ల వ్యవసాయదారులు, ఇండస్ట్రియల్ కంపెనీ చేస్తున్నారు మనదేశంలో అటువంటి పరిస్థితులు లేవు. Improved seeds గురించి దేశంలో farms పెట్టాము అన్నారు.

శ్రీ వి వి రాజు:— శ్రీ జగన్నాథంగారు దీనిని కేవలం అగ్రికల్చరల్ బడ్జెట్టు చేసేశారు.

శ్రీ యస్ జగన్నాథం — నేను దాని రిసికు అయ్యే మాట్లాడతాను రేషనింగు అమలు పెట్టారు. సక్రమంగా దానిని అమలు చేస్తున్నారా? వాలా మంది పెద్దలు, ఎన్నో కమిటీలు చెప్పారు ఈ కంట్రోల్స్ వల్ల రాష్ట్రంలో జరిగే రెండు మూడు విషయాలు తమకు మనవిచేస్తున్నాను. రేషనింగును కట్టడిటంగా అమలు చేయమని కాన్ఫరెన్సు రికమెండ్ చేశారు. క్రితి వాడికి తిండి దొరికేటట్లు చూడాలి కాని ఈనాడు, మన రాష్ట్రంలో యెంతవరకు అమలుజరుపుతున్నా? విశాఖపట్టణం, హైదరాబాదులలో రేషనింగు అమలుచేశారు. ప్రజానీకానికి ఎంతవరకు సరియైన బియ్యం సక్రమంగా అందజేస్తున్నారా? విశాఖపట్టణం hotels లో పెట్టే అన్నం పులుపులూడ తినవు అక్కడ యిచ్చే రొట్టెముక్క నోటితో కొరికినా విరగదు. దానితో రెజిలింగుచేయాలి సంవత్సరం, అర్థ సంవత్సరం పిల్లలు తినేటంత అన్నం పెడుతున్నారు అసలు ఈ రేషనింగు ఎవరికి? రిజివాడికా? శికింద్రాబాదు, హైదరాబాదులలో రేషనింగు ఉన్నది ఇక్కడ హోటళ్ళకు వెళ్ళి ఒక రూపాయన్నర యిస్తే, రెండుశేర్ల అన్నం అయినాసరే, తినడానికి వీలు వుంది. మల్లెపూవులలాంటి అన్నం పెడుతున్నారు కాని రేషనింగులో ఇచ్చే బియ్యం ఏమిటి? ఎర్రగా ఉంటుంది. ప్రజానీకం ఒత్తిడి తీసుకునివస్తేగాని సరియైన బియ్యం ఇవ్వడంలేదు. తిండివిషయంలో ఉదాహరణ చూపిస్తున్నారు ప్రజలగురించి రేషనింగు పెట్టమని అన్నారు తమకు రెండు లెస్సు వదిలి విరమిస్తాను. 1989లో మొదటి Price Control Conference జరిగింది. ఇంచుమించు elected Ministers వచ్చారు Delegates తీర్మానం చేశారు ఆ తీర్మానంలో చెప్పినటువంటిది ఏమిటంటే food grains control అన్నది Un-popular measure గా వుండడానికి వీల్లేదని చెప్పారు. Central Government వాకు దీన్ని అమలుపరుస్తున్నారా? అప్పుడు చెప్పండి province to province విషయం ఆయా provinces కే వదలివెయ్యాలి Central Government జోక్యం కల్పించుకోకూడదు Province లో 20 జిల్లాలు వున్నాయి. కేవలం ఆ province సక్రమంగా సరఫరా చెయ్యడానికి free movement కల్పించాలి. ఎన్నో జోన్లు పెడుతున్నారు రాష్ట్రంలో, అన్ని జోన్లు ఎందుకు పెట్టాలి? అంతా ఒకే జోన్ గా పెట్టి free movement వుండాలి ఈనాడు రైతులకు సంబంధించి ఏదో వేషమిది ఈ declaration orders అని చెప్పతున్నారు. Declaration orders ఏమిటంటే ఏదైనా వుంటే Tahasildar కు యివ్వాలి. చిన్న రైతులకు 2.5 రెట్లు, పెద్ద రైతులకు 50 రెట్లు రాష్ట్రం పండకబోదు పండుతుంది దానికేవలం చేసేవాడు రోజూ Police Station కు ఫోలు రిపోర్టు చేసుకొన్నట్లుగా ఈ రోజువ ప్రతి 15 రోజులకు ఒకసారి Tahasildar వదకు ఫోలు declaration యిచ్చుకుంటా వుండటం, అది సబబుగా లేదని మనవిచేస్తున్నాను, ఈ orders ను cancel చెయ్యాలని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తూ కలవైతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. కె. వెయ్య (పుత్తూరు): — అద్యక్షా: ఈ demand విషయం తీసుకున్నప్పుడు మనం రాష్ట్రంలో 8 లక్షల టన్నుల ఆహారధాన్యం procure చెయ్యాలని, దానికో Central Government కు 6 లక్షల టన్నులు యివ్వాలని బట్టబట్టా అని స్పష్టంగా Explanatory Note లో తెలుస్తోంది. కానీ, రాష్ట్రానికి సంబంధించిన

Voting of Demands for Grants

వరకు సంవత్సరానికి 31 లక్షల టన్నులు మాత్రం వుంచితే సరిపోతుందని అంచనా వేయబడింది. నెలకు 25 వేల టన్నులు అంటే సంవత్సరానికి 31 లక్షల టన్నులు సరిపోతుందని అంచనా వేస్తున్నారు. ఈ విషయం ఆలోచించినప్పుడు, production మెత్తం తీసుకున్నప్పుడు మన రాష్ట్రంలో చాలినంత production లేదని నా అభిప్రాయం మనది surplus State అంటున్నారు. కొన్ని సంవత్సరాలలో వుంటే వుండవచ్చు. ఆ మంచిరోజులలో కూడా పూర్తిగా ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి జరిగిందని చెబుతున్న రోజులలో కూడా ప్రజలకు రెండు పూటలా అన్నం దొరకలేదు. ఇప్పుడు వున్నటువంటి పరిస్థితులలో కొద్దిగా సర్ప్లస్ వుంటే వుండవచ్చునేమో యితర రాష్ట్రాలకు సహాయం చెయ్యవలసిన ఆవసరం వుంది. 5 లక్షల టన్నులకన్నా ఎక్కువ లేదని Central Government కు స్పష్టంగా చెబుతున్నాం. ఇప్పటివరకు దాదాపు 5 లక్షల 10 వేల టన్నులు procure చేశాం దానిలో 31 లక్షల 32 వేల టన్నులు మాత్రం ఎగుమతి చేశాం మొత్తంగా తీసుకుంటే ఈ Procurement విషయం ఈ department కు production కు సంబంధంలేదు వాళ్ళ Figures వేరు అవి produce చేసేవారు లేరు. Procurement విధానం ప్రధాన మైన విధానం కాబట్టి దాన్ని సరియైన పద్ధతిలో తీసుకొవాలని కోరుతున్నాను. Rice Millers దగ్గర రెవీన్యూరా procurement చెయ్యాలని ప్రభుత్వం Policy తీసుక వున్నది. ప్రధానంగా rice millers ఏమీ చేస్తున్నారో ప్రభుత్వానికి తెలిసేటట్లు చేశాల్సి ఉంది. దీనివల్లనే 3 గంటలు పనిచేస్తూ 5, 6 గంటలే అవి 500 బస్తాలు hulling చేస్తున్నామని దొంగలెక్కలు చూపుతున్నారు రెవీ డీనిపై వదుతుంది లెక్కల ప్రకారం రెవీ వదుతుంది కొన్ని సమయములలో రాత్రిళ్ళు కూడా పని చేస్తాయి. అవన్నీ లెక్కలలోకి రాకుండా పోవడంవల్ల rice millers దగ్గర నుంచి సరిగా procurement జరగడంలేదని నేను భావిస్తున్నాను ఈ defects ఎట్లా పోగొట్టడం ప్రభుత్వం చెబుతోంది కొంతమంది staff ను యిచ్చాం. వారు వక్రమంగా supervise చెయ్యడం లేదు. Staff rice millers మిలీటరీ అయి పరియైన లెక్కలు లేకుండా పోవడం వల్ల rice millers దగ్గరనుంచి ప్రభుత్వానికి రాకుండా పోతోంది. ఈ విషయంలో సూతన పద్ధతులు ఆలోచించి దాన్యం procure చెయ్యాలని కోరు తున్నాను 40 క్వంటాలుకు ఎక్కువవున్న ప్రతీరైతు declare చేసి Collector కు పంపుకోవాలి దాన్యం బాగా ఉత్పత్తి చేసే పెద్ద పెద్ద రైతులు declaration యివ్వడం లేదు అని నాకు తెలుసు. అందరికీ తెలుసు. వేలకొలిది బస్తాలు యిళ్ళలో వుంటాయి. కానీ ప్రభుత్వానికి తెలియపర్చడంలేదు కొద్దిగా తెలుపుతున్నారు. దీనిలో ప్రభుత్వ defect కూడా వుంది. నేను 1000 బస్తాలు పండిస్తున్నాను అనుకోండి. Collector కు Tahsildar కు తెలియపరుస్తున్నాను. తెలియపరచిన తరువాత దాన్యం అమ్ముకో దానికి పీలులేకుండా పోతోంది. ప్రభుత్వం వచ్చి దాన్యం కొనుక్కు నేంతవరకు గమ్మునే వుండాలి. Private వర్తకులకు అమ్మితే ప్రభుత్వం వట్టకుంటుంది. అందుకని land lords కూడా భయపడుతున్నారు declaration యివ్వడానికి. ఈ విధంగా declaration సమయంలో రెండు defects వున్నాయి, declaration యివ్వాలని enforcement strict గా జరగాలి. ఇచ్చిన తరువాత దాన్యం అందిన తక్షణం

procurement చెయ్యడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. చిత్తూరు జిల్లాలో ధాన్యం మిగులుతుంది. ప్రభుత్వం ముందుకువచ్చి ధాన్యం కొనడం లేదు. Private వరకు కూడా రావడంలేదు. ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధర ఎక్కువగా ఉందనే అభిప్రాయంవల్ల, బోర్డర్స్ సీల్ చేశారు. ఇటుమీన Border seal చేశారు. అటువాళ్ళ Border seal చేశారు. అదివరకు చిత్తూరు జిల్లానుంచి మద్రాసు పోతూ వుండేవి. ఇప్పుడు అట్లా జరగడంలేదు. Local ప్రాంతాలలో యివ్వడంలేదు. ఈ procurement విషయంలో అతి ప్రధానమైన defects వున్నాయి. కాబట్టి పీటిగురించి ప్రభుత్వం దీర్ఘంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ధరలు-ధరలు విపరీతంగా పెరిగి పోతున్నాయి. ఎవరి control లేదు. ప్రభుత్వానికి control లేదు, control చెయ్యడం సాధ్యంకాదు కూడా. నాకు sympathy వుంది. ప్రభుత్వం అంటే ధరలు నిర్ణయించారు. నిర్ణయించిన ధరలకు shops లో యివ్వరు. List మాత్రం పెడతారు కానీ అమ్మడంలేదు. అది ప్రధాన లోపం. ప్రభుత్వం staff యిచ్చింది. staff పని చెయ్యడంలేదు. 100 రూ॥లు కాని 300 రూ॥లు జీతం తీసుకున్నా కానీ పని చెయ్యడంలేదు, ఉన్నతాధికారులు, ప్రభుత్వం దీని strict గా enforce చేసినప్పడే లాభం వుంటుంది కానీ లేకపోతే లాభంలేదు. రు 1-40 పై నలు అమ్మే బియ్యం మరునాడు రు 1-60 పై నలకు అమ్ముతున్నారు. Control లేదు. Food supply గానీ, civil supply గానీ control చెయ్యాలి. Police వారు active part తీసుకు రావలసిన అవునరం వుంది కానీ పోలీసు drive-There is no sufficient drive from the police to control the prices in all the shops. ఉద్యోగస్తులను సక్రమంగా ఉపయోగించి ధరలను control చెయ్యాలి. ఎవరైనా police వెళ్ళితే వాళ్ళకు యిస్తున్నారు. మిగతా వాళ్ళకు యివ్వడంలేదు. Prices గురించి సరియైనటువంటి, ప్రధానమైనటువంటి ముఖ్యమైనటువంటి, అవునరం మైనటువంటి చర్య తీసుకుంటేగానీ, prices ను fix చెయ్యడం సాధ్యంకాదు. ఇవి పెరగకుండా ఆలోచించడం మంచి దని వేసు తావిస్తున్నాను.

తరువాత ఈ movements control విషయంలో వున్నది. దానిలోచాలా అవకాశవకలు జరుగుతున్నాయని నా అభిప్రాయం. మనం ఒక block నుంచి యింకో block కు movements restrict చేశారు. వాటికోసం check posts పెట్టారు కాని ఈ movements విషయంలో చాలా defects వున్నాయి. కృష్ణా జిల్లానుండి చిత్తూరు కు ధాన్యం లారీలమీద వస్తున్నది. నాలుగు check posts వుంటే ప్రతి check post లో, రూ 100 లేక రూ 150 ల యిచ్చి free గా lorries వెళ్ళి పోతున్నాయి. 111 check-posts ను, 29 surprise check-posts ను పెట్టినప్పటికీ కూడా సరిగా పనిచేయడంలేదు. These check-posts have become another cancer in the Government departments like the Prohibition Department ఆశయాలు బాగానే ఉన్నాయి. implementation విధానంలో మాత్రం సరిగాలేదు. ఈ విషయం చాలా తీవ్రంగా ఆలోచించి, proper check లో పెడితేనేగాని movement control సరిగా వుండదు. మా చిత్తూరు జిల్లా, పుత్తూరు తాలూకా, నగరి గ్రామంలో ఈ Ricel mills లో ప్రభుత్వం అనుమన్న మేరకు కాకుండా బస్తాకు యింత అని యిస్తే

దండుకోవచ్చు. Civil supplies వారు interfere కావడంలేదు. ఎక్కువ మా
మాళ్ళు ఈ civil supplies Department కు పోతున్నాయి. The corruption is
another word for mamool now ఈ మామాళ్ళు Civil Supplies Department
కు పోతున్నాయి కాబట్టి మనం ఎందుకు పెట్టబడదు అని చెప్పి sales tax వారు
check-posts పెట్టారు border లో వసూలు చేసినా మామాళ్ళను యిద్దరు పంచు
కుంటున్నారు. పీరిడ్లకు పంచుకుంటున్నారు పీరిడ్లకు పంచుకుంటావుంటే మేము
ఎందుకు వసూలు చేయకూడదని, Police department వాళ్ళ లారీలను పట్టుకుని
మామాళ్ళు వసూలు చేస్తున్నారు. మేము అక్కడ కూర్చుని పట్టుకుంటామని
అక్కడవున్న Head constable. వాళ్ళు అక్కడ కూర్చున్నారు. ఇప్పుడు
ఏమౌతున్నదంటే. the mamools have been distributed among three
departments—Police department, Civil Supplies Department, and Sales
Tax Department ఇది practical గా జరుగుతున్న విషయం. నేను సగదిలో
10 రోజులు వుండవలసి వచ్చినందువల్ల ఈ విషయం చాలా లోతుగా పరిశీలించినాను.
అట్లాగా అన్ని ప్రాంతాల్లోను వుంటుందని నేను భావిస్తున్నాను కాబట్టి ఈ విషయంలో
over hand చేసి, ఒక proper method తీసుకురాకపోతే చాలకష్టం అని అనుకుంటు
న్నాను ఇంకో విషయం ఏమంటే ధాన్యాన్నుంచి boiled rice తీసుకు రాకూడదని
ప్రభుత్వం విషేధించారు కాని చిత్తూరు జిల్లాలో తూర్పు తాల్లూకల్లో చాలామంది
boiled rice తింటున్నారు ఈ విషయం గురించి సరియైన విరళం కష్టం
ప్రభుత్వం తీసుకోకపోతే, ఈ ఉప్పుడు బియ్యం తినే ప్రజలు చాలా కష్టపడతారని
మనవిచేస్తూ శంష తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (కంకిపాడు).—అధ్యక్షా! ఆహారకాళ్ళా మంత్రిగారు
ప్రవేశపెట్టిన demand కు సమర్థిస్తూ, కొన్ని విషయాలు వునవిచేస్తాను. వారు
Bible మీద ఉంచినట్లుంటే దానిలో 1966 జనవరి నుంచి డిసెంబరు వరకు ధర్మ
సర్టిఫికేట్లు వివరించడం జరిగింది. దానిని పరిశీలిస్తే జనవరి నుంచి, ఏప్రిల్
వరకు ఒకమాదిరిగా ఉంది. తరువాత 1966 మే నుంచి, నవంబరు వరకు క్రమ
క్రమంగా ఆ ధరలపట్టిక పెరుగుతూ వచ్చింది. ఈ పెరుగుదల యేనెళ్ళలో పెరుగు
తున్నదని మనం అలోచిస్తే, పంట దిగుబడి వచ్చేకాలంలో తగ్గడం, పంటకు ఘోష
తిరిగి నాట్లు వచ్చేకాలంనుంచి కొత్తపంటవచ్చేవరకు పెరగడం సహజమైన పద్ధతిగా
కనిపిస్తున్నది. ఈ statement ను మనం సక్రమంగా అలోచించి, ఈ అధికంగా
ధరలు ఈనెలలో పెరగడాన్ని ఏలా నిరోధించాలి అనే విషయంమీద ఒక స్పష్టమైన
పథకం మనం వేసుకోవలసి ఉంటుంది. అందుకోసం మొట్టమొదటగా రాష్ట్రంలో
పంటకున్న పంట సేకరణలో పెద్దమార్పు రావలసిన ఆవసరం ఉన్నది. ప్రస్తుత
సేకరణవిధానం ఏదో వల్లరమంచి, హల్లరమంచి. ఈ వల్లరు, హల్లరు యింకా
పెట్టలేదనుకోండి. దానిగురించి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోందని అంటున్నారు. పెద్దరేళ్ళు
వుంచి పేకరిస్తామని అంటున్నారు. కాని ఈ ఆహారసంస్థలకు పంటకొరల్లో
తగినంత దాణాన్ని కొనేసీతిలో ఉన్నారు ఈ ఆహారసంస్థానికి, భారత ఆహార
సంస్థ, వారికి కావలసినట్లుంటే సరకును కొనగలసత్తా లేవ్వదువల్ల ఈ ప్రస్థితి

జరుగుతున్నట్లు ఈ statement వివరిస్తున్నది అయితే మనం ఈ ధరలు తగ్గలన్నా నియమితమైన rate కు సంవత్సరం పొదుగునా supply చేయాలన్నా ఈ ఆహార సంస్థవారికి, అటు రాష్ట్రప్రభుత్వము, యిటు కేంద్రప్రభుత్వము కొనడానికి తగినటు వంటి శక్తిని దానికివ్వబడే ఈ ధరల పెరుగుదలను నిరోధించడం చాలాకష్టమని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ఆహారధాన్యాలను నిలవచేయడానికి తగిన గిడ్డంగి సౌకర్యం మనరాష్ట్రంలో ఉన్నట్లు ఈ state ent తెలియజేస్తున్నది నేను ముఖ్యంగా మనవిచేసేది ఏమంటే కృష్ణాజిల్లాలో, విడమానూరుపడ, గుడివాడపడ Central Godowns చాలావు ఖాళీగావున్నాయి. ఒక్కొక్క Godowns ను రూ 36 లక్షల నుంచి రూ. 40 లక్షల వరకు పెట్టుబడిపెట్టి కట్టడం జరిగింది కాని అవి ఊరికే ఉన్నాయంటే ఈ ఆహారసేకరణలో ఆహారసంస్థ విఫలం అయిందని, నిలవలు సరిపోవడం లేదని స్పష్టం అవుతున్నప్పుడు, అశక్తిని మనం తగినంత పెంచుకోక పోతే ఆ godowns విరువయోగం అవడమేకాకుండా ఆహారవిధానం పూర్తిగా విఫలం అవుతుంది.

(Sri V Palavelli in the Chair)

అందువల్ల ఈ ఆహారసంస్థకు తగినంత శక్తిని ఎక్కువగా రాబట్టడానికి వివిధ దృక్పథాల్లో పనిచేయవలసి ఉంటుంది. బియ్యం, వడ్లు విషయంలో మాత్రమే కాకుండా చింతపండు నూనెలు, పప్పుధాన్యాల విషయంలో ధరలు అసరిమితంగా పెరుగుతున్నాయి. వాటికి యంతవరకు నియమితంగా వ్యవహరించడానికి తగినటు వంటి విధానం కనిపించడంలేదు ఈ statement లో చూస్తే వీటన్నింటికీ పేకరించి, క్రమబద్ధం చేయడానికి ఒక యంత్రాంగం ఆలోచించబడుతున్నదని ఆహార శాఖ మంత్రిగారు చెప్పడం చాలా సంతోషదాయకమైన విషయం అది ఎంతత్వరగా ధరలు యంత్రాంగం చేయడానికి తగిన అవకాశం యేర్పడుతుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో నేను ఒక విషయం మనవిచేయదలచాను అదేమంటే రాష్ట్రంలో ఒక ఆహారసంస్థ మాత్రమే కొనుగోలుచేసే విధానాన్ని అట్టిపెట్టి, రాష్ట్రంలో సుమారు 20 జిల్లాలోను ఒక చూరెట్టింగ్ society ఉన్నది. వాటిమీద ఒక federation అంధ్రప్రదేశ్ మొత్తానికి ఒకటి ఉన్నది. వీటికి యిప్పుడు ఆహారధాన్యాల కొనుగోలు చేయడానికి తగినటువంటి వనరులులేవు. అందువల్ల అవి సరిగా function చేయడం లేదు. అక్కడక్కడ కొన్ని కొద్దిగాపోర్టు లాగావున్నా అవి చాలాసరిమితంగా పనిచేస్తున్నాయి. State Financial Corporation గాని Reserve Bank - వారు గాని, ఈ District Marketing Societies కు తాముకా Marketing Societies కు ఆహారధాన్యాలను కొనుగోలుచేయడానికి తగినవనరులను చేకూరిస్తే, పంటలకాలంవారు తగినటువంటి ధాన్యాన్ని శక్తికొదీకొని, నిలవచేపివచ్చుడు, ఈ ఇల్లర్లువారుగాని, హిల్లర్లువారిగాని సంవత్సరం పొదుగునా irregular గా లేదా అధికారుల దయాదాక్షిణ్యాలపైనే procurement వదిలేదానికంటే, ఈ వనరులను ప్రారంభదశలోనే యేర్పాటుచేస్తే ఆహారసంస్థకు తగినంత సహాయకారిగా ఉంటుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత మనవిచేయదలచుకున్నా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా సుమారు 30 వేల షాలోరీయం ఉన్నాయి statement లో చెప్పారు. ఈ 30 వేల షాలోరీ

సంఘాలకు కేవలం పరపతికొరకు మాత్రమే ఉపయోగపడుతున్నాయితప్ప యితరత్రా function జరగడంలేదు. గ్రామాలలోపున్న ఈ పరపతిసంఘాలు కేవలం పరపతి యివ్వడం, పుచ్చుకోవడం మాత్రమేకాకుండా, అవి multipurpose societies లవి, సేవాసహకారసంఘాలవి పేరుతో ఉన్నాయి వాటికి యింకోఅంతో విధులు ఉన్నాయి లేదా గ్రామాల్లోవుండే వనర్లను యేర్పాటుచేసుకోవచ్చు లేదా Central Bank వారు cash credit యిస్తే ప్రతి society కి రూ. 5 వేలనుంచి 10 వేల వరకు యిస్తే అగ్రామానికి అవసరమైన ధన్యాన్ని వారు యేర్పాటుచేసుకొని, సంవత్సరం పొడుగునా అక్కడనుంచి వచ్చే allotment కోవం ఎదురుచూడకుండా, ఆయాగ్రామాల్లో ఆహారకారకము తీర్చడానికి వారు ప్రయత్నం చేయవచ్చు. కనుక వాటిని యితర purpose విమిత్రం ఉపయోగించకపోయినట్లయితే యిప్పుడు అవి కేవలం పరపతి యివ్వగలిగినవాడే బ్రతకగలుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వం యివ్వలేనప్పుడు, రైతులనుంచి వసూలుకానప్పుడు అవి చాలా వికల్పంగా, idle గా ఉంటున్నాయి. ఇందువల్ల ఒక రకమైన దుబారాకూడా జరుగడానికి అవకాశం యేర్పడుతుంది. కనుక ఒక నిరీతమైన విధానం రాష్ట్రంలో ఆహారసేకరణకు, పంపిణీకి ఒక క్రమబద్ధమైన పద్ధతి యేర్పాటుచేసినట్లయితే ఈ ఆహారవ్యవస్థకు బాగా బలపరచాలి, యింకా హెచ్చుగా దోహదం యివ్వాలని కోరుతున్నాను. కొత్త మెషినరీ అవునవరలేదు. దాదాపు 90 వేల సౌపైటీలు వున్నాయి. ఆ రకంగా తీస్తే గ్రామాలలో ఆహారధన్యాల సేకరణగాని, పంపిణీ కాని స్వండి నిర్ణయించిన రీతిగా జరుగడానికి అవకాశముంటుంది. అలా ఒక పద్ధతిలో లేవట్లయిన ఒకరి దయాహిక్షిణ్యములపై ఆధారపడిన యీ ఆహార విధానం పూర్తిగా విఫలమవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను అలజడి బయలుదేరుతుంది. ప్రభుత్వం యిచ్చిన statement ప్రకారంగా ఆహారధన్యాల పంపిణీచేస్తే అలజడి తగ్గుతుంది. సకాలంలో, సరైన ధరలకు నష్టయిచేయగలరు. మెట్టి ప్రాంతాలలో బియ్యం దొరకడంలేదనే ఆందోళన వుంది. నేను మాగాణిప్రాంతపు వాడిని. దెలా ప్రాంతాలలో కూడ లేవు. ప్రస్తుత పీకతల విధానంతో అంతా బయటకు పోతున్నది గ్రామాలలో లేకుండాపోతున్నది. గ్రామాలలో పుచ్చుకోవలసిన కూరల యెక్కువగా పున్నారనే విషయం జాగ్రత్తగా గుర్తించాలి. ప్రస్తుత విధానం వండినచోట, వండనిచోట కూడా అసంతృప్తి కలిగించే విధానంగా వుంది. కనుక దానిని క్రమబద్ధంచేసి అన్ని ప్రాంతాలకు ఆహారధన్యములు నష్టయి చేయుటకు ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తూ, అవకాశమిచ్చి నందుకు అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదాలర్పిస్తూ కెంతో తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జె మల్లారెడ్డి.-అధ్యక్ష. దేశంలో ఆహార సమస్య క్లిష్టముగానున్నప్పుడు మనం బీహారు, బెంగాల్, కేరళరాష్ట్రాలకు నష్టయిచేసినందుకు మనం గర్వించవలసిన విషయం. రెండవ పంటకు సంబంధించినంతవరకు క్వింటాలుకు 4 రూ.లు ఎక్కువ యిస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. అది యేమాత్రం పరిపూర్ణం. మొదటిపంట అయిన తరువాత రెండవ పంట పేయాలి. భూమివత్తువ పూర్తిగా పోతుంది. మధుర యెరువులు పేయాలి ప్రభుత్వం మాత్రం దానిని యెలా భావిస్తున్నదంటే ఇది చిన్న crop కొందరగా కొట్టడం జరుగుతుంది కనుక మామూలు ధరయిస్తే సరిపోతుందని

అనుదం జరుగుతున్నది. వరాకాలపు పంటలకు మేమాత్రం తగ్గకుండా యీ పంటలకు ధరలు యివ్వాలనేది అనుభవంతో చెప్పడం జరుగుతున్నది. కనుక 4 రూల నుండి 10 రూల వరకు పెంచాలని మనవి చేస్తున్నాను.

పప్పుధాన్యాల ధరలు పెరగడమే కాకుండా బజారులో దొరుకుటలేదు ఇది ప్రభుత్వ విధానం వలన వచ్చింది కాదు పంటలో తేడా వుంటున్నది ఈ సంవత్సరము తెలంగాణాలో ఉత్పత్తి తగ్గినది ఇదివరకు tank beds క్రింద యీ పంట పండించేవారు. ఈ మధ్య ప్రభుత్వం tank beds క్రింద సేద్యం చేయకూడదని ఉత్తర్వులు జారీచేసింది. ఈ orders ను యిచ్చిన తరువాత ఆ భూములను ఖాళీగా వుండడం వలన పప్పుధాన్యాల పంట తగ్గినది Tank beds క్రింద వ్యవసాయం చేయనిస్తే, రైతులు నీరు తీసుకుంటున్నారనే ఉద్దేశ్యంతో యిలా చేయడం జరిగింది. ఆది మాత్రం తప్పని మనవిచేస్తున్నాను. పప్పుల ధాన్యం పండించే వాధంశా రైతులేనని మనవి చేస్తున్నాను Tank beds క్రింద పండించేవారు కూడా రైతులేనని చెబుతున్నాను. కొన్ని కట్టుదిట్టాలతో యీ ఉత్తర్వులను సడలించాలని మనవి చేస్తున్నాను. రాజస్థాన్ నుండి శనగపప్పు రావడానికి రూపు సడలిస్తున్నారని చెప్పడం జరుగుతున్నది. సివిల్ సప్లయల విషయంలో మంత్రిగారు యెక్కువ శ్రద్ధ తీసుకొనలేదు రాజధానిలో వుండి శ్రద్ధతీసుకొంటే చాలదు High level లో ఒక అధికారిని ఢిల్లీలో వుంచి, బయటి రాష్ట్రాలనుండి తీసుకొనివచ్చే ధాన్యాల విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వంతోనూ, యితర రాష్ట్రాలతోనూ ఆలోచనలుచేసి యెప్పటికప్పుడు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు అందజేయవలసిన ఆవుసరముంది. అలాంటి వారు సివిల్ సప్లయ శాఖ తరపున వుండాలి జూన్ వెల నుండి ధాన్యం రైతుల వద్ద వుండదు భాగ్యవంతులవద్ద మాత్రమే వుంటుంది అలాంటి సమయంలో సెడ్ల పట్టణాల్లో యిబ్బంది కలిగినట్లే చివ్చిన్న గ్రామాలలో కూడా యిబ్బందులేర్పడుతాయి కొన్ని ప్రాంతాల్లో దినుసులు దొరకవు దొరికినప్పటికీ సరైన ధరకు అందడంలేదు అలాంటి సమయంలో గ్రామాలలో వున్నటువంటి శ్రమజీవులకు ప్రభుత్వం సరైన ధరకు సప్లయచేసే బాధ్యత యెప్పుడు తీసుకుంటుందని అడుగుతున్నాను. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం గాని కలెక్టరుగాని ప్రయత్నమేమైనా, చేస్తున్నారా అప్రశ్నించవలసి వస్తున్నది. ప్రయత్నం జరుగనిచో యీ సూచనలను అనుసరించుటకు పూనుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను

[Mr. Deputy Speaker in the Chair]

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అధ్యక్ష, ఇప్పుడు మన Revenue and Civil Supplies శాఖామంత్రి ప్రవేశపెట్టిన Demand ఏదైతే ఉన్నదో, దాని ప్రకారం. జారు ప్రజలకు అహార సరఫరా చేసేటటువంటిది ఏదైతే ఉన్నదో, అది మాత్రం మోచినప్పుడు, అది మన ప్రజలయొక్క జీవితాన్ని కొంతవరకు black market ద్వారా దయాదాక్షిణ్యంకు వదిలిపెట్టినట్లు ఉన్నదేగాని ప్రభుత్వము ఒక బాధ్యతవహించి మొత్తం ఉన్నానికీ supply చేసేటటువంటి విధానాన్ని అనుసరించేదిగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. నందుకంటే, వీరు ఇందులో చూసేందరు ఏదో కొంత partial గా

సేకరించడం అనేదే ప్రభుత్వం చేస్తుంది అది కూడా ఆ మిల్లర్సును కొందరిని అడగడం ద్వారా సేరిస్తామని మాత్రం ఇందులో చెప్పారు. 'ఇట్లా కాకుండా మొత్తం ధాన్యాన్ని అసలు రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అయ్యే ధాన్యాన్ని ప్రధానంగా అహార సంస్థ ద్వారా కానివ్వండి, లేక ప్రభుత్వమే గానివ్వండి. మొత్తము సేకరించేటటు వంటి విధానాన్నే గనుక ప్రభుత్వము అవలంబించేటట్లు యితే కనీసం అవసరాలను తీర్చేవిధంగా supply చేయగలుగుతుంది అనేది నేను మనవిచేస్తున్నాను. 'అదికాకుండా మనది ఏదో మిగులు రాష్ట్రము గనుక మనకు ఈ మిగులు రాష్ట్రంలో ఈ ధరలు ఎటున్నా పరవాలేదు అనే పద్ధతిలో ప్రభుత్వము గనుక వాటియొక్క ఇషానికి వదలి వేస్తే, ఇప్పుడు మనం చూస్తున్నాము హైదరాబాదు అటువంటిదోట కిలో బియ్యం 1-4-0 అమ్ముతున్నాయి. ప్రతి గ్రామంలో ఈవే black లో బియ్యంలాని, తొన్నలుగాని, ప్రతి వస్తువు అమ్మబడుతున్నదనేది వారు గమనిస్తే, ఇప్పుడు ఎంతో మంది గౌరవసభ్యులు చెప్పారు, వాగ్దానం ప్రాంతములో కూడా black జరుగు తుందనే విషయాన్ని దృష్టికి తెచ్చారు పంట season లో వీరు నిర్ణయించినటువంటి ధరలకే ధాన్యం దాదాపు దొరకడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం సేకరించేటట్లు యితే అన్నిచోట వాటి agencies కొన్నిపెట్టి వారు కొనుక్కోడానికి సిద్ధమైతే, వారు నిర్ణయించిన ధరలకు దొరకడమే కాకుండా తిరిగి supply చేయ దానికి వీలుగా ఉండేటటువంటి పద్ధతులలో ఉంటుంది. రైతుకు ఒక గిట్టుబాటు అయిన ధర దొరకడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఎందుకంటే వాడు ఫ్లోరింగులు వచ్చినప్పుడు తగిలవడము, వంటలు వీయిన నెలకొట్టే తొట్టించడం, ఇది ముమ్మాటగా జరిగే పద్ధతి. అందుకొరకు ఆటా కాకుండా, ప్రభుత్వము మొత్తంగా కొనేటటువంటి పద్ధతి చేపట్టడం అవసరమని నేను మనవిచేస్తున్నాను అంతేకాదు. ఇప్పుడు మన ముఖ్యమంత్రిగారు general Budget కు సమాధానం ఇస్తూ దాదాపు రాష్ట్రంలో 20 కోట్లు minor irrigation మీద ఖర్చుపెట్టాము, 20 కోట్లు రూ.లు medium and major irrigation మీద ఖర్చుపెట్టాము. సాగారసహగర్ తాళిబొంది పెరిచిచ్చు. కాని మూడవ సంవత్సర ప్రణాళిక కాలంలో ఇట్టి పనులు చేపట్టడం వంటి figures చూపిస్తే, ఏ మాత్రం cultivation area మాత్రం పెరిగలేదు. Production కూడా పెరిగలేదు. ఈ figures ఈ విధంగా చెబుతున్నాయి. 1960-61 లో మొత్తం cultivated area 74,85,000 ఎకరాలు ఉంటే, 61-62 లో 78 లక్షలు, 63-64 లో 76 లక్షలు, 64-65 లో 78 లక్షలు, 65-66 లో 73 లక్షలు, 50 వేలు మాత్రం ఉన్నదంటే కనుక, ఈ తియిదేళ్ళలో పెరగకుండా ఉండడానికి కారణం ఏమిటి. అసలు మనము ఉత్పత్తిని పెంచడానికిస్తున్నామా? కేవలం 23 కోట్లు ఖర్చుపెట్టామని సంక్షిప్తపడి ఉరకఉండడమనేది దీనివల్ల అర్థమవుతుంది. production చూసినప్పుటికి, production ప్రగతి అలాగే ఉన్నది. మొత్తముచూస్తే అన్ని పంటలు కలిసి మొత్తం foodgrains 1961-62 లో 71 లక్షల 81 వేలు టన్నులు ఉంటే, 1962-63 లో 67,63,000 టన్నులు, 1963-64 లో 68,31,000 టన్నులు 1964-65 లో 72,46,000 టన్నులు, 1965-66 లో 67,35,000 టన్నులు మాత్రం వచ్చింది. అంటే మూడవ సంవత్సర ప్రణాళిక

కాలములో వీరు చేసినటువంటి ఖర్చు వల్ల, ఉత్పత్తి పెరగడం గాని, అదనంగా పేదర్యంలోకి రావడం గాని జరగలేదు అనేది లెక్కల బట్టి తేలుతున్నది. ఈ విధంగా ఉత్పత్తి పెంచడానికి ప్రయత్నం లేదు రెండవవైపున ఉత్పత్తి అయ్యేటటువంటి ధాన్యాన్ని సక్రమంగా పంటజీ చేసేదానికి ప్రభుత్వము ఏమి చర్య కూడా తీసుకోవడం లేదు ఏదో మొన్న వీరు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారమే, వీరు guarantee గా supply చేసేది ఒక్క హైదరాబాదు నీటికి, విశాఖపట్నానికి, ఇది statutory rationing area గా చెప్పారు. దాని అవసరాలు కూడా అంతా కలిపితే, 1,50,000 టన్నులు అయితే బియ్యం సరిపోతాయని, ఈ రెండు ప్రాంతాలకు అలాగే గోధుమల 1,35,000 టన్నులు అయితే సరిపోతాయని వారు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం కనిపిస్తుంది. ఈ మొత్తం రాష్ట్రంలో 40 లక్షల టన్నులు ఒక్క rice ఉత్పత్తి అవుతున్నట్లు చూపించారు ఈ లెక్కలలో, మరి 40 లక్షలు టన్నులు rice ఉత్పత్తి అయినప్పుడు, దానిలో 8 లక్షలు సేకరించడానికి బహుకష్టంగా ఉన్నదని చెప్పుతున్నారు. మరి ఈ మిల్లర్లు దగ్గర ఈ విధంగా వారి యొక్క దయాదాక్షిణ్యాల మీద ఆధారపడుతున్నట్లయితే, మరి వారు రాత్రి నడిపింది లెక్కలలోకి ఎందుకు ఇస్తారు; వారు నడుపుకొన్న దాంట్లో కొంత మాత్రమే లెక్కలలోకి ఇచ్చి, మిగతాది black market లోకి పోవడం అందరికీ తెలిసినటువంటి విషయమే ఇక దీనికోసాటు ఒక్క serious లోపము ఇక్కడ ప్రభుత్వము తన విధానముగా చూపిస్తున్నది ఏమిటంటే ఈ మిల్లర్లు కాకుండా హల్లర్లు ద్వారా సగం ధాన్యం పడుతున్నారు. వాటికి ఎప్పు రాకుండా పోతున్నది, వాటి ద్వారా నష్టం వస్తున్నది, కనుక ఈ హల్లర్లను దాదాపు మూసివేస్తామని అన్నట్లుగా, మరి ఈ హల్లర్లు అనేవి గ్రామాలలో చిన్న చిన్న ఉత్పత్తి దార్లు, అంటే కూలి చేసే వాళ్ళు గాని, చిన్న తైలులు గాని, చివరకు కష్టపడి పాయంత్రము అడ్డెడో, బుడ్డెడో తీసుకువచ్చి అక్కడ అ హల్లర్లలో వట్టింతుకోవడం, అక్కడ ఒక ఆజా, 2 ఆజాలు ఇచ్చి పోవడం అనేది పాంప్రదాయంగా ఉంటుంది గ్రామాలలో, మరి వారి దగ్గర బియ్యం ఎక్కడ మంచి వస్తుంది, అవి అవి మూసివేసినట్లయితే, వల్లర్లులో ఈ కొంచెము అడ్డెడో బుడ్డెడో పెట్టడం సాధ్యం అవుతుందా; కనుక ఈ విధంగా పెద్ద పెద్ద వాళ్ళను వదలిపెట్టి ఈ చిన్న వాళ్ళ మీద, హల్లర్లు మీద తీసుకొనేటటువంటి చర్యగా ఇది చూడవలసింది. అందుకొరకు ఈ హల్లర్లు మీద చర్య తీసుకొనేటటువంటి విధానాన్ని మూసుకోవాలి. ఎందుకంటే ఇది ప్రభుత్వ విధానంలో భాగంగానె, పెద్దవాళ్ళను వదిలిపెట్టి చిన్న వాళ్ళ మీద దాడిచేసే భాగంగానె ఇది వస్తుంది. అనేది స్పష్టము. కనుక ఈ హల్లర్లు మీద దాడి చేసేటటువంటిది వదలుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. దానికోసాటు ఈ black market లో, ఎక్కడ పోతున్నాయి, ఈ వేల గ్రామాల నుంచి, ఉత్పత్తి చేసేటటువంటి వందలాది టన్నులు ధాన్యం ఏమవుతున్నవి; భూస్వాముల వద్ద అహార ధాన్యాలు సేకరించడంలో ప్రభుత్వము ఎట్లా విఫలం అవుతున్నది అనే దానికి నేను ఒక ఉదాహరణ చెబుతున్నాను, నల్గొండ జిల్లాలో గత సంవత్సరం కొన్ని గ్రామాలలో కరువు ఒకవైపున, ధాన్యం దొరకడం లేదు ఒక వైపున, మరోవైపున ఆ ప్రజలు black market కు వెళ్ళుతున్నట్లుంటే ధాన్యాన్ని

ప్రభుత్వాధికారులకు report చేసినందుకు అసలు వాళ్ళ పైనే చర్య తీసుకోవడం జరిగింది — మీరు ఎవరు ఈ బండిని ఆపి, దానిని ఆరికట్టడానికి, మీపైన ఎండకు కేసు పెట్టకూడదు అని. మీరెవరు అసలు రిపోర్టు చేయడానికి అని వారి మీద 179 సెక్షను క్రింద కేసులు పెట్టి ఏడాది, రెండేళ్ళు వారిని కోర్టుకు తిప్పుతున్నట్లువంటి కేసులు కూడా ఉన్నాయి ఈ విధంగా ప్రజలు చొరవ తీసుకొని ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు యిస్తే కూడా అది తప్పుగా పరిగణించేటటువంటి ప్రభుత్వము ఎట్లా ధన్యాన్ని పేకరించ గలుగుతుంది. అనేది వారికి మనవిచేస్తున్నాను. అందుకొరకు ఇట్లాంటి పద్ధతులు కాకుండా మొత్తం ఈ ఆహార ధన్యాన్ని, వ్యాపారాన్ని ప్రభుత్వము చేపట్టి, అది ఆహార సంస్థ ద్వారాగాని, లేక co-operative societies ద్వారాగాని ఏదో విధంగా మొత్తంగా పీరు గనుక చేపట్టేటట్లుయితే ఈ సమస్య రాదు, black market అనేది అంతగా ఉత్పన్నం కాదు అని నేను మనవిచేస్తున్నాను ఈ సంవత్సరం నల్గొండ జిల్లాలో గత మార్చి, ఏప్రిల్ మాసాలలో 10 రూపాయలు కుండ ఉండేటటువంటి ధన్యం కమ్మం, వరంగల్ జిల్లాల నుంచి కొంత ధన్యం ఈ ప్రభుత్వము నిర్ణయించిన rates కంటే తక్కువకు కూడా అక్కడ దొరికింది. అక్కడ నుంచి మో జిల్లాకు తెచ్చి, 10 రూపాయలకు కుండ అమ్ముతున్నట్లువంటిది, అంతకు పూర్వం 50 రూపాయలు బస్తా అమ్ముతున్నట్లువంటి ధన్యం అక్కడ నుంచి ఏదో విధంగా దిగుమతి చేయడం ద్వారా 40 రూపాయలు బస్తా open market లో అమ్మారు అనేది మీదృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఈ విధంగా ప్రభుత్వము నిర్ణయించిన ధరలకు ధన్యం దొరకడానికి ఏదో విధంగా ఉన్నా కూడా కొనే నాథుడు లేడు. అక్కడ అనేది అర్థం అవుతుంది. అందువల్ల ప్రభుత్వము కొనే దానికి ముందుకు వస్తే ఈ సమస్య ఉత్పన్నం కాదు అనేది నేను మనవిచేస్తున్నాను. అందుకొరకు ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో బాధ్యత వహించి ఈ సామాన్య ప్రజల జీవనాన్ని ఈ black market ద్వారా దయాదాక్షిణ్యాలకు పదలవేయకుండా తన విధానాన్ని రూపొందిస్తుందని ఆశిస్తూ, ఆ విధంగా తన విధానాన్ని మార్చుకోవాలని కోరుతూ పెంపు తీసుకొంటున్నాను.

The House then adjourned till Half-past Eight of the clock on Tuesday, the 4th July, 1967.

APPENDIX

పౌర సరఫరాల శాఖను గురించిన వివరణ

1. ఉపక్రమణిక :

అంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యవసాయ ప్రధానమైన రాష్ట్రం. అది దేశం మధ్యలో వుండి ఉత్తర, దక్షిణ భారతాలకు వారధిగా వ్యవహరించడం హస్తదాయకమైన విషయం. మహానదులైన కృష్ణా, గోదావరులు పున రాష్ట్రం గుండా ప్రవహిస్తూ అపారమైన వ్యవసాయ ఫలసాయాన్ని ఆందిస్తున్నాయి. దేశ ధన్యాగారంగా ప్రసిద్ధిగాంచిన రాష్ట్రం మనది.

2. ఉత్పత్తి :

మొమ్మలగా పేరి ఉత్పత్తిలో మనది మిగులు రాష్ట్రం 1965-'66 (పంట సంవత్సరం)లో వరి, చిరుధాన్యాల ఉత్పత్తి ఆ క్రిందటి సంవత్సరంతో పోల్చి చూసినప్పుడు బాగావడిపోయింది. పరమాన సంవత్సరమైన 1966-'67 లో వరి, చిరుధాన్యాల ఉత్పత్తి క్రిందటి సంవత్సరపు ఉత్పత్తికంటే ఎక్కువగా 1964-'65 సంవత్సరం కంటే తక్కువ అంతేలు దిగువ ఇవ్వబడ్డాయి.

పంట సంవత్సరం	వరి ఉత్పత్తి బియ్యం టన్నులలో	చిరు ధాన్యాల ఉత్పత్తి
1964-'65	50.00	28.51
1965-'66	39.61	18.64
1966-'67	41.25	19.46
	లక్షల టన్నులు	లక్షల టన్నులు

3. పేకరణ, ఎగుమతి :

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఎగుమతుల కోసము, రాష్ట్రావసరాల కోసము, అహార ధాన్యాలను ముఖ్యంగా వరి, బియ్యం పేకరించడం ప్రారంభించింది. 1963-'64 లో సుమారు 2 లక్షల టన్నుల బియ్యం పేకరించగా 1965-'66 లో సుమారు 7 లక్షల టన్నుల బియ్యం పేకరించబడింది. ఈ సంవత్సరం ఎగుమతులకు రాష్ట్రావసరాలూ 8 లక్షల టన్నుల బియ్యం పేకరించాలని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది. ఇప్పటికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పేకరించిన గరిష్ఠ

పరిమాణం ఏ సంవత్సరంలోనూ 7 లక్షల టన్నులకు మించలేదు. ఈ సంవత్సరం యీ పరిమాణాన్ని మించడంకోసం ప్రత్యేక కృషి జరపవలసి వున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటికి 41,000 టన్నుల వద్దతో సహా 5 10 లక్షల టన్నుల బియ్యం సేకరించింది. అందులో దాదాపు ౪.౩2 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని ఎగుమతి చేసింది. (ఇందులో ఖీహారు రాష్ట్రానికి పంపిన సుమారు ౩1,000 టన్నుల వరి విత్తనాలు గూడా చేరివున్నాయి) ఈ పరిమాణం అంతా కేంద్ర రాజ్ కోశే పోయింది. ఆ రాజ్ కోశ్ అన్నిటిలోకి మన రాష్ట్రానిదే పెద్ద వాటా వివిధ రాష్ట్రాల్లో భారత ఆహార సంస్థ సేకరించిన 10 లక్షల టన్నుల బియ్యంలో సగానికి పైగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుండే సేకరించబడింది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా రాష్ట్రావసరాల నిమిత్తం ఇప్పటికి సుమారు 1.78 లక్షల టన్నుల బియ్యం సేకరించింది.

1967 ఏప్రిల్ లో డిల్లీ లో జరిగిన ముఖ్యమంత్రుల సమావేశంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర రాజ్ కోశ్ ౮ లక్షల టన్నుల బియ్యం ఇవ్వగలమని తెలియపర్చింది. కాని మన ప్రస్తుతావసరాల దృష్ట్యా ఈ యేడు 5 లక్షల టన్నుల కంటే ఎక్కువ ఎగుమతి చేయలేము మన నెలసరి కనీస అవసరాలే 25,000 టన్నుల దాకా వున్నందున ఈ పరిమాణం నుంచి మనం ౩ లక్షల టన్నులకు తక్కువ కాకుండా బియ్యం సేకరించవలసివున్నది. ఈ ఏడు మనకు రెండు లక్షల టన్నుల గోధుమలు, ఖిల్లో ఇవ్వవలసిందని కేంద్రాన్ని అర్థించాము. వారు అందుకు సమ్మతించారుకూడా. మనకీప్పటికి 25,000 టన్నుల దిగుమతి అయిన చిల్లో, 92,000 టన్నుల దిగుమతి అయిన గోధుమలు అయ్యాయి. ప్రస్తుతం మన గిడ్డంగిలో అవసరం సుమారు 50,000 టన్నుల బియ్యం, 9,000 టన్నుల దిగుమతి చేసుకున్న గోధుమలు, 5,000 టన్నుల దిగుమతి అయిన మిలో విల్వ వున్నవని ఈ సందర్భంలో పేర్కొనడం అనుచితం కాబోదు.

4. చిరుధాన్యం పెసగలు పప్పు ధాన్యం ఉత్పత్తిలో మనది సాధారణ సంవత్సరంలో అయితే స్వయం సమృద్ధిగల రాష్ట్రం మాత్రమే కాక కొద్దిపాటి మిగులు రాష్ట్రంకూడా అని చెప్పవచ్చు. క్రిందచేతు (1965-66) లో రాష్ట్రం పప్పు ధాన్యాల ఉత్పత్తి క్రింది విధంగా వుంది :

కందులు	67,381	టన్నులు
పెసగలు	17,516	..
మినుములు	40,990	..
పెసలు	60,841	..
పులవలు	72,875	..
ఇతర పప్పులు	10,460	..
మొత్తము	270,013	టన్నులు

1966-67 సంవత్సరానికి తుది అంచనాలు ఇంకా సిద్ధంకాలేదు. ఆయితే ఈ ఉత్పత్తి రెండున్నర లక్షలకు మించక పోవచ్చని ప్రాథమిక అంచనాలవల్ల తెలుస్తున్నది. సంకర రకాలతోనహా జొన్న, మొక్కజొన్న, సజ్జ దాన్యాల బహిరంగ మార్కెట్ కొనుగోళ్ళపై 1965 నవంబరులో చట్టబద్ధమైన ధరల నియంత్రణ ఏర్పాటుచేయబడింది. ప్రస్తుతం గ్రామస్థాయికి, వాడకందారు స్థాయికి మధ్యవున్న ధరలు ఈ క్రిందివిధంగా ఉన్నాయి:

వరుస సంఖ్య	ముతక దాన్యం పేరు	క్వింటాలు ఒక్కంటికి గరిష్ట ధర	
		గ్రామస్థాయిలో ఉత్పత్తిదారు ధర	చిల్లర ధర
1.	తెల్లజొన్న	రూ. 51	రూ. 61
2.	పచ్చజొన్న	.. 47	.. 54
3.	మొక్కజొన్న	.. 52	.. 59
4.	సజ్జ	.. 47	.. 54

పెనగపంట విషయంలో మనది లోటురాష్ట్రం. 35,000 టన్నుల పెనగపప్పు కేటాయించవలసినదని మనం కేంద్రాన్ని కోరాం. దాన్ని ఇతరరాష్ట్రాల నుంచి తరలించవలసిందని భారత ఆహార సంస్థను సహకార మార్కెటింగు సమాఖ్యను కోరడం జరిగింది. పోయిన సంవత్సరం కేంద్రప్రభుత్వం 10,000 టన్నుల పెనగపప్పు కేటాయించివప్పటికీ మనకివ్వటికీ 4,000 టన్నుల పప్పు కేటాగలేదు. తరువాత 2,000 టన్నుల పప్పు తరలించవలసినదని భారత ఆహార సంస్థను కోరాం. రాష్ట్రప్రభుత్వం ఈ విషయమై కేంద్రంతో సంప్రదింపులు జరుపుకుంది.

5. చక్కెర:

కేంద్రప్రభుత్వం 1967 మార్చి దాకా నెలకు 12,870 టన్నుల చక్కెర కేటాయింపు వచ్చింది. కాని యీ మాసం కేటాయింపును 7,520 టన్నులకు తగ్గించింది. ఇది చాలా పెదకోత. పూర్వపు కేటాయింపులో 42 శాతం ఈ కోత. రాష్ట్రప్రభుత్వానికి కనీస ఆవసరాలను సైతం తీర్చడం కష్టంగా ఉంది. ఈ విషయమై కేంద్రానికి వ్రాశాం.

6. కిరసనాయిలు:

కేంద్రప్రభుత్వం రాష్ట్రపు కిరసనాయిలు కోటాను నెలకు 12,600 టన్నులుగా మొదట నిర్ణయించింది. ఆ తరువాత 1966 అక్టోబరు నుంచి దాన్ని 15,100 టన్నులకు పెంచింది. రైలు డీజిల్ అయిదుపై నియంత్రణలేదు.

7. సేకరణ విధానం:

పరి ఉత్పత్తిలో మనది మిగులు రాష్ట్రం కావడంవల్లా, రాష్ట్రంలో బియ్యం మిల్లు పరిశ్రమలో సువ్యవస్థితమై ఉన్నందువల్లా లేవీ పద్ధతిపై మిల్లలనుంచి బియ్యం సేకరించాలని ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. అధికసంఖ్యలో రాష్ట్రమంతటా ఉన్న హల్లర్లు రాష్ట్ర పరిఉత్పత్తిలో దాదాపు సగం మంపడుతున్నాయి. ఎక్కువశాతం సూకలు రావడంవల్ల లభించే బియ్యం 5, 6 శాతం తక్కువ. దీన్నిలా కొనసాగ నివ్వడం జాతికెంతో నష్టం. అవి లేవీనుంచి మినహాయించబడ్డాయి. వాటిపై వాణిజ్యపన్ను లేవీ ఉండవు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సేకరణ కార్యక్రమానికి ఆవి ఒక పెద అటంకంగా వున్నాయి. అలాటి మిల్లలనుకూడా ఆదువులోకితెచ్చే విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది. పెల్లరు మిల్లలో పూర్తిసామర్థ్యం మేరకు పనిచేపేటలు చూడాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది.

రెండవపంట వడ్ల ధరలను క్వింటాలుకు 4 రూపాయలు చొప్పున హెచ్చిస్తూ ప్రభుత్వం ప్రకటించేసినప్పటికీ ఇటీవలి వారాల్లో మిల్లలవద్దకు మామూలు క్రమంలో వడ్లు రావడంలేదు. అయిదుమాసాలలోపు వ్యవధిలో ప్రభుత్వం ఇంకా దాదాపు మూడులక్షలమ్మలు సేకరించవలసి వున్నందున జిల్లాలలో విస్తృత ప్రచారంచేసి, తమ వడ్లు, బియ్యం నిల్వలను ప్రకటించి మిల్లలకు అమ్మవలసిందని పెద్ద ఉత్పత్తి దారకు నిల్వదారకు గుర్తుచేయవలసిందని ప్రభుత్వం కలెక్టర్లను ఆదేశించింది. తిన్నకాకు ఉత్పత్తిదార జోరికి పోవడమికూడ అదేశాలివ్వబడ్డాయి. బియ్యం కొనవలసిందని, కొరతగానే వరిపత్తం మార్కెటులోనికి వచ్చేటట్లు తోరవలసిందని భారత ఆహారసంస్థను కోరడం జరిగింది. ఇది పెద్ద పెట్టుబడితో భార్యవస్తతో తూడుకున్న వ్యవహారం. రాష్ట్రంలో గిడ్డంగివలానికి కొదవ ఏమీలేదు. అయిదున్నటికీ భారతంలో అనేకఇబ్బందులు ఎదరై నందువల్ల ఆహారసంస్థ అధిక పరిమాణంలో కొనుగోలు చేయలేకపోయింది.

8. ధరలను ఆదువులో పెట్టేందుకు చర్యలు:

రాష్ట్రంలో అత్యవసరపస్తువుల ధరలను గమనిస్తూ నెలనెలా వాటి పైకరిని నమోదిస్తూ వాటినియంత్రణకై ప్రభుత్వానికి తగుచర్యలు సిఫారసుచేయడంకోసం రాష్ట్రప్రభుత్వం ఒక ధరల నియంత్రణ విభాగాన్ని ఏర్పాటుచేసింది. దానికి వహాకార సంఘాల రిజిస్ట్రారు అధ్యక్షులుగాను, పౌరసరఫరాలు, మార్కెటింగు, అర్థగణాంక శాఖల సంచాలకులు సభ్యులుగాను ఉన్నారు. వడ్లు, బియ్యం, చక్కెర, జొన్న, నజ్జ, మొక్కజొన్నవంటి చిరుధాన్యాల గరిష్ఠధరలను వట్టబద్ధంగా నిర్ణయిస్తూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు జారీచేసింది. కేంద్రప్రభుత్వ ఆదేశాలను పురస్కరించుకొని దిగుమతిచేసుకున్న గోధుమ, మిలో, గోధుమఉత్పత్తుల ధరలను విర్ణయించివ్వలేకపోగా వాటి ధరలపైకూడా నియంత్రణ విధించబడుతున్నది.

నెలనెలా ధరలు పెరుగుతున్నమాట వినిపిస్తూ 1967 మేలోగుం ధరలతో పోల్చి చూచివచ్చుచు 1967 మే-జూనువారికి చక్కెరవ్యాధి, చక్కెర, చంటిరెయిన్ ధరలలో అధికమైన పెరుగుతల కనిపిస్తుంది. ఉత్పత్తివ్యయం అధికమైన కారణంగా బియ్యం, చక్కెర, కిరొసినవంటి నియంత్రిత వస్తువుల ధరలు వ్యర్థంగా పెరిగాయి.

1966లో రాష్ట్రంలో వాడకం వస్తువుల వినిమయదారు ధరల (భారత) సూచిక దిగువ ఇవ్వబడింది. జీవన వ్యయం పెరిగిపోతున్నట్లు ఈ సూచిక వల్ల తెలుస్తున్నది :

నెల	రాష్ట్రమంతటా వినిమయదారు ధరల (భారత) సూచిక
1966 జనవరి	180
1966 ఫిబ్రవరి	178
1966 మార్చి	179
1966 ఏప్రిల్	179
1966 మే	184
1966 జూన్	188
1966 జూలై	191
1966 ఆగస్టు	194
1966 సెప్టెంబరు	194
1966 అక్టోబరు	197
1966 నవంబరు	199
1966 డిసెంబరు	196

((ప్రాతిపదిక 1949—100))

సామాన్యమానవుని మొత్తం వ్యయంలో తృణధాన్యాలకయ్యే ఖర్చు చెప్పుకోదగినంతగా ఉండదు. వస్తు ధన్యాలు, ఆహారసామగ్రి, మిర్చి, చింతపండువంటి అత్యవసర వస్తువులను రాష్ట్రస్థాయిలో ఖరీదైన కొనుగోలుచేసి వ్యవస్థీకృత పంపిణీకి ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదనను రాష్ట్రప్రభుత్వం సవివరంగా పరిశీలిస్తున్నది. ధాన్యసేకరణ కార్యక్రమాన్ని ఉత్పత్తితో జోడించబడే అది విజయవంతంకానేరదు. ధరలను ఖర్చుతో పెట్టడానికి ఏర్పాటు చేయబడిన ఏప్రభుత్వసంస్థ అయినా ఉత్పత్తిదారుకు కూడా సహాయకారిగా ఉండవచ్చు. ఉత్పత్తిదారుల కావలసిన ఎరువులు వగైరాలను పనులూర్చే ఖర్చుతమకూడ ధాన్యసేకరణసంస్థ ఎందుకు వహించరాదో ప్రభుత్వం అలోచిస్తున్నది. అహారంపై ప్రభుత్వయోజనాత్మక స్వేచ్ఛావ్యాపారంపై ఎక్కువ ప్రభావం కలిగించవచ్చు మాత్రమే ధరలను అదుపులో పెట్టడం సాధ్యమవుతుంది. అయితే రవాణాను, ధరలను వియంత్రణ చేయకుండా ధాన్యాన్ని సేకరించేపని కష్ట సాధ్యమవుతుందనే సంగతిని మర్చిపోకూడదు. ఈ విషయం పరిశీలించబడుతున్నది. ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లనుండి ఉత్పత్తుల కొనుగోలు, నిల్వకేంద్రాలకు వాటి రవాణా, తోక్కు పంపిణీలను ప్రధానంగా ప్రభుత్వమే నిర్వహించవలసి వుంటుంది. ఉత్పత్తి, చిల్లర పంపిణీని ప్రైవేటు వ్యాపారస్తులకు, సహకారసంస్థలకు వదిలివేయవచ్చు ముఖ్యమైన పథకం సిద్ధమైన మీదట విధాన వివరణను ప్రభుత్వం సభాసమక్షంలో పుంపగలదు.

9. రవాణా నియంత్రణలు :

రవాణా నియంత్రణ నిమిత్తం రాష్ట్రంలోని 20 జిల్లాలను 15 జిల్లులుగా విభజించడం జరిగింది. ఒక జిల్లానుండి మరొక జిల్లాకు వడ్లు, బియ్యం రవాణా చేయడంపై నిర్బంధాలు విధించబడ్డాయి. చిరుధాన్యాలను ఒక జిల్లానుండి మరొక జిల్లాకు రవాణా చేయడంపై లోగడ నిర్బంధం విధించబడింది. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో ఆ నిర్బంధం లేదు. అయితే వడ్లు, బియ్యం, చిరుధాన్యాలు, తెనగలు ఈ రాష్ట్రం నుండి ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేయడంపై నిర్బంధం ఉన్నది. ధాన్యాలు భారీ ఎత్తున ఇంకా ఇతర రాష్ట్రాలకు చేరేవేయబడుతున్నందున సరిహద్దులో చెక్ పోస్టులను కట్టడింపు చేయడం జరుగుతున్నది. ఇప్పుడు 111 స్థావర చెక్ పోస్టులు, 29 సంచార చెక్ పోస్టులు వున్నాయి. పోలీసు సూపర్వైజరు నియంత్రణ క్రింద ఒక ప్రత్యేక సమాచార కేంద్రం కూడా స్థాపించబడింది. ఆహార ధాన్యాలను నిల్వచేయకుండా అది కట్టడానికి, జిల్లా మార్కెటింగును కనిపెట్టడానికి తీసికొనే చర్యలను కూడా ఆయన బాధ్యత వహిస్తున్నారు.

10. భారత ఆహార సంస్థ వహిస్తున్న పాత్ర :

రాష్ట్రంలో ఆహార నిల్వలను కేంద్రీకరించడం, బియ్యం కొనుగోలు చేసి నిల్వ చేయడం, భారత ఆహార సంస్థ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నామ. ఏజెంట్ గా నియమించుకోవడం, సంస్థ కార్యకలాపాలలో పాల్గొనడం వంటి కార్యకలాపాలు చేయబడింది. కొన్నవంటి ఆహార ధాన్యాలను, కంబళం వంటి వస్తుధాన్యాలను కూడా కొనుగోలు చేయమని భారత ఆహార సంస్థను కోరడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించిన తెనగలను, పప్పును ఇతర రాష్ట్రాల నుండి తేవడానికి ఆ సంస్థ ఏజెంట్ గా నియమించబడింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కేటాయించిన దిగుమతి గోధుమను మీలోను నిల్వచేసే ఏజెంట్ గా భారత ఆహార సంస్థ వ్యవహరిస్తుంది. రాష్ట్రంలోని ఎంపిక చేసిన ప్రాంతాలలో అధునిక బియ్యపు మిల్లాలను ఏర్పాటుచేసే కర్తవ్యాన్ని కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ సంస్థకు అప్పగించింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం నుండి ఇతర రాష్ట్రాలకు వడ్లు, బియ్యాన్ని ఎగుమతి చేయడానికిగాను 1965 మే నుండి ఈ సంస్థ కేంద్ర ప్రభుత్వ ఏజెంట్ గా పని చేస్తున్నది. 15 లక్షల టన్నులు నిల్వ చేసే గిడ్డంగులను సంస్థ కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి అద్దెకు తీసుకున్నది. ఆహార ధాన్యాలను నిల్వచేసే నిమిత్తం రాష్ట్రంలో కేంద్ర గిడ్డంగి సంస్థ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర గిడ్డంగి సంస్థల యొక్క వినియోగం కూడా అది వినియోగించుకొంటున్నది. భారత ఆహార సంస్థ వహిస్తున్న పాత్ర ముఖ్యంగా ఆహార ధాన్యాల అంతరాష్ట్ర రవాణాకు, దిగుమతిచేసిన ఆహార పదార్థాల పంపిణీ సంబంధించినట్లైతే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర అవసరాలను తీర్చడానికి, భారీ ఎత్తున ఆహార యజమాన్యాన్ని చేపట్టడానికి రాష్ట్ర వ్యవస్థ ఒకటి ఘాటొందించాలని వున్నది.

11. చట్టబద్ధమైన రేషనింగు:

హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంటనగరాలలోను, విశాఖపట్టణంలోను 1-2-1966 నుండి ఆహార దానాలకు చట్టబద్ధమైన రేషనింగు ప్రవేశపెట్టబడింది. రేషన్ వస్తువులను పంపిణీచేయడానికిగాను జంటనగరాలలో 705 రేషన్ దుకాణాలు విశాఖపట్టణంలో 271 రేషన్ దుకాణాలు తెరవబడ్డాయి. చట్టబద్ధమైన రేషనింగును ప్రవేశపెట్టడంలో రేషను ప్రాంతాలలో రేషను వస్తువులుగా నిర్వచించబడిన బియ్యన్ని, దిగుమతి గోధుమను స్వేచ్ఛగా విక్రయించడాన్ని పూర్తిగా నిషేధించడం జరిగింది. రేషను ప్రాంతాలలోనికి రేషను వస్తువులను అక్రమంగా రవాణా చేయడాన్ని నిరోధించే వినియోగం రేషను ప్రాంతాలలోనికి వచ్చే అన్ని మార్గాలలో చెక్ పోస్టులు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. వాటిలో పోలీసు సిబ్బంది ఉంచబడింది.

చట్టబద్ధమైన రేషనింగు ప్రవేశపెట్టే సమయంలో ప్రతి వయోజనుడికి రెండు యూనిట్లు, 12 ఏళ్ల లోపు వయస్సుగల పిల్లలకు ఒక్కొక్కరికి ఒక యూనిట్లు చొప్పున రేషను ప్రమాణం నిర్ణయించబడింది. యూనిట్లు మొదట 100 గ్రాముల బియ్యం, 50 గ్రాముల దిగుమతి గోధుమగా ఉండేది. రూ 200లు అంతకు లోపు ఆదాయం గల తక్కువ ఆదాయ వర్గపు కుటుంబంలో ప్రతి వయోజనులు లేక పిల్లలు ఒక్కొక్కరికి 60 గ్రాముల ఆదనపు కోటా లభిస్తుంది కాని అటుతరువాత అంతే 1-5-1967 తేదీనుండి హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంట నగరాలలో మాత్రం బియ్యం రేషను పరిమాణం యూనిట్లకు 100 గ్రాములనుండి 85 గ్రాములకు తగ్గించబడింది. కాగా గోధుమ రేషను పరిమాణం యూనిట్లకు 50 గ్రాముల నుండి 65 గ్రాములకు పెంచబడింది. విశాఖపట్టణంలో బియ్యం, గోధుమ రేషను పరిమాణాలలో ఎట్టి మార్పు చేయబడలేదు.

రేషనుకార్డు జనాభా నమసరించి రేషను ప్రాంతాలకు ప్రతి నెల అవసరమయ్యే బియ్యం, గోధుమ పరిమాణాలు యా క్రింద ఇవ్వబడినాయి.

(1) హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంటనగరాలు.

(1) బియ్యం	11,816 మెట్రిక్ టన్నులు.
(2) గోధుమలు	... 9,459 ..

(11) విశాఖపట్టణం.

(1) బియ్యం	... 2,363 మెట్రిక్ టన్నులు
(2) గోధుమలు	... 1,742 ..

12. ధాన్య సేకరణ, పౌరసరఫరాల నియంత్రణ ఉత్తరువులు.

రేషనింగు అమలుపరచే నిమిత్తం సిబ్బంది :

ఆయా సమయాలలో జారీ చేయబడే వివిధ నియంత్రణ ఉత్తరువులను ఆమలు పరిచే నిమిత్తం ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యస్థానంలోను, జిల్లాలకు హెడ్ సిబ్బందిని మంజూరు చేసింది. రాష్ట్ర స్థాయిలో పౌర సరఫరాల సంవాలకుని సహాయంతో పౌర కమిషనరు పౌర సరఫరాల సరఫరాల విషయాన్నిబట్టిన పూర్తి నియంత్రణాధికారం కలిగి వుంటారు. ఆయనక్రింద ఒక్కొక్క జిల్లాకు ఒక్కొక్కరు చొప్పున రాష్ట్రంలో మొత్తం 20 మంది జిల్లా సరఫరా అధికారులు వున్నారు. జిల్లా సరఫరా అధికారుల కలెక్టర్ల పూర్తి వ్యవేక్షణ క్రింద పనిచేస్తారు. తూర్పు గోదావరి, కృష్ణా, కర్నూలు, చిత్తూరు, హైదరాబాదు, నిజామాబాదు, వరంగల్లు, మహబూబనగరు, ఆదిలాబాదు జిల్లాలో జిల్లా సరఫరా అధికారులకు సహాయపడడానికి పౌరసరఫరాల తహశీల్దార్లు కూడా వున్నారు. రెవిన్యూ డివిజన్లు ఆఫీసర్లు, తహశీల్దార్లు కూడా తమ తమ అధికార ప్రాంతాల్లో రెవెన్యూ సిబ్బందిని రోడ్డుటో పౌర సరఫరాల పనులను నిర్వహిస్తున్నారు.

రాష్ట్రంలో పరిధాన్యం, వియ్యం సేకరణకు సంబంధించి ప్రభుత్వం కొన్ని జిల్లాల్లో ధాన్య సేకరణ సిబ్బందిని మంజూరు చేసింది. డిప్యూటీ కలెక్టర్ హోదాలో ఆరుగురు ధాన్యం కొనుగోలు అధికారికాదు, తహశీల్దార్లు హోదాలో 24 మంది సహాయక ధాన్యం కొనుగోలు అధికారులు వున్నారు. మిగులు జిల్లాల్లోని నిజామాబాదు, నెల్లూరు, తూర్పుగోదావరి, గుంటూరు, కృష్ణా, పశ్చిమ గోదావరులలో వీరికి తోడ్పడడానికిగాను క్రింది తరగతి సిబ్బందిని కూడా మంజూరు చేయడం జరిగింది.

హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు జంట నగరాల్లోను, విశాఖపట్నంలోను రేషనింగు వ్యవేక్షించడానికి రాష్ట్రస్థాయిలో రేషనింగు డైరెక్టరును నియమించడం జరిగింది. ఆయన పౌర సరఫరాల కమిషనరు నియంత్రణ క్రింద పని చేస్తారు. హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు జంటనగరాలకు సంబంధించినంతవరకు ప్రధాన రేషనింగు అధికారిగా ఐ. ఏ. ఎన్. పీవియరు స్కేలులో ఒక అధికారిని నియమించడం జరిగింది. డిప్యూటీ కలెక్టరు హోదాలో ఇద్దరు రేషనింగు అధికారులు, క్రింది తరగతి సిబ్బంది ఆయనకు సహాయం చేస్తారు. విశాఖపట్నంలో కలెక్టరు నియంత్రణ క్రింద పని చేయడానికి డిప్యూటీ కలెక్టరు హోదాలో ఒక రేషనింగు అధికారిని నియమించడం జరిగింది. హైదరాబాదు ప్రధాన రేషనింగు అధికారి, విశాఖపట్నం కలెక్టరు తమ తమ అధికార ప్రాంతాల్లో రేషను దుకాణాలను నడిపే నిమిత్తం వ్యాపారస్తులను వియమించడానికి, రేషన్ దుకాణాలను నడిపేటందుకై రేషను దుకాణదారులు చేసుకొన్న ఒప్పందపు షరతులను వారు ఉల్లంఘించినట్లయితే వారిపై దండనలు విధించడానికి అధికారం కలిగి వుంటారు.

రేషనింగు ప్రాంతంలో పరిపాలనకు సంబంధించి పరిస్థితులు కార్యాలయం ప్రాతిపదిక విభాగంగా ఉంటుంది. పరిస్థితుల్లో ఉన్న రేషను దుకాణాలన్నీ సక్రమంగా పనిచేసేటట్లు చూడడం, కాదు ఉన్నవారికి వీరికి ధరలకు అనువీత పరిణామాల నష్టపడించి రేషను అందుకోవటం చూడడం వీరి ప్రధాన కర్తవ్యం.

13 పౌర సరఫరాకు సంబంధించి జారీచేయబడ్డ వివిధ నియంత్రణ ఉత్తరువుల జాబితా అనుబంధం- 'ఏ' లో ఇవ్వబడింది

ఎ- అనుబంధం

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పౌర సరఫరాలకు సంబంధించి జారీచేయబడిన నియంత్రణ ఉత్తరువుల జాబితా (ఇవి ఆయా సమయాలలో సవరించబడ్డాయి).

వరుస సంఖ్య.

ఉత్తరువుపేరు

I. ధర పంపకం, నియంత్రణ ఉత్తరువులు.

1. 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ బియ్యం (గరిష్ఠధర నియంత్రణ) ఉత్తరువు (25-11-1966 వ తేదీగల ఆహార, వ్యవసాయశాఖ మిన్. నెం 3170 జి. ఓ.)
సవరణలు (26-12-1963 వ తేదీ మిన్. నెం 3398 జి. ఓ.)
2. 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ వరిదాన్యం (గరిష్ఠధర నియంత్రణ) ఉత్తరువు (25-11-1966 వ తేదీ మిన్. నెం. 3171 జి. ఓ.)
3. 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ సరకుల ధర జాబితాల ప్రదర్శన ఉత్తరువు (1-7-1966 వ తేదీ ఆహార, వ్యవసాయ పౌరసరఫరాలు శాఖ మిన్ నెం 2154 జి. ఓ.)
4. 1966, కనీసము (గరిష్ఠధరల నిర్ణయం) ఉత్తరువు (24-11-1966 వ తేదీ 365 జి. ఓ.)
5. 1966, మంచదార (నియంత్రణ) ఉత్తరువు (23-2-1967 వ తేదీ 328 వ జి. ఓ.)
6. 1966, కనీసము ఉత్పత్తుల ధర (నియంత్రణ) ఉత్తరువు
7. 1965, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముతకదాన్యముల (గరిష్ఠధర నియంత్రణ) ఉత్తరువు (22-11-1965 వ తేదీ మిన్. నెం. 2784 జి. ఓ.)
సవరణలు—12-9-66 వ తేదీ మెమో నెం 459 పా. న. 6
16-4-66 వ తేదీ మెమో నెం. 640 పా. న. 66/65-7
28-12-66 వ తేదీగల మెమో నెం. 2456 పా. న. 6-6/6-10
8. 1965, పెట్రోలియం ఉత్పత్తుల సరఫరా, పంపకం ఉత్తరువు (1966 లో సవరించబడినది.)
9. 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ బియ్యపుమాక (ధర నియంత్రణ) ఉత్తరువు

II సేకరణ ఉత్తరువులు

- 1 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ బియ్యం సేకరణ (లెవి) విక్రయముపై నిర్బంధ ఉత్తరువు
- 2 1967, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉప్పుడు, తక్కువ ఉడికింపు బియ్యం (తయారీపై నిర్బంధం) ఉత్తరువు

వర్తకుల లై సెన్సింగు ఉత్తరువులు

- 1 1964 ఆంధ్రప్రదేశ్ అహారధాన్యపు వర్తకుల లై సెన్సింగు ఉత్తరువు.
(25-1-1964 వ తేదీ మిస్. నెం 202 జి. ఓ.) (అయా సమయంలో సవరించబడినది)
- 2 1965, ఆంధ్రప్రదేశ్ కిరొసిను (లై సెన్సింగు, పంపకం) ఉత్తరువు.
3. 1966, కిరొసిను (ఉపయోగంపై నిర్బంధం) ఉత్తరువు.

రవాణా నియంత్రణ పుత్తరువులు

1. 1957, బియ్యం (దక్షిణ మండలం) రవాణా నియంత్రణ ఉత్తరువు.
- 2 1964, దక్షిణరాష్ట్రాల (బియ్యపు ఎగుమతి క్రమబద్ధీకరణ) ఉత్తరువు.
(12-10-1964 వ తేదీ మిస్ నెం 2466 జి. ఓ.)
3. 1965, ఆంధ్రప్రదేశ్ బియ్యం, వరిధాన్యం (రవాణాపై నిర్బంధం) ఉత్తరువు.
(21. 1-1965 వ తేదీ మిస్. నెం 145 జి. ఓ.)
4. 1965, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముతకధాన్యాల (ఎగుమతి నియంత్రణ) ఉత్తరువు.
(9-1-1965 వ తేదీ మిస్. నెం. 53 జి. ఓ.)
- 5 1966 ఆంధ్రప్రదేశ్ ధాన్యం (ఎగుమతి నియంత్రణ) ఉత్తరువు.
(29-6-1966 వ తేదీ అహార, వ్యవసాయ పౌర సరఫరాలు-VI కాం మిస్ నెం 2122 జి. ఓ.)
6. 1965, ఆంధ్రప్రదేశ్ అహారధాన్యాల (గోడు జలమార్గాలద్వారా రవాణాపై నిర్బంధం) ఉత్తరువు. (5-7-1966 వ తేదీ మిస్ నెం. 2173 జి. ఓ.)
7. 1964, అంతరమండలం గోదామ, గోదామ ఉత్పత్తుల రవాణా నియంత్రణ ఉత్తరువు.
8. 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ రేషనింగు ఉత్తరువు.

1. ఋతు పరిస్థితులు :

1965-66 వ్యవసాయ సంవత్సరంలో, రాష్ట్రంలో ఇటీవల ఎన్నడూ లేనంత విస్తృతంగా అనావృష్టి పరిస్థితులు ఏర్పడినాయి 20 జిల్లాలకుగాను వరం మీద అధారపడిన 16 జిల్లాలలో వర్షాలు ఏ మాత్రము కురువలేదు గోదావరి, కృష్ణా ఆనకట్టల క్రింద గల నాలుగు డెల్టా జిల్లాలలో కూడ పూర్తిగా వరంమీద అధారపడిన మిట్ట ప్రదేశాలలో క్లిష్ట పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి అందుచేత ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి బాగా దెబ్బతినింది డెల్టా ప్రాంతాలలో పంట బాగా పండినందువల్ల పరిస్థితి కొంత వరకు మెరుగైంది. లేకపోతే పరిస్థితి మరి గర్భంగా ఉండేది 1966 జూలైలో వర్షాలు పడేవరకు ఈ పరిస్థితులు అలాగే ఉన్నాయి. వర్షాకాలంలో భారీ వర్షాలు కురిసినందువల్లను, వరదల మూలంగాను, ముంపుకులోనయి పంటలు దెబ్బతిన్నాయి ప్రభుత్వం ఖర్చును గురించి ముందు వెనుక ఆలోచించకుండా సకాలంలో సహాయక చర్యలు గైకొన్నది భూమి శిస్తును మాఫీ చేయడంద్వారాను దండనతో కూడిన నీటి పన్నును తదితరమైన వాటిని తొలగించడంద్వారాను తగు సహాయం అందజేయ బడింది.

1967-68 ఆర్థిక సంవత్సరంలో, ఋతు పరిస్థితులు అదృష్టవశాత్తు చాల అనుకూలంగా ఉన్నాయి. అయితే నల్గొండ, మహబూబనగరు జిల్లాలలోని కొన్ని భాగాలు, ఇతర జిల్లాలలో అక్కడక్కడ కొన్ని ప్రాంతాలు ప్రతికూల ఋతు పరిస్థితుల వల్ల దెబ్బతిన్నాయి మంచి నీటి బావులను లోతుచేయడం, లారీలతో మంచి నీటిని సరఫరాచేయడం, తక్కువ రుణాలను పంపిణీచేయడం వంటి సహాయక చర్యలను ఈ ప్రాంతాలలో అవసరమైన చోట్లలో కొనసాగించాలని సంకల్పించ బడింది.

ప్రతికూల ఋతు పరిస్థితి దేశవ్యాప్తంగా ఏర్పడింది 1966-67 వ్యవసాయ సంవత్సరంలో ఋతు పరిస్థితుల అవిశిష్ట వైఖరి భారతంగా బీహారులోను, ఉత్తర ప్రదేశ్ లోని తూర్పు మధ్య ప్రాంతాలలోను గొప్ప మంది, రాజస్థాను, గుజరాతు, మధ్యప్రదేశ్ లో ఒక కోటి మంది ప్రజలు అనావృష్టికి గురైనట్లు తెలియవచ్చింది. జాతీయ జల సహాయక సంఘం చేసిన విజ్ఞప్తిని పురస్కరించుకొని ప్రభుత్వం ప్రధానమంత్రి జల సహాయనిధికి ఒక లక్ష రూపాయల విరాళం ఇచ్చింది. ప్రధానమంత్రి జల సహాయనిధికి నిధులను సేకరించడం కోసం ముఖ్యమంత్రి ఆధ్వర్యంలో (క్రింద పట్టిక) స్థాయిలో ఒకసంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయడం కూడ జరిగింది.

2. భూమి శిస్తు :

భూమి, భూమిశిస్తు నిర్వహణ పనిని చూడడమే రెవిన్యూశాఖ ప్రధానకర్తవ్యం. భూమి నిర్వహణ అనే దానిలో వివిధ భూమి శాసనాలను, నిబంధనలను, అవులు రచనం చేరివుంటుంది. పోతే భూమిశిస్తు నిర్వహణలో ప్రధానమైన అంశం మిశిస్తు పమాలు. రాష్ట్ర ఆదాయంలో భూమిశిస్తు ప్రధానమైన భాగం, భూమి

శిస్తును విధించి వసూలు చేయడమన్నది ప్రభుత్వానికి అనాదిగా వుంటూ వచ్చిన విశేషాధికారం ప్రతి భూమిపైన భూమిశిస్తును లేక వికర ఫలసాయంలో ప్రభుత్వ వాటాను నిర్ణయించి వసూలు చేసేందుకు ప్రభుత్వానికి హక్కు ఉన్నట్లు సామాన్య దేశ న్యాయం గుర్తిస్తున్నది. ఈ వాటా 'రాజభాగం', 'ప్రభుభాగం' లేక 'మేలువరం' అని పలు రకాలుగా వ్యవహరించబడుతున్నది భూమిశిస్తుగా వ్యవహరించబడే ఈ ప్రభుత్వ వాటా సుమారు ఒక శతాబ్దం క్రితం ప్రభుత్వం రూపొందించిన పెటేల్వంటు సూత్రాల క్రింద నిర్ణయించబడింది ఈ రేట్లు ఈ రీపేటిల్వెంటు అని వ్యవహరించబడే వాటిద్వారా సమరించబడేవి కాని రీపేటిల్వెంటుకాల ధనవ్యయాలతో కూడుకున్నవి కావడంవల్ల వీటికి స్వల్ప చెప్పడం జరిగింది.

శ్రేయోరాజ్యమూ, పంచవర్ష ప్రజాశిక్షలూ అవిర్భవించటంతో గణపీయమైన మార్పులు వచ్చాయి. గ్రామసీమల రూపురేఖలు శీఘ్రగతిని మారి పోతున్నాయి. ఉత్పత్తి అధికమైనది రైతుకు భూమినుండి తగు ప్రతిఫలం లభిస్తున్నది. పెనుకటి శిస్తు రేట్లు పాతకాలపునాటివై పోయాయి నేటి కాలావికలి తగినట్లుగా లేవు ప్రభుత్వం చేపట్టిన వివిధ సంక్షేమ, అభివృద్ధి కార్యకలాపాలకు సంబంధించిన నాటికి అధికమవుతున్న అవసరాలను తీర్చడంలో రాష్ట్ర ఆర్థిక వనరులపై భారం అధికమవుతున్నది రాష్ట్ర ఆదాయాలను పెంపొందించేందుకు, సామాన్య మానవుడు తన శక్త్యానుసారం తోడ్పడేందుకుగల అవసరం గుర్తించబడి, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ భూమి శిస్తు (అదనపు అపెన్వెంటు) పెంపు సవరణ చట్టం 1962లో శాసించబడింది. గత 1978 వసతి మొత్తం భూమి శిస్తు డిమాండు రూ. 2.532 లక్షలు. ఇందులో రూ. 1.488 లక్షలు ఆ ఫస్ట్ లో వసూలు చేయబడింది. ఆ ఫస్ట్ లో ఇరుకు ఇంకా రూ. 844 లక్షలు మిగిలిపోయింది. హేతుబద్ధంకాని అంకాలు కొన్ని ఉన్న కారణంగా, ఈ చట్టాన్ని మైకోర్టు, సుప్రీం కోర్టుకూడా చెల్లబడికావీదిగా చేశాయి. ఆ కోర్టులు ఇచ్చిన తీర్పు దృష్ట్యా, 1962, అదనపు అపెన్వెంటు, పెంపు సవరణ చట్టం క్రిందగాని లేక అంతకు పూర్వపు శాసనాల క్రిందగాని ఈ ఏటి భూమి శిస్తు, బకాయిల వసూళ్లను ప్రభుత్వం ఆపివేసింది దీని ఫలితంగా భూమి శిస్తు విర్వహణ కేంద్రంలో ఒక విధమైన ప్రతిష్టం ఏర్పడింది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వ భావి విధానాన్ని గురించి శేషం ఇదివరకే పత్రంలో ప్రకటనచేసి ఉన్నాను.

డి. జిల్లా పరిపాలన:

మన జిల్లా పరిపాలనా వ్యవస్థలో ప్రాతిపదికస్థాయిలో గ్రామాధికారి. పై స్థాయిలో జిల్లా కలెక్టరు ఉంటారు. వీరి మధ్య డివిజనుకు, డివిజనులు అధికారి, తాలూకాకు తహశీల్దార్లు, పిర్కాలకు, రెవిన్యూ పర్కిళ్లకు రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టర్లు అజ్మాయిషీ వహీస్తారు భూమి, భూమి శిస్తు-పరిపాలనను కట్టుదిట్టంగా విర్వహించడం కోసమే ప్రధానంగా ఉద్దేశించినప్పటికీ ఈ యంత్రాంగంలో శ్రేయోరాజ్యం అవతరించిన కరువాత కూడా చెప్పుకోదగిన మార్పులు ఏవీ జరగలేదు. అయితే రెవిన్యూ పరిపాలనకు చెందిన విధులు కర్తవ్యాలు జాతులముఖంగా పెరిగాయి. ఈనాడు రెవిన్యూ అధికార్లు విర్వహిస్తున్న కార్యకలాపాలు ఎట్టివో, ఎంత విస్తృతమైనవో ఈ వ్యవస్థను రూపొందించినవారు ఊహించి ఉండరు. తహశీల్దార్లు డివిజనులు అధికార్లు ఇప్పుడు ప్రజాకార్యాల కందర్షింగ్ ప్రజాప్రతినిధులతో కొంతకాలం వివిధాంగింబాల్ని ఉంటుంది.

జిల్లా కలెక్టరు ప్రధాన పౌర పరిపాలకుడు ఆయన వహించివుండే స్థానం అతిముఖ్యమైనది. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు మరింత శీఘ్రగతిలో అమలు జరుగుతుండడంవల్ల కలెక్టరు నిర్వహించే పనికూడా నానాటికీ అధికమవుతున్నది. వాస్తవానికి కలెక్టరు తోడ్పాటులేనిదే అభివృద్ధి ప్రణాళికా కార్యకలాపాలలో గణనీయమైన ఫలితాలను సాధించడం సాధ్యంకాదని గుర్తించబడింది. అభివృద్ధి కార్యకలాపాలతో ఇంకా అధిక ఫలితాలను సాధించడం కోసం కలెక్టరు తోడ్పాటును, ఇంకా ఉత్తమంగా పొందటంవల్ల ప్రభుత్వం శీఘ్రంగా పరిశీలిస్తున్నది. ఆత్యయిక పరిస్థితిలోను, వరదల వమయంలోను, అంటువ్యాధులు వ్యాపించినప్పుడు జిల్లా కలెక్టరు, రెవిన్యూ సిబ్బంది సహాయక చర్యలు నిర్వహిస్తారు. సాధారణ ఎన్నికలను నిర్వహించడానికి, జనాభా లెక్కలను సేకరించడానికి, పౌర సరఫరాలలో సహా ఏదేని క్రొత్తపథకాన్ని అమలుపరచడానికి సంబంధించి చేయవలసిన పనిపట్ల ఎక్కువ బాధ్యత నిర్వహించేది ఈ రెవిన్యూ సిబ్బంది.

గ్రామ స్థాయిలో మంచి కరణం శుభనసలు లేనిదే, భూమి శిస్తు విధానం వల్లగా కొనసాగదు. తగిన వేతనాలు పొకదాడులు లేనిదే మంచి కరణం ఉండటం దుర్లభం. అల్లర్ల, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో, గ్రామాధికార్ల వ్యవస్థాస్వరూపంలో ప్రాథమికంగా వ్యత్యాసం ఉన్నప్పటికీ, ఆ రెండు ప్రాంతాలలోను ఆ పదవులు వంశపారంపర్యంగా ఉన్నాయి. గ్రామ స్థాయిలో ఈ ఉద్యోగుల వేతనాలను గురించి ఆలోచించకుండా తమ బాధ్యతలను నిర్వహించేందుకు ఈ వంశపారంపర్య సూత్రం మంచి ప్రోత్సాహకారిగా ఉండేది. అయితే వంశపారంపర్యంగా వచ్చే వారసత్వపు హక్కుల ప్రాతిపదికపై గ్రామాధికార్ల ఉద్యోగులకు నియామకాలు చేసే పద్ధతి దాఖ్యంగా విరుద్ధమని 1959లో సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. తత్కారణంగా శతాబ్దాలతరబడి బాధ్యతతో వున్న ఈ గ్రామాధికారుల వ్యవస్థ విరళించబడింది. ఆ కారణంచేత సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుద్వారా రాష్ట్రం మొత్తంవీధి భవిష్యత్తులో గ్రామోద్యోగుల వ్యవస్థ ఎలా పుంజుకోవాలి అని నిశ్చయించుకోవడం ప్రభుత్వం ఉన్నిశ్చన్ అవుతుంది. విరుద్ధమింది. గ్రామాల పునర్వర్గీకరణ, కొన్ని పుద్యోగాల రద్దు, వేతనాలను ఎక్కువ చేయడంవంటి విషయాలకు సంబంధించి ఈ కమిటీ కొన్ని సూచనలు చేసింది. ఆ కమిటీచేసిన సిఫార్సులపట్ల గ్రామోద్యోగ సంఘాల అభిప్రాయ మేమిటో తెలుసుకొనకోరగా అందులో ఎక్కువ సంఘాలు గ్రామాల పునర్వర్గీకరణం, పుద్యోగాల రద్దు విషయంలో తమ ఆనంగీకారాన్ని వెలిబుచ్చాయి. మెజారిటీ సంఘాల అభిప్రాయాన్ని ప్రభుత్వం అంగీకరించి, గ్రామాల పునర్వర్గీకరణ చేయరాదని, పుద్యోగాల రద్దుకూడా ఇరగదాదని ఆదేశమిచ్చింది. ఇప్పుడున్న మామూలు గ్రామోద్యోగుల వ్యవస్థ కొనసాగుతుంది. కాని అనువంశిక విధానపు మూత్రం అనువదించబడదు.

అల్లర్ల ప్రాంతంలో అమలులోవున్న అనువంశిక గ్రామోద్యోగుల చట్టం తెలంగాణా ప్రాంతంలో వున్న వతన్ దారీ రెగ్యులేషన్లు రద్దుచేయబడవలసి, పున్నాయి. ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ఇతర తరగతి ఉద్యోగులపైవే గ్రామోద్యోగుల వియానుకర్ష, జీత, ఉద్యోగ చర్యలు వస్తాయి. విషయాలలో భారం దాఖ్యంగా తక్కువ 300వ అనుబంధం క్రింద విషయాలు చేయవలసి వున్నది. ఈ విషయాలను ప్రభుత్వం శీఘ్రంగా పరిశీలిస్తున్నది. ఈ తీరుగా ప్రభుత్వానికి చెందిన ఇతర తరగతి

పుద్యోగులకోపాటు 1-4-67 తేదీనుంచి గ్రామోద్యోగులకు కూడా వెలకు ఆరు రూపాయల చొప్పున కరువుభత్యాన్ని ప్రభుత్వం అధికరించేసింది. 1967-68వ సంవత్సరం బడ్జెటుతో గ్రామోద్యోగుల వ్యవస్థ ఖర్చు నిమిత్తం రూ. 4,34,58,300ల కేటాయింపు చేయబడింది.

4. మధ్యదశాధీల లద్దు :

ఎస్టేట్ లోగుత్త ఎస్టేట్లు, ఇనాములు జాగీర్లను రద్దు చేయడంద్వారా రాష్ట్రంలోని భూమి చాలావరకు రైతావరీ పెట్టెల్లోంటు క్రిందికి తీసుకరాబడింది. ఇంత వరకు 11,114 ఎస్టేట్లను స్వాధీనం చేసుకోవడం జరిగింది. ఇంకా 145 ఎస్టేట్లను స్వాధీనం చేసుకోవలసి వుంది. 31-3-67 తేదీవరకు చెల్లించిన మొత్తం నష్ట పరిహారం ఈ క్రింద తెలిపిన విధంగా వుంది :

1. అవ్వాన్సు నష్టపరిహారం రూ. 4,14,30,560
2. తాత్కాలికంగా చెల్లించిన మొత్తం రూ. 2,73,40,612
3. మొత్తం తుది నష్టపరిహారం రూ. 6,87,71,172

రాష్ట్రంలోని కొండప్రాంతాలలోను, మారుమూల ఏజన్సీ ప్రాంతాలలోను పాతపడిన కొన్ని భూగుత్త విధానాలు ఆమలులోవున్నాయి. ఖమ్మం జిల్లా మాగూరు తాలూకాలో మార్గుజాతీ విధానం, తూర్పు గోదావరి, విశాఖసబ్బం జిల్లాల్లో ముత్తాదారీ విధానం అమలులోవున్నాయి. ప్రభుత్వ ప్రకటిత విధానాన్ని అనుసరించి మధ్యదశాధీ వ్యవస్థ రద్దుచేయడానికి, ఈ ప్రాంతాలలోని రైతులను నేరుగా ప్రభుత్వానికి తాద్యత పహించేటట్లు చేయడానికి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గిరిజనుల సలహా మండలిని సంప్రదించినమీదట తగు రెగ్యులేషన్లు రూపొందించబడ్డాయి. రాష్ట్రానికి ఆమోదం కోసం వీటిని కేంద్రప్రభుత్వ దేశీయవ్యవహారాల మంత్రిత్వశాఖకు పంపడం జరిగింది. రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని సంప్రదిస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ రెగ్యులేషన్లను పరిశీలిస్తూ వున్నది.

5. తెలంగాణాలో జాగీర్ల రద్దు :

1958 ఫసలి ఆంధ్రప్రదేశ్ (తెలంగాణా ప్రాంతపు జాగీర్లరద్దు) రెగ్యులేషన్ క్రింద మొత్తంమీద 956 జాగీర్లు స్వాధీనం చేసుకోబడ్డాయి. 863 జాగీర్ల విషయంలో మాత్రం తుది నిర్ణయాలు జరిగాయి. కొందరు జాగీర్దార్లు తగు వివరాలను, మున్తఖులు, వారసత్వపు పత్రాలు మొదలైనవి రికార్డులను అందజేయక పోవడం మూలంగా వారికి సంబంధించిన 57 కేసులు ముగింపుచేయబడ్డాయి. 36 జాగీర్ల విషయంలో ఇంకాను తుది తీర్పులు జరగవలసివున్నది. ఈ వ్యవహారాలలో కూడా తాత్కాలిక తీర్పులు ఇప్పటికే ఇవ్వబడ్డాయి. ఈ కేసుల విషయంలో తుది తీర్పులు ఇవ్వడం కోసం జాగీర్ల నిర్వహణాధికారి తగు చర్యలు తీసుకొంటున్నారు.

1-4-60 తేదీ నాటికి వితంతువులు, మైనర్లు, అశక్తులు, అరెస్టేట్లొక్కట పైబడిన వారికి సంబంధించిన 217 కేసుల సందర్భంలో 1959 ఫసలి ఆంధ్రప్రదేశ్ (తెలంగాణా ప్రాంతపు) జాగీర్ల (మదింపు) రెగ్యులేషన్ 10 (ఎ) విభాగం క్రింద మదింపు గ్రాంట్లు ఇవ్వబడ్డాయి.

6. భూసంస్కరణలు :

మనరాష్ట్రంలో భూసంస్కరణలకు సంబంధించి ఇంతవరకు సంతృప్తికరమైన అభివృద్ధి జరిగింది. మధ్యదశావలీలరద్దు అనంతరం తెలంగాణాప్రాంతంలో భూకమతాల క్రోడీకరణ, కండీకరణల నిర్వహణ, భూమి అభివృద్ధి పథకం మొదలైన ఇతర సంస్కరణలతోపాటు భూకమతాల గరిష్ఠసరిమితి నిర్ణయించడానికికూడా చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. ప్రస్తుతం ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో పేరుపేరు కౌలుదారి చట్టాలు వున్నాయి. రాష్ట్రంలోని రెండుప్రాంతాలలో నివసిస్తున్న ప్రజల ప్రస్తుత అవసరాలకు అనుగుణంగా ఈ రెండు చట్టాలలోని వివిధ నిబంధనలను తగినవిధంగా నవరించే విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది.

7. భూమి కేటాయింపు:

అత్యవసర పరిస్థితులలో భూములకేటాయింపుపై విధించబడిన నిషేధం ఇటీవల తొలగించబడింది. భూమిలేనిపేదలకు, సైనికోద్యోగులకు భూమికేటాయింపుకు సంబంధించి పెండింగులోవున్న కేసులన్నింటిని సత్వరంగా పరిష్కరించవలసిందిగా ఆదేశాలు జారీచేయడం జరిగింది. 1966 డిసెంబరు మాసాంతానికి ఆరువందల మందికిపైగా మాజీ సైనికోద్యోగులకు ఘమారు 2,000 ఎకరాలు కేటాయించడం జరిగింది. ఇంతేకాకుండా ఇతర తరగతుల వ్యక్తులకు యీ క్రింది విధంగా భూముల కేటాయింపు జరిగింది

1. భూమిలేని పేదలకు	13,43,775 29
2. రాజకీయ బాధితులు	6,957.08
3. పెద్దూరు బాధితులు	2,75,988 86

ప్రభుత్వ ఆదేశంలోవున్న భూమిలో గణనీయమైన భాగాన్ని పంపిణీచేసే పని అంతర్వేదికల వారీకాగలదని అభిప్రాయపడింది. ఈ పనికి కొంత ప్రత్యేక ఏర్పాది ఏర్పాటుచేయబడుతున్నది.

8. పట్టణాల్లోని ఆక్రమణలు:

హైదరాబాదు రాజధానిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత, నగరంలోని భూములను వివరీకరణగా పెరిగింది. నగరంలోని ప్రభుత్వ ఆస్తిపై దురాక్రమణలు కూడా అధికమయ్యాయి.

ఈ ఆక్రమణలను వెంటనే అరికట్టవలసిన అవసరాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించింది. ఇందుకు ప్రత్యేక చర్యగా ఆంధ్రలో ఆమలునందున్న పట్టణ సర్వే పద్ధతి క్రింద నగరాన్ని పూర్తిగా సర్వే చేయాలని ఉత్తరువులిచ్చింది. సర్వే పని సంతృప్తి కరంగా వున్నది. ఈ లోపల ఆక్రమణలు జరగని ప్రభుత్వ భూములన్నింటి పటిక వాక్కు తయారుచేయడానికి, వేలపై వాటి హక్కులు గుర్తుపెట్టడానికి, ప్రభుత్వ అవసరాల తీరగా మిగిలిన ఈ భూములను పబ్లిసిటీగా కొనుగోలు చేయడానికి లేక మునిసిపల్ కార్పొరేషన్లకు లభ్యంచేసే విషయాన్ని పరిశీలించడానికి చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి.

9. ప్రభుత్వం చేపట్టిన సహాయక చర్యలు :

ప్రభుత్వ సహాయం పొందుటకు అర్హులైన వ్యక్తులు వుండే సహకార సంఘాలకు లంకలను బాడవ భూములను కౌలు కివ్వడం ఈ శాఖ చేపట్టిన సహాయక చర్యలలో ఒకటి. భూమిలేని వ్యవసాయ కూలీల పునరావాసం కోసం, యిప్పుడు పనిచేస్తున్న 210 పొలం పనివారల సహకార సంఘాలకు బదులుగా రాజ్ గోదావరి, అమలాపురం తాలూకాలతో కూడుకొనివున్న, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని కోనసీమ ప్రాంతంలో 135 సహకార సమిష్టి వ్యవసాయ సంఘాల ఏర్పాటుకోసం సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రార్లు సమర్పించిన బృహత్పథకం క్రిందగల పైలటు ప్రాజెక్టు పథకాన్ని ప్రభుత్వం ఆమోదించింది అదేవిధంగా మాజీ సైనికులు మొదలైనవారికి భూములు రిజర్వుచేసిన తరువాత కృష్ణా జిల్లా, దివి తాలూకాలో ప్రభుత్వ ఆధీనంలో వున్న నేద్యార్ల పు బంజరు భూములను నామమాత్రపు విలువకు భూమిలేని పేదలకు మంజూరు చేయడం కోసం సహకార సమిష్టి వ్యవసాయ సంఘాలను ఏర్పాటు చేయడం కోసం సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రార్లు సమర్పించిన పథకాన్నికూడా ప్రభుత్వం సూక్ర ప్రాయంగా ఆమోదించింది

10. సర్వే మరియు నెటిల్మెంటు :

ఆంధ్ర జిల్లాలలో స్వాధీనంచేసుకొన్న మొత్తం 16,660.28 చ. మైళ్ల ఎస్టేటు ప్రాంతానికిగాను 16,177.85 చ. మైళ్లలో సర్వేపని పూర్తి అయింది. ఇంకా 482.43 చ. మైళ్లకు సర్వే చేయవలసి వున్నది. భూమి శిస్తు సంస్కరణల వంతుం విపారము చేపట్టిన 14,929.48 చ. మైళ్లలో నెటిల్మెంటు రేట్లు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. తెలంగాణా ప్రాంతంతోకూడా ఆంధ్ర సర్వే పద్ధతి క్రింద భూమి సర్వే చేయబడు తున్నది. ఇప్పటివరకు 9,953 చ. మైళ్లకు సర్వే చేయడం జరిగింది. అదే సమయంలో హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు జంట నగరాల సర్వేపనికూడా చేపట్టబడింది. మొత్తం షుమారు 70 చ. మైళ్ల విస్తీర్ణానికిగాను, ఇంతవరకు, 36.18 చ. మైళ్లలో సర్వేపని పూర్తి అయింది

11. ఉమ్మడి పట్టాల విభజన :

రైతుల భూములు గ్రామలెక్కలలో సందర్భానుసారంగా ఏక పట్టాలుగా లేక ఉమ్మడి పట్టాలుగా నమోదయి వున్నాయి ఉమ్మడి పట్టాల వగైరాలపై భూమిశిస్తు చెల్లించడానికి ఉమ్మడి పట్టాదారులు సమిష్టిగాను, విడివిడిగాను బాధ్యులై వుంటారు. వారు మిగతా ఉమ్మడి పట్టాదారుల అంగీకారం పొందకుండా తమ స్వంత భూమిని హామీగా వుంచి రుణాలు పొందేవీలులేదు. ఈ ఉమ్మడి పట్టాదారులు వ్యక్తిగతంగా తమకున్న భూమికి దానిపై తాము చెల్లించవలసిన శిస్తుకు సంబంధించి ఖచ్చితమైన వివరాలు తెలుసు కొనే పరిస్థితిలో లేరు గ్రామలెక్కలలో నమోదైన ప్రకారం రైతుకు తన భూమిపైగల వ్యక్తిగత పాస్ మిత్వాన్ని గుర్తించి తద్వారా సమిష్టి బాధ్యత అనేది లేకుండా తమ భూములను హామీగా వుంచి తక్కువ రుణాలు వగైరాలను పొందడానికి వీలు కలిగించే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రంలోని ఉమ్మడి పట్టాలను విభజించేందుకు ఒక శాసనం చేసింది. ఆంధ్ర ప్రాంతముతటమ, తెలంగాణా ప్రాంతంలోని మెదక్ జిల్లాలోని 1,913, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉమ్మడి పట్టాల విభజన చట్టంలోని విబంధనలను

ఏక కాలంలో అమలుపరచేందుకుగాను ప్రత్యేక సిబ్బందిని మంజూరుచేయడం జరిగింది. ఈ చట్టం క్రింద సుమారు 27,06,000 ఉమ్మడి పట్టాలను విభజన చేయవలసివుందని, ఈ పథకాన్నంతటినీ పూర్తిచేయడానికి రూ 2,48,10,400 ల మొత్తం ఖర్చవుతుందని అంచనా వేయబడింది.

12. చెరువు గర్భపు భూముల సాగుకు ప్రత్యేక సౌకర్యాలు :

నీటిపారుదల వనరులు పట్లకు వర్షునకాని పంచాయతీరాజ్ శాఖల నియంత్రణ క్రింద ఉన్నప్పటికీ నీటిపారుదలద్వారా మెట్ట అహార పంటలు లేక పశుగ్రాసపు పంటల సాగుకోసం చెరువు గర్భపు భూములను కొన్ని నియమాంకులోబడి తహశీల్దారు కొలికివ్వడాన్ని అనుమతిస్తూ ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు జారీచేసింది ముఖ్యంగా అహార పుచ్చత్తిని మెరగుపరచాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ సౌకర్యం కల్పించబడింది. నిరుడు రాషవంతటా అనావృష్టి కారంగా ఏర్పడిన ఆరిక యిబ్బందులకులోనై నట్టి రైతులకు చేయూతనిచ్చే ఉద్దేశ్యంతోను, అహారోత్పత్తిని అధికం చేయవలసిన అవసరం దృష్ట్యాను చెరువుగర్భపు భూముల సాగు విషయంలో ప్రత్యేక సౌకర్యాలు ఇంకా కొనసాగింపబడుతున్నాయి.

13. తొలిసాగు సంవత్సరం అంటే 1966-1967 లో నాగార్జున సాగర్ క్రింద ఆయకట్టు అభివృద్ధికోసం మంజూరుచేసిన ప్రత్యేక సౌకర్యాలు :

కొత్త ప్రాజెక్టులకువర్తించే గ్రేడెడ్ నీటిపన్ను మినహాయింపు సౌకర్యాల ప్రకారం తొలి సంవత్సరం అంటే 1966-67 లో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుక్రింద పాగుక్రిందికి తీసుకువచ్చిన భూములపై మామూలు నీటిపన్నులో 1/5 వ భాగం వసూలుచేయబడుతుంది రైతులు ఎలాంటి వెరపు లేకుండా మొదటి సంవత్సరమే తమ భూములను సాగుక్రిందకి తీసుకురావడానికి ప్రోత్సాహాన్ని కల్పించే తలంపుతోను, అహారోత్పత్తిని అధికంచేసే ఉద్దేశ్యంతోను ఈ సౌకర్యాలు మరింత సులభం చేయబడ్డాయి. 1966-67 లో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుక్రింద నీటి పారుదల వనరులను పునమొగించుకొన్నట్టి భూములు నీటిపన్నునుండి పూర్తిగా మినహాయితబడాయి ఈ సౌకర్యం మాగాణిపంటలు, నీటిపారుదలగల మెట్టపంటల విషయంలోకూడా వర్తిస్తుంది. ఈ సౌకర్యం ఈ ఏడుకు అంటే 1967-68 కి కూడా పొడిగిందబడింది.

14. 1375 ఫసలీలో నీటిపన్ను జరిమానాల తొలగింపు:

1375 ఫసలీలో తీవ్రమైన ప్రతికూల రుతు పరిస్థితులమూలంగా వ్యవసాయ దాగ్లకు అనేక రకాల ఇబ్బందులు ఏర్పడ్డాయి. వీటిదృష్ట్యా రాష్ట్రమంతటా ఆ ఫసలీలో ఏదించిన నీటిపన్ను జరిమానాలను తొలగిస్తూ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీచేసింది బలప్రయోగంచే అనధికృతంగా నీటి పాడుదల చేసుకొన్న లేదా నీటిపారుదల వశ్యతను వద్దం కిరిచిన సులదర్బాలలో మాత్రం ఈ తొలగింపును వర్తింపజేయలేదు. ఇలాంటి అనధికృత నీటిపారుదల సందర్భాలలోకూడా నీటిపన్ను జరిమానాలను వసూలు చేయకుండా నిలుపుదలచేయడం జరిగింది. ఆయా కేసుల ఆర తలను పరిశీలింపి, ఆ పథకంపై మినహాయింపులు ఇచ్చేందుకు కలెక్టరు అధికారం ఇవ్వబడింది.

15. రిజిస్ట్రేషను, స్టాంపులు :

రిజిస్ట్రేషను శాఖ ఆదాయసముపార్జన శాఖగానే ఉంటూవున్నది ప్రాంతీయ తవీఫ్ అధికార (స్టాంపుల) నియామకంవల్ల తరుగుదలలు చాలావరకు అరికట్టి బడినాయి 1967-67 లో ఈ అధికారుల సమూహం రు 34.66 లక్షల మేరకు సప్తాలను కనుగొన్నారు నాన్ జూడిషియల్ స్టాంపుల కొరతకు సంబంధించి కొన్ని ఫిర్యాదులు ఉన్నాయి ఈ కొరతను తీర్చేందుకు ప్రభుత్వం మార్గాలను అన్వేషిస్తున్నది.

డి. బి. రాజు,

రెవెన్యూ, పౌరసరఫరా మంత్రి.

NOTE ON CIVIL SUPPLIES DEPARTMENT

1 Introduction

Andhra Pradesh is a predominantly agricultural state. It is happily located in that it acts as a bridge between the North and the South. The two great rivers Krishna and Godavari flow through this state and give a bountiful harvest of agricultural crops. The state is reputed to be the granary of the country.

2 Production

Andhra Pradesh is normally surplus in paddy production. There was a steep fall in production of paddy in 1965-66 (crop year) and also in millets as compared to the previous year. In 1966-67 (current year), the production of paddy and millets has been better than the year before but less than in 1964-65. The figures are given below.

Crop year.	Paddy production in rice tonnes	Millets production
1964-65	50.00 lakh tonnes	23.51 lakh tonnes
1965-66	39.61 lakh tonnes	18.64 lakh tonnes
1966-67	41.25 lakh tonnes	19.46 lakh tonnes

3 Procurement and Export

The State Government started procurement of foodgrains particularly paddy and rice for export as well as for State needs, during the last four years. The procurement of rice has gone up from about 2 lakh tonnes in 1963-64 to about 7 lakhs tonnes in 1965-66. During the current year Government expect to procure 8 lakh tonnes of rice for both export and State needs. The maximum procured by the State Government in any year so far has not been more than seven lakh tonnes. Special efforts have to be made this year for exceeding the target. So far the State Government have procured 5.10 lakh tonnes of rice including 41,000 tonnes of paddy and out of this State Government have exported nearly 3.32 lakh

tonnes of rice (including about 31,000 tonnes of paddy seed to Bihar State) All this quantity has gone into the central pool, the largest share in the pool being that of Andhra Pradesh. Over half of the one million tonnes of rice procured by the Food Corporation of India in the various States has been procured from Andhra Pradesh State. The State Government have also so far procured nearly 1.78 lakh tonnes of rice for State requirements.

At the Chief Ministers' Conference held at Delhi in April 1967 the State Government proposed to contribute 6 lakh tonnes of rice to the Central Pool. However, in view of our present needs, we shall not be able to export more than 5 lakh tonnes of rice in the current year. Since our own needs are at least 25,000 tonnes of rice per month we have to procure from this crop year not less than 3 lakh tonnes of rice. We have requested the Central Government and they agreed to give 2 lakh tonnes of wheat and milo this year. So far we have received an allotment of 25,000 tonnes of imported milo and 82,000 tonnes of imported wheat. It will not be out of place to mention here that we have now buffer stocks of about 50,000 tonnes of rice, 9,000 tonnes of imported wheat, and 5,000 tonnes of milo in our godowns.

4 Andhra Pradesh is more than self sufficient in a normal year in the production of millets and pulses excepting for Bengal Gram. The State produced the following quantities of pulses last year 65-66.

					Tonnes
Red Gram	..	..	..	..	67,331
Bengal Gram	..	..	..	..	17,516
Black Gram	..	..	..	..	40,990
Green Gram	..	..	..	..	60,841
Morse Gram	..	..	..	..	72,875
Other Pulses	..	..	..	..	10,460
Grand Total	..	..	..	..	2,70,013

Final estimates for 1966-67 are not yet ready. But preliminary estimates show that it may not exceed 2 1/2 lakh tonnes. Price control on the open market purchases of Jowar, Maize and Bajra (including Hybrid varieties) was statutorily imposed in November, 1965 and the prices which are at present ranging between the village level and the consumer level, are as follows :—

Sl. No.	Name of the Coarse grain.		Range of maximum price per Quintal	
			Producer's price at village level	Retail price
1	Jowar white	—	Rs. 54	Rs. 61
2	Jowar yellow	—	Rs. 47	Rs. 54
3	Maize	—	Rs. 52	Rs. 54
4	Bajra	—	Rs. 47	Rs. 59

The State is deficit in the production of Bengal Gram. We have requested the Central Government for an allotment of 35,000 tonnes of Bengal Gram Dhal. The Food Corporation of India and the Co-operative Marketing Federation have been asked to move it from other States. Even though an allotment of 10,000 tonnes of Bengal Gram Dhal has been made by the Central Government during the past one year, the State has received only 4,000 tonnes so far. We have requested the Food Corporation of India to move 2,000 tonnes immediately. The State Government are pursuing the matter with the Government of India.

5 Sugar

The Government of India were allotting 12,870 tonnes of sugar a month till March, 1967, but they reduced it to 7,520 tonnes in the current month. This is a very drastic cut and amounts to 42 per cent of the earlier allotment. The State Government are finding it difficult to meet even the minimum demand. Government of India have been addressed in the matter.

6 Kerosene

The Government of India originally fixed the State quota of Kerosene per month at 12,600 tonnes. Subsequently it was raised to 15,100 tonnes per month from October, 1966. There is no control on light Diesel oil.

7. A Method of Procurement

Andhra Pradesh State being surplus in paddy production and as there is a well-organised rice milling industry in the State, the Government have decided to procure rice from the mills through a system of levy. There is a large number of hullers dispersed all over the State milling nearly half of the paddy produced in the State. The out-turn of rice is 5 to 6 per cent less on account of the large percentage of brokens. In fact it is a national waste to keep them going on. They are exempted from levy and they do not pay any commercial tax. They constitute a major hurdle to the procurement programme of the State Government. Government are seized of this matter in order to bring such mills also under discipline. The question of making sheller mills also work to the full capacity is engaging the attention of the Government.

In recent weeks the inflow of paddy in the normal course into the mills has not been regular even though the Government have announced the enhancement of second crop paddy prices by Rs 4 per quintal. Since the Government have still to procure nearly 3 lakh tonnes in a period of less than 5 months, Government issued instructions to Collectors to give wide publicity in the districts and remind the big producers and stockholders to declare their stocks of paddy and rice and sell the same to mills. Instructions have been issued not to touch the small producers. The Food Corporation of India has been asked not only to purchase rice but also to mop up arrivals of paddy in the market soon after harvest. This would mean a huge investment and organisation. There is no dearth of godown space in the State. However, there are certain practical difficulties encountered by the Food Corporation of India, which has not been able to make large scale purchases of paddy.

7. Measures to Keep Down Prices

The State Government appointed a Price Control Cell with Registrar of Co-operative Societies as Chairman and Directors of Civil Supplies, Marketing and the Bureau of Economics and Statistics as members in order to watch and review from month to month the trend of prices of essential commodities in the State and to recommend to the Government measures for controlling the same. The State Government have passed orders statutorily fixing maximum prices of paddy, Rice, Sugar and Millets such as Jowar, Bajra and Maize. As a result of price fixation of imported wheat and mulo and wheat products (as per Government of India's directives) control is being exercised on the prices of these commodities also.

No doubt prices are going up from month to month. As compared to the prices in May, 1966 there has been an increase by the end of May, 1967 in the prices of pulses, textiles and fire-wood to an appreciable extent. The prices of controlled commodities such as Rice, Sugar, Kerosene have been slightly increased on account of the increase in the cost of production.

A perusal of the Consumer price (weighted) indices for consumable commodities in the State during 1966 given below shows that the cost of living has been going up —

Month	Consumer price Index (weighted) for the whole State		
January, 1966	..	..	180
February, 1966	..	..	178
March, 1966	..	..	177
April, 1966	..	..	179
May, 1966	..	..	184
June, 1966	..	..	188
July, 1966	..	..	191
August, 1966	..	..	194
September, 1966	..	..	194
October, 1966	..	..	197
November, 1966	..	..	199
December, 1966	..	..	196

(N. B.—Base 1949=100)

The cost of cereals forms not a significant part of the total budget of the common man. The State Government are examining in great detail the proposal to make large scale purchases at State Level and arrange for Organised distribution of essential commodities such as pulses, edible oils, chillies, tamarind etc. The programme of procurement will not be a success unless linked up with production. Any State agency which is constituted to hold the price line may have to be of assistance to the producer also. Government are thinking why the procurement agency should not also take up the responsibility of providing the inputs to the producer. Holding the price line is possible only when there is a big impact on the free market by State management of food. Of course it should not be lost sight of that

procurement of any commodity without movement and price controls is very difficult. This is being examined. Purchase of the products from the processing units their transport to storage points and wholesale distribution may have to be handled mainly by the State. Production and retail distribution may conveniently be left to the private enterprise and co-operative organisation. After the draft scheme is ready the Government will come before the House with a policy statement.

8. Movement Controls.

For purpose of movement control, the 20 districts in the State have been divided into 15 blocks and there are restrictions on the movement of paddy and rice from one block to another. Movement of millets which was previously restricted from one block to another, has now been made free throughout the State. Export of paddy, rice, millets and Bengal Gram from this State to other States is however, restricted. Since there is still large scale leakage of grains to other States, checkpoints are being strengthened at the borders. There are 111 Stationary check-posts and 29 mobile checkpoints in existence. A Special Intelligence Unit has also been established under the control of a Superintendent of Police who is also incharge of measures to de-board foodgrains and to detect black-marketing.

9. Role played by the Food Corporation of India.

The State Government have appointed the Food Corporation of India (which has been set up under an act of the Parliament in 1964) as their agent to purchase and store paddy and rice for buffer stocks within the State. They have also been asked, to purchase other foodgrains such as Jowar and Pulses like Red Gram. They have been appointed as agent to bring Bengal Gram and dhal allotted by the Central Government from other States. The Food Corporation of India acts as storage agent for imported wheat and milo allotted to the State Government by the Central Government. The Food Corporation of India has also been entrusted by the Central Government with the task of setting up modern rice mills in selected parts of the State. They are acting as agents to the Central Government for export of paddy and rice from Andhra Pradesh State to other States since May, 1965. The Food Corporation of India has taken on rent from the Central Government, godowns to the tune of 1.5 lakh tonnes. They are also utilising storage capacity of Central Warehousing Corporation in the State in order to store foodgrains. The role of Food Corporation of India mainly relates to inter-state movements of foodgrains and distribution of imported food stuffs. To meet the domestic needs of Andhra Pradesh and to deal with the management of food in a big way, a State organisation has to emerge.

10 Statutory Rationing

Statutory rationing of foodgrains was introduced from 1st February 1966 in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad and in Visakhapatnam town. 705 Ration Shops were opened in the twin cities and 271 in Visakhapatnam town for distribution of rationed articles. With the introduction of Statutory Rationing, free sale of rice and imported wheat which have been defined as rationed articles in the rationed areas, has been completely banned. To check the

illegal transport of rationed articles into the rationed areas, check-posts have been established on all the routes converging into the rationed areas. They are manned by police staff

The quantum of rations fixed at the time of introduction of Statutory Rationing was two units per adult and one unit for child (*i.e.* below 12 years). One unit consisted originally of 100 grams of rice and 50 grams of imported wheat. A family in the low income group drawing Rs 200 and less gets an additional quota of 60 grams of wheat for each adult or child. Later on *i.e.* from 1st May 1967 the quantum of rice ration was reduced from 100 grams per unit to 85 grams while the quantum of wheat ration was enhanced from 50 grams per unit to 65 grams in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad only. There is no change in the quantum of rice and wheat in Visakhapatnam Town.

The monthly requirements of rice and wheat for the rationed areas in accordance with the ration card population are as follows—

1. Twin cities of Hyderabad and Secunderabad.

1. Rice	..	11,816 M Tonnes
2. Wheat	.	9,459 M. Tonnes

11 Visakhapatnam

1. Rice	.	2,363 M. Tonnes
2. Wheat	.	1,742 M. Tonnes

11 Staff for Procurement of Civil Supplies Control orders and Rationing.

For the enforcement of various control orders issued from time to time, the Government have sanctioned staff for the Districts as well as at the State Headquarters. At the State level, the Commissioner of Civil Supplies with the assistance of the Director of Civil Supplies is in overall control of all Civil Supplies matters. Below him, there are 20 District Supply Officers in the State at the rate of one for each District. The district Supply Officers function under the overall supervision of the Collector. In the districts of East Godavari, Krishna, Kurnool, Chittoor, Hyderabad, Nizamabad, Warangal, Mahboobnagar and Adilabad, there are also Civil Supplies Tahsildars to assist the District Supply Officers. The Revenue Divisional Officers and Tahsildars are also attending to Civil Supplies work in their respective jurisdictions with the assistance of staff.

In connection with the procurement of paddy and Rice in the State, Government sanctioned procurement staff in some of the Districts. There are six Grain purchasing officers in the cadre of Deputy Collectors, and 24 Assistant Grain Purchasing Officers in the cadre of Tahsildar. Subordinate staff also been sanctioned to assist them in the surplus districts *viz.*, Nizamabad, Nellore, East Godavari, Guntur, Krishna and West Godavari.

To supervise rationing in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad and in Visakhapatnam, a Director of Rationing has been appointed at the State level. He works under the control of the Commissioner of Civil Supplies. As far as twin cities of Hyderabad and Secunderabad are concerned, an Officer in the senior scale of

I A.S has been appointed an Chief Rationing Officer. He is assisted by two Rationing Officers of Deputy Collector's rank and suborning staff. At Visakhapatnam one Rationing Officer of Deputy Collectors's rank has been appointed to work under the control of Collector, Visakhapatnam.

The Chief Rationing Officer, Hyderabad and the Collector, Visakhapatnam are competent to appoint in their respective jurisdictions dealers to run the Ration Shops and to impose penalties for violation of the terms of the agreement entered into by the Ration Shop-keepers for running the ration shops

The Circle Office is the basic unit of administration in the Rationing area. Its primary duty is to see that all the Ration Shops located in the Circle, function properly and the card-holders are supplied rations according to the approved scales at fixed prices

1 A list of various control orders pertaining to Civil Supplies is indicated at Appendix 'A'

APPENDIX—A

List of Control Orders issued in connection with Civil Supplies in Andhra Pradesh State —(These have been amended from time to time)

S. No.	Name of the Order.
I. PRICE AND DISTRIBUTION CONTROL ORDERS	
1	A. P Rice (Maximum Price Control) Order, 1966 (G O Ms No 3170, F & A, dated 25-11-1966) Amendments (G O Ms. No 3398, dated 26-12-1966)
2	A. P. Paddy (Maximum Price Control) Order, 1966 (G O Ms No 3171, dated 25-11-1966)
3	A P Exhibition of Price Lists of Goods Order, 1966 (G. O. Ms No 2154 (F & A C. S V) dated 1-7-1966) Amendment—1 G O. 365 dated, 24-11-1966 Amendment—2 G O 328 dated, 23-2-1967
4	Kerosene (Fixation of Ceiling Prices) Order, 1966
5	Sugar (Control) Order, 1966
6	Wheat Products Price (Control) Order, 1964
7	A P Coarse Grains (Maximum Price Control) Order, 1965 (G O. Ms No 2784, dated 22-11-1965) Amendments:—Memo No. 459/CS. VI/66-9, dt. 12-9-66 Memo No. 640/CS VI/65-7, dt 16-4-66 & Memo No. 2456-CS.VI/66-10, dt. 28-12-66
8	The petroleum products Supply and Distribution Order, 1965 (Revised in 1965)
9	A.P. Broken Rice (Price Control) Order, 1966

Sl No	Name of the Order
-------	-------------------

II PROCUREMENT ORDERS

- 1 A. P. Rice Procurement (Levy) and Restriction Sale Order, 1966
- 2 The A P Boiled and Par boiled Rice (Restriction on Manufacture) Order, 1967

DEALERS LICENSING ORDERS

- 1 A P Foodgrains Dealers, Licensing Order, 1964
(G O Ms No 202, dated 25-1-1964) (Amended from time to time)
- 2 A P Kerosene (Licensing & Distribution) Order, 1965
- 3 Kerosene (Restriction on use) Order, 1966

MOVEMENT CONTROL ORDERS

- 1 Rice (Southern Zone) Movement Control Order, 1957
- 2 Southern States (Regulation of Export of Rice) Order, 1964
(G O Ms No 2466, dated 12-10-1964)
- 3 A P. Rice and Paddy (Restriction on movement) Order, 1965
(G O Ms No 145, dated 21-1-1965)
- 4 A P Coarse Grains (Export Control) Order, 1965
(G O Ms No 53, dated 9-1-1965)
- 5 A P. Gram (Export Control) Order, 1966
(G O Ms No 2122, F & A C S VI Department, dated 29-6-1966)
- 6 A P. Foodgrains (Restriction on Transport by Road and Water) Order, 1965
(G O Ms No 2173, dated 5-7-1966)
7. Inter-zonal wheat and wheat products (Movement Control) Order, 1964,
8. A. P. Rationing Order, 1966.

NOTE ON REVENUE DEMAND

1. Seasonal Conditions.

The State witnessed wide-spread and unprecedented drought conditions in the recent past, during the agricultural year 1965-66. There was total failure of rains in 16 out of 20 districts, which are dependent upon monsoon. Even in the four deltaic districts served by the anicut system of the Godavari and Krishna, upland areas whose main succour is rain, passed through critical condition. Production of food crops was therefore severely affected and it is the somewhat bleak situation, The conditions continued till monsoon set in July 1966. The on-set of monsoon saw another feature—heavy rains damage due to floods and inundation. Government were alive to the need to undertake timely relief measures regardless of the cost to the exchequer. Substantial relief was given by way of remissions of land revenue, waiver of penal water rates etc.

The seasonal conditions of the current financial year 1967-68 are fortunately very favourable, even though some parts of Nalgonda and Mahboobnagar districts and some pockets in other districts of the State are affected by the vagaries of the monsoon. Relief measures such as deepening of drinking water wells, transport of drinking water by lorries and for distribution of takkavi loans are proposed to be continued in these pockets wherever necessary.

The adverse seasonal condition was a country wide feature. Due to the vagaries of monsoon in the Agricultural year 1966-67, about 60 Million people in Bihar and Eastern and Central parts of Uttar Pradesh and another 10 million people of Rajasthan, Gujrat and Madhya Pradesh are reported to be in the grip of drought. In pursuance of an appeal made by the National Committee on Drought Relief, this Government have contributed a sum of Rs. 1 lakh to the Prime Minister's Drought Relief Fund. A State Level Committee has also been constituted with the Chief Minister as Chairman for raising funds for the Prime Minister's Drought Relief Fund.

2 Land Revenue

The main function of the Revenue Department is the administration of land and land revenue. The administration of land includes in enforcement of the various land laws and regulations while the administration of revenue chiefly consists of the collection of land Revenue. Land Revenue forms a substantial part of the State Finances. The levy and collection of land revenue is a prerogative of the Government, possessed from time immemorial. The common law of the land recognises the right of the State to levy, assess and collect land revenue or the share of the State in the net produce derived from every land variously described as "Rajabhagam" 'King's share' or 'Melvaram'. This share of the Government which is called the assessment on the land was arrived at under the principles of settlement laid down by the Government about a century back. These rates were periodically revised through resettlements, as these revisions were known. But resettlements were given up as being time consuming and costly. Things have materially changed after the ushering in of the welfare State and Five Year Plans. The complexion of the country side is rapidly changing. Productivity has increased, the ryot has been getting a fair return on the land and the old rates of assessment have become outmoded and out of date. There was at the same time considerable pressure on the financial resources of the State to meet the increasing needs of the various welfare and development activities undertaken by the Government. The need for increasing State revenues and also for the common man to contribute his mite, was recognised and the Andhra Pradesh Land Revenue (Additional Assessment) Cess Revision Act was enacted in 1962. The total land revenue demand for last fasli 1375 was Rs. 2,532 lakhs of which, an amount of Rs. 1688 lakhs was collected during, in that Fasli, leaving a balance of Rs. 844 lakhs at the end of that fasli. This Act, was invalidated both by the High Court and the Supreme Court as certain irrationalities had crept in. In deference to the pronouncements of the Courts, the Government suspended the Collection of land Revenue, both arrears and current, either under Additional Assessment and Cess Revision Act, 1962 or under the earlier enactments. This has created a vacuum and a stalemate in

administration. I have already made a statement in the House outlining the further policy of the Government in this regard

3 District Administration

We have the district administration with the District Collector at the apex and the village official at the bottom and in between a Divisional Officer in-charge of a division and a Tahsildar for a Taluk and Revenue Inspectors at Firkas and Revenue circles. Though conceived mainly for the efficient functioning of the administration of land and land revenue, the set up did not undergo any material change even after the advent of the Welfare State. But the duties and functions of the Revenue Administration have increased manifold. The variety and range of the Revenue Officers work to-day is one that the original framers of the set-up could not have visualised. Tahsildars and Divisional Officers have now to spend considerable time with the representatives of the people.

The position that of the Collector of the District occupies as Chief Civil Administrator, is undisputed. With the increasing tempo of the developmental activities, the work of the Collector is ever on the increase. It is recognised that without the actual association of the Collector it will be well nigh impossible to achieve substantial result in the Developmental and plan activities. Government are therefore actively considering as to how best to utilise the office of the Collector for achieving more substantial results in the developmental activities. It is the District Collector and Revenue Administration that is being looked up to in time of emergency, floods or pestilence. It is the Revenue Administration that carries the brunt of the work for conducting general elections, census of implementation of any new schemes including civil supplies.

There can be no efficient land revenue system without a good Karnam and Munsiff at the Village level and there can be no good Karnam without adequate emoluments and benefits. Although there is a basic difference in the structure of the institution of village officers in Andhra and Telangana, the posts were hereditary in both the areas. The principle of inheritance to the post used to be a good incentive for these officials at the village level to shoulder their responsibilities unmindful of their emoluments. The Supreme Court held in 1959 that the principle of appointment to village Officers posts based on the hereditary right of succession was *ultra-vires* of the Constitution thereby setting at naught the system of village officers in vogue for centuries. The Government therefore, appointed a Committee (Unthan Committee) to make recommendations in regard to the future set-up of the village officers in the entire State in the light of the judgment of the Supreme Court. The Committee made certain recommendations in regard to the regrouping of villages, abolition of some posts, payment of higher salaries etc. The majority of the Village Officers' Associations who were consulted, expressed their unwillingness to accept the recommendations of the Committee regarding regrouping of Villages and abolition of posts. The Government agreed with the views of the majority of the Associations, and ordered that there should be no regrouping of villages and consequential retrenchment of village officers. The existing set-up of village officers is being continued, but on non-hereditary basis.

The Hereditary village officer's Act obtaining in Andhra area and the Watandari Regulation in Telangana area have to be repealed and rules have to be made under article 309 of the Constitution of India governing the appointment, punishment, conditions of service etc., of the village officers as any other class of Government servants. These aspects are under the active consideration of the Government. Meanwhile Government have sanctioned an increase in dearness allowance of six rupees per month to village officers from 1st April, 1967 also along with other classes of Government officials. In the Budget for the year 1967-68 a provision of Rs 4,34,58,300 has been made towards the cost of village establishments.

4 Abolition of Intermediaries

With the abolition of Estates, under tenure estates, Inams and Jagirs most of the land in the State have been brought under the ryotwari principles of settlement. The number of estates so far taken over is 11,114 and yet to be taken is 145 and the total compensation paid upto 31st March, 1967 is as follows :—

1 Advance Compensation	. 4,14,38,560
2 Gross interim payment	.. 2,73,40,612
3 Gross Final Compensation	.. 5,16,86,535

In the hilly and remote agency area of this State there are certain outmoded systems of land tenure. These are the Malguzari system in Nugur Taluk of Khammam District and the Mutadari system in East Godavari and West Godavari Districts. In accordance with the declared policy of the Government to abolish the system of intermediaries, and to make the ryots of these areas directly responsible to Government, suitable regulations have been drafted, after consulting the Andhra Pradesh Tribes Advisory Council and they have been sent to the Government of India (Ministry of Home Affairs) for obtaining the assent of the President of India. These regulations are under scrutiny of Government of India in consultation with State.

5. Abolition of Jagairs in Telangana

Under the Andhra Pradesh (Telangana Areas) (Abolition of Jagirs) Regulations, 1358 Fasli, in all 936 Jagirs were taken over. In respect of 863 Jagirs, final award have been passed. 57 Cases have been closed as information and records like Muntakhabs and succession certificates were not produced by the Jagirs concerned. Final awards have yet to be passed in respect of 36 Jagirs, and even in these cases, provisional awards have already been passed. The Jagir Administrator is taking action to pass final awards in these cases.

In respect of widows, minors, disabled persons and persons whose age is more than 60 years on 1st April 1960 commutation grants have been issued in 217 cases so far under section 10 (a) of the Andhra Pradesh (Telangana Areas) Jagirs (Commutations) Regulation, 1359 Fasli.

6 Land Reforms

Land reforms in this State have so far progressed satisfactorily. Following the abolition of intermediaries, further steps were taken

for the fixation of ceilings on the holding of land, apart from other reforms undertaken in Telangana area, such as consolidation of holdings, prevention of fragmentation and the land improvement scheme. At present Andhra and Telangana regions have separate tenancy enactments. The Government are actively considering as to how best the different provisions in these two enactments should be suitably modified to suit the present day requirements of the people living in the two regions of the State.

7 Assignment of Land

The ban on assignment of lands clamped during National Emergency has since been lifted. Instructions have been issued for the expeditious disposal of all pending cases of assignment of land to landless poor and military personnel. More than six hundred ex-Military personnel were assigned about 2,000 acres of land by the end of December 1966. Apart from this the following extents of land have been assigned to the other categories of persons:

1. Landless poor persons	—	13,43,775.29
2. Political Sufferers	-	6,957.08
3. Scheduled tribes	—	2,75,988.86

We are expecting the distribution of a substantial portion of available land at the disposal of the Government to be completed by the end of the year and some special staff is being put on this job.

8. Urban Encroachments

After the formation of Andhra Pradesh with Hyderabad as Capital, land value within the City appreciated enormously. Encroachments on Urban Government property within the City have also assumed menacing proportions. The Government have recognised the immediate need for controlling these encroachments and as a first step to achieve this, they ordered a total survey of the City under the town survey system as in vogue in Andhra. The Progress of survey is fairly satisfactory. In the meanwhile steps are being taken to draw up a list of all Government lands free from encroachments and to demarcate them on ground and also to see whether these lands can be made available to the Housing Board or Municipal Corporation for better utilisation, after meeting Government requirements.

9. Ameliorative Measures Undertaken by Government :

One of the ameliorative measures undertaken by this Department is to lease out tank and padugat lands to the co-operative societies consisting of persons who deserve help from the Government. Therefore approved the Pilot scheme under the Master Plan submitted by the Registrar of Co-operative Societies for the organisation of 135 cooperative Collective Farming Societies in the Konaseema area of East Godavari District, comprising the taluks of Razole, Kothapeta and Amalapuram in place of 210 field labour co-operative societies functioning there for resettlement of landless agricultural labourers.

Similarly the Government have accepted in principle the scheme of the Registrar of Co-operative Societies to form Co-operative Collective Farming Societies consisting of landless poor persons for grant of the cultivable waste lands available at the disposal of the Government in Divi Taluk in Krishna District on nominal rental value after reserving lands for demobilised soldiers etc.

10 Survey and Settlement :

Out of total Estate area of 16,660.28 sq. miles taken over in the Andhra Districts, Survey operations have been completed in 16,177.85 sq. miles leaving a balance of 482.43 sq. miles. Settlement rates have been introduced in 14,929.43 sq. miles. As recommended by the L.R.R.C., in the Telangana area also, land is being surveyed under the Andhra system of survey and total area surveyed so far is 9,953 sq. miles. Simultaneously the survey of the twin cities of Hyderabad and Secunderabad was also taken up and so far, survey has been completed in an extent of 36.18 sq. miles as against the total extent of about 70 sq. miles.

11 Splitting up of Joint Pattas :

The lands held by ryots are registered in village Accounts as single or joint pattas as the case may be. Joint pattadars are jointly and severally responsible, for the payment of land revenue due on the Joint Pattas etc., and they cannot obtain any loans by offering security of their land without the consent of the other Joint Pattadars. The Joint Pattadars also are not in a position to know the exact land owned by them and the exact revenue payable thereon, individually. With a view to identify the individual ownership of a particular ryot as registered in Village Accounts which will obviously facilitate the ryots in getting Takkavi Loans etc., by offering security of their lands without any joint responsibility, the Government have for the convenience of ryots enacted Legislation for splitting up of joint Pattas in our State. Special staff has been sanctioned for implementation of provisions of the Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas Act 1965 simultaneously in the entire Andhra Region and in the Medak District of Telangana Region. It has been estimated that there are about 27,06,000 joint pattas to be split up under act and the entire scheme would be completed at a cost of Rs. 2,48,10,400.

12. Concessions for Tank Bed Cultivations :

The Government issued orders permitting, subject to certain conditions, the leasing out of tank bed lands by the Tahsildars for the cultivation of irrigated dry food crops or fodders crops irrespective of the fact whether the irrigation sources were under the control of P.W. Department and Panchayat Raj Department. This concession was granted mainly with the object of stepping up of food production. With a view to help the ryots who have suffered during the economic distress created by last year's drought practically throughout the State and in view of the need for increased food production, the concessions in the matter of tank bed cultivation are being continued.

13 Concessions granted for the Development of Ayacut under Nagarjunsagar Project During the First year of Cultivation i.e., 1966-67 :

According to the granted water rate concessions applicable to the new projects, the lands brought under cultivation under Nagarjunsagar Project during the first year i.e., 1966-67 are liable for the levy of 1/5th of the normal water cess. However, in order to provide an effective incentive to the ryots to bring their lands under cultivation in the first year itself without any apprehension and also with the object of stepping up of food production these concessions were further liberalised and lands which avail the irrigation facilities during 1966-67 under Nagarjunsagar Project are totally exempted from the levy of water cess irrespective of the fact whether wet or irrigated dry crops are raised. This concession has been extended for this year i.e. 1967-68.

14 Waiver of Water Rate Penalties during Fashl 1375.

In view of the acute adverse seasonal conditions and the consequential all round hardship casued to the cultivators in general during fashl, 1375, Government issued orders for the waiver of water rate penalties levied during that fashl in the entire State except in certain cases of unauthorised irrigation effected by use of force or which resulted in damage to the irrigation sources. Even in the excepted cases of unauthorised irrigation, the collection of Water rate penalties has been stayed and the Collectors have been given the discretion to examine each case on merits and give such relief as may be called for in individual cases.

15. Registration and Stamps.

Registration Department continues to be a revenue earning department. With the appointment of Regional Inspecting Officers (Stamps) leakages were considerably plugged. These officers detected lossess to an extent of Rs. 34.66 lakhs during the year 1966-67. There have been complaints regarding shortage of nonjudicial stamps. Government are actively considering various ways to meet the shortage.

V.B. Raju,
Minister (Revenue and Civil Supplies)